

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել կյուրը զանկաջած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա կյուրը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Zusammen
fassend

ԱԼԷՔՍԱՆՏԻ ՏԻԻՄԱ

ՄՕՆՐԷ ԳՐԻՍՐՕ

ԻԻՉԻԿՆՃԻ ՃԻԼՏ

Ս Ա Հ Ի Պ Ի

ՄԻՀՐԱՆ Կ. ՆԱԳԱՇԱԿԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولتمشدر

ՍԹԱՄՊՕԼ

ՄԻՀՐԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ—ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ Ն. 7

—1882—

ՄՕՆԹԷ ԳՐԻՍԹՕ

ԻԻԶԻԿՆՃԻ ՃԻԼՏ

1.

ՏԱՎԷԹԼԻԼԷՐ .

Մայիսին երբմի պիբինտէ , Ալպէր տը Մօրսէրին Բօմատա տավէթ իթաիկի Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօյը գապուլ իթմէք իչիւն Հէլտէր սօղաղընտաքի գօնաղտա հաղբըլըգլար կէօրիւլմէքաէ իտի :

Ալպէր տը Մօրսէր՝ պիր պէօյիւք ավլունըն ուճունտա խրամէթ քեարլարա թախտիս իտիլմիչ օլան տիկէր պիր պինանըն գարչըսընտա օլան քէօչքաէ օթուբուր տը : Պուքէօչկիւն բէնչէրէլէրինտէն հալընըղ իքիտի սօղաղա , իւչիւ ավլույա վէ տիկէր իքիտի տախի արգատաքի պաղչէյէ նաղբը իտի :

Պաղչէ իլէ ավլունըն արասընտա իմբէրաթօր վաղթընըն մօտատը օլան չիրքին պիր ուսուլը միյմարի իլէ կարբըլըչ Գօնթ վէ Գօնթէս տը Մօրսէրին կէնիչ վէ սիւպիւ տաիբէլէրի պինա օլունմուչ իտի : Պու պինանըն սօղաղ թարաֆընա օլան եիւղիւ պիր տուվարտան իպարէթ օլուպ պու տուվարըն օրթատընտա բէամի կիւնլէրտէ աչըլմաղ իւղբէ չուպուգլարը հալտըղը պէօյիւք պիր տէմիր շէպէքի գարու օլուպ , իւղէրինտէ տախի մահալ պէ մահալ չիչէք սաղսըլարը տիպիլմիչտի : Գարուճընըն օտատընա մութթատըլ տիկէր պիր ուֆաղ գարու տահա օլուպ , խրամէթ քեարլար վէ կա խանէ սահիպլէրի հայան չըղաճաղ օլուպլարը վաղթ պու գարուտան իլլէրլէր իտի :

Ալպէրին մէղբիւր քէօչքաէ այրըճա օթուբումասընտան , վալիտէսինին նէղաքէթ վէ տուրէնտիչիկի անլաչըլըր տը , զիրա Մէրսէտէս՝ օղլունտան այրբըլմաղ իսթէմէյէրէք , օ հաշտա պիր տէլիգանլընըն պիւսպիւթիւն սէրպէսթ օլմասըլաղըմ՝ օլտուղընը անլամըչ տը , Տիկէր թարաֆտան տա պօշտա կէղէն տէլիգանլը հէմ գէքի հէմ խօտպին օլուպ , պիր գուշըն գաֆէսինի հալտըղլատըղլարը կիպի , պունտն տախի զէնկին էվլատլարընըն պօշ վէ սէրպէսթ

էօմիւրլէրի կիպի էօմիւնիւ սէվմիշ օլտուղը կէօրիւնիրաի :

Սօգաղա նաղբը օլան ի.քի բէնէրէտէն Ալպէր տիշարըյը թէֆիթիշ խտէպիլիրաի . կէնճիլէր աիւննայը կէօրմէ.ք իշիւն տիշարըյա պաղմաղը սէվէրլէր : Ալպէր տիշարըյը թէֆիթիշ իթտի.քտէ, էկէր պու թէֆիթիշին տահա զիյատէ թաֆիթիլի օլմասընա յիւզում կէօրիւրսէ, եօղարբաա պէյան օլունան գարուճը օտասընըն իթթիսայիլնտէ պուլունան աիկէր պիր ուֆաղ գարուտան չըգապիլիրաի :

Պու գարույը կէօրէն՝ գօնաղ եարբլայլտան պէրու ունուտըլմը վէ քիմնէ կիրիպ չըգամամըշ զանն խտէր տի, զիրա իւղէրի վէ էշիլի թօղ թօրբաղ օլուպ, պուլունըա պէրապէր քիլիտի վէ բէղէլէրի եաղլանմըշ օլտուղընտան, սըգ սըգ վէ կիզլի պիր սուրէթտէ աչլմաղտա օլտուղը տախի անլաչըլըբաը : Պու քիւլի.ք գարու՝ գարուճընըն նաղարընտա տախի միւխթէֆի օլարաղ, Պին Պիր կիճէտէ.քի Ալի Պապանըն մաղարաաը կիպի պիր թըլըօրմլա, եանի եա կիւլ կիպի պիր աղբղտան չըգըպ եավաշ սէտա իլէ սէօյլէնիլէն պիր քէլամիլէ, վէ եա պաղբ ինճէ վէ նաղի.ք բարմաբարըն թահրի.քիլլէ աչլըբաը : Պու գարուտան պիր ուզուն տէշիղէ կիրիլիպ, սաղ թարաֆընտա բէնչէրէլէրի ալլույա նաղբը Ալպէրին եէմէ.ք օտասը վէ սօլտա բէնչէրէլէրի պաղչէ թարաֆընտ օլարաղ քիւլի.ք պիր սալօնը օլուպ բէնչէրէլէրին էօնիւնտէ եէլլաղէ կիպի աչըլմըշ պիր թաղըմ չիշէ.քիլլէ տղաճլար պու տախրէնին իլէրիսիլի սէթը խտէրլէր տի :

Իւսթ գաթտա պիր սալօնլա պիր եաթաղ օտասը վէ պիր տէ ուֆաղ թէնէֆիթիւս օտասը օլուպ, ալթ գաթտա.քի սալօնտա եայընըղ թիւթիւն իշմէկէ մախսուս պիր մինտէր օլարաղ, իւսթ գաթտա.քի թէնէֆիթիւս օտասընըն պիր գարուսը եաթաղ օտասընա վէ աիկէր գարուսը տախի կիզլի պիր նէրաիվէնէ աչըլըբաը : Պու տախրէլի կէրէ.ք ինչա խտէն վէ կէրէ.ք իշինտէ օթուրան իճիլյաթը պիր սուրէթտէ թանզիմ իթմիշաի :

Պինանըն իւսթ գաթընտա տախրէնին արղ վէ թուլու իւղէրինէ պինա օլունմուշ չիրվանը կէնիշ պիր իշ օտասը վար խաի : Շիրվանըն իշինտէ կէնճիլի.ք ատարը օլարաղ Ալպէրին պիրպիրիլի միւթէաղբայ տիւշմուշ օլտուղը մէրաղ վէ հավէպէրինին էտէվաթը՝ զայրը մունթաղամ պիր հալ-

տէ օլարագ , մէսէլա ալ պօրուլարը , քէման , ֆլալութ , բիյանօ վար խաի , զիրա Ալպէր պիր վազլթ մուղիգայա տախի հալէս իթմիշ վէ օնտան օսանըպ րէսիմ արդասընա տիշմիւշ օլտուղընտան , պիր թագըմ ֆըրչալար , պոյալար , նիհայէթ շիմօի.քի մօտա տէլիգանլըլարըն ատէթլէրի իւզրէ Ալպէր ար Մօրսէր մուղիգատան վէ րէսսամլըգտան օսանըպ սիլահ թալիմիլլէ ուղրաշմագտա օլտուղընտան , մէշ , եուսրուգ վէ տէյնէ.ք թալիմիլէրինէ տաիր պիր թագըմ էտէվաթ կէօրիւնիւրտի : Պանլարտան մատաա շիրվանըն տուվարլարընա հէր նէվի սիլահլար ասըլմըշ օլտուղընտան , Ալպէրին՝ պու չիբվանը , տաիրէսինին պաշգա մահայլէրինաէն զիյատէ սէվէճէկինի թաֆսիլէ հաճէթ եօգեքր :

Մայիսին եիրմի պիրինտէ Ալպէր էր.քէնաէն գալըպ աշաղը գաթտա.քի սալօնտա օթուրուրտը : Պու սալօնըն էթրաֆընտա կէնիշ վէ եումշագ մինտէր տէօշէնմիշ վէ իւզէրի հէր տիւրլիւ թիւթիւն վէ սիկարալըզլարլա տօնանմըշ պիր թրարէզա իլէ աշըգ տօլապ իչինտէ պիր թագըմ Ալէմանիա վէ քէհրիպար աղըզլըզլը թիւր.քիա չուպուգլարը , եալըզլը վէ ուզուն մարբուճլը նարկիլէլէր կէօրիւնիւրտի :

Սաաթ օնա շարեէ.ք գալարագ փէրմէն իամինտէ պիր խըամէթ.քեար իշէրի կիրիպ , էլինտէ պուլունան պիր թագըմ կազէթալարը թրարէզանըն իւզէրինէ գօյուպ Ալպէրէ տէ պիր թագըմ մէ.քթուպլար վէրտի :

Ալպէր պու մէ.քթուպլարա թէնպէլ թէնպէլ պիր նազար խաէրէ.ք , իչէրլինտէն եազըսը ինճէ վէ զարֆլարը գօգուլը ի.քի տանէսինի աշըպ տիգգաթլա օգուտը :

Ալպէր . — Գի՛մ կէթիրտի պու մէ.քթուպլարը :

Փէրմէն . — Պիրի՛ շէհիր բօսթասըլլա կէլտի , օ պիրինի տէ Մատամ տ՛Անկլարըն ուշաղը կէթիրտի :

Ալպէր . — Մատամ տ՛Անկլարա պիր ատամ կէօնտէր տէ , թէաթրօտա տալէթ իթտիկի լօճասընա կէլէճէկիմի խապէր վէրսին :

Փէրմէն . — Էֆէնտիմ , եէմէկի սաաթ գաշտա՞ հաղըրլայաճաղըղ :

Ալպէր . — Շիմօի սաաթ գա՞շտրը :

Փէրմէն . — Օնա չէրեէ.ք վար :

Ալպէր . — Թամ սաաթ օն պուչուգտա հաղըր օլմալը .

պէլքի Տէպրէյ դալէմինէ կիտէր . . . հէմ պէն . . . (Թագ-
վիմինէ պագարագ) էօյլէ եւ՛, Դօնթմ մնյիս եիրմի պիրտէ
սապահըն սաաթ օն պուչուղընտա տէաիմ. վաաընտա տու-
րաճաղընը մէմուլ իթմէզսէմ՝ տէ, պէն սէօզիւմտէ տու-
մայլըյրմ . . . Հա՛, վալիտէմ՝ գալըմը՛ մը աճապա, պի-
լի՛րմիսին :

Ժէրմէն . — Խսթէրսէնիզ կիտէյիմ էօյրէնէյիմ :

Ալպէր . — Լվվէթ, կիթ սէօյլէ քի, բուխսաթլարը օ-
լուրսա սաաթ իւչէ տօղրու կէլիպ քէնտիլէրինէ պիրիսինի
թագտիմ իտէճէյիմ :

Խքամէթ քեար չքդընճա քէնտիսի պիր մինտէրին իւղէ-
րինէ ուղանըպ իքի իւչ կաղէթանըն գուչոգլարընը երր-
թըպ աչտը. թէաթրօ իլանլարընա պագտըգտա, օյնանը-
լաճաղ օյուն պալէթ օլմայըպ օրէրա օլտուղընը կէօրէրէք
եււղիւնի էքչիթտի: Տէօրտիւնճի սահիֆէնին իլանլարը ի-
չինտէ քէնտիսինէ մէտհ իթմիչ օլտուղլարը պիր տիչթօ-
ղընըն իլանընը արայարագ « Վալլահ պու կաղէթալար
կիթտիքճէ ֆէնալաչըյօր » տէյիպ էանէյէրէք ճան սը-
ղընտըսըյլա Բարիղին էն միւթէպէր կաղէթալարընտան
իւչ տանէսինի աթտը :

Օ տագիգատա գարուտա պիր խաֆիֆ արապա շամա-
թաը իչիտիլտիկինի միւթէաղըպ խքամէթ քեար իւչրի կի-
րիպ Մ. Լիւսիէն Տէպրէյին կէլմիչ օլտուղընը խապէր
վէրաի: Պու Լիւսիէն Տէպրէյ ուղուն պօյլու, սարը սաչ-
լը, սօլիուն պէնղլի, կէօք կէօղլի, ինճէ վէրէնքսիզ տու-
տագլը, եալտըղլը տիյմէլի մալի սէթրէլի, պէյաղ պօ-
յուն պաղըլը վէ պիր իրէք գայթան ուճունտա թէք կէօզ-
լիւքլի պիր տէլիգանլը իտի: Ալպէրին պու տօսթը հիչ
սէօյլէմէքսիղին կիւլմէմէքսիղին բէսմի պիր սուրէթլէ ի-
չէրի կիրաի :

Ալպէր . — Օ, խօչ կէլտին, սէֆա կէլտին, Լիւսիէն .
աֆէրին, պէն սէնի հէր քէստէն սօնղրա պէքլէյօրտըմ,
սաաթ օն պուչուգտա թօրլանաճաղըղ տէնիլմիչ իքէն,
սէն օնա պէչ գալարագ կէլտին, պու նէ՞ հիքմէթ, եօզսա
վիւքէլա թէպաիլ՝ մի օլունտու :

Տըպրէյ . — (Մինտէրէ օթուրարագ) Խա՛յր, տօսթում,
խա՛յր, գօրգմա, պիղ սալլանըրըղ ամմա տիւչմէյիղ,
վէ պէօյլէ կիտէրսէ ատէթա ազլտէն մասունիյէթ հալինէ

կիրէճէյիզ . հէմ արթըզ Սբանիա մօտաւը պիղի պիւթիւն պիւթիւն խոզա խտէճէր :

Ալպէր . — Հա՛ , էվվէթ , Տօն Գարլօսը Սբանիաան թարա իթմիշսինիզ :

Տէպրէյ . — Նէ՛ միւնասէպէթ , եանլը սէօյլէմէյէլիմ . Ֆրանսա հուտուտունըն օ պիւր թարաֆընսան կէրի կէթի . րիյօրըզ վէ Պուրթ շէհրինտէ գրալա լայըզ իգրամլար ի . տիյօրըզ :

Ալպէր . — Պուրթ շէհրինտէ՞ մի :

Տէպրէյ . — Էվվէթ , տահա նէ՛ իթէր . Պուրթ եէալին . ճի Շարլըն բաթիթաթիթըտըր : Վա՛յ , սէն պիլլմէ՞ զմի իալին . տիւնտէն պէրու Բարիդտէ տույմաարզ . քիմնէ գալմասը . կէչէն կիւն պօրսասա պիլէ հալաաթիւն պիւր բիւղիկաարը կէլաթ , շիւնքի Մ . Տանկլար գօնօյիտէ օյնայըպ պիւր միլ . եօն ֆրանզ գազանտը : Պէն անլայամայօրըմ՝ պու ատամ հալաաթիւլէրի նա՞ սըլ օլույօրտա պիղիմլէ պէրապէր այըյօր :

Ալպէր . — (Տէպրէյին սէթըէսինին իլիկինի կէօթէրէ . րէք) Մ . Տանկլար պիւր միլեօն ֆրանզ գազանտը իտէ , ան . լաշըլան սէն տէ պիւր նիշան գազանմըշսըն , նէ՛ աիւր պու եէնի շէրիա :

Տէպրէյ . — (Միւհիմնէմէյօր կիպի) Հա՛ , Իւշիւնճի Շար . լըն նըչանընը կէօնտերմիշլէր :

Ալպէր . — Ատամ՝ , միւհիմնէմէյօր կիպի իթմէսէնէ՛ . էլպէթթէ հազզ իթալին :

Տէպրէյ . — Նէ՛ եալան սէօյլէյիմ՝ , սիյահ սէթընին իւգէրինտէ նիչան ֆէնա տուրմադ :

Ալպէր . — (Թէպէտիւմլէ) Ատամ պիւր բրէնտ տէօնէր :

Տէպրէյ . — Իշթէ անըն իշիւն պու գատար էրգէն կէլաթիմ :

Ալպէր . — Նիշիւն , նըչան ալաբղընը սրանա միւթտէլէ . մէք իշիւն մը :

Տէպրէյ . — Եօզ , ճանլմ , պիւթիւն կիճէ եազը իլէ ուղրաշարմ տա անըն իշիւն . եթիմի պէշ նօթա եազաթմ . պու սապահ էվէ կիթաթիլիմնտէ եաթըպ ույումադ իթթէ . տիմ , պաշըմ աղըրյօր իտի , ույույամատըմ գալըարմ , աթա պինաթիմ , պիւր աղ կէզաթիքտէն սօնգրա պապարմ գարնըմ աճ . սէնտէ զիյաֆէթ օլտուղը իաթըրմա կէլաթի , սանա

գօշտում, դարնում աճ, տօյուրմալը, ճանքմ սըդըլըյօր, էյլէնտիրմէլի :

Ալպէր. — (Տէպրէյ էլինտէքի պատթօնըյլա աչդդ կաղէթալարա վուրուպ ուչուրըր իքէն, չընդըրաղը չալարադ) Օ խանէ սահիպինին պօրճուտըր, տօսթում: Ժէրմէն, պիր գատէհ Քսէրէս շարապըյլա պիր պէքսիմէթ կէթիլը: (Տըպրէյէ) Օ կէլէնէ գատար սէն տէ պէնի տիյնէրսէն շու սիկարալարտան իչ, գաչագճը մուլը տըր, նաղըրընըրա սէօյլէ, պիղէ պէօյլէ սիկարալար տաթօրն: նէ տիր օ վաթան էվլատլարընա սիկարա տիյէ իչիրաիկի ճէվիդ եարբաղլարը :

Տէպրէյ. — Սիղէ պու սիկարալարը հիւքիւմէթ սաթմըչ օլա, օ վաղթ պունլարա ճէվիդ եարբաղը տէրսինիդ, էօթէքիլէր էյլ օլուր. պէն տէլիմէլիմքի, նաղըրա էօյլէ պիր սէօղ սէօյլէյիմ. հէմ պու տախիլլէ նաղըրընըն իչի տէյիլ, մալիյէ նաղըրընըն իչի տիր. կիտինիդ Մ. Խմանա սէօյլէյինիդ, բուսումաթ տաիրէսինին պիրինճի գըումընըն 26 նօմէրօսընտա :

Ալպէր. — Տօղրուսը շու մալիւմաթլարըն շայտնը թաանճհիւպաիր. ճանքմ, ալսանա պիր սիկարա :

Տէպրէյ. — (Թրաքէզա իւղէրլինտէ կանմադտա օլան մումտան պիր Մանիլիա սիկարասը եաղըպ մինտէրէ ուզանարադ) էյ տօսթում, թալիլիսին իչին օլմատըրը իչիւն, էլինտէքի սաատէթին գըյմէթլինի պիլմէյօսըն :

Ալպէր. — (Ինճէ պիր խթիհզա իլէ) էյ աէվլէթլէր միւսլիհի, սէնին տէ պէնիմ կիպի իչին օլմասա, նէ եարբար իտին. նէ ալմէք, հէմ պիր նաղըր սըր քեաթիպի օլասըն, հէմ էվրօրանըն ճէսիմ իչլէրինէ գարըչտըրըն կիպի Բարիդին տէ ուֆադ էնթրիդալարընա գարըչտըն : Գրալլարըն, տահա տօղրուսը գրալիցալարըն համիսի օլասըն, թարաֆտարլար թօրլայըպ ինթիխապլար իտարէ իտէսին, նարօլէնըն գըլըճը իլէ գավիա մէյտանլարընտա եարմատըրը շէյլէրի սէն օտանաս օթուրտըրըն եէրտէ գալէմին վէ թէլէկրաֆըն իլէ իճրա իտէսին, Մաաչընտան մաստա սէնէտէ 25,000 ֆրանգ կյրատըն, Շաթօ-Բընէյէ 8,000 ֆրանգա սաթմատըրըն պիր աթըն, բանթալօնլարըրը զայէթ կիւղէլ եարան պիր թէրդին, թէաթրօլարտա լօճալարըն, գլիւպլէրտէ եէրին օլտուն տա, պունլարըն հիչ

պիրիսինի էյլէնճէ մագամընտա թութմայասըն . բէք էյի , մատամ քի էյլէ տիր , պէն սէնի էյլէնտիրիրիմ :

Տէպրէյ . — Նէ՞ կօլտա :

Ալպէր . — Եննի պիր ահպապ թագալիմ խտէրէք :

Տէպրէյ . — Էրքէ՞ք մի , գարը մը :

Ալպէր . — Էրքէք :

Տէպրէյ . — Էրքէք ահպապըմ շօղտըր :

Ալպէր . — Ամմա պունուն կիպիսի կօղտըր :

Տէպրէյ . — Նէ՞րէտէն կէլէճէք , տիւնեանըն օպիր ու ճունտան մը :

Ալպէր . — Պէլքի տահա ուղագտան :

Տէպրէյ . — Խնշալլահ գահվէ ալթըմըզը օ կէթիրմէյէճէք :

Ալպէր . — Գօրգմա , գահվէ ալթըմըզ մաթպախը մա . տէրանէմիղտէ բիշմէք իւղրէ տիր . . . Նէ՞ , օ գատար գարնըն աճ մը :

Տէպրէյ . — Իշթէ գարնըմ աճ օլտուղը իշիւն կէլտիմ տէտիմ եա՛ , ասըլ պագարսան տիւն աղշամտան պէրի . չիւնքի տիւն աղշամ Մ . տը Վիլֆօրտա խտիք . պէլքի սէն տէ տիգգաթ իթմիշսին , մալիւմ եա՛ , հաքիմ էվլէրի . նին եէմէքլէրի բէք ասի տիր , զանն խտէրսին քի վիճտանլարը ըհաթ օլմատըզընտան , եէմէքլէրինի տիւչիւնմէպլէր :

Ալպէր . — Պու տա թօհաֆ , սէնի՞ն նէ հագգըն վար պաշգալարընըն եէմէքլէրինէ ֆէնա տիմէկէ . կէօյա նաղըր գօնաղլարընտա եէմէքլէր էյի՞ մի օլուր :

Տէպրէյ . — Էյի օլմաղսա տա պիղիմ կիպի ատամլարը տավէթ իթմէյիզ , վէ պաղը քէրրէ ինթիխապ էսնալարընտա կիւզէլ էֆքեարլարտա օլան վէ ալէլ խուտուս ալէա բէյ վիբէն պիր թագըմ պօղաղավէրլէրի տավէթէ մէճպուր օլմատագ , էվլիղտէ եէմէք եէմէսինի կիւնահ սայարըզ :

Ալպէր . — Էյլէ իսէ պիր գատէհ Գսէրէս շարապըլլա պիր պէքսիմէթ տահա ալ :

Տէպրէյ . — Պաշ իւսթիւնէ , շարապըն բէք ալէա տըր , դիրա Արանիա շարապըտըր . էյլէ շարապ չըգան մէմէքէթի սուլհա հագգըմըզ կօղ մը եա՛ :

Ալպէր . — Վար ամմա Տօն Գարլօս նէ՞ կարսըն :

Տէպրէյ . — Ատամ սէնտէ , օ տա Պօրտօ շարապը իշ-

սին . օն սէնէտէն սօնդրա օղլունը քիւչիւք դրալիցայա նիշանլարըզ :

Ալպէր . — Օ վաղքթ սէն տէ նէզարէթտէ դամբը օլուր-սուն, « Թօաղօն տօր » նիշանընը ալլրսըն :

Տէպրէյ . — Անլաչըլան սէն պու սապահ պէնի ըիւղկեար իլէ տօյուրմաղ էմէլինտէսին :

Ալպէր . — Սէն տէ իգրար էթ քի տիւնեատա ըիւղկեար-տան միյտէվի հիշ պիր շէյ օլամաղ . լաքին իշթէ Պօշանըն սէսինի իշիտիյօրըմ . . . անընլա դամլիայա պաչլասանըզ , մէճպուրէն սապը իթմիշ օլուրսընըզ :

Տէպրէյ . — Նէ՞ իւզէրինէ գամվիա իտէճէյիզ :

Ալպէր . — Կաղէթալար հազգընտա :

Տէպրէյ . — (Թահգիրանէ) Ատամ սէն տէ , պէն կա-ղէթա՞ մը օգուրըմ քի . . .

Ալպէր . — Իշթէ տահա էյի եա՞ . կաղէթա օգումատըզըն իչին գամվիա տահա շէտիտ օլուր :

Խըամէթքեար . — (Գարույը աչարազ) Մ . Պօշան :

Ալպէր . — (Գալղըպ իօթիգպալէ չըգարազ) Կէշ պա-գալըմ , քէսկին գալէմ . պիղիմ Տէպրէյ հէմ կաղէթանըզը օգումաղ իմիշ , հէմ սէնի սէվմէզ իմիշ , քէնտիսի սէյլէյօր

Պօշան . — Վալլահ հազգը վար , օ տա պէնիմ կիպի ի-միշ , պէն տէ անըն նէ եարաըզընը պիլմէքսիզին թապիւպ իթմէ՞զմիլիմ , եա՞ : է՛յ , սապահը շէրիֆլէր խա՛յր օլուրն , նիշան աղասը :

Տէպրէյ . — (Կաղէթաճըյա էլինի վէրէրէք թէպէսսիւմլէ) Տույտուն , հա՞ :

Պօշան . — Քի՞մ տույմատը քի :

Տէպրէյ . — Նէ՞ սէյլէյօրլար :

Պօշան . — Քի՞մ՞նէ սէյլէյօր . 1828 տէ եանի սալը հալտէ պու տիւնեատա շօղ սէօզ սոյլէյէնլէր վար :

Տէպրէյ . — Պէնիմ սօրտուղըմ՝ բօլիթիգատան պահա ի-տէնլէր տիր քի սէն տէ անլէրտէնսին :

Պօշան . — Անլէր նէ տիյէճէքլէր , բէք կիւզէլ բէք միւ-նասիպ , խալլիճէ գըրմըզը էքմիշ օլտուղընտան ; պիր ազ մավի պիշմէք եազըչըր տիյօրլար :

Տէպրէյ . — Կիւզէլ սէօզ . . . ճանըմ , սէն նի՛չին պիզ-տէն տէյիլսին . պու գատար զէքեամլէթլէ իւշ տէօրթ սէ-նէտէ սէրվէթ սահիպի օլուրսըն :

Պօշան . — Պէն տէ պու նասիհաթընը տիյնէմէք իշիւն ալթըր այ գատար վիւքէլանըն տէվամ իտէպիլմէսինի կէօզէթիյօրըմ : Հէր նէ հալ իսէ , գուղում Ալպէր , եէմէք եէյէճէք միլիդ , եէմէյէճէք միլիդ , պիւթիւն մէճիս պիլիմ իտարէխանէտէ տիր . իշթէ կէօրիւյօրըն եա' , պիլիմ սէնասաթ տա պէօյէ տիր :

Ալպէր . — Նիմտի արթըդ իքի քիշի պէքլէյօրըդ . անլէր կէլտիկի անտէ սուֆրայա օթուրըրըդ :

Պօշան . — Պէքլէտիկին նէ՞ մագուլէ ատամլար տըր :

Ալպէր . — Պիրի ազնիյատան , տիկերի տէ տիրըմաթտըր :

Պօշան . — Էօյէ իսէ իքի սաաթ ազնիյայը իքի սաաթ տիրըմաթտ պէքլէյէճէյիդ օլտու տէօրթ սաաթ . պէն եէմէկին սօնունտա կէլիւրիմ , պանա պիր ազ շիլէք իլէ պիր ֆինճան գահվէ պիր գաչ տա սիկարա ալքօյունըդ , պէն կիտէրիմ իտարէխանէմ տէ պիր պիֆթէք եէրիմ :

Ալպէր . — Սագըն հա' , ազնիյա Պէլճիգա դըրայը վէ տիրըմաթ տա Մէթէրնիս օլտա , եինէ պիլ սաաթ օն պիրտէ գահվէ ալթըր իտէճէյիդ . էկէր բէք աճըգմըչան , Տէպրէյտէն էօրէն , ալ պիլիմ Քսէրէս շարապըլա պէքսիմէթին չէշնիսինէ պադ :

Պօշան . — Հայտի պադալըմ , արթըդ նէ' չարէ , պէքլէյէլիմ , պու սապահ պանա պիր ազ էյլէնճէ լաղլմ :

Ալպէր . — Օ նէ' , սէն տէ մի Տէպրէյ կիպիսին . պանա սօրուլտա վիւքէլա թարաֆը միւքէտտէր օլտուղը վագթ , մութէրիղիյն թարաֆը չէն օլմագ լաղլմ կէլիւր :

Պօշան . — Ճանրմ , սէն պիլմէ՞ղսին պէնիմ պաչքմտա նէ պէլա վար . պու կիւն գավանիյն մէճիսինտէ Մ . Տանկլարըն պիր նութգընը , աղչամ տա Մատամ Տանկլարըն իտանէսինտէ պիր մարէչալըն ֆաճիասընը տիյնէյէճէյիմ . Ալլահ պէլասընը վէրսին պու հիւքիւմէթը մէչրութէնին . Ճանրմ , մատամ քի ինթիխապ էլիմիդտէ իտի , նիշիւն պաչգասընը ինթիխապ իթմէտիք տէ պունու ինթիխապ իթտիք :

Ալպէր . — Անլատըմ , սէն էյլէնմէք իսթէյօրսըն :

Տէպրէյ . — Սագըն Մ . Տանկլարըն ալէյհինտէ պուլունմա , օ տա մութէրիդ տիր , բէյինի սիզէ վէրիյօր :

Պօշան . — Իշթէ ֆէնասը օ եա' , պէն տէ օնու Լիւքսանպուրի սէրայընտա նաթգ սէօյլէմէկէ կէօնտէրմէնիղի պէքլէյօրըմ քի , բահաթ բահաթ կիւլէյիմ :

Ալպեր . — Տօսթուժ, Սբանեա մատակսինին թէպիյէ օլունտորդը՝ սէնին պու սապահ, քի սօլուղընտան պէլլի իտի. օրթալըգտա պէնիմիէ Մատմնագէլ էօծէնի Տանկլարըն իզտիվաճ լագըրարսը օլտուղընը ազլընա կէթիրսէնէ՝ պանա պիր կիւն ի.քի գըզըյլա պէրապէր ի.քի միլեօն Ֆրանգ վէրմէսի իհիթիմալտէն օլան պիր ատամըն Ֆէսահաթը հազընտար Ֆէնա սէօյլէնմէսինի իսթէմէմ :

Պօչան . — Ատամ սէն տէ, օ օլուր շէյ տէյիլ, գրալ՝ Մ. Տանկլարը Պարօն իթաի . իսթէրսէ Մարքի եարսըն, հիշ պիր վազթ աղնիյա սընըֆընա իտխալ իտէմէզ . բէտէրին Վիզօնթ աը Մօրսէր իսէ զաթէն աղնիյատան օլտուղընտան, ի.քի միլեօն Ֆրանգ իշիւն պու իզտիվաճա բիզա վէրմէզ :

Ալպեր . — Լաքին ի.քի միլեօն Ֆրանգ տա Ֆէնա շէյ տէյիլ տիր :

Պօչան . — Նէ տիր քի, պիր ուֆագ թէաթրօ, եա պիր գաշ արշըն տէմիր եօլ սէրմայէսի :

Տէպրէյ . — Սէն անըն սէօղիւնէ դուլագ ասմա, էվլէն, պիր բարա թօրպասը ալաճագ տէյիլմիսին, սէնին իշիւն օ թօրպանըն իւզէրինտէ սըֆըրըն զիյատէ օլմասը աղնիյալըզ իշարէթի պուլունմասընտան տահա էվլա տըր :

Ալպեր . — Վալլահ հազգըն վար :

Տէպրէյ . — Էլպէթթէ. հէմ միլեօն Ֆրանգ սահիպի բիճէրին աղնիյատէն օլմասը իհիթիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր :

Պօչան . — (Կիւլէրէք) Սուս պէ՝ Շաթօ-Րընօ կէլիյօր . պէօյլէ ազգընա կէլէնի սէօյլէմէք տէլիլիկինստէն սէնի շիֆայապ իթմէք իշիւն գըլըճընը գարնընա սօգար :

Խըամէթ քեար . — (Գարուտան) Մ. Շաթօ-Րընօ Մ. Մագ սիմիլիէն Մօրէլ :

Պօչան . — Հա՛, իշթէ թամամ, արթըգ եէմէյի եէրիզ, ի.քի քիշի պէքլէյօրըմ տէմէտին մի իտի :

Ալպեր . — (Տուտաղընըն ալթընտան) Մօրէլ մի, Մօրէլ քիմ իմիշ :

Շարթօ-Րընօ . — (Մօրէլ օթուզ եաշընտա դայէթ կիւզէլ քիպար պիր տէլիլանլը օլուպ, Ալպերէ թաղաթիմ իտէրէք) Րուխասթ վէր տէ, պէնի էօլիւմտէն գուրթարմըջ օլան տօսթուժ սիրահի եիւզ պաշըսը Մ. Մագ սիմիլիէն Մօրէլ սանա թաղաթիմ իտէյիմ :

Շաթօ — Բընօ՝ պունու սէօյլէյիպ կէրի շէքիլտիքատ, մու-
գատտակճէ Մտրսիլէատա վասֆը կէշմիշ օլուպ, գարիու-
նըն հէնուզ խաթըրընտան չըգարմամըշ օլտուղը կէնիշ ալնը,
քէսկին կէօղլի, գարա պըյըգը, իրի պօյլու տէլիգան-
լըյը կէօթէրտի: Եարը ֆրանսըզ, եարը Շարգըյը իւնի-
ֆօրմասընըն կէօյսիւնտէ բարլայան « Լէժիօն տ'Օնէօր »
նիշանը պօյուըն հիւսնիւնէ պիր գաթ տահա լէթաֆէթ
վէրիր տի:

Պու կէնճ զապիթ նէզաքէթլէ սէլամ վէրտի. քէնտիսի
գուվլէթլի օլտուղընտան, պլւթիւն հարէքէթլէրինտէ լէ-
թաֆէթ միւշահէտէ օլունուրը:

Ալպէր. — Էֆէնտիմ, տօսթումուզ Շաթօ — Բընօ սիղին
կիպի պիր զաթը թանըմադտա նէ գատար հազղ իտէճէ-
կիմի պիլտիկինտէն, պիրպիրիմիղի թանըմամըզա վասէթա
օլտու: Անըն տօսթու օլտուղընըզ ճիհէթլէ, պէնիմ տէ
տօսթումօ օլմանըզը ըէճա իտէրիմ:

Շաթօ — Բընօ. — Էյի սէօյլէտին, հէմ տուվա իթ տէ սը-
րասը կէլիրսէ պանա եարտըղընը սանա տա եարսըն:

Ալպէր. — Մանա նէ՞ եարտը քի:

Մօրէլ. — Ճանըմ էֆէնտիմ, պրագընըզ, լազըրտըսընը
իթմէյէ տէյմէզ, Շաթօ — Բընօ միւպալէզաճը տըր:

Շաթօ — Բընօ. — Նէ՞, լազըրտըսընը իթմէյէ տէյմէ՞զ մի-
ինասըն էօմիւ օ գատար ուճո՞ւզ մը տըր: Վալլահ թօ-
հաֆ. պէլքի սէն հէր կիւն էօմիւնիւ թէհլիքէյէ գօյ-
տուղըն իշիւն քէնտի հազղընաա էօյլէ տիր, լաքին պէն
պիր քէրրէ քէնտի էօմիւմիւ թէհլիքէյէ գօյմուշ օլտու-
ղըմտան . . .

Ալպէր. — Պէնիմ անլայըշըմ Մ. Մօրէլ սէնի էօլիւմտէն
գուրթարմըշ օլմալը, էօյլէ՞ մի:

Շաթօ — Բընօ. — Էօյլէ տիր եա՛, ատէթա էօլիւմտէն
գուրթարը:

Պօշան. — Նէ՞ եօլտա:

Տէպրէյ. — Ճանըմ, Ալլահ աշղընա, պէն աճըրգտան
էօլիւօրըմ, հիքեպէյէ պաշլամայալըմ. սիղ տէ պէնի էօ-
լիւմտէն գուրթարմըշ օլուրսընըզ:

Պօշան. — Պէնիմ նէմէ՞ լազըմ, սիղ սուֆրայա օթուրաը-
նըզ տա պէն մէն իթմէտիմ եա՛. հայտի օթուրալըմ տա
Շաթօ — Բընօ սուֆրատա նազլ իթսին:

Այսպէս . — Էֆէնտիմ, տաճա սաաթ օնու չարեէք կէշ-
միշ . պիր պիւրիյիմիզ տաճա վար , ունութմայընըզ :

Տէպրէյ . — Հա՛ , Էվվէթ , պիր տիրլումաթ :

Այսպէս . — Արթըզ տիրլումաթ մը տըր , նէ տիր , պիլմէմ .
չունու պիլիբիմ քի պիր կիւն պիր եէրէ էլլիլիք իլէ կէօն-
տէրտիմ , վէ իշի օ գատար կիւղէլ կէօրտիւ քի , գրալ օլա
խտիմ , նէ գատար նիշանըմ վար իտէ պօյնունա թագարտըմ :

Տէպրէյ . — Էօյլէ իտէ մատամ քի եէմէք կէճիքէճէք ,
պիրէր գատէհ Քսէրէս շարապըլլա պիրէր պէքսիմէթ
տաճա եէյէլիմ տէ , Շաթօ-Րընօ հիքեայէսինի նաղլ էլլէսին :

Շաթօ-Րընօ . — Պիլիբօսինիզ քի , պիր կիւն աղլըմա Աֆ-
րիգա կէլէրէք , օրատա պիր գաշ սիլահ պօշալթմաղա
կիթմիշտիմ : Պիր միւնաղաատա սուլհ եօլը պուլմաղ իշիւն
ալմըշ օլտուղըմիքի շահիտ պէնի էն էյի տօսթլարըմտան
պիրինին շու պիլտիկինիզ զալալը թրանձ տէրինէյին պիր
գօլընը գըրմաղա մէճպուր իթմիշ օլտուղլարընտան պէ-
րու տուլթլօտան իքրահ իթտիմ :

Տէպրէյ . — Էվվէթ , աղլըմա կէլլիօր , սիզ պիր քէրրէ
թրանձ իլէ տուլթլօ իթտինիզտի . լաքին նէ՛ իշիւն իտի :

Շաթօ-Րընօ . — Ունութտուլմ կիթտի , շու գատար խաթ-
ըրմտա գալմըշ քի , պիր եէրտէն հէտիյէ պիր գաշ եէնի
տապանճա կէլմիշ օլտուղընտան , թէճըիւպէ իշիւն պիր
կէմիյէ պինէրէք Օրանա վարտըմ . Օրանտան Գօնսթմանթինէ
կէշտիմ իտէ տէ , մուհասէրէտէն գուրթուլմաղ իւզրէ ի-
տի , օ սէպէպլէ տիկէրլէրիլլէ պէրապէր բիճաթմա մէճպուր
օլտուլմ . գըրգ սէքիզ սաաթ կիւնտիւղին եաղմուրընա կի-
ճէնին գարընա տայանարմ : Նիհայէթ իւշիւնճիւ կիւնին
սապահըսը աթըմ սօուգտան կէպէրտի՝ զալալը հայվան-
ճըղաղ ախրրտա սօպայա , սըճագ չուլլարա ալըշմըշ օլտու-
ղընտան , ձէզայիրին օ տէրէճէ սօուղընա տայանամատը :

Տէպրէյ . — Անըն իշիւն մը պէնիմ ինկիլիզ աթըմը սա-
թըն ալմաղ իսթէյօրսըն . սօուղա սէնին արապ աթընտան
գիյատէ՛ մի տայանըր զանն իախիօրսըն :

Շաթօ-Րընօ . — Տայանսըն տայանամատըն , պէն արթըզ
Աֆրիգայա կիթմէյէ եէմին իթտիմ :

Գօշան . — Տիմէք օլուր քի կէօղին գօրգտու :

Շաթօ-Րընօ . — Աէն օլ տա գօրգմա . աթըմ կէպէրտի ,
եայա գալտըմ , ալթը Արապ պաշըմը քէսմէյէ կէլլիօր .

լարտը , ի քիտինի թիւֆէնկիմին ի քի գուշունը յլա , տիկէր ի քիտինի ի քի տապանճամլա եէրէ սէրաթիմ' , ամմա ի քի Արապ տահա վար , պէնտէ տօլու սիլահ գալմատը . Արապ լարըն պիրիսի սաչմտան թուլթուր . օնտան պէրի սաչլալըմը գըսա քէստիրիյօրըմ' , քիմ' պիլիբ նէ' օլուր նէ' օլմաղ . օ պիրի պուչաղընը դրթթլաղըմա տայատը . սօուգ տէմիրի էթիմին իւզէրինտէ տույար տույմաղ , Մօրէլ գօշուպ սաչմտան թուլթան Արապը պիր տապանճա գուրշունը յլա եէրէ սէրիպ զըրթլաղըմա պուչաղը տայամըչ օլանըն տա պաշընը գըլըճը իլէ ուշուրտը : Օ կիւն պիր սէվապ իչլէմէկէ նէզըր իթմիչ . պախթըմ վար ըմըչ տա պէն բասթ կէլտիմ' :

Մօրէլ . — (Թէպէսսիւմլէ) Էվվէթ , օ կիւն սեպտեմբերին պէչի իտի , եանի պապամըն պիր պէօյիւք ֆէլաքէթտէն գուրթուլմուչ օլտուղը կիւնաիր . անըն իչիւն չէր սէնէ սեպտեմբերին պէչինտէ պիր խայր ամէլտէ պուլունմաղը նէզըր էլլէտիմ' :

Շաթօ-Րընօ . — Իյիտլիք տէսէնէ . հէր նէ իսէ , տահա պիթմէտի : Պէնի պուչաղտան գուրթարտըգտան սօնդրամանթօսընը վիրէրէք սօուգտան տա գուրթարտը , աճլըգտան տա գուրթարտը . . . պիլինիղ նէ' վիրէրէք :

Պօշան . — Նա պէօրէք , եա պաղլավա :

Շաթօ-Րընօ . — Պիլէմէտին , աթըն էթինտէն պիր բարչա վէրտի , բէք չօգ իլթահ իլէ եէտիք , սօղրուսը կիւզէլ չէյտիր :

Ալպեր . — (Կիւլէրէք) նէ' , աթ էթի' մի :

Շաթօ-Րընօ . — Նօդ , ճանըմ' , ֆէտաքեարլըգ . Տէպրէյէ սօր պազալըմ' , ինկիլիղ աթընը պիր էճնէպի իչիւն քէսէր մի :

Տէպրէյ . — Պիր էճնէպի իչիւն քէսմէմ' , ամմա պէլքի պիր տօսթ իչիւն քէսէրիմ' :

Մօրէլ . — Իչթէ պէն տէ տօսթ օլաճաղըմըղը պիլտիմ' տէ անըն իչիւն քէստիմ' : Ճանըմ' , հէր նէ իսէ , իյիտլիք օլտուն ֆէտաքեարլըգ օլտուն . օ կիւն պիր գուրպան քէսմէյէ վատըմ' վար տէտիմ եա' :

Շաթօ-Րընօ . — Պու տէտիկի վազատ տա թօհաֆի պիր վազատաարըր . իւլֆէթի արթըրաղընըղատա , պիր կիւն սիղէ նաղլ իտէր : Նիմտի տիր աղ տա միյտէլէրի տիւչիւնէլիմ' . եէմէք սասթ գաշտա չըգաճագ :

Ալպէր . — Սաաթ օն պուչուգտա :

Տէպրէյ . — (Սաաթընա պագարագ) Թամամ օն պուչուգտա՞ մը :

Ալպէր . — Պանա պէշ տագիգա՞ տա մը պաղըշլամաղընըղ . պէ.բլէտիկիմ՝ ատամ՝ տա պէնի էօլիւմտէն դուրթարաբ . պու տիննետա եալընըղ Արապլա՞ր մը պաշ քէսէր : Պու կին.քի եէմէյիմիգտէ խայլի էհը սէվապ պուլունաճագ , իպթիտա պէնիի Ատէմին ի.քի վէլիի նիյմէթի օլաճագ :

Տէպրէյ . — Ճանըմ , բէ.ք էյի եա՛ , պու ի.քինճիսի նէ.բէտէն կէլէճէ.ք :

Ալպէր . — Վալլահ պէն տէ պիլմէմ . պունտան իւշ պէվիլէ տավէթ իթտիկիմտէ Բօմատա իտի , քիմ պիլիբ օնտան սօնդրա տահա նէրէլէրէ կիթտի :

Տէպրէյ . — Կէլէճէկինի մէմուլ իտէ՞րմիսին :

Ալպէր . — Պէն օնտան հէր շէյի մէմուլ իտէրիմ :

Տէպրէյ . — Բէ.ք էյի ամինա Ֆաղլա իթթէտիկին պէշ տագիգա իլէ պէրապէր օն տագիգա վագթըմըղ գալաբ :

Ալպէր . — Օ օն տագիգատա պէն տէ սիգէ նէ կէլէճէ.ք օլտուղընը անլատայլմ :

Պօչան . — Տուբ , նագլ իտէճէկին հի.քեայէ կաղէթայա պիբ թէֆրիգա օլապիլիբ մի :

Ալպէր . — Հէմ բէ.ք կիւզէլ օլուբ :

Պօչան . — Էօյլէ իսէ սէօյլէ պոգալըմ . պու կին մէճիտէն գալաբըղ , հիշ օլմազսա պու ճիհէթտէն պիբ ֆաիտէմիղ օլտուն :

Ալպէր . -- Պու սէնէ Գարնավալտա Բօմատա իտիմ :

Պօչան . — Մալիւմ տիր :

Ալպէր . — Ամինա շուրասբ մալիւմինիղ տէյիլ քի , հայտուտար պէնի թութմուշլար իտի :

Տէպրէյ . — Բօմատա հայտուա եօգաբը :

Ալպէր . — Վար , էֆէնտիմ , վար , հէմ բէ.ք չի.քինլէրի վար , եանի ալալարը վար տիմէ.ք իսթէրիմ , գիրա պէն օնլարը գօրգու վիրէճէ.ք գատար կիւզէլ պուլտում :

Տէպրէյ . — Ատամ սէն տէ , նէ մէրամլա սէօյլէտիկին մալիւմ տիր , աշճըն կէճի.քմիշ , ըստրիտեա կէլմէմիշ տէ անըն իշին պիգի մասալ իլէ ալըթմագ իսթէյօրսըն :

Ալպէր . — Սէն վար մասալ պէլէ , պէն նօղթասը նօղ .

Թասընա կէրչէք օլտուղընա եէմին խտէրիմ, տիյնէյին, խըրսըզլար պէնի թութտուլար վէ Սան Սէպասթիէն մազարալարը տէնիլէն պիր մէքրուհ մահալէ կէօթիւրտիլէր:

Շաթօ-Րընօ. — Պիլիրիմ, ազ գալար պէնի օրատա սըթմա թութույօրտը:

Ալպէր. — Պէնի թութտը. խըրսըզլար պէնտէն 4,000 բէալ խթէտիլէր. պէնիմ խէ 4,500 ֆրանգտան զիյատէ բարամ հօզտը. Ֆրանձա պիր մէքթուպ եազտըմ. հա՛, պանա ինանմագսանըզ Ֆրանձա սօրընըզ. սաաթ ալթըտա 4,000 բէալը կէթիրմէզտէ սաաթ եէտիտէ ախրէթտէ պուլունահագսըն տիլէ, չիւնքի հայտուտլարըն բէխտի օլան Լուիճի Վամբա պանա էօյլէ վաս իթմիլտի. էյի պիլիրիմքի, վատընտա տուրուր ատամտըր:

Շաթօ-Րընօ. — Է՛յ, նէ՞ տիմէք, Ֆրանձ 4,000 բէալը կէթիրտի, սէնի գուրթարտը, պիր պէօյիւք ի՞նչ մի:

Ալպէր. — Իշթէ թօհաֆը օրատարտըր եա՛. Ֆրանձ բարա կէթիրէճէք եէրտէ շիմտի պէքլէտիլիմիզ ատամ իլէ պէրապէր կէլտի:

Շաթօ-Րընօ. — Տիմէք քի պու ատամ տէյիլ, պիր տէվտիր:

Ալպէր. — Խա՛յր, տօսթում, սէնին պէնիմ կիպի պիր ատամտըր:

Շաթօ-Րընօ. — Էօյլէ խտէ բիւր սիլահ կէլմիշ օլմայը:

Ալպէր. — Իւզէրինտէ ուֆահըզ իյնէ պիլէ հօզտը. բէխտին գուլաղընա իքի լազըրտը սէօյլէտի, պէնի գուրթարտը:

Պօշան. — (Իսթիհզա իլէ) Սէնի թէվգիֆ իթմիլշ օլտուղը իչիւն աֆիլ տախի խթէտի տիտէնէ:

Ալպէր. — Իսթէտի եա՛:

Պօշան. — Շունա տիւղճէ օիհիրպաղ տիտէնէ:

Ալպէր. — Խա՛յր, տիւղճէ Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ տէրիմ:

Տէպրէյ. — Մօնթէ Գրիսթօ իամ օլամաղ:

Շաթօ-Րընօ. — Հիշ քիմսէ Մօնթէ Գրիսթօ իամ իշիթմի՞նչ մի:

Մօրէլ. — Տուրընըզ, էֆէնտիմ, պէն իշիթտիմ. Մօնթէ Գրիսթօ իամինտէ Պահըր Սէֆիտտէ պիր ուֆահըզ աւատ վար:

Ալպէր . — Թամամ, իշթէ օ ատանըն սահլպիտիր . ան-
լաշքլան Թօսդանատան գօնթլըգ սաթըն ալմըչ :

Տէպրէյ . — Տիմէք քի բէք զէնկինտիր :

Ալպէր . — Էօյլէ զանն իտէրիմ :

Տէպրէյ . — Ճանբմ, կէօրիւլմէ՞ղ մի :

Ալպէր . — Կէօրիւլիւր ամմա . . . ճանբմ նա՞օքլ տիյէ-
յիմ . . . Պին Պիր Կիճէ օգուտընը՞ղ մը , իշթէ օ հիքեա-
յէնին իշինտէքի ատամլարըն զէնկին եախօտ ֆուգարա
օլտուգլարընը անլայապիլիբսինիզ . պիր պալըգճը բարչասը
զանն իթտիկին պիր ատամ սանա պիր մաղարա աչար քի,
իշինտէ Հինտիթանը սաթըն ալաճադ դատար մալ տօլու .
իշթէ պիզիմ Մօնթէ Գրիսթօ տա՞ օ պալըգճըլար կիպիտիր :
Պիր մաղարասը վար ըմըչ քի իշինտէ ալթըն տօլու . պէն
կէօրմէտիմ ամմա Ծրանձ կէօրմիւչ : Ամա՛ն , սադըն անըն
եանընտա պունա տաիր պիր շէյ տիմէյինիզ . Ծրանձ կիր-
միչ , ամմա կէօյլէրի պաղլը կիրմիւչ . մէլէք կիպի գըզլար ,
տիլսիզ խըտմէթքեարլար վար ըմըչ , լաքին գըզ օլտուգ-
լարընը բէք էյի պիլէմէյօր , չիւնքի էսրար իշմիչ օլտու-
ղընտան , պէլքի միւճէսսէմ՝ ըտիմլէրի բույասընտա գըզ
զանն իթմիւչ :

Տէլիգանլըլար՝ « Տիվանէ՞ մի օլտուն , եօգսա պիզիմլէ
էյլէնիյօրմըսըն » տիյօրլար կիպի թաաճճիւպլէ Ալպէրին
եիւզիւնէ պտգտըլար :

Մօրէլ . — (Տիւշիւնէրէք) Ծիլհադիդա պէն տէ Բէնէ-
լօն իսմինտէ պիր իթթիյար կէմիճիտէն պու եօլտա պիր
շէյ իշիթմիւչ իտիմ :

Ալպէր . — Հայ Ալլահ սէնտէն բազը օլտուն . էյ , նա՞-
օքլ , եինէ ինա՞նմայաճագսընըզ :

Տէպրէյ . — Աֆիլ իտէրսին , տօսթըմ , նադլ իթտիկին
շէյլէր ինանըլըր շէյ տէյիլ :

Ալպէր . — Նի՛շիւն , էլշիլէրինիզ , գօնսօլսլարընըզ սիզէ
պէօյլէ շէյլէր սէօյլէմէզլէր տէ անըն իշիւն մը :

Տէպրէյ . — Տարըլմա , ճանբմ , իոթէրսէն սէնի տէ Ըս-
թամպօլա էլշի կէօնտէրէլիմ :

Ալպէր . — Խայր , իոթէմէմ , կիտէյիմ Մէհմէտ Ալլիյէ եար-
տըմ իտէյիմ տէ պէնի պօղսունլար տթսընլար , էօյլէ՞ մի :
Լաքին հէր հալտէ Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ վար տըր :

Տէպրէյ . — Օլաճագ եւ՛ , տիւնեատա քի՞մ եօդ քի օ
օլմասըն :

Ալպէր . — Տիւնեատա հէր քէս վար ամմա պունուն կիպի
տէյիլ . հէր քէսին սիյահ քէօլէլէրի , բատիչահ սէրօյլարը ,
ճէպհանէլէրի , պիր տանէսի 6,000 ֆրանգլըդ աթլարը ,
Ըում ճարիյէլէրի եօդ տըր :

Տէպրէյ . — Ճարիյէսինի սէն կէօրտիւն մի :

Ալպէր . — Կէօրտիւմ եւ՛ , թէաթրօտա կէօրաիւմ . հէմ
պիր կիւն Գօնթըն սուֆրասընտա իքէն դապիասընը ի-
չիթաիւմ :

Տէպրէյ . — Վա՛յ , պու ատամ եէմէք տէ եէ՛յօր մը :

Ալպէր . — Վալլահ օ գատար աղ եէ՛յօր քի եէմէ՛յօր տի-
սէմ ճարիպիր :

Տէպրէյ . — Շունա ատէթա ճատը տէսէնէ :

Ալպէր . — Իսթէրսէնիզ կիւլիւնիզ , Վալլահ Գօնթէս մի ...ին
տէ էֆքեարը պու տըր :

Պօչան . — Է՛յ , պու թօհաֆ . աօդրուսը ճատըյա պիր
տիյէճէք եօդ :

Տէպրէյ . — Կէօլէրի գըրմըղը , կէօլիւնին պէպէլի իս-
թէտիկի կիպի պէօլիւր քիւչիւլիւր , զապիյէի վէճիհասը
աչըդ , աչը կէնիչ , թէնի սարը , սաղալը սիյահ , տիչլէրի
պէյազ վէ քէսիկն , թավը ու հարէքէթի նաղիք , էօյլէ
տէյիլ մի :

Ալպէր . — Վալլահ աօդրու , պու ատամչօդ քէրրէ պէնի
գօրգութաը , պա խուսուս պիր կիւն պիր գաթլատա պու-
լունարդ , աղ գալաը պայրլաճագտըմ , ամմա գաթլ օլան
ատամըն պաղըրմասընտան տէյիլ , ճէլլատըն խըտմէթինի
իճրա իթմէքտէ օլտուղընը կէօրմէքտէն տէ տէյիլ , ան-
ճագ պու ատամըն պիւա ֆիւթուր տիւրլիւ տիւրլիւ իչ-
քէնճէ թարիֆ իթմէսինտէն :

Պօչան . — Սէնի պիր վէրանէյէ կէօթիւրիւպ տէ գանընը
էմտի մի :

Տէպրէյ . — Եախօտ հայտաւտլարըն էլինտէն գուրթար-
տըգտան սօնդրա ճանընը քէնտինէ վատ իչիւն պիր սէ-
նէա իմգալաթմատը մը :

Ալպէր . — Սիզ իսթէտիկինիզ գատար զէվզլէնինիզ , գու-
ղում , պէն սիզէ պագարագ պու ատամը տիւչիւնէրէք ,

պիղ անքն ճինսինտէն օլմատըզըմըզա ինանաճաղըմ կէլիյօր :
Պօշան . — Պանա շէրէֆ տիր :

Շաթօ — Բքնօ . — Շու դատար վար քի, Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ՝ խալի վաղթլար տա ալիճէնապլըդ խալիյօր զանն օլունույօր տա , շու Իթալիա հայտուտլարըլլա ահպապլըզը պիր աղ պօզույօր :

Տէպրէյ . — Ատամ սէն տէ, Իթալիատա հայտուտ կօզ տըր :

Պօշան . — Տիւնեատա ճատը կօզ տըր :

Տէպրէյ . — Պու սաաթտա Ֆրանսատա տա Մօնթէ Գրիսթօ կօզ տըր , իշթէ սաաթ օն պուշուզը վուրույօր :

Պօշան . — Տէ ութանմա , բույա կէօրմիւշ օլտուղընը իզրար իթ տէ կիտէլիմ եէմէլիմիզի եէյէլիմ :

Խըտմէթ քեար . — (Օ տագիդատա դարույա կէլիպ խապէր վիրէրէք) Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ հաղրէթլէրի :

Պիւթիւն տէլիգանլըլար խըտմէթ քեարըն սէսինի իշիթտիրլէրի անտէ եէրլէրինտէն սըչրատըլար : Ալպէրին հիքեայէսինէ զահիրտէ ինաննայօրլար կիպի կէօրիւնտիրլէր իսէ տէ , միւթէէստիր օլմուշլար տը : Ալպէրին քէնտիրի տախի Մօնթէ Գրիսթօնքն իսմինի իշիթտիրիկինտէ , գալպիւնին խալէճանընը զապթ իտէմէտի :

Նէ սօգագտա արապա շամաթատը իշիտիրլիշ իտի , վէնէ տէ տէհլիզտէ այագ սէսի տույուլմուշ իտի . խըտմէթքեարըն պիլէ դարույը աշտըզընը տույմամըլար իտի :

Գօնթ՝ դարունըն էշիկինտէ կէօրիւնտիրտէ , կիլպիկի էլպիսէլէր զայէթ սատէ օլուպ , էն սիւպի էսվապ կիլէնլէր տախի հիշ պիր նօգսան պուլամադատը . բու պալարը , շարգասը , շամաչըրը , վէլհասըլ իւզէրինտէ հէր նէ վար իսէ , էն մահիր էլլէրին իշի օլտուղը կէօրիւլիրտի . սիննի օթուզ պէշ բատտէսինտէ վէ սիմա վէ գըյաֆէթի Տէպրէլին էվվէլճէ իթտիրի թարիֆէ մութապըզ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Թէպէսսիւմլէ , սալօնըն օրթատընա գատար իսթիգպալինէ կէլմէքտէ օլան Ալպէրէ սօզրու վարըպ էլինի սրգարագ) Ֆրանսա գրալլարընտան պիրինին տէտիրի կիպի , վաղթը շաշըմադ բատիշահլարա կտղըչըր պիր նէգաքէթ իսէ տէ , սէյեսահլարտան բէք չօզ մէմուլ իթմէմէլի : Ինշալլահ պիր գաշ սանկլէ կէճիքտիրիսի աֆիլ իտէրսինիզ . 500 ֆէրսախ մէսաֆէ ալէլսուսուս Ֆը-

բանաստաղ զօլայ զօլայ ետքըմայօր , էֆէնտիմ , զանն ի-
տէրիմ՝ քի , սիւբիւճիլէրի տէօյմէք տէ կասագմըչ :

Ալպէր . — Էֆէնտիմ , շիմտի պէնտէնիզ տէ թէշրիֆինիզի
պու աօթթլարըմըղա սէօյլէմէքտէ իտիմ . բուխասթը ալի-
նիզ օլուրսա , թագաթիմլէրիյլէ միւշէրրէֆ օլայրմ : (Պիրէր
պիրէր կէօթէրէրէք) Մ . Շաթօ - Բընօ , Ֆրանսանըն էն
մէշհուր ֆամիլեալարընտան . Մ . Լիւսիէն Տէպրէյ , տախի-
լիյէ նագըրընըն սըր քեաթիպի . Մ . Պօշան , էն սէրպէսթ
կաղէթաճըլարըմըղտան պիրի , եանի Ֆրանսըղ հիւքիւմէ-
թինին պաշ պէլասը . Մ . Մագսիմիլիէն Մօրէլ , սիրահի
եիւզպաշըսը :

Պունլարըն հէր պիրինէ Գօնթ՝ նէզաքէթ վէ վաղարլա
սէլամ վէրտի , լաքին Մօրէլին իամինի առյտըղը անտէ
պիր աալմ իլէրի կէլէրէք : եանագլարընտան պիր խաֆիֆ
գըրմըղըրըզ կէլաի կէշտի :

Գօնթ . — Էֆէնտիմ՝ Ֆրանսանըն սօն մուհարէպէտէ մու-
ղաֆիֆէրիյէթ գազանան օրաուսընըն իւնիֆօրմասընտա տըր ,
կիւզէլ իւնիֆօրմա տըր :

Գօնթըն պունլարը տէր իքէն , նէ՛ սէպէպէ մէպնի սէսի
թիթրէտիկինի վէ կիւզէլ կէօղլէրի բարլատըղընը քիմնէ
անլայամաղ տը :

Ալպէր . — Աֆրիգա ասքէրիմիզի հիշ կէ՞օրմէտինիզ մի իտի

Գօնթ . — (Պիւթիւն պիւթիւն ասաի ֆիւթուրսըղ հալինէ
կէլէրէք) Հիշ կէօրմէմիշտիմ :

Ալպէր . — Էօյլէ իտէ մալիւմինիզ օլսուն քի , պու իւնի-
ֆօրմանըն իշինտէ օրսունըն էն իյիա էն ալիճէնապ զա-
պիթլէրինտէն պիրիսի վար տըր :

Մօրէլ . — Աման , էֆէնտիմ . . .

Ալպէր . — Պրազընըզ սէօյլէյէլիմ . . . շիմտի Մ . Շաթօ
Բընօ պիզէ պիր գահրէմանլըղընը նագլ էյլէտի : պէնտէ-
նիզ հէր նէ գատար պու կիւն իլք տէֆա կէօրիւշտիմնէ
տէ , քէնտինտէն սիզէ թագաթիմ իթմէնին շէրէֆինի թա-
լէպ էյլէտիմ :

Պու քէլամլարը իշիթտիկինտէ տախի Մօնթէ Գրիսթօ-
նըն եիւզիւնտէ էվվէլքի կիպի սէպաթ միւշահէտէ օլունտը
վէ գալպինին խալէճանընը միւսալիթ օլան խաֆիֆ կէշիճի
գըրմըղըրըզ կէօրիւնտիւ :

Գօնթ . — Ե՛ա, պու էֆէնտի ալիճէնապ պիր զաթ տըր , էօյլէ՞ մի , բէք մէմնուն օլտում :

Պու քէլամ՝ Ալպէրին սէօյլէտիկինէ ճէվապ օլմայըպ , Գօնթըն քէնտի ֆիքրինտէքի միւլահաղասընա ճէվապ օլտուղընտան , հէր քէս վէ ալէլիտուտու Մօրէլ՝ հայրէթտէ գալարազ , Գօնթըն եիւղիւնէ պագտը . լաքին պունունլա պէրապէր Գօնթըն պու քէլամընտա օ գատար թաթլը վէ օ գատար լաթիֆ պիր հալ վար իտի քի, կիւճէնիլէմէզտի

Պօչան . — (Շաթօ - Բընօյա եաւաշճա) Շիւպհէսի վար ըմբշ կիպի սէօյլէտի :

Շաթօ - Բընօ . — (Թէճրիպէ ատամը օլտուղընտան, Մօնթէ Գրիսթօյը պիր կէօրիւշինտէ նէ գատար անլաչըլապիլիրսէ օ գատար անլամըշ օլարազ) Հադիգաթ , Ալպէր պիգի ալտաթմամըշ, Գօնթ աճայիպ պիր ատամ տըր (Մօրէլէ) Սիգէ նասըլ կէօրիւնտի :

Մօրէլ . — (Եաւաշճա) Պէնճէ կէօղիւ աչըգ սէսի թաթլը օլտուղընտան , հազգըմտա պէյան էյլէտիկի ֆիքր էօրնէքսիգճէ իտի իսէ տէ , հազգ իթտիմ :

Ալպէր . — Էֆէնտիլէր , եէմէք հազըր ըմբշ, պույուրընըդ . Գօնթ , աֆիլ իտինիզ , սիգէ եօլ կէօսթէրէյիմ :

Ճիւմլէսի սէսսիգ սէտասըզ եէմէք օտասընա կիրիպ, հէր քէս եէրինէ օթուրտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Աման , էֆէնտիլէր , էվվէլ էմիրտէ պիր եադըշըգսըզ հարէքէթտէ պուլունաճազ օլուր իսէմ, աֆիլընըզը նիյազ իտէրիմ . պէնտէնիզ եապանճըյըմ, Բարիգէ տահա եէնի կէլտիմ, պինաէն ալէյհ Ֆրանսա ատէթլէրինի պիլմէմ վէ շիմտիյէ գատար էօմրիւմի Շարգտա կէչիրտիմ . օ մէմլէքէթլէրին ախլազը իսէ Բարիգլիլէրին ախլազընա մուխալիֆ օլտուղընտան , հարէքէթլէրիմտէ Թիւրքէ , իթալեանա վէ Արապա պէնզէր պիր շէյ կէօրէճէք օլուրսանըզ, բէճա իտէրիմ կիւճէնմէյինիզ . իշթէ պուրասընը անլատընըզ եա՛ , շիմտի եէմէյիմիզի եէյէլիմ :

Պօչան . — (Տուտաղընըն ալթընտան) Պու նէ գատար սատէլիք, միւճէրրէտ պու ատամ պիր պէօյիւք բրէնտտիր :

Տէպրէյ . — (Բէզա) Պէն տէ էօյլէ կէօրիւյօրըմ :

Շաթօ - Բընօ . — (Բէզա) Հէմ հէր մէմլէքէթտէ բրէնսուլիք իտէպիլիր պիր բրէնս :

2.

ԳԱՀՎԷ ԱԼԹԸ .

Մօնթէ Գրիսթօ զայելթ ազ եէմէք եէր պիր առամ օլ-
տուղը էրպապը միւթալէանըն խաթըրնտա օլմադ կէ-
րէք տիր :

Ալպէր . — (Գօնթըն Բարիզ եէմէքլէրինտէն հազղ ի-
տէմէյէրէք , պէլքի Բարիզտէն խօշնուտ օլմադ գօրգու-
սընտա պուլունտըղընտան) էֆէնտիմ , Բօմատա իքէն նէ
կէօնա եէմէքլէրտէն հազղ իթտիկինիղի էօյրէնիպ տէ ,
չիմտի օ եէմէքլէրտէն հազըրլաթմատըղըմա զայելթ քէ-
տէր իտիյօրըմ :

Գօնթ . — (Թէպէսսիւմլէ) Պէնի պիր ազ զիյատէճէ թա-
նըմըջ օլայըտընըզ , չիմտի պու եօլտա ուֆազ շէյլէր իչիւն
էօզր իթմէզ իտինիզ . էօմրիւմ սէյահաթտա կէչմէքտէ օլ-
տուղընտան , նարօլիտէ մադարնա , Միլանտա բօլէնթա ,
Արանեանըն Վալէնցիա շէհրինտէ օլլա բօտրիտա , Սթամ-
պօլտա բիլաւ , Հինտտէ գարիզ իլէ կէչինմէկէ այըշմըշըմ-
նէրէտէ նէ՛ պուլամ եէրիւմ , պու կիւն պէնիւմ իչիւն ազ
եէյօր տիյօրսընըզ , հալ պու քի էն իշթահըլը սաաթըմարը ,
չիւնքի տիւն սապահտան պէրու հիշ պիր շէյ եէմէմիշիմ :

Ճիւմլէսի պիր ազըղտան . — Տիւն տապահտան պէրի՛ մի ,
եիրմի աէօրթ սաաթ տըր հիշ պիր շէյ եէմէտինիզ մի :

Գօնթ . — Խա՛յր , պազը մալիւմաթ ալմադ իչիւն նիւմ
շէհրինէ կիթտիկիւմ ճիհէթլէ եօլըմտան այրըլտըմ , վէ կէճ
դալտըմ գօրգուսըլլա եէմէք իչիւն էյլէնմէտիւմ :

Ալպէր . — Արապանըն իշինտէ՞ տէ մի պիր շէյ եէմէտինիզ :

Գօնթ . — Խա՛յր , արապանըն իշինտէ ույուտըմ . էքսէ-
րիա էյլէնմէք իսթէմէշիպ տէ ճանըմ սըզըլըր , եախօտ
գարնըմ՝ աճ օլուպ տա իշթահըմ՝ օլմազտա , արապատա
պուլունտըղըմտա ույուրըմ :

Մօրէլ . — Տիւմէք քի ույգու էլինիզտէ տիր :

Գօնթ . — Հէման էօյլէ պիր շէյ :

Մօրէլ . — Ույգու իլաճընը՞զ մը վտըր :

Գօնթ . — Հէմ թէէօիրինտէ չիւպհէ օլունմադ :

Մօրէլ . — Շունտան պիր ազ տա պիզտէ օլտա ֆէնա օլ-

մաղ, չիւնքի Աֆրիգատա եւմէք վէ սու պուլմատըղըմըղ կիւնլէր չօգ օլուր :

Գօնթ. — Սագըն հա՛, պէնիմ իլաճըմ պէնիմ կիպի պիր ատամ իչիւն էյի իսէ տէ, պիր օրտու հազգընտա թէհլիքէլի տիր, զիրա պիր քէրրէ ոյգույա տալար՞ մը, վիղումը օլտուղը վազթ ոյանամազ :

Տէպրէյ. — Օ նա սըլ իլաճ ըմըչ, էօյրէնէպիլի՞րմիլիղ :

Գօնթ. — Բէք գօլայ սըր, էֆէնտիմ, պիր ազ թէմիլդ աֆիլյօնլա պիր ազ տա էսրար ավմալը. էյի օլմատըղընա չիւպհէ գալմամազ իչիւն քէնտիմ կիթտիմ աֆիլյօնը Գանթօնտան, էսրարըն տա էյիսի Տիգրիս իլէ Եփրատ պէյնինտէ պուլունտըղընտան, անը տա օրատան ալարմ պունլարտան միւսալի մըգտար պիրպիրինէ գարըչտըրըպ ուֆագ ուֆագ հապ եարարագ, իսթէտիկիմ վազթ պիր տանէ ալըրմ. օն տազիլգա սօնղրա իսթէտիկիմ նէթիլծէ հասըլ օլուր : Մ. Ֆրանձ ալքինէյէ սօրունըղ, զանն իտէրիմ պիր կիւն եէտի :

Ալպէր. — Էվլէթ, պանա սէօյլէտի, հէմ բէք հազղ իթմիչ :

Պօչան. — (Կէօյա կաղէթաճը օլտուղը միւնասէպէթլէ գօլայ ինանամատըղընտան) Պու հասլէրի հէր զէման իւղէրինիլտէ՞ մի թաչըրսընըղ :

Գօնթ. — Հէր վազթ :

Պօչան. — (Գօնթը եալան չըգարմազ իւմիտիլէ) Սայկըսըղըղ օլմագսա կէօրէպիլի՞րմիլիղ :

Գօնթ. — Նիչիւն սայկըսըղըղ օլտուն :

Պունու տիլէրէք Գօնթ՝ եէքրարէ զիւմրիւտտէն օյուլմուչ վէ պիր ալթուն տիւյմէ իլէ աչըրըր գարանըր ուֆագ պիր դութու չըգարար : Պու դութունըն իչինտէ նօհուտ տանէսի գատար եէչիլիմնի հասլար վար իտի . պու հասլարըն գօգուսը աղըր վէ սէրթ օլուպ, դութու իտէ օն իքի հապ ալապիլի իտի :

Գութույք հէր քէս սըրա իլէ այլոպ պագտըլար, ամմա իչինտէքի հասլարը կէօրիւպ գօգլամագտան զիյատէ, զիւմրիւտին կիւղէլիկինէ պագարլար իտի :

Պօչան. — Պու հասլարը սիղէ աչճընը՞ղ մը եարար :

Գօնթ. — Խայր, էֆէնտիմ, պէն քէյֆիմի լայըգսըղ

էլլէրէ հազրըլաթմամ, քէնտիմ քիմեաճըեբմ, հապլարբմք քէնտիմ եարարբմ:

Շաթօ - Բընօ. — Պու թաշ կիւղէլտիբ. վալիտէմտէ տա-
խի պունուն կիպի պիբ դաշ ֆամիլեատան դալմըշ թաշլար
վար, ամմա պու գատար իրիսինի հիշ կէօրմէտիմ:

Գօնթ. — Պէնտէ իւշ տանէ վար իտի. պիրիսինի պիբ
բաշայա վէրտիմ, գըլըճընըն գապղէսինէ գօյտուբտու.
պիրինի տէ Բարայա վէրտիմ, օ տա թաճընա գօյտուբտու.
թաճընտա պիբ տահա վար իտի, ամմա պու իրիլիքտէ
տէյիլ իտի. օնու տա շիմտիքինին սէլէֆի օլան բարայա
իմբէրաթօր նարօլէոն վէրմիշ իմիշ. պու տա պէնտէ գալտը
իլինի օյտուբտըղբմ իշիւն պիբ ազ գըլմէթինտէն տիւշտիւ
խէ տէ, գուլանտըղբմ իշ իշիւն բէք էյի տիբ:

Հէբ քէս թաաճճիւպլէ Մօնթէ Գրիսթօնըն եիւղիւնէ
պագարտը. ազղընտան չըղան սէօղլէբ օ գատար սատէ,
օ գատար թապիլի օլտուղընտան, միւճէրրէտ եա տէլի օլ-
տուղը վէ եա կէրչէք սէօլլէտիկի աշիքեար իտի. հալ պու
քի, քէնտինտէ գալմըշ օլան իւշիւնճի զիւմիւա մէյտանտա
օլտուղը իշիւն տէլի օլմայբպ կէրչէք սէօլլէտիկի կէօ-
րիւնիւբաի:

Տէպրէյ. — Բէք էյի, ամմա պունուն պէտէլինէ օ բաշ
իլէ Բարա սիղէ նէ՞ վէրտիլէբ:

Գօնթ. — Բաշա պիբ գարըլը ազատ իթտի, բարա տա
պիբ ատամըն էօմրիւնի պազըլլատը:

Ալպէբ. — Էօլիւմտէն գուրթարտըղընըլ ատամ Բէբրինօ
տէլիլ մի:

Գօնթ. — (Թէպէասիւմլէ) Իհթիմալ տըբ:

Ալպէբ. — Ամմա պիլմէգօինիզ, պէօլլէ սէօլլէմէնիզէ նէ՞
գատար հազղ իտիյօբբմ: Պէն սիղի պու տօսթլարա պիբ
սիհիրպազ կիպի վասֆ իթմիշտիմ, լաքին Բարիզիլէբ օ
գատար ինճէլիք թատլարլար քի, քէնտի ատէթլէրինէ պէն-
զէմէյէն հէբ նէ օլուբտա օլտուն, էն բարլազ հազիգաթա
պիլէ ինանմաղլար: Մէսէլա իշթէ շու Պօշան՝ հէբ կիւն
կազէթասընա եազար վէ հէբ կիւն Տէպրէյ օգուբ քի, ֆի-
լան կիճէ Բարիզին իշինտէ պիլմէմ՝ նէ սօգաղընտա պիբ
ատամ սօյմուշար, պիլմէմ՝ նէ մահալլէսինտէ տէօրթ. ա-
տամ էօլտիւբմիւշլէբ, պիլմէմ՝ նէբէտէ 13-20 խրրսըլ թութ-
մուշար, լաքին Բօմա դըրլարընտա հայտուա վար տէտի-

կիմէ ինանմազար . բէճա խտերիմ, Գօնթ, սիղ քէնախնիղ սէօյլէյինիղ քի, հայտուտար պէնի թութաբլար, վէ սիղ օլմազաս խախնիղ պէլքի շիմտի պու զիյաֆէթի քէնախլէրինէ վիրէմէզ խախիմ :

Գօնթ . — Վա՛յ, պէօյլէ պիր ուֆադ խըտմէթին աաբնը պիլէ անմայաճաղընըզը վաս իթախնիղ տի :

Ալպէր . — Էֆէնտիմ, պէն սիղէ էօյլէ պիր շէյ վատ իթմէտիմ, պէլքի պիր պաչգասընա տա պունուն կիպի պիր խըտմէթ իթմիշախնիղ տէ օ վատ իթմիշ : Պէնաէնիղ պիլաքիս պիլմէտիկիմի էօյրէնմէք իշիւն սիղինլէ պու միւպա . հասայէ կիրմէք խաթերիմ :

Գօնթ . — (Թէպէսսիւմլէ) Նէ՞ տիմէք , վուզուաթըն իշինտէ սիղ պէնաէն զիյատէ պուլունմուշ օլտուղընըզ իշիւն, սիղին պէնաէն զիյատէ պիլմէնիղ լազըմ կէլիր :

Ալպէր . — Պէն սիղէ պիլախիկիմի սէօյլէրսէմ, սիղ տէ պանա պիլմէտիկիմի սէօյլէյէճէկինիղի վատ խտէրմիսինիղ :

Գօնթ . — Բէք էյի , հայտի էօյլէ օլտուն :

Ալպէր . — Սէօյլէյէճէկիմ շէյ պանա աօգունուրսա տա գարարը եօգ : Իւշ կիւն մասքէլի պիր ատամ արգամա տիւշիւյօր իւմիտինաէ խախիմ . օ խտէ պիր քէօյլիւ գարըսը իմիշ . պէնիմ պիլախիկիմ շու տրր քի, ահմազ գէվգէք կիպի, խըմպըլ կիպի պու քէօյլիւյիւ պիր գատըն զանն իթախքտէն սօնդրա , ինճէ պօյլու , թիւսիւղ օն ալթը եաչընտա պիր տէլիգանլըյը տա պիր քէօյլիւ գարըսը զանն իթախիմ : արապանըն իշինտէ օմուզլարընը աչրգ կէօրտիւկիմտէ պիր բարչա զիյատէճէ սէրպէսթլէնմէկէ պաչլաաղըմտա , պօզաղըմա պիր տապանճա տայատը, վէ արգատաչլարընտան եէտի սէքիզի պիր օլուպ , պէնի Սէն Սէպասթիէն մաղաբալարընա կէօթիւրտիւլէր : Սըատա բէխլէրինի կէօրտիւմ, օգումուշ պիր ատամ տրր, Գայսըն թարիխինի օգույօրաթթէնէզզիւլ իթախի տէ կէօղիւնիւ պիր տազիգա քիթապտան գալտըրբպ « Նարըն սասթ ալթըտա 4000 բէալ կէլմէյէճէք օլուրսա , սասթ եէտիտէ սէն պու տիւնեատան կէօշ էթմիշ օլուրսըն » տէտի : Մէքթուպ Ֆրանճա խըթապէն տիր , իմզա պէնիմ, վէ Լուիճի Վամբանըն խաթթըյլա պիր տէ հաշիյէսի վար . ինանմազասնըզ Ֆրանճա եազար կէթիրթաիրերիմ : Իշթէ պէնիմ պիլախիկիմ պու գատար տրր :

Շիմոսի պէնիմ պիլիմէտիկիմ շուրասը տըր քի , հիշ քիմնէ-
տէն գօրգմայան Բօմա հայտուտլարընը սիզ նասըլ գօր-
գութաբնըղ . իշիմէ պուրասընա նէ Ֆրանձ , նէ տէ պէն
ազբլ իրտիրէմէտիք :

Գօնիթ . — Օնտան գօլայ նէ՞ վար : Սիզէ սէօլէյէյիմ պու
Լուիճի Վամբայը օն սէնէտէն պէրու թանըր ըտրմ . օ չօ-
պան իքէն պանա եօլըմը կէօսթէրմիշ օլտուղընտան , պախ-
շիշ վէրտիմ , բարա գապուլ իթմէտի , չիւնքի օ տա պանա
քէնտի էլիլէ իշէմիշ օլտուղը պիր թանէէրի հէտիլէ իթ-
տի , պէլքի սիլահլարըմըն իշինտէ կէօրմիւշաինիւղ տիր :
Պունտան պիր ազ վագթ սօնղրա պու տօսթըղըն պաշ-
լանկըճընը ունութտը մը , եօզսա պէնի թանըյամատը մը
պիլէմէմ , պէնի թութմաղա ուղրաշտը , լաքին պէն մա-
յէթինտէ պուլունան Աջ հայտուտլար իլէ պէրապէր քէն-
տիսինի թութուպ Բօմա հիւքիւմէթինէ թէսլիմ իտէպի-
լիր իտիմ , իթմէտիմ :

Պօշան . — (Նիւլէրէք) Պիր տահա կիւնահ իշէմէյէճէք-
լէրինէ վատ իթտիրտի՞ն մի . տօղրուսը վատլարընտա էյի
տուրմուչար :

Գօնիթ . — Խա՛յր , էֆէնտիմ , հիշ պիր վագթ նէ՞ պանա
վէ նէ՞ տախի տօսթլարբմա իլիշմէմէլէրի շարթըլա : Պէլքի
շիմոսի սէօլէյէճէքլէրիմ . եէնի ֆէյլէսօֆլարտան վէ թէ-
րողդի թարաֆտարը օլտուղընըզտան , սիզէ զարիպ կէօ-
րիւնիւր , լաքին ալա եազընըմը տիւշինմէմ . պէնի հի-
մայէ իթմէյինիզ , ճէմիյէթը պէշէրլիյէյի հըմայէ իթմէմ .
սէօզիւն տահա տօղրուսընը իսթէրսէնիզ , տայմա պանա
զարարը տօզանան ճէմիլիթը պէշէրլիյէյի հըմայէ իթմէմ ,
անլէրտէն իթիպար պէքլէմէմ . անլէր հաղղընտա պիթա-
րաֆ գալըրտամ տախի , անլէրին պանա պօրճու չըգար ,
պէնիմ անլէրէ չըգմաղ :

Շաթօ-Րընօ . — Հա՛յ Ալլահ սէնտէն բաղի օլտուն , պու
գատար տօղրու , պու գատար մէրտանէ տէրօ վէրէն ի-
յիտ պիր առամը եէնի կէօրտիւմ , աֆէրին Գօնիթ , բէք
կիւզէլ սէօլէտինիզ :

Մօրէլ . — Պարի խալիտանէ սէօլէտիլէր եա . լաքին էյի
պիլիլիմ քի , սէօլէտիլի մէսլէքտէն այրըլարընա բիւշ-
ման օլմատը :

Գօնթ . — Տէտիկինիդ մէտէքտէն նէ՞ եօլտա պրբլմը-
չըմ, էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ վազթ վազթ Մազ սիմիլիէնէ օ դատար
տիզգաթլը պազարտը քի, է.քի իւչ քէրքէ պու տէլիդանլը՝
Գօնթըն նազարը այթընտա կէօյլէրինի ինաիբմիչ խաի :

Մօրէլ . — Շունու աիմէք խիթէրիմ քի, Մ. տը Մօրսէրի
թանքմաարդընըզ հալտէ գուրթարաղընըզ իչիւն, հէմ
եազընընըզա վէ հէմ աախի ճէմիլէթը պէշէրիլէյէ խըա-
մէթ իթմիչ օլտունըզ :

Պօշան . — (Վազարլա, պիր գատէհ շամբանեա իշէրէք)
Օ ճէմիլէթը պէշէրիլէ քի, Ալպէր անըն էն կիւղէլ զիյ-
նէթիտիր :

Ալպէր . — Գօնթ, հէր նէ գատար սիզի մանթըգտա
րէք գուվվէթլի պիլիրտիմ, լաքին շիմտի քէնտի սէօզիւ-
նիզլէ թութուլտընըզ . շիմտի սիզին խօտային օլմաարզ տան
պաշգա, պիլաքիս զայլթ մէրհամէթլի պիր ատամ՝ օլտու-
ղընըզ խալաթ օլունտը : Աման էֆէնտիմ՝ սիզ՝ պէն Շարգ-
թարաֆընտանըմ, Շարգտա տօղմուչ ֆրէնկիմ, Մալէլիլիմ,
Հինալիլիմ, Չինլիլիմ, վահշիլիմ, ֆամիլեամըն լազապը
Մօնթէ Գրիսթօարը, աաբմ Սէնպաաը Պահրիտիր տէրսի-
նիզ աէ Բարիլէ այազ պատարղընըզ կիւն Բարիլիլէրին
քեաֆֆէի ախազ ու աթվարընը էօյրէնիպ աէ պիլիրսինիզ :

Գօնթ . — Էֆէնտիմ, կէրէք թարաֆընըզտան վէ կէրէք
պու էֆէնտիլէր թարաֆընտան սէօյլէտիլինիդ մէտհիլէ-
լէրէ, նէ՞ աէտիմ վէ եա նէ՞ եարաբմ տա, լայրգ օլտու-
ղըմը անլայամայօրըմ : Մատամ քի պէն սիզի թանըր ի-
տիմ, մատամ քի պէն սիզէ իքի օտա թէրք իթմիշտիմ,
մատամ քի պէնիմլէ գահվէ այթը իթմիչ խաինիզ, մա-
տամ քի արապամա պինմիչ խաինիզ, մատամ քի Գօրսօ
սօղաղընտա պէրապէր կէզմիչ խաիք, վէ մատամ քի Բօ-
բօլօ մէյտանընտաքի գաթլը պէրապէր կէօրմիւշ խաիք,
պանա սիզ էճնէպի սայըլամազ խաինիզ, իսթէրսէնիզ պու
էֆէնտիլէրէ սօրալըմ, պէն ատամը հայաուալարըն էլլէ-
րինաէ պրազապիլիրմի խաիմ : հէմ պէնիմ սիզի գուրթար-
մազտան օլաշգա պիր ֆախտէմ վար խաի, ֆրանտայա կէլ-
տիկիմտէ պանա րէհպէր օլմանըզթ ի թէր խաիմ . պէնիմ
ֆրանտայա կէլմէք նիլէթինաէ օլտուղըմա պիր ազ վազթ
ինանմատընըզ, ամմա իշթէ շիմտի կէօրիլայօրընըզ քի հէ-

վայի պիր սեօղ տէյիլ իմիչ : Պագընըզ քի , վատընըզտա տուրասընըզ :

Ալպէր . — Տուրաճաղըմ եւա՛ . լաքին , էֆէնտիմ , սիզ սէյեհաճաթտա տաղլարա , թէփէլէրէ , բրմադլարա , չէօլէրէ , օրմանլարա , տէնիղլէրէ ալըչմըչ օլտուղընըզտան , Բարիզիմիզին տիւզ օվասընտան հազզ իթմէյէճէքսինիզ տիյէ գօրգույօրըմ . պիզտէ տէ խըրսըզ վար , ամմա պիզիմ խըրսըզլարըմըզ խաֆիյէ մէմուրլարընտան գօրգտըզլարը գատար պէյտէն տէ գօրգմազ , բաշատան տա գօրգմազլար : Ֆրանսա ատի պիր մէմիէքէթտիր , Բարիզ բէք մէտէնի պիր չէհիրտիր , հիչ պիր մահալինտէ թէլէկրաֆ տիրէյի օլմայան վէ զապըթա թարաֆընտան կազ գօնուլմայան պիր եէր պուլամայաճազաընըզ . տիմէք օլուր քի , պէն սիզէ Ֆրանսատա պաշգա խըտմէթ եարամայաճաղըմ , պիր չէյ կէօթէրէմէյէճէյիմ , եալընըզ պիր գաչ տօթլարըմա թագտիմ իտէպիլէճէյիմ , օ խըտմէթի տէ մէմնունէն իճրա իտէճէյիմ սնլաշըլըր . լաքին պու խըտմէթ իչիւն տէ սիզին իսմինիզ , վարիյէթինիզ վէ զէքեազէթինիզ (Մօնթէ Գրիսթօ պուրատա խաֆիֆ պիր իսթիհզա թէպէսսիւմիյլէ պաշընք էյտի) իլէ նէրէյէ կիթսէնիզ թալսիյէսիզ տէ գապուլ օլունաճաղընըզա շիւպհէ եօզտըր . անըն իչիւն պէն սիզէ կէրչէքտէն պիր խըտմէթ իթմէք իսթէրսէմ , պաշգա պիր չէյէ միւզթէտիր օլամայըպ , եալընըզ չարըք վէ բազարլարըմըզտա բահաթճա պիր էվ պուլմազ խուսուսընտա բէհպէր օլապիլէճէկիմ : Բօմատա տաիրէնիզտէ տուրտուղըմ կիպի , սիզ տէ Բարիզտէ պէնիմ էվիմտէ օթուրմանըզըթէքլիֆէ ճէսարէթիմ եօզտըր , չիւնքի խօտպինլիք պէնտէ սօնդրատան կէլմէ օլմայըպ թապիաթտանարըր . պէնիմ էօնիւմէ պէնտէն պաշգա պիր կէօլիլէ պիլէ չըգամազ . . . գատըն կէօլիլէսի օլուրսա օ պաշգա :

Գօնթ . — Իչթէ պու իգրարընըզ կիւզէլտիր . հազիգաթէն Բօմատա պիր իզտիվաճ լագըրաըսըր իթմիչ իտինիզ . նաօըլ , թէպրիք իտէլիմ մի :

Ալպէր . — Տահա պիր չէյ եօզաըր , էֆէնտիմ , եալընըզ նիյէթտէն իպարէթ տիր :

Տէպրէյ . — Նիյէթ տիմէք եա օլուր եա օլմազ տիմէք :

Ալպէր . — Էօյլէ տէյիլ , էֆէնտիմ . բէտէրիմ միւճէր-

բէտ իսթէյօր. գարբմը տէյէմէզ իսէմտէ, նիշանլըմ՝ Մատմազէլ Էօթէնի Տանկլարը եազընտա թագտիմ էաէպիլէճէկիմի իմիա իտէրիմ՝

Գօնթ. — Էօթէնի Տանկլար մը. տուր, էֆէնտիմ, բէտէրի Պարօն Տանկլար տէյիլ մի :

Ալպէր. — Էվլէթ, ամմա թաթլը սու Պարօնը :

Գօնթ. — Հիւքիւմէթէ խըտմէթ իթմիշ ատամ իսէ պէյիս եօզտըր :

Պօշան. — Բէք պէօյիւք խըտմէթլէր իթտի. 1829 տա ալթը միլեօնլըգ պիր իսթիզրազ ազտ էյլէտի. պու խըտմէթէ միւքեաֆաթէն Օնուճք Շարլտան հէմ Պարօնլըգ, հէմ Լէթիօն տ'Օնէօր նըշանը ալտը, ամմա շէրիտինի ելլէյինին ճէպինէ սագլամայըպ, ատէթա սէթրէնին իլիկինտէ թաշըյօր :

Ալպէր. — (Կիւլիւմէյէրէք) Պօշան, օնլարը «Շարիվարի» տէ սէօյլէյէպիլիրսին, լաքին պուրատա սագըն. գայլն բէտէրիմ օլաճագ ատամըն հագզընտա ազզընը թօրլա : (Մօնթէ Գրիսթօյա) Լաքին սիզ շիմտի Մ. Տանկլարը պիլիր կիպի իսմինի սէօյլէտինիլ :

Գօնթ. — Թանըմամ, ամմա եազընտա թանըմագլըզըմըն իհթիմալի վար, չիւնքի Լօնտրանըն Րիշարտ վէ Պըլունթ, Վիէննանըն Արսթէյն վէ Էսքէլէս վէ Րօմանըն Թօմսըն վէ Ֆրէնշ գումբանեալարընտան քէնտիսինէ գրէտիթօ մէքթուպլարըմ վար :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ պու Թօմսըն վէ Ֆրէնշ իսմինի, կէօգիւնիւն ուճույլա Մագսիմիլիէնէ պագարագ սէօյլէտի : Մագսիմիլիէն տէ պու իսմի իշիթտիկինտէ, կէօյա էլէգթրիզ տօզանմըշ կիպի վիւճուտը իւրբէրտի :

Մագսիմիլիէն. — Թօմսըն վէ Ֆրէնշ գումբանեաթ մը. պու գումբանեայը թանըմընընը :

Գօնթ. — Րօմատա սարրաֆըմօրը. պիր իշինիզ վար իսէ էլիմտէն կէլտիկի գատար դայրէթէ հագըրըմ :

Մագսիմիլիէն. — Աման, Գօնթ, պէլքի պազը թահգիլգաթաա պիզէ եարտըմ իտէպիլիրսինիլ : Մուգատտէմա պու գումբանեա պիզիմ բէտէրին գումբանեաթնա պիր պէօյիւք խըտմէթտէ պուլունտը, լաքին պիլմէմ նի՛չիւն հիշ պիր վագթ պունու պէյան իթմէտի :

Գօնթ. — Էմրլէրինիզէ մունթագըրըմ, էֆէնտիմ :

Ալպէր . — Միւսպահասամբդտան չըզարգ . Գօնթմա պիր միւնասիայ դօնագ պուլմագ պահասնտա իտիք , հայաի պագայրմ , էֆէնտիլէր , հաննի մահալլէտէ պուլալլմ :

Ալպէրին պու թէքլիֆի իւզէրինէ տէլիդանլըարըն հէր պիրի Բարիզին պիր մահալլէ , եա պիր սօղաղընը միւնասիայ կէօրմէքտէ օլտուգլարընը սէօյլէտիլէր :

Շաթօ-Րընօ . — (Մօրէլէ) Սիզին պու խուսուստա էֆքեարընըգ եօգ մըարը քի , հիչ պիր շէյ թէքլիֆ իթմէյօրսընըգ :

Մօրէլ . — (Թէպէսսիւմէ) Վար ամմա Գօնթըն սիզին թէքլիֆ իթտիկինիզ կիւզէլ մահալլէրտէն պիրսինի թէքճիհ իթմէսինի պէքլէյօրտըմ . մատամ քի ճէվապ վէրմէտի , պէն տէ պիզիմ հէմչիքէնին . Մէսլէյ սօղաղընտա թութմուչ օլտուղը պիր կիւզէլ դօնաղըն պիր օտիքէսինի թէքլիֆ իտէրիմ :

Գօնթ . — Հէմչիքէնի՞զ մի վար :

Մօրէլ . — Լիվլէթ , էֆէնտիմ :

Գօնթ . — Գօճայա վարմը՞չ մը :

Մօրէլ . — Տօգուզ սէնէ օլտու :

Գօնթ . — Պախթլյա՞ր մըարը :

Մօրէլ . — Օլապիլտիկի գատար . ֆէնա վազթլարըմըգտա պիզէ ստտագաթ իւզրէ պուլունմուչ օլան սէվաիկի պիր ատամ վար իտի , ատը տա Լամանուէլ աիր : (Մօնթէ Գրիթօ խաֆիֆճէ թէպէսսիւմ իթտի) Ալթը պ օնլարտա էյլէնէճէկիմ . էլիմտէն կէլէնի եարմաղա հազրըմ :

Ալպէր . — (Մօնթէ Գրիթօյա , ճէվապա վազթ պրագմայարագ) Նէ՞ եարըյօրսընըգ , սաղըն հա , Սէնպատը Պահրիյի աէօրթ տուվար արասընտա ֆամիլեա իչինէ՞ մի գարայաճագսընըգ . օ ատամ Բարիզի կէօրմէյէ կէլմիչ , սիզ բարազ կիպի՞ մի էյլէնտիքէճէքսինիզ :

Մօրէլ . — (Թէպէսսիւմէ) Գօրգմայըն , հէմչիքէմ տէ կէնճ , գօճասը տա . իքիսի տէ շէնմէչքէպտիլէր . հէմ Գօնթ իսթէրտէ անլէրին եիւզիւնիւ պիզէ կէօրմէզ :

Գօնթ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ , էկէր պէնի հէմչիքէնիզէ վէ էնիթէնիզէ թագաիմէ լայըգ կէօրիւսսէնիզ , օ շէրէֆ տէ պանա քեաֆի աիր . Պու էֆէնտիլէրին հիչ պիրինին թէքլիֆինի գապուլ իթմէտիկիմին սէ-

պէսի օթուրածաղըմ մահալ հէնուղ հաղբըլանմըլ օլտուր-
դընտանտըր :

Ալպէր . — Նէ՞, կիտուպ պիր լօղանթատամը օթուրա-
ծաղ սընքը . իշթէ օ օլամաղ :

Գօնթ . — Նի՛չիւն , Բօմաստա ֆէնա՞ մը իտիմ :

Ալպէր . — Ատամ , Բօմաստա պիր տախրէ տէօշէթմէք ի-
չիւն 50,000 բէալ խարճ իթմիշ իտիւնիղ , հէր կիւն էօլլէ
մէսարիֆ իթմէյէ արզոււնըղ եօղտըր դանն իտէրիմ :

Գօնթ . — Մէսարիֆիւնտէն դաշմատըմ , ամմա Բարիզտէ
պիր դօնաղ սաթըն ալմաղըր դոնրանուշ իտիմ , անըն իչիւն
օտաճըմը էվվէլճէ կէօնտէրտիմ , հէնուղ ալմիշ վէ տէօ-
շէթմիշ օլմալըտըր դանն իտէրիմ :

Պօշան . — Բարիզի էյի պիլըր պիլը օտաճըմ՝ վար , իս-
թէրսինիղ եա՛ :

Գօնթ . — Օ տա Ֆրանսայա եէնի կէլիյօր . քէնտիտի սի-
եաճ վէ տիլսիդտիր :

Ալպէր . — (Հէր քէս թաաճճիւպտէ իքէն) Այի՞ մի :

Գօնթ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , սիղ Բօմաստա կէօրտիւ-
նիղ դանն իտէրիմ :

Ալպէր . — Բէք էյի , խաթրըմտատըր , ամմա նա՞սըլ ,
էօլլէ պիր տիլսիղ զէնճիյի Բարիզտէ պիր դօնաղ ալըպ
տէօշէթմէյէ մէմնւր մը իթմիւնիղ . դօրդարըմ աքսի շէյ-
լէր եարաը :

Գօնթ . — Եանյըլընըղ վար , պէն էյի պիլըրիմ քի , հէր
շէյի իսթէտիկիմ կիպի եարմիշ օլաճաղ . սիղ պիլըրսինիղ
եա , պաշղարաբընն սէվտիկիւնի սէվմէմ . Այի՛ Բարիզէ կէ-
լէի սէքիղ կիւն օլտու . պիւթիւն շէհրի կէզմիշ էօյքէն-
միշ օլմալը . նէյէ իհթիյաճըմ՝ օլտուղընը , նէտէն հաղղ
կիթաիկիմի պիլըր իտի . սաաթ տօղուզաան պէրի շէհրին
քէնարընտա պէքլէր իմիշ , (Ալպէրէ պիր պիլլէէթ միրէ-
րէք) իշթէ պու քեաղըրաը վէրտի . իւզէրինտէ դօնաղըն
սօղաղը վէ նօմէրօսըր եաղըլը իմիշ :

Ալպէր . — (Պիլլէէթէ պաղարաղ) Շանղ - Էլիղէ , նօ-
մէրօ 3 :

Պօշան . — Ա՛ , իշթէ պու բէք թօհնաֆ :

Շաթօ-Րընօ . — Բրէնսճէսինէ :

Տէպրէյ . — Վա՛յ , ալտըղընըղ դօնաղը կէօրմէտիւնիղ հա՞ :

Գօնթ . — Խա՛յր , շիմաի սէօլլէտիմ եա՛ , սաաթըր կէչիր :

մէք իսթէմէղ իտիմ. արապանքն իչինտէ իւսթիւմիւ պա-
շրմը նիզամյատրմ, տօղրու Վիգօնթմքն գարուսքնա էնտիմ

Տէլիգանլըլար օյո՛ւն մը տըր նէ՞ տիր պիլմէտիքլէրին-
տէն, պիր պիրիննէ պագըշտըլար, լաքին պու ատամքն ա-
ճայիպիկիկլէ պէրապէր աղղքնտան հէր նէ չըգարսա օ
գատար սատէլքլէ չըգարըտը քի, եալան մէմուլ օլուն-
մագ իհթիմալի եօգ իտի. հէմ եալան սէօյլէմէքտէ պիր
Ֆաիտէ տախի օլմատըղը աշիքեար իտի:

Պօչան. — Օ հալատէ արթըգ պիղէ էլիմիղտէն կէլէն ու-
Ֆագ խըտմէթլէրտէն պաշգա շէյ գալմատը. պէն կագէ-
թճաճը օլտուղըմտան, սիգի թէաթրօլարա կէօթիւրէյիմ:

Գօնթ. — (Թէպէսսիւմլէ) Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէն-
տիմ, հէր թէաթրօտան պիրէր լօճա թութմասքնը տախի
վէքիլխարճա թէնպիհ իթմիշ իտիմ:

Տէպրէյ. — Վէքիլխարճընըղ տա սիյահ վէ տիլսի՞ղ մի տիր:

Գօնթ. — Խա՛յր, էֆէնտիմ, տիննետա պիր ատամ
պիր Գօսիգալընքն հէմշէհրիսի տէնիլէպիլիքսէ, սիգ անքն
հէմշէհրիսիսինիգ . . . Մ. տը Մօրսէր թանըրար . . .

Ալպէր. — Եօգսա շու բէնշէրէ քիրալամագտա մէհա-
րէթի օլան Սինեօր Պէրթուչլի՞օ մը տըր:

Գօնթ. — Թա քէնտիսի. էյի պիր ատամ տըր, պիր աղ
ասքէրլիք իթմիշ, պիր աղ գաշագճըլըգ իթմիշ, հէր շէյ-
տէն եարմըշ, հաթթա գապթիյէ իլէ տախի պիր պուշագ
մատտէսինտէն տօլայը արասը էյի օլտուղքնա շիւպհէմվար:

Տէպրէյ. — Վա՛յ, էօյլէ նամուս սահիպի պիր ատամը
վէքիլխարճ իթտինիղ հա՞, սէնէտէ նէ՞ գատար բարանըղը
չալըյօր:

Գօնթ. — Վալլահ բէք էյի պիլիրիմ քի, պաշգալարքն-
տան գիյատէ հիշ պիր շէյ շալմաղ. պէնիմ իշիմէ կէլիր.
չիւնքի պուճուն իչիւն օլմաղ օլմաղ:

Շաթօ-Բքնօ. — Էօյլէ իսէ հէր շէյի տիւզմիւշսինիղ.
Շանղ-Էլիղէտէ գօնագ, խըտմէթքեար, վէքիլխարճ
հէփսի վար, եալընըղ պիր գարը եօգ:

Ալպէր՝ Բօմատա թէաթրօտա կէօրմիւշ օլտուղը նունան
գըղքնը խաթրընա կէթիրտիքտէ, Մօնթէ Գրիսթօ թէպէս-
սիւմ էլլէտի:

Գօնթ. — Գարըտան էյի պիր ճարկէմ վար. սիգ սէվ-
կիւլիւլէրինիղի թէաթրօլարտան քիրալայօրսընըղ, պէն

պէնիմքինի Սթամուլօլտա սաթըն ալաբմ. պիր աղ պահալընա օլտու ամմա պու խուսուստա հիշ խէվֆիմ կօղ տրրո Տէպրէյ . — (Կիւլէրէ.ք) Ծագաթ պիր շէյ ունուսուլ յօրսընըլ . պուրասը Ծրանտա ուրը , պիր էսիր Ծրանսայա այագ պաստըղը անտէ արթըգ էսիր սայըլամաղ :

Գօնթ . — Գիմտէն էօյրէնէճէ.ք .

Տէպրէյ . — Հէր քէստէն էօյրէնէպիլիր :

Գօնթ . — Բուճճատան պաչգա լիսան պիլմէղ :

Տէպրէյ . — Օ պաչգա :

Գօշան . — Պարի պիղ տէ կէօրէճէ քմիյիղ , կօղսա Արաս խրամէթ քեարլարըն օլտուղը կիպի , խատըմ աղալարընըլ տա մը վար :

Գօնթ . — Խայր , էֆէնտիմ , Շարգըլըղը օ տէրէճէյէ գատար կէօթիւրմէմ . մայէթիմտէ պուլունան ատամլար խթէտիքլէրի վագթ սէրպէսթտիլէր , պէնի թէրք խտէպիլիլէր , վէ պէնի թէրք իթտիքլէրինտէ պաչգա քիմնէյէ միւհթամ օլմաղլար , պէլքի տէ պունուն իչիւն թէրք իթմէղլէր :

Տէպրէյ . — (Չօգտան պէրու եէմէք պիթմիշ օլտուղընտան , այաղա գալղարագ) էյ տօսթում , սաաթ իքի պուչուղա կէլմիշ . միւսաֆիրին բէք կիւղէլ տիր , ամմա պիր մէճիս նէ գատար էյի օլուրսա օլտուն , սաաթ կէլիր քի թէրք իթմէք լագըմ կէլիր , վէ էքսէրիա տա պիր ֆէնա մէճիտէ կիթմէք իչիւն պէն տախիլիյէ նէգարէթինէ կիտէճէյիմ : (Եավաչճա Ալպէրէ) Գօնթընը նաղքրա վասֆ իտէրիմ , քիմ օլտուղընը էօյրէնմէլիլիղ :

Ալպէր . — Չօգլարը պիհուտէ չալըյմըշ , պիր տէ սէն չալը պագալըմ :

Տէպրէյ . — Ատամ սէն տէ , խաֆիյէ մէսարիֆիմիղ իչիւն իւշ միլիօնըմըզ վար , էլիմիղէ կէլմէքտէն սարֆ օլույօր , ամմա հէր նասըլ օլտա պու իշ իչիւն էլի պին ֆրանղա գատար գալմըշ օլմալը :

Ալպէր . — Էօյրէնիրտէն պանա տա սէօյլէրմիսին :

Տէպրէյ . — Մէօյլէրիմ . գալ սաղլըգլա : (Օ պիրլէրինէ) էֆէնտիլէր , Ալլահա բամարլատըգ : (Սալօնա չըդտըղտա էիւքսէք սէս իլէ) Արասալմը :

Գօշան . — (Եավաչճա Ալպէրէ) Մէճիտէ կիթմէյէճէյիմ :

ամենա պիղիմ ապօնէլէրէ Մ. Տանկարքն նախդ ընտան է յի պիր թէֆրիդա պուլտրմ:

Ալպէր. — Ամս'ն, սագըն պիր շէլ հաղմա, պրագ հէր քէսէ պէն թագաիմ իտէյիմ. նա՞քլ, աճայիպ ատամ տէյիլ մի:

Շաթօ - Բընօ. — Աճայիպ տէյիլ, կէօրիւլէտիք ատամ արը: (Մօրէլէ) Հայտի պիզ տէ կիտէյիմ:

Մօրէլ. — (Գօնթա) Էֆէնաիմ, ֆագիրթոննէյի թէշ-րիֆէ բաղպէթ պուլումաղա թէնէզգիւլ իտէճէք օրուր-սանբզ, Մէպէ սօզաղընտն 1½ նօմէրօտն օթուրրբզ:

Գօնթ. — (Պաշընք էյէրէք) Գուսուր իթմէմ: Էֆէնաիմ Մագսիմիլիէն Մօրէլ վէ Շաթօ - Բընօ տախի չըգաըգտա Ալպէր իլէ Մօնթէ Գրիսթօ հալընըզ գալտըլտր:

3.

ԹԱԳՏԻՄ.

Ալպէր՝ Մօնթէ Գրիսթօ իլէ հալընըզ գալտըգտա, Բարիզտէ քէնտի հաշընտա պիր զէնկին էվլատընըն նէ իլէ ուղրաչրպ էօմր կէշիրտիկինի անբաթմազ իշիւն միտաֆի-րինէ օթուրաըզը տաիրէյի կէզտիրէրէք պիւթիւն էշեպա-րընք կէօթէրտի. շիրվանա չըգաըզլարընտա, օրատա պու-լունան կէրէք նատիտէ դումաչլարըն, կէրէք սիլահլա-րըն վէ կէրէք հէր տիւրլիւ թալիմ արէթլէրինն իսմիէ-րիլէ չըգաըզը մէմէքէթլէրի վէ թարիլպէրինի քէնտիսի Գօնթա թարիֆ իտէճէք զանն իտէրքէն, Գօնթ՝ տէյիլ հա-լընըզ քէնտինն պիլտիլլէրինի, հաթթա բէք էյի պիլմէ-տիլլէրինի պիլէ քէնտիսինէ էօթէթմէքտէ օլտուղընք կէօրտի:

Աչաղը գաթա էնտիլլէրինտէ Ալպէր՝ հիւ օլմնգաա պու-ճիհէթտէ Գօնթաան զիյատէ մալիւմաթլը օլտուղընք կէօ-թէրմէք իշիւն, սալօնա կէօթիւրիւպ սաբլը օլան պիր թա-գրմ մէշհուր բէստամ էլինաէն չըգաըշ էնվաի բէսիմէրինի կէօթէրտի: Պանլարըն տախի հալընըզ բէնքլէրինտէն վէ բէամ օլմուշ օլտուղլարը ուսուլտէն, իմյարարընա պագմազ-արըն, հանկի բէստամըն իշի օլտուղընք տէրհալ սէօյէ-տիկինի կէօրաիւկինտէ, պու ստամըն տիւնեատա պիլ-

մէտիկի վէ միւթալէա իթմէտիկի հիշ պիր շէյ գալմա-
մըշ, օլտուղընը անլայըպ հայրան օլտու :

Մարծնտան կաթադ օտաարնա կիրիպ, օրատա պիր չօդ
էշեաի նէֆիսէտէն մօտատ, պիր աէ շէրշիլէլէրի կալ-
տըղը Էն մէշհուր րէսսամխարտան պիրինին կարմըշ օլ-
տուղը պիր րէսմ տահա ասըմըշ իաի : Օտայա կիրտիքլէրի
անտէ, Գօնթըն նազարընը իպթխտա պու րէսմ ճէլպ իթտի
վէ շարուգ շարուգ րէսմէ տօղընու եխրիւշիւպ էօնիւնտէ
տուրտու :

Պու րէսմ եիրմի պէշ եիրմի ալթը կաշընտա էամէր
պէնգլի, բարըպգ կէօղլիւ, մախմուր պաղըշը կիւղէլ պիր
գարբ րէսմի իտի : Գըրմըգըլը սիյահըլը պիր եէլէք իլէ սաշ-
լարընա սօղուլու ալթուն իյնէլէրտէն, Գաթալան գարի-
լէլի պիր պալըգճը գըղը գըյաֆէթինտէ օլտուղը անլա-
շըլլիտը : Մահլուտ տուրմուշ տէնիղէ պաղմադ իւղրէ օլ-
տուղընտան, սէրլի կիպի պօյու տէնիղին իւղէրինէ աքս
իթմիշ իաի :

Օտա գարանըղճա օլտուղընտան, Ալպէր՝ Գօնթըն պու
րէսմի կէօրտիւկի անտէ պէնղինէ կէլէն սարըլըղլա վիւ-
նուտընա տիւշէն թիթրէմէնին ֆարղընա վարամաուը :

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Պիր տաղիգա գատար սիւքիւթ
իլէ կէօղլէրինի տիքիպ պու րէսմէ պաղարըղտան սօնղրա
պիլա ֆիւթուր) Աէվիլիւլիւնիգ րէք կիւղէլ իմիշ կիլտիկի
էսմապ պալու էսվասը օլմալը, րէք կիւղէլ եաղըշմըշ :

Ալպէր. — Եանլըշընըղ վար, էֆէնտիմ, սէվիլիւլիւմ տէ-
լիլ էկէր պու րէսմին եանընտա պիր պաշղա րէսմ տահա
օլպար, պու եանլըշընըղ աֆիվ օլունամաղտը : Վալիտէմին
րէսմի տիր, էֆէնտիմ, սէքիլ սէնէ էվլէլ կարաըրմըշ կիլ-
տիկի ըուպայը տախի քէնտինէ րէք կաղըշտըրմըշ զանն
իտէրիմ, չիւնքի օ տէրէճէ ուսթալըղըլը րէսմ իտիլիշ քի
հէր պաղարճա վալիտէմի 1830 սէնէսինտէ կէօրիւյօրըմ
գըյաա իտէրիմ, Վալիտէմ՝ րէտէրիմ տիշտրաա իքէն կար-
տըրմըշ, ավտէթինտէ կէօրիւրսէ մէմնուն օլուր մէմուլինտէ
իմիշ, լաքին պիլմէմ՝ նէ սէպէպտէն իտէ րէտէրիմ պու
րէսմնտէն հաղղ իթմէլիպ, հաթթա րէսմ իտէն մէշհուր
րէսսամըն իտինէ պիլէ հիւրմէթ իթմէլէրէք րէտա էլլէտի
կաղըրտը պէյնիսիլտէ գալըն, րէտէրիմ հէր նէ գատար
վիւքէլտան մէշհուր պիր ժէնէրալ իտէ աէ, պու միսիլու

սէնսաթլարքն գբյմէթինի պիլմէզ : Վալիտէմ էօյլէ տէ-
յիլտիր . վալիտէմ քէնտիսի բէք էյի բէսիմ եարար , էօ
ճիհէթատէն պէօյլէ մուսաննա պիր բէսմի պիւթիւն պիւ-
թիւն թէքք իթմէք խթմէմէյիպ , եալլընքք բէտէրթին կէօ-
ղիւ էօնիւնտէ պուլունմամագ իչիւն պէնիմ օտամա սա-
արբար :

Ճամիլիա արասընտա կէչէն պիր վագայք հիքեպէ էյ-
լէտիկիմտէն տօյայք աֆիլ պուլունմանըղը նիյազ խտէրիմ ,
չիւնքի շիմօի կիտիպ բէտէրթիմի կէօրէճէքսինիզ . պու
բէսմի սէվմէտիկինի պիլմէտիկինիզտէն , եանընտա մէտհ
իթմէյինիզ : հէմ վալիտէմէ տէ սու բէսմին ֆէնպ թէէսիրի
վար , չիւնքի նէ վագթ օտամա կիրէրտէ , պու բէսմէ պա-
գար , պագտըղը անտէ տախի աղլար : Պու բէսիմ էվէ
կիրաիկի կիւնտէն պէրու բէտէրթիմէ վալիտէմ միյանէլէ-
րինտէ վուգուա կէլէն միւնաղաատան պաշգա շիմօիյէ
գատար հիչ պիր միւնաղաա դուհուր իթմէմիչ տիր : Գօնթ
իլէ Գօնթէս էվլէնտիքլէրի կիւն նէ տէրէճէ մուհապպէթլի
խտի խտէլէք , ապմա օ գատար մուհապպէթլիտիրլէք :
(Մօնթէ Գրիսթօ՝ Ալպէրին պու սէօղլէրինտէ կիզլի պիր
մանա վար զաննըյլա տիզգաթլա եիւզիւնէ պագտը խտ
տէ , գաֆիլէթք գալպլէ սէօյլէմէքտէ օլտուղընը անլատը)
Շիմօի , էֆէնտիմ , իչթէ նէմ վար նէմ եօզ կէօրտիւնիզ .
ճիւմէտի սիզլնտիր : Հէք նէ գատար լայքզ տէյիլ խտէ տէ ,
քէնտի էօքօիւզ նաղարըյլա պագմանըղը բէճա խտէրիմ ,
Շիմօի սրուլընքք բէտէրթիմ կիտէլիմ . պանա իթտիկի-
նիզ ֆէտարքեարլըղը Բօմատան եաղմըչ , հաթթա պու կիւն
կէլէճէք օլտուղընըղք տախի սէօյլէմիչ խտիմ : կէրէք բէ-
տէք վէ կէրէք վալիտէմ սիզէ պօրճլու օլտուղլարը չիւք-
բանիլէթլէրինի կիֆա իչիւն պիլա սապր պէքլէմէքտէ-
տիրլէք :

Մօնթէ Գրիսթօ հիչ ճէվապ վէրմէյէրէք պաշընը էյտի-
կինտէն , թէքլիֆի դապուլ իթմիչ օլտուղը անլարլար :
Ալպէք պիր խքտմէթքեար չաղըրարագ Գօնթ Մօնթէ Գը-
րիսթօնըն զիյարէթլէրինէ կէլմէքտէ օլտուղընը Գօնթ վէ
Գօնթէսէ խապէք վէրմէսինի էմը էյլէտի :

Գօնթըն սալօնընըն գարուսը էօնիւնէ վարտըղլարընտա ,
միւսաֆիլին նաղարընը օ գարունըն իւզէրինտէ սարթըչ
ղպէթ սիւպիւ պիր ֆամիլեա լէվհասը ճէլպ էյլէտիկին-

տէն, պու լէվհայը պիր շօղ վագթ կէօղտէն կէչիրտի :
 Մօնթէ Գրիսթօ . — Լէվհանըզ բէք կիւղէլաիր, պիր
 եանտան Ֆրանսանըն ճէնուպ թարաֆընտան, վէ տիկէր
 ճիհէթաէն տախի սալընըղըն Սրանեալը օլտըղը անլայը-
 ւըյօր, էկէր եաթագ օտանըղտա կէօրտիկիմ բէսիմ սէօյ-
 լէտիկինիզ գատար սահիպինէ պէնղէրսէ, նիշուն օ քիզար
 Գաթալանըն եիւղիւնտէ կէօրտիկիմ էսմէրլիք կէօղիւմէ
 օ գատար կիւղէլ կէօրիւնտիկինի պունտան անլատըմ :

Գօնթըն պու սէօղլէրինտէ քի ինճէ իսթիհզայը շէյթան
 պիլէ անլայտամազ իտի . օ սէպէպլէ Ալպէր՝ նէղաքէթտէն
 պաշգա պիր շէյ կէօրսմէյէրէք, միսթէշէքքիւրանէ պաշընը
 էյիպ Գօնթլա պէրապէր սալօնա կիրտի :

Սալօնըն էն ալաբընըզ մահալինտէ 35-38 եաշընտա ժէ-
 ներալ գըյաֆէթինտէ, օմուղլարընտա էքօլէթ, պօյնունտա
 Լէթիօն տՍնէօր նիշանը, կէօյսիւնին սաղ թարաֆընտա
 Սօվէօր նիշանը վէ սօլընտա Իւշիւնճիւ Շարղընըն նիշանը օ-
 լարագ վէ պու նիշանլարտան Յունան վէ Սըանիա ժուհա-
 բէպէլէրինտէ պուլունմուշ վէ եա օ մէմէքէթլէրտէ տիր-
 լօմաթճա պիր խըտմէթ իթմիշ օլտուղը անլայըլըր պիր
 ատամ բէսի տահա սօքլմըշ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ պու բէսի տախի տիգգաթլա թէճէս-
 սիւս իթմէք խզրէ իքէն, եանընտա պիր գարու ալըլըս
 Գօնթ օք Մօրսէր գարչքօընա չըղտը :

Գօնթ օք Մօրսէր՝ 40-45 եաշընտա իսէ տէ էլլի եա-
 շընտա կիպի կէօրիւնիւր վէ ուսուլք սսքէրիճէ գըսա քէ-
 սիլմիշ սաշլարը պէյազ, պըյըղը վէ գաշլարը սիյահ պիր
 ատամ իտի : Սիլիլ էսվապ կիսմիշ վէ սէթրէսիսին իլիկին-
 տէքի շէրիտլէր միսթէլիֆ նիշանլարընը խաթըրա կէթի-
 բիր իտի : Պու ատամ քիպարանէ թազը իլէ պիր նէվի
 խահիչլէ իչէրի կիրտի : Մօնթէ Գրիսթօ ապա եէրինտէն
 հարէքէթ իթմէյէրէք, պու ատամըն քէնտիսինէ տօղրու
 կէլաիկինէ պագար իտի : Կէօղլէրի Գօնթ օք Մօրսէրէ տի-
 քիլմիշ օլտուղը հալտէ : տյագլարը տա պուլունտըղը մա-
 հալէ մքիլանմըշ դանն օլունուր օք :

Ալպէր . — (Բէտէրինէ) էֆէնտիմ, զայէթ միւշքիլ պիր
 հալտէ իքէն միւլագաթլարը սատաթէթինէ նաիլ օլտուղըմ
 ալիճէնապ աօսթ Գօնթ օք Մօնթէ Գրիսթօ հագրէթլէրի :
 Գօնթ օք Մօրսէր . — (Թէպէսսիւմէ սէլամ վիրէրէք)

Խօշ կէլտինիդ էֆէնտիմ, սէֆա կէլտինիդ, Պեր էվլատը մըդը թէհլիքէտէն գարթարմապլա խանէմիդէ պիր ունու որլմադ խըամէթտէ պուլունտընըդ խաի, միւթէշէքքիւրիդ:

Պա քելամլարը սէոյէշէրէք պիր դօլթուզը սանտալիա կէօսթէրտի: քէնարտի աախի բէնշէրէնին գարչըրնտա աի կէք պիր սանտալիայա օթուրտը:

Մօնթէ Գրիտթօ Իսէ Իօնթ աը Մօրսէրին կէօսթէրտիկի մահայէ կիթտի եիւզիւ պէօյիւք գաաիֆէ բէրտէլէրին կէօլիէսինտէ գալարադ կէօրիւշէճէկի աաամըն եիւզիւ այ աընլըգաա պուլունտաճադ պիր սուրէթլէ օթուրտը պու կօլտա օթարմապլան սէպէպի պու աաամըն եիւզիւն տէքի ալամէթլէրտէն գալպինտէքի կօրկաւնըդ, միւզա յէգա աճքլարընը թէֆթիչ իթմէրտէն խպարէթ խաի:

Իօնթ աը Մօրսէր — Զիյարէթիսիդի խպպէր վէրմէք ի չիւն Վիզօթըն կէճաթըմիչ օլտուզը աաամ կէլտիքտէ, Իօնթէն աը Մօրսէր հաղքըլունմադ խղրէ խաի: պիր գալ տադիգ պա գաաար կէլիւրէր, էֆէնտիմ:

Մօնթէ Գրիտթօ — Էֆէնտիմ, Բարիդէ կէլտիկիմ կիւն տէն պէրու զաթը ալինիդ կիտի լիլտղաթը շէօհրէթինէ միւսապի պիր զաթ իլէ խլիթէթ էլլէմէք պէնտէնիդէ պէօ յիւք պիր շէրէֆ աիք: ֆադաթ շիմալիք գաաար ապմա հազգ խղրէ միւսախա պուլունմաճ օլան թալլէ աճապա Աֆրիգա տաղլարընտան վէ կա Միթիճա օլտալարընտան պիր մարէշար աաաար քէամէ յէճէք մի:

Իօնթ աը Մօրսէր — (Պեր աղ գըզարպուղ) Ա, էֆէնտիմ, պէնտէնիդ արթըդ աաքէրիք խըամէթլինի թէրթ իթտիմ: Պուրպօնլարըն պիթինճի ալտէթիմտէ իլք սէֆէրտէ մարէշալ Պուրթօն թահթը գօմնտաաընտա պուլունտըդըմ ճիճէթլէ տահա պէօյիւք պիր բիւթպէ իսթիտա սընա հաղգըմ օլապիլիք խաի: Յիէր Պուրպօն խանէաանընըն պիրինճի գօլ էվլատարը հիւքիւմէթտէ գալթըչ օլտըրաը, բիմ պիպիւնն օլտըրաը, լաքին Յուրիա իթթիլալը վաղաընտա գանն օլունտըղընա կէօրէ, սանքէօրլիւք կէօսթէրմէկէ հազգը օլապիլէճէք գաաար շան գազան միչ քի իմբէրաթօր զէմանընտա կարըլըչ օլան խըամէթլէրտէն պաշգա հիչ պիր խըամէթի միւքեաֆիթա լայըդ կէօրմէտի: օ սէպէպտէն պէնտէնիդ տէ իսթիֆա իթտիմ, գիրա մահարէպէ մէյաանընտա թէրֆիլի բիւթպէ իթմիչ

օլան ատամ սալօնլարքն տէօչեմէլէրի իւզերինատ մանօլրա երամաղք պիլեմէզ : Աօքէրլիքտէն չըգտըմ, բօլիթիգայա կիրաթիմ, վաղթիմի ֆախտէլի սէնաթլարքն միւթալէա սըյա կէչիւմէքտէյիմ : Ելրմի սէնէ տիր պուքանա պու լընմագտա իսէմատ, իրամէթիմ ճիհէթիլէ վաղթըմ օլամաղք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էֆէնաթիմ, իչթէ պու միսիլու էֆքեարլար, սիզին միլլէթինիզի պաշգա միլլէթլէրաէն երքսէք կէօսթէրիր . սիզ քիզար էվրաթ օլուսլ իլրաալարքնըգ եօլունաա իքէն, իսլթիսա նէֆէրլիքտէն պաչայարադ պու թիւթպէի ալիյէ գատար վաթըլ օլմագ նանիրսթտան տըք . ծնտան սօնգրա տա վիւքէլատան պիւքէնէրալ պուլունտըգընըգ հարաէ, հէմճինօթինիզէ պիւր խըրամէթտէ պուլունմագտան պաշգա հիւզգիւ միւքեաֆաթ իւմլուինիզ եօգ իքէն, եէնիտէն չըրաղլըգա պաչայաաթընըգ : Աման, էֆէնաթիմ, պու նէ աէրէճէ ֆէտաթքարլըգ :

Ալպէր՝ Մօնթէ Գրիսթօնըն եօլընաա օլան միտհիլէլէրինի շիմիլիյէ գտապ հիւք թխմէտէն իչլիթմէմիլ օլրաղքնաան, թաաճճիւպէ ելուզիւնէ պաղար ալյինէր իտի : Մօնթէ Գրիսթօ պէլըրի պու պէօղլէրլէ Գօնթ աը Մօրսէրին պլամէթլէրի ելուզիւնաէ կէօրիւնէն քէտէրի տաղթմագ նիլէթիլէ քէրամա աէվամ իտուսլ աէաթ :

— Էֆէնաթիմ, պիլ իթպիտաա պէօլլէ աէլիլիզ, թապիաթտան նաթըլ եարատըլըլ իսէք էօլլէճէ պէօլիւր, էօմրիւմիլ օտ ֆախտէսիզ կէչէր :

Գօնթ աը Մօրսէր . — Լաքին, էֆէնաթիմ, սիզին կիպի պիւր զանթ իչիւն իթպիա վաթման օլամագ, Ֆրանապա կէլինիզ, Ֆրանսա քէնաթի էվրաալարքնա նանքէօրիւք կէօսթէրիր, ալմա էճնէպլղէրի կիլէր ելուզ իլէ գապուլ իաէր :

Ալպէր . — (Թէպէտսիւմլէ) Էֆէնաթիմ, պու պէօղլէրինիլաէն Գօնթ աը Մօնթէ Գրիսթօնըն նէ ատամ օլրաղքնը պիլմէտիկինիզ անլաչըլըյօր : Գօնթ աը Մօնթէ Գրիսթօ պու ալունանըն շէրէֆլէրինէ էհէմիլլէթ վիրմէզ վէ տայմա սէյահաթ իթմէլի սէվէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տօղրուսը Վիզօնթըն հաղգը վաթ :

Գօնթ աը Մօրսէր . — (Իչինի շէքէրէք) Բէնաթի իրատէթինիզ էլինիզաէ օլրաղքնաան, էն կիւզէլ թարիզի ինթիխապ իթմիլսինիզ . Եօրկունըգ վէրիլմ գօրգու :

սընտա օլմասայրաբմ, սիդի մէծլիսէ տալէթ խտէրախմ.
պու կիւն զայնէթ թօհաֆ պիր միւպահասա վար:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էֆէնտիմ, պու թէ քլիֆի պիր պաշ-
դա կիւնէ թէէիսիր խտէրսէնիզ, պէնտէնիզի իհեա իթմիչ
օլուրօրնըզ. պու կիւն Գօնթէս տը Մօրսէրէ թագտիմ օլուն-
մագ իւմիտինի վէրտիլէր, պէքլէմէք լազըմ տըր:

Ալպէր. — Իչթէ վալիտէմ կէրիօր:

Յիլհագիդա Մօնթէ Գրիսթօ տէրհալ պաշընը չէվիրիննէ
Մատամ տը Մօրսէրի գօհասընըն կիրտիկի գարաւնըն գար-
չընընտա տիկէր պիր գարունըն էչիկինտէ կէօրաիւ Մէր-
սէտէս՝ Մօնթէ Գրիսթօյը կէօրաիւկի անտէ պէնդի քիւլ
կիպի օլարագ, պիլա հարէքէթ գարունըն եանընա տա-
յամըչ օլտուղը էլինի էնտիրաի: Պիր գաշ սանիյէ էվվէլ
կէլիչ օլաուղընտան, Մօնթէ Գրիսթօնըն սօն քէլամլարընը
իչիթմիչ իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ այազա գալգըպ սէրամ վէրտի. Գօն-
թէս սիւքիւթլէ թէչրիֆաթլընա պաշընը էյտի:

Գօնթ տը Մօրսէր. — Աման, մատամ, նէ օլտունըզ. եօգ-
սա սալօնտաքի օքճագ տա՛ն մըր ահաթսըզլըզ տույտունըզ:

Ալպէր. — (Վալիտէսինէ գօշարագ) Աման, էֆէնտիմ,
քէյֆիսի գմիսինիզ:

Մէրսէտէս. — (Իքիսինէ տէ թէպէսսիւմլէ թէչէքքիւր
իտէրէք) Խա՛յր, օ տէյիլ, էվլտաղմըզըն մուպլէնէթինէ
հիմնէթ պույուրմամըչ օլայրտըլար, շիմտի մաթէմ իչինտէ
պուլունմուչ օլաճաղըմըզը խաթրբմա կէթիրտիմ տէ, (Մօն-
թէ Գրիսթօյը իշարէթ իտէրէք) զաթլարընը իլք տէֆա
կէօրաիւկիմ իչիւն գալպիմէ կէլէն խալէճանը զապթ իտէ-
մէտիմ: (Պիր գրալիցա ազամէթլիլէ Մօնթէ Գրիսթօյա
տօղրու կիտէրէք) Էֆէնտիմ, էվվէլա օղլումը էօլիւմտէն
գուրթարտընըզ, պու իթտիկինիզ էյլիկին ճէնապը հազ-
տան միւքեաֆաթընը տիլէրիմ: սանիլէն պու կիւն տալի
կէլիպ թէչէքքիւրիմին էյֆա վէ իֆատէսինէ ֆրսաթ վէր-
տիկինիզ իչիւն տէրունըր գալպտէն սիդէ տուա իտէրիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Պէնզի Մէրսէտէսին պէնզինտէն
զիյատէ աթմըչ օլարագ, պիր տալի սէլամլատըզտան
սօնդրա) Էֆէնտիմ, կէրէք Գօնթ հազրէթլէրի, կէրէք զա-
թընըզ ուֆագ պիր խըտմէթ իչիւն պէնտէնիզէ բէք չօգ
միւքեաֆաթ իտիյօրսընըզ. թէհլիքէտէ պուլունան պիր

ատամը գուրթարմագ, բէտէր վէ վալիտէսինի աճընաըր-
մամագ սէվապ տէյիլ, ինսանկյէթտիր :

Մէրսէտէս . — (Մէսինէ թագվիյէթ վէրէրէք) Էֆէնտիմ,
օղլումըն սիզինլէ տօսթ օլմասը՝ հազգըմըզտա խայբըլըտըր .
Հազգըն պու սուրէթլէ վուգուա կէլէն միւրատընա շի-
քիւրլէր օլտուն :

Պունու տէտիրքտէ Մէրսէտէս կիւզէլ կէօղլէրինի վասֆ
օլունմագ թէշէքքիւր ալամէթլէրիյէ սէմայէ տօղրու գալ-
տըրտըզտա, կէօղլէրինին իշինտէ իքի տամլա եաշ թիթ-
րէմէքտէ օլտուղընը Մօնթէ Գրիսթօ կէօրտիւ :

Գօնթ տը Մօրսէր . — (Մէրսէտէսէ եազլաշարագ) Մա-
տամ, պէնտէնիզ հէնուզ Գօնթա, մէճլիսէ կիթմէկէ մէճ-
պուր օլտուղըմտան, աֆիլ պույուրմալարընը բէճա իթտիմ .
սիզ տէ բէճա իտինիզ, մէճլիս սաաթ Չաէ աչըլըր, շիմ-
տի Յտիր, հէմ պիր տէ նութգըմ վար :

Մէրսէտէս . — Սիզ կիտինիզ, Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ
պուրատա օլմատըղընըզը պէլի իթմէմէկէ չայբըրըմ (Մօն-
թէ Գրիսթօյա) Աճապա Գօնթ պու կիւնիւ պիզիմլէ պէրա-
պէր կէշիրմէյէ թէնէզգիւլ իտէպիլի՞ր մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վալլահ, Էֆէնտիմ, թէքլիֆինիզէ
թէշէքքիւր իտէրիմ . ֆազաթ պու սապահ գարունըզա
եօլ արապասըլլա կէլտիմ, պիլմէմ Բարիզտէ նէ՞րէտէ վէ
նա՞սըլ օթուրաճաղըմ . պու տա ուֆագ պիր շէյ իտէ տէ,
էօղր սայբլապիլի :

Մէրսէտէս . — Էօյլէ իտէ պարի պիր պաշգա վագթ օլ-
տուն պիզի մէմնուն իտէճէկինիզի վատ իտէրմիտինիզ, (Մօն-
թէ Գրիսթօ վատ մագամընտա պաշընը էյաթիքտէ) Պու
պապտէ իպրամ իթմէմ, շիւնքի թէշէքքիւրիմտէն սայկը-
սըզըզ եախօտ թաճիզլիզ վիրմէսինի իսթէմէմ :

Ալպէր . — (Մօնթէ Գրիսթօյա) Իսթէրսէնիզ սիզին պանա
Րօմատա իթտիկինիզ իքրամը պէն տէ սիզէ Բարիզտէ իտէ-
յիմ . արապամ սիզինտիր, սիզ պիր արապա պուլունճա-
յա գատար գուլանընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պին քէրրէ թէշէքքիւր իտէրիմ,
լաքին Մ. Պէրթուչիօյա տէօրթ պուչուզ սաաթ միւսատա
իթմիշտիմ, զայպ իթմէտի մէմուլինտէյիմ . Էլպէթթէ գա-
բույա պիր արապա կէօնտէրմիշ օլմալըտըր :

Ալպէր՝ Մօնթէ Գրիսթօնըն պու եօլտա թալբլարընա ալըմըն օլտուղընտան, թաաճճիւպինի պախ օլմատը խտտէ, եալընըզ էմրլէթլինին նէ եօլտա իճրա օլունաբղընը կէօրմէք իչին գօնաղըն գարուսընա գատար պէրապէր չըգտը :

Մօնթէ Գրիսթօ եանըն զըյաա իթմէմիշտի . սալօնտան չըգտըզլարընտա, Բօմատա Ֆրանձ իլէ Ալպէրէ Գօնթըն վիզիթա պիլէթլինի կէթիլմիշ օլան խըտմէթքեարը կէօրտիւլէր : Պու խըտմէթքեար չըգտըզլարընը կէօրտիւլի անտէ գօշուպ կիթտի . պունլար գարույա վարաբղլարընտա, ալրապայը հազըր պուլտուլար :

Պու արապա էն կիւղէլ Ֆապրիգալարըն պիլինտէ եաբըլմըն պիր գուրէ օլուպ, գօշումլարը տախի, պիր կիւն էվիլէլ չիֆիթի օն սէքիզ պին ֆրանդա ալընամամըն օլտուղընը Բարիզտէ հէր քէս պիլիր խտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Ալպէրէ) Պիղէ պույուրընըզ ալմէմ, չիւնքի էվին նասըլ օլտուղընը պիլմէմ, պանա պիր կիւն միւսատէ խտէրսէնիզ, սիղի գապուլ խտէճէք հալէ կէթիլիր տէ տալէթ խտէրիմ :

Ալպէր . — Պիր կիւն մի, օ գատար ուզուն զէմանտա պիր գօնագ տէյիլ պիր սէրայ կէօթէրէճէկինիղէ չիպհէմ եօգտըր, սիհիրպաղ օլտուղընըզ պիլիրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Սիւպիւ վէ բարլազ գատիֆէ տէօշէլի արապասընա պինէրէք) Պրագընըզ էօյլէ զանն իթսինլէր, գատընլար հազգըմտա էյի էֆքեարտա պուլունուլար :

Պունու սէօյլէյիպ արապանըն գարուսը գարանտը, պէկիրլէր տէ գօշմաղա պալլատը, Ֆագաթ գօնագտան այրըլաճաղը էանատէ Մօնթէ Գրիսթօ՝ Մէրսէտէսի թէրք իթմիշ օլտուղը սալօնըն պիր բէնչէրէսինին բէրտէսինտէ խաֆիֆէ պիր սալլանմա կէօրտիւ :

Ալպէր՝ վալիտէսինին եանընա ալտէթլինտէ, Մէրսէտէսի բէնտի օտաաընտա պիր գատիֆէ գօթթուղըն իչիննէ չէքիլմիշ օթուրմուշ պուլտու : Օտա գարանըզճա օլտուղընտան, պազը մահալլէրէ վազ խտիլմիշ օլան չինի գատլարըն եալտըղը չէրչիվէլէրին բարլամասընտան պաշգա պիր շէյ կէօրիւնմէզ խտի :

Մէրսէտէս՝ պալընտան ալարագ պօղաղընա պէյաղ պիր

թիւլ սարմըջ օլտուղընտան, Ալպէր եիւզիւնի կէօրէմէյիպ, սէսինին թիթրէմէքտէ օլտուղընը հըսս իթտի: Բէզալիք օտատաքի կիւլ վէ այ շիչէքլէրինին գօգուլարը արասընտա թօալէթ սիրքէսինին տալսի սէրթ գօգուսընը տույտու. ֆիլ հադիգա շըմինէնին մէրմէրի իւզէրինտէ Գօնթէսին ուֆադ էքսթրա շիչէսի՝ մահֆազասընտան շադարըլընը գօնուլընը իտի:

Ալպէր. — Ամա՛ն, էֆէնտիմ՝ խասթամ՝մըսընըլ:

Մէրսէտէս. — Խա՛յր, օղլում՝ սըճազլար պաստը տա շիչէքլէրին գօգուսը գուվլէթիճէ շըգըյօր:

Ալպէր. — (Էլինի պիր շընղըրաղա ուզաթարապ) Էօյլէ իսէ տիշարը շըգարսընլար: սիզ կէրչէքտէն խասթասընըլ, պիր ազ էվլէլ իչէրի կիրաիկինիգտէ պէնզինիզ քիւլ կիպի իտի:

Մէրսէտէս. — Սահի՛հ մի սէօյլէյօրսըն:

Ալպէր. — Վազքա օրէնք սիզէ կիւզէլ եագըշըրսա տա, բէտէրիմի տէ պէնի տէ գօրգութար:

Մէրսէտէս. — (Թէլաշ իլէ) Բէտէրին սանա պիր շէյ տէտի՛ մի:

Ալպէր. — Խա՛յր, էֆէնտիմ՝ սիզէ սէօյլէտի, խաթըընըղտա եօ՞ղ մը:

Մէրսէտէս. — Պէն տույմատըմ:

Ալպէր. — (Չընղըրաղըն սէսինէ կէլէն պիր խըտմէթքեարա) Չիչէքլէրի տիշարը կէօթիւր, Մատամըն պաշընը աղըրըլըյօրլար:

Մէրսէտէս. — (Խըտմէթքեար շիչէք գաղլարընը տիշարը թաշընճայա գատար պիր ազ վազթ սիւքիւթ իտուպ, խըտմէթքեար գարույը գաբատըգտա) Պու Մօնթէ Գրիսթօ իսմի նա՛սըլ իսմ՝ ֆամիլեա՛ իսմի մի, պիր եէ՛ր իսմի մի, եօգսա ատէթա պիր իւնվան մը:

Ալպէր. — Պէնտէնիզ պիր իւնվան զանն իտէրիմ՝ Գօնթ՝ Թօսգանա ատալարընտան պու իսմտէ պիր ատա սաթըն ալմըշ. հէր նէ գատար Բօմատա պէօյիւք պիր ֆամիլեատան զանն օլունուրսա տա, քէնտիսի քիչիզատէլիք իտատասընտա տէյիլտիր:

Մէրսէտէս. — Ազ պիր միւտտէթ կէօրտիւմնէ տէ, բէք զէքեստլէթի վար:

Ալպէր. — Բէք ալատըր, էֆէնտիմ՝ հէմ էվըօրատա

Թանքմբջ օլտուղրմ իւշ նէվի քիւպէրատէն , եանի Ինկիլիզ , Սրանեօլ վէ Ալէման քիւպէրատընտան տա քիպարտրր :

Մէրսէտէս . — (Պիր տազիզա տիւշիւնտիքատէն սօնղրա թէրէտտիւտէ) Կէօրտիւն , օղլուժ . . . պէն վալիտէ մա- գամընտա սիւվալ իտիյօրլմ . . . անլարսըն եա' , . . . սէն Մ . տը Մօնթէ Գրիսթօյը քէնտի խանէսինտէ կէօրտիւն , ազլըն քէսկինտիր , տիւնեայը պիլիրսին , էքսէրիա սէն եաշտաքի տէլիգանլըրտտան զիյատէ թէճրիւպէն վար . Գօնթը կէրչէքատէն զահիրտէն կէօրիւնտիկի կիպի պիր ա- տամ զանն իտէրմիսին :

Ալպէր . — Ձահիրտէ նա՞սըլ կէօրիւնիւյօր քի :

Մէրսէտէս . — Իշթէ , մէսէլա , շիմտի սէն քէնտին պիր քիշիզատէ տի՞մէտին մի :

Ալպէր . — Էֆէնտիմ , հէր քէսէ էօյլէ կէօրիւնիւյօր :

Մէրսէտէս . — Լաքին սէն քէնտին նէ՞ էֆքերարտաարն :

Ալպէր . — Պէնտէնիզին վալլահս պու խուսուստա պիր էֆքերարլմ եօգտըր , լաքին Մալթալը զանն իտիյօրլմ :

Մէրսէտէս . — Պէն սանա ասլընը սօրմայօրլմ , շախ- սընը սօրույօրլմ :

Ալպէր . — Հա' , օ պաշգա . պու ատամտա օ դատար զարիպ շէյլէր կէօրտիւժ քի , միւճէրրէտ պիր էսկի վէ պէօյիւք ֆամիլեա էվլատը օլուպ , թալիի եարտըմ իթմէ- տիկի ճիհէթլէ աթալարընըն մալընտան մահրուժ օլմուշ , քէնտի սէրսէրի գալմբջ , ազլընըն գուվլէթիլլէ պիր պէօ- յիւք վարիլլէթ բէյտա իտուպ ճէմիլլէթը պէշէրիլլէ գա- վանիլլինտէն գօրգմայաճագ պիր հալէ կէլմիշ : Մօնթէ Գրիսթօ ատասը Պահրը Սէֆիտ իշինտէ խալի , մուհաֆա- զասըզ պիր ուֆաճըզ ատա օլուպ պիւթիւն միլլէթլէրին վէ պիւթիւն մէմլէքէթլէրին գաշագճըլարըն վէ գուրսան- լարըն եաթաղը օլտուղընտան , ատա սահիրպինէ պիր նէվի բուսուժմաթ վէրմէտիքլէրինի քի՞մ պիլիր :

Մէրսէտէս . — (Տիւշիւնէրէք) Օլապիլիր :

Ալպէր . — Լաքին նէ՞ պէյիւ վար , գաշագճը օլտուն օլմաարն , սիղ Գօնթըն քէնտիսինի կէօրտիւնիզ , վէ զայլէթ տիգգաթա շայան պիր ատամ օլտուղընը վէ Բարիզտէ շէօհրէթ պուլաճաղընը թէսլիմ իտէրսինիզ . հէ՞մ պազը- նըզ , պու սապահ կէլիր կէլմէզ պիւթիւն կէօրէնլէրի վէ

պա խուսուս Շաթօ-Րընօյը պիլէ վասֆ օլունմաղ պիր հայ-
րէթատէ պրագաը :

Մէրսէտէս . — (Սիւվալինէ շօգ էհէմմիլյէթ վէրտիկի ա-
չըգտան աչըղա կէօրիւնէրէք) Աճապա գա՛չ եաչընտաաըր:
Ալպէր . — Եա օթուղ պէշ , եա օթուղ ալթը :

Մէրսէտէս . — (Հէմ՝ քէնտի ֆիքրինէ վէ հէմ Ալպէրին
սէօղիւնէ ճէվապ վէրիյօր կիպի) Օ գատար կէնճ հա՛ ,
նէ՛ միւմքին :

Ալպէր . — Կէրչէքտիր . պիր գաչ քէրրէ սէօղ արասըն-
տա պիլա միւթալէա ֆիլան վագթ պէշ եաչընտա , ֆա-
լան վագթ օն եաչընտա , վէ ֆիլան վագթ տա օն իքի
եաչընտա իտիմ տէմիշտի : Ահվալի պէնիմ տէ թէճէսսիւ-
սիմի թահրիք իթմիշ օլտուղընտան , շունըն եանլըչընը
թութապիլի՛րմիլիմ տիլէ պու միւխթէլիֆ թարիխլէրի պիր-
պիրինէ թաթպիգ իթտիմ իսէ տէ , պիր եանլըչընը թու-
թամաաըմ՝ Պէօյլէ պիր ատամըն եաչը պիլինէմէզսէ տէ ,
օթուղ պէշ եաչընտա օլտուղընը գավիէն պիլիրիմ՝ էֆէն-
տիմ՝ սիզ կէ՛օրմէտինիզ մի , կէօղի՛ նէ՛ գատար բարլազ
աըր , սաչլարը նէ՛ գատար սիյահաըր , ալնը տախի սարը
իսէ տէ հիշ չըրըգ եօգաըր . հէմ գուվլէթլի , հէմ կէնճ օ
տիր :

Մէրսէտէս՝ կէօյա պիր թագըմ աճը ֆիքրլէրին աղըր-
լըղը ալթընտա պաչընը թութամայօր կիպի էյտի :

Մէրսէտէս . — (Սինիրլէրի թիթրէյէրէք) Պու ատամ
սէնիլլէ տօսթ մը օլտու , օղլում՝ :

Ալպէր . — Էօյլէ զանն իտէրիմ , էֆէնտիմ :

Մէրսէտէս . — Մէ՛ն . . . սէն տէ օնու սէվի՛օրմըսըն :

Ալպէր . — Էֆէնտիմ , պէնաէնիզ հազգ իտիյօրըմ՝ վար-
սըն ֆրանճ նէ՛ տէրսէ տէսին . օնա գալըքսա պու ապամ
մէզարտան չըգմըչ պիր ճատըաըր տիյօր :

Մէրսէտէս . — (Տէհչէթինտէն վիւճուաը իւրրէրէրէք , պօ-
ղունուզ պիր սէտա իլէ) Օղլում , տայմա եէնի պիր տօսթ
պուլտուգտա , քէնտինի սագընմանը թավսիլէ իտէրտիմ .
չիմտի պէօյիւտին , սէն պանա նասիհաթ վէրէպիլիրսին ,
հալ պու քի շիմտի տէ եինէ տիգպաթլը տալրանմանը
թավսիլէ իտէրիմ :

Ալպէր . — Բէք էյի , էֆէնտիմ՝ , ամմա նասիհաթընըզ-
տան միւսթէֆիտ օլապիլմէք իշիւն , էվվէլա նէ՛ եօլտա

գօրգու օլտուղքնը պիլմէլլիյիմ: Գօնթ՝ գուժար օյնամազ,
իչրէթ իթմէզ. քէնտիսինի օ գատար դէնկին կէօթէրաի,
էլպէթթէ պէնտէն բարա իսթէմէսինին միււքինի եօզ.
պէօյլէ աաամտան նէ՞ եօլտա գօրգուլապիլիբ:

Մէրսէտէս. — Հագգըն վար, օղլոււմ, պէնիմ գօրգար-
զըմ պօշ շէյ տիր, ալէլխուսուս պու առամ՝ սէնի էօլլոււմ
տէն գուրթարմըշ. . . Հա՛, էյի խաթրըմա կէլաի, պա-
պան նա՛սըլ գապուլ իթաի. Գօնթ իլէ զայէթ էյի կէշին.
մէմիզ էլզէմտիր, Մ. տը Մօրսէր պագը քէրրէ մէշղուլ
աբը, իչինին շօգլուղքնտան Ֆիքրի պաշգա եէրտէ օլուրտա,
պէլլի Ֆարգընա վարմագսըզըն. . .

Ալպէր. — (Վալիտէսինին սէօղիւնիւ քէսէրէք) Բէտէ-
րիմ քէք էյի հարէքէթտէ պուլունտը: Գօնթ՝ կէօյա օ-
թուզ սէնէտէն պէրու թանըրմըշ կիպի նէզաքէթլէ վէ սը-
րասընտա պիր գաշ թէպրիքլէր էլլէտիքտէ, քէտէրիմ
զայէթ մէմնուն օլտու. հաթթա օ գատար սըզը աօթ
օլտուլար քի (կիւլէրէք) նաթգընը տիյնէթմէք իչին
մէճլիտէ պիլէ կէօթիւրմէկէ գալըզաը:

Մէրսէտէս ճէվազ վէրմէտի. օ գատար տէրին պիր խիւլ-
եայէ տալմըշ իտի քի, եալաշ եալաշ կէօղլէրի գարանտը-
օղլու էօնիւնտէ այագ իւսթիւ տուրմուշ մուհապպէթ իլէ
եիւզիւնէ պագար տուրուր իտի: Պու եաշտա տէլիգան-
լըլարըն էվլաա մուհապպէթի, վալիտէլլէրի նէ՞ գատար
կէնճ վէ կիւզէլ օլուրտա օ գատար գուվլէթլի օլուր: Ալ-
պէր՝ վալիտէսինին կէօղլէրինին գարանտըզընը կէօրիւպ,
պիր ազ վագթ պիլա հարէքէթ եալընըզ ալտըզը նէֆէսին
սէտասընը տիյնէտիքտէն ուլուտը զանն իտէրէք, այա-
ղընըն ուճունա պասարագ կիտուպ, եալաշ եալաշ գա-
բուլը աշտը, տիշարը չըգտը վէ գարուլը տա գարատը:

Ալպէր. — (Բէնտի քէնտիսինէ պաշընը սալլայարագ) Շէյ-
թան հէրիֆ, կէօրէնլէրի հայրան խտէճէկինի քէնտիսինէ
պէն սէօյլէ մէտիմ մի: Պաշգալարընը նէ հալէ կէթիրէճէ-
կինի, վալիտէմի կէթիրտիկի հալ իլէ իսթիտալ միււքին-
տիր: Վալիտէմ պիր աաամա տիգգաթ իթտի՞ մի, տիմէք
օլուր քի օ առամ տիգգաթա շայան տըր: (Ախըրա էնիպ
Մօնթէ Գրիսթօնըն հայվան թագըմլարը՝ քէնտիսինի քիլէրի
իքինճի տէրէճէյէ էնտիրտիկի իչին ճանը սըզըլարագ,
եինէ քէնտի քէնտիսինէ) Վալլահ պիլլահ ինսանլար պէյ-

նինտէ միւսալաթ օլմազ, շու ֆիւքրի բէտէրիմէ սէօլէյիմ տէ, կիթսին պունուն իւզէրինէ մէճիսը այանտա պիր նութգ իյրատ իթսին :

4.

ՄԻԻՍԻԻ ՊԷՐԹՈՒՉՉԻՕ.

Մօնթէ Գրիսթօ ալթը տագիդատա Հէլտէր սօգաղընտան Շանզ-Էլիզէտէ վազը քէնտի գօնաղընա վասըլ օլտու : Պու միւտտէթ զարֆընտա պիր թագըմ՝ կէնճէր՝ Մօնթէ Գրիսթօնքն սիւսիւ արապասըլլա հէր պիրի ծնար պին ֆրանգ տէյէր աթլարը սէյր խտէպիլտիլէր : Ալինին պուլարը գօնազ Շանզ-Էլիզէնին սազ թարաֆընտա օլուպ, ալլու իլէ պագէնին արաքնա պինա օլունմուշ խտի Ավլունքն օրթասընտա տի.բիլմիշ սըգ եարբազլը պիր գաչ աղաճ պինանըն պիր թարաֆընք գարլամըշ վէ ատէթա կէօրիւնմէզ պիր հալէ կէթիլմիշ խտի : Հէլէ պու աղաճլար ի.բի թարաֆտան զայէթ կիւզէլ պիր մէնզարէ թէշ.բիլ իթտի.բլէրի կիպի, գարունըն բարմազլըղընտան պաշլայըպ, խանէնին նէրտիվէնինէ գատար կիտէն եօլտա նէրտիվէնին հէր պասամաղընա տա բօրսըլէնտէն պիրէր չիլէ.ք սագսըսը գօնուլմուշ խտի : Պու գօնազ պիր կէնիշ մէյտան իւզէրինէ մէպնի օլուպ, պիր գարուսը Շանզ-Էլիզէյի վէ տիկէր գարուսը Բօնթիէօ սօգաղընա աչլըբ խտի :

Արապաճը գարուճըլը չաղբրմատան, բարմազլըգ աչլըպ, արապա ապա սիւրաթընք է.քսիլթմէյէրէ.ք իչէրի կիրտի.քտէ, պիր նըսֆ տաիրէ թէշ.բիլ խտէրէ.ք, ի.բի թարաֆլը նէրտիվէնին սօլ թարաֆընա եանաչտը. ի.բի խըտմէթ.քեար գօշուպ արապանքն գարուսընք աչտըլար : Պունլարտան պիրիսի Ալի խտի. սէվինճլէ էֆէնտիսինին եիւզիւնէ պագտը, վէ օ պիրիսի Պէրթուչլիօ օլուպ, Գօնթըն արապատան էնմէսինէ եարտըմ իլիւն գօլընք թագտիմ իթտի իտէ տէ, Գօնթ՝ գօլունա եարբշմայարազ, սըչրայըպ աչաղան էնտի : Գօնթըն քեաֆֆէի էվամիրի նէ գատար չարուգ ինֆազ օլունմադտա խտուկի էրպապը միւթալէա ինտիւնտէ մալիւմտիր. պու տէֆա խըտմէթ.քեարլար ուզագտան Գօնթըն կէլտիկինի կէօրէրէ.ք խթիդպալէ գօշմուչլար տը :

Գօնթ . — (Արապատան էնտիքտէ Պէրթուչիոյա) Մահ-
քէմէ քեաթիպի կէլտի՞ մի :

Պէրթուչիօ . — Քիւչիւք սալօնտա տըր , էֆէնտիմ :

Գօնթ . — Գօնաղքն նօմէրօսընը էօյրէնտիկին անտէ դարթ
տը վիզիթ եարտըր տէմիշ իտիմ , հազըր օլտու՞ մր :

Պէրթուչիօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , էմրինիդ իւզրէ պիր
տանէսինի տէ Շօսէ տԱնթէն սօզաղքնտա 7 նօմէրօտա
միլլէթ մէճլիսի ազասընտան Պարօն Տանկլարա կէօթիւր-
տիւմ :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ էլտիվէնլէրինի , շարգա վէ պասթօնքնը
Մօրսէրին խանէսինէ արապա իլէ կէլմիշ օլան խըտմէթ-
քեարա թէսլիմ իտէրէք , Պէրթուչիօ իլէ քիւչիւք սա-
լօնա կիթտի :

Պէրթուչիօնքն տէտիկի կիպի մահքէմէ քեաթիպի օ-
րատա պէքլէմէքտէ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ալաճաղըմ՝ էվի սաթմաղա մէմուր
օլան մահքէմէ քեաթիպի սի՞զմիսինիդ :

Մահքէմէ քեաթիպի . — Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սէնէտ հազըր մր :

Մահքէմէ քեաթիպի . — Հազըր տըր , էֆէնտիմ , պու-
յուրընըդ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , (Կեահ Պէրթուչիօյա ,
կեահ մահքէմէ քեաթիպինէ խիթապէն) նէ՞ թարաֆտա
տըր պու էվ :

Վէքիլխարճ քէնտիսինին պունա տաիր՝ մալիւմաթը օլ-
մատըղընը իշարէթլէ պիլտիրտի . մահքէմէ քեաթիպի թա-
աճճիւպլէ Մօնթէ Գրիսթօնքն եիւզիւնէ պաղտը :

Մահքէմէ քեաթիպի . — Նէ՞ տիմէք , էֆէնտիմ , ալտը-
ղընըդ էվին նէրէտէ օլտուղընը պիլմէ յօրմըսընըդ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նա՞սըլ պիլէպիլիրիմ , պէն տահա
Բարիզէ պու սապահ կէլտիմ , Ֆրանսայա պիլէ եէնի ա-
յազ պասըյօրըմ :

Մահքէմէ քեաթիպի . — Օ պաշգա . էֆէնտիմ , ալտը-
ղընըդ էվ Օթէյլտէ տիր :

Պէրթուչիօ պու իսմի տույտուղը անտէ պէնզի աթտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՞ թարաֆտա տըր պու Օթէօյլ :

Մահքէմէ քեաթիպի . — Էֆէնտիմ , Բարիզտէն պիր աղ

էօթէտէ, Պուլօնեը օրմանքնքն օրթատընտա, զայէթ կիւղէլ պիր մահալտէ տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Օ գատար եագքն հա՞. եագ վագթը օրատա նաւըլ օթուրըլըր: (Պէրթուչիօյա) ճանըմ, նէ՞ ագլա կիթտին տէ Բարիզին տուվարարքնքն տիպինտէ պանա պիր եագըրգ էվ պուլտուն:

Պէրթուչիօ. — (Աճայիպ պիր թէլաչլա) Պէ՞ն մի, էֆէնտիմ, նէ՞ միւնասէպէթ. խա՛յր, էֆէնտիմ, պէնտէնիզ պուլմատըմ. ամա՛ն, պիր էյի տիւչիւնինիզ, պու խըտմէթէ պաչգասքնը մէմուր իթմիչ օլմալըքնըր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՛, հագգքն վար, խաթըրմա կէլտի, պիր կագէթատա իլանքնը օգումուչ իախմ տէ, եագըրգ խանէ լաֆգքնա ալտանտըմ:

Պէրթուչիօ. — (Թէլաչլա) Աման, էֆէնտիմ, տահա վագթ վար, պէնտէնիզ պաչգա մահալտէ տահա էյիտինի պուլուրըմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նէ՞ հաճէթ, արթըգ օլմուչ, պունը ալըրըր:

Մահքէմէ քեաթիպի. — Հէմ բէք կիւղէլ իտէրսինիզ. խանէ չօգ էյի տիր, սուլու, աղածըր, պինասը կիւղէլ, չօգտան պէրու տա օթուրուլմամըչ տըր, էչեալարը պիր ազ էսքիճէ իսէ տէ, պու կիւն անթիզա սայըլըր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Տիմէք օլուր քի միւնասէպէթի տիր:

Մահքէմէ քեաթիպի. — Նէ՞ տիմէք, էֆէնտիմ, ալատան ալա պիր մուլը տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Թամամ, էօյլէ իսէ ֆրտաթը գաչըրմայալըմ, աման նէ՞րէտէ տիր շու սէնէտ: (Սէնէտի ալըպ էվին սօգաղքնքն վէ նօմէրօսքնքն իշար օլունտըրը մահալէ պիր կէօզ կէզտիրէրէք, տէրագապ սէնէտի իմզալայըպ Պէրթուչիօյա) Հայտի կիթ, քեաթիպ էֆէնտիյէ էլի պէչ պին ֆըանգ կէթիր:

Վէքիլխարճ՝ սինտէլէյէրէք տիշարը չըզըպ պիր բաքէթ պանդա պիլեթի կէթիրիպ մահքէմէ քեաթիպինէ թէպիմ էյիտի, օ տա սայմազա պաչլատը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նարաճագ արթըգ պիր շէյ եօ՞գ եա:

Մահքէմէ քեաթիպի. — Խա՛յր, էֆէնտիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Անախթարլար սիզտէ՞ մի:

Մահ, քէմէ քեաթիպի . — Անախթարլար էվին պէքճիսի
օլան գարուճըտա տըր . իշթէ պէնտէնիզ էվի սիզէ թէս-
լիմ իթմէք իշիւն էմի տախի եազաբմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Պաշը իլէ «արթըզ սանա իզթի-
զամ եօզ , ուղուրլար օլտուն » տիյօր կիպի պիր իշարէթ
իտէրէք) Բէք էյի :

Մահ, քէմէ քեաթիպի . — Էֆէնտիմ, պիր եանլըչլըզ օլ-
տու զանն իտէրիմ . էլլի պին Ֆրանզ վէրիլէճէքտի , էլլի
պէշ պին վէրիլմիշ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիզին իւճրէթինիզ եօ՞զ մը :

Մահ, քէմէ քեաթիպի . — Օտա էլլի պին Ֆրանզըն ի-
չինտէ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օթէօյլտէն պուրայա գատար կէլ-
մէտինիզ մի :

Մահ, քէմէ քեաթիպի . — Էվվէթ, էֆէնտիմ, կէլտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Էլի իլէ արթըզ կիթ իշարէթինի
իտէրէք) Օրատան պուրայա գատար պէտիճալա կէլինմէզ
եա : (Պէրթուչչիօյա) Քեաթիպ էֆէնտիյի գարոյա գա-
տար կէօթիւր :

Քեաթիպ միւտտէթը էօմրիւնտէ պէօյլէ պիր ալիճէնապ
միւշթէրիյէ բաթ կէլմէմիշ օլտուղընտան , եէրէ գատար
էյիլիպ սէլամլայարազ արգա արգա չէքիլիպ Պէրթուչչիօ
իլէ պէրապէր տիշարը չըգաբ :

Մօնթէ Գրիսթօ եալթըզտա , ճէպինտէն պիր
քիլիտի ճըզտան չըգաբըպ , տայմա պօղազընտա թաշը-
արըր ուֆազ պիր անախթար իլէ աշտը . արայարազ պիր
գաշ եարբազ չէվիրտիքտէ , սահիֆէնին պիրիսինտէ օլան
պիր սաթըր եազըյը մահ, քէմէ քեաթիպինին մասա իզէ-
րինէ պրագմըշ օլտուղը սէնէտլէ թաթպիզ էյլէտի , վէ-
քէնաի քէնտինէ « թամամ » պու տըր . Օթէօյլ , Մօնթէն
սօզազընտա նօմէրօ 28 . . . Փազաթ պու իզրարը Ալլահ-
տան գօրգուսընտան մը տըր , եօզսա սաիր պիր սայկը-
տան մրարը , հէր նէ իսէ , տուր պագալըմ պիր սաաթ
սօնղրա հէփսինի էօյրէնիբիզ . » տէյուպ Պէրթուչչիօյը եա-
նընա չազըրտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սէն պանա էվվէլճէ Ֆրանսայը կէզ-
աիմ տէմէտին մի :

Պէրթուչչիօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , պազը մահալլէրինի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էլլպէթթէ Բարիղին ճիվարլարընը պիլիրսին :

Պէրթուչչիօ . — (Գօրգուսընտան) Խայր, էֆէնտիմ: խայր Մօնթէ Գրիսթօ . — Թէէսսիւֆ իթտիմ . Բարիզ ճիվարլարընը պիլմիշ օլայրարն , պէն պու ազչամ՝ Օթէօյլտէքի էվի կէօրմէկէ կիտէճէյիմ , սէն տէ պէրապէր կէլիր տէ պաղը մուխամաթ վէրիր խտին :

Պէրթուչչիօ . — (Գրպ գըրմըզը օլան բէնկի սիմ սիյաճ օլարագ) Պէն Օթէօյլէ՞ մի կիտէրտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Աճայիւպ , նիշիւն կիթմէզտին , պէն օրատա օթուրարղըմ՝ վա՛գթ տա կիթմէզմիսին : (Վէքիլխարճ ճէվապ վէրմէյիպ պաշընը էյտի գալտը :) նէ՞ տիրօ՛ , նէ՞ օլտօւ . կիթ սէօյլէ արապայը հազըրլասընլար :

Պէրթուչչիօ՝ էֆէնտիսինին ֆէնա շէհրէ իլէ վէրտիկի պու էմրէ մուխալէֆէթ իթմէք ույամայաճաղընը անլայրպ , արապայը հազըրլաթմազ իշիւն տէրագապ տիշարը չըգաը : Մօնթէ Գրիսթօ իքի իւշ մէքթուպ կաղըսլ , սօն մէքթուպընը մէօճիւրլէմէքտէ իքէն , Պէրթուչչիօ իշէրի կիրտի , արապանըն հազըր օլտուղընը խապէր վէրտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , էլտիվէնլէրինի , շարգանը ալ պագայըմ :

Պէրթուչչիօ . — Պէն տէ պէրապէ՞ր մի կիտէճէյիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ Խա՛ . պէն օրատա օթուրմազ նիլէթինտէյիմ , վիրէճէք էմրլէրիմ վար : Գօնթըն սէօղիւնէ գարչըր կէլէմէյէճէկինտէն , հիշ պիր իթիզարա ճէսարէթ խտմէյիպ էֆէնտիսինին արգասընտան արապայա գատար կէլտի , գարույը աշըպ Գօնթ արապանըն իշինէ կիրինճէ քէնտիսի տաթի գարչըսընա օթուրար :

5.

ՕԹԷՕՅԼՏԷՔԻ ԷՎ .

Պէրթուչչիօ արապայա կիրէր իքէն , Գօրսիգա ուսուլինճէ խաշ չըգարմըշ , Եանի պաշ բարմաղըլլա հալայա պիր խաշ Խարբայ վէ տուտաղընըն ալթընտան պիր տուվա իթմիշ օլտուղընա Մօնթէ Գրիսթօ տիզգաթ իթմիշ խտի : Էկէր անըն Եէրինտէ պաշգա պիրի օլտայրտը , Պէրթուչչի

չիօնըն Օթէօյլէ կիթմէքաէն պու գատար իհթիրազ իթ-
տիկի իչիւն քէնտիսինի կէօթիւրմէդտի . լաքին Պէրթուչ-
չիօնըն պու հալի՝ Գօնթըն մէրազընը մուճիպ օլտուղըն-
տան , թէլաչ ու իհթիրազընըն սէպէպինի անյամազ իչիւն
վէքիլխարճընը պէրապէր կէօթիւրմէկի գուրմուչար :

Եիրմի տագիգատա Օթէօյլէ վարտըլար . եազլաչարզճա
վէքիլխարճըն խալէճանընըն արթարղը պիչարէնին հա-
լինտէն անլաչըլըր իտի : Քէօյէ կիրէրքէն Պէրթուչչիօ ա-
րապանըն քէօչէսինէ սօգուլարազ ըսրթմա թուլթմուչ կիպի
թիթրէյէրէք , էօնիւնտէն կէչտիքլէրի էվլէրի թէֆթիչ
խէր իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Վէքիլխարճընըն իւղէրինէ կէօզ-
լէրինի տիքէրէք) Փօնթէն սօգաղընըն 28 նօմէրօսընտա
սուրաճաղըլ :

Պու լազըրտը իւղէրինէ Պէրթուչչիօնըն եիւզիւնտէն թէր
ազմազա պաչլատը , վէ պաչընը արապատան տիչարը չը-
գարըպ էֆէնտիսինին էմրինի արապաճըյա սէօյլէտի :

Փօնթէն սօգաղընըն 28ինճի նօմէրօսընտաքի խանէ քէօ-
յիւն պաչընտա իտի . կիւնէչ իտէ հէման պաթմազտա օլ-
տուղընտան , ազչամ գարարթըսը չէօքմիւչ , հալանըն պօ-
ղուզլըրը ճիհէթիլլէ սիմ՝ սլյահ պիր պուլուլթ օրթալըլա
տէհչէթ վէրմէքաէ վէ կէճէնին վիւրուտընը թաաճիլ էյ-
լէմէքաէ պուլունմուչ իտի : Արապա՝ գարու էօնիւնէ վա-
սըլ օլտուգտա , սէյիս եամաղը կնիպ գարույր աչտը :

Գօնթ . — Է՛յ , Պէրթուչչիօ՛ , սէն արապատա՛ մը տու-
րաճագսըն . ճանըմ՝ պու ազչամ սէնտէ պիր հալ վար :

Պէրթուչչիօ արապատան տիչարը աթըլըպ օմուղընը
Գօնթա թագտիմ՝ էյլէտի իտէ , Գօնթ՝ պու տէֆա էլինի
տայայարազ էնտի . Պէրթուչչիօ տա ալտըրը էմր իւղէրինէ
գարույր չալտը :

Գարուճը . — (Գարույր աչարազ) Գի՛մտիր օ՛ :

Պէրթուչչիօ . — Շու թէղքէրէյի օղու : (ալլէրէք մահ-
քէմէ քեաթիպինին թէղքէրէսինի վէրիր) էվին եէնի սա-
հիպի տիր , ա՛լ :

Գարուճը . — Վա՛յ , էվ սաթըլտը՞ մը :

Գօնթ . — Էվլէթ , գուզում՝ պէն ալտըմ՝ Գօրղմա ,
էսի էֆէնտիսինի դայպ իթտիկին իչիւն թէէստիֆ իթմէզսին

Գարուճը . — Նի՛չիւն թէէստիֆ իտէյիմ՝ պէչ սէնէտէն

պէրու եիւզիւնիւ կէօրմէտիք . էվին տէ քէնտիսինէ պիր բարա ֆաիտէսի եօզ խաի եա' , սաթաբղընա էյի իթմիչ :

Գօնթ . — Իսմի նէ' տիր :

Գարուճք . — Իսմի Մարգի տը Սէն Մէրանտըր . էյի պիւլիւրիմ քի , էվի քէնտիսինէ մալ օլտուղը ֆիլյաթա սաթմատը :

Գօնթ . — Մարքի տը սէն Մէրան մը . տուր պաղայրմ ; պէն պու իսմի պիլիւրիմ' (Տիւչիւնէրէք) Մարքի տը Սէն Մէրան . . .

Գարուճք . — Էֆէնտիմ , էսքի քիւպէրատան , Պուրպօն թարաֆաարը . պիր թէք գըղը վար խաի , անը տա նիմաէ վէլ Վէրսայլտա միւտտաիի ումումի օլան Մ . Վիլֆօրա վէրաի :

Գօնթ . — (Պէրթուչիօյա պաղարղ տա սէնդի քիւլ կիպի օլտու) Էվիվէթ , Ղալիպա գըղը էօլմիւչ :

Գարուճք . — Էօլտիւ , էֆէնտիմ , եիրմի պիր սէնէ վար օ վաղթտան պէրու զալալը Մարքիլի իւչ տէֆա կէօրէմէտիք :

Գօնթ . — (Վէքիլխարճք պունտան զիյատէ սըղըչտըրմադա լիւղում կէօրմէյէրէք) Էյվալլաչ , գուզում , շիմաի սէն պիղէ պիր մում վէր :

Գարուճք . — Պէն տէ պէրապէր կէլէյիմ մի :

Գօնթ . — Խայր , իգթիղա իթմէղ :

Պունու սէօյլէյիպ գարուճքնըն էլինէ իքի նարօլէնն պախչիչ վէրաիքտէ , գարուճք պիր թագըմ տուվալար իտէրէք պիր մում արամաղա կիթաի իսէ տէ , պուլամալլնճա , Գօնթ' վէքիլխարճա արապանըն ֆէնէրլէրինաէն պիրինի ալըպ էօնիւնէ տիւչմէսինի էմի էլլէտի : Վէքիլխարճ էմրէ մուխալէֆէթ իթմէտի իսէ տէ , էլինին թիթբէմէտի քէնտիսինն պու էմրէ ճէպլը նէֆա իլէ իթաաթ իթաիկինի կէօթմէրիի խաի :

Աչաղը դաթը կէղիպ եօզարը չըղարղլարընտա , իւսթ գաթտա պիր սալօն , պիր համամ' իքի տէ եաթաղ օտասը վար խաի : Եաթաղ օտալարընըն պիրինտէ պիր ուճու պաղչէյէ չըղար տէօնէր պիր նէրաիվէն պուլտուլար :

Գօնթ . — Վալ , նէ' ալա , պուրատա նէրաիվէն վար . ֆէնէրի թութ , էօնիւմէ տիւչ պաղալըմ , պուրատան նէ' բէյէ կիաիլիր :

Պէրթուչիօ . — Պաղչէյէ կիաիլիր , էֆէնտիմ :

Գօնթ . — Նէ՞ պիլյօրսըն :

Պէրթուչչիօ . — Պիլմէյօրքմ, էօյլէ զանն իալյօրքմ, էֆէնտիմ:

Գօնթ . — Զանն իթմէյլէ օլմազ , սնլայայլքմ:

Պէրթուչչիօ պիր ահ իաուպ Գօնթըն էօնիւնէ տիւշաիւ . Ֆիլհազիզա նէրաիվէնտէն պաղչէյէ էնիլիր իմիշ . դարույա վարտրգլարընտա վէքիխարճ տուրտու :

Գօնթ՝ « երբիւսէնէ, նէ՞ տուրտուն » տէտի իսէ տէ, Պէրթուչչիօ թաշ կիպի տօնմուշ գալմբշաք : Կէօղլէրի ֆրրլ ֆրբլ տէօնէրէք , կէօյա կէշմիշ զէմանըն պիր թազքմ գօրգունճ էսէրլէրինի արայօր կիպի էթրաֆընա պազքնբա էլլէրինի սքղարազ պիր թազքմ միւտհիշ շլլէր քէն . աինի իլէրի կիթմէքտէն մէն իալյօր զանն օլունուրք :

Գօնթ . — Է՛յ ճանքմ, սօնդրա՞ :

Պէրթուչչիօ . — (Ֆէնէրի եէրէ գօյարազ) Խայր , էֆէնտիմ, իայր , պունտան էօթէյէ կիտէմէմ, միւմքին տէյիր

Գօնթ . — (Դաշընը շաթարազ) նէ տէտի՞ն , նէ տէտի՞ն . պիր տահա սէօյլէ պազայլքմ :

Պէրթուչչիօ . — (Արթըգ տայանամայարազ) ճանքմ, իշթէ կէօրիւյօրսընըզ քի պէնտէքի հալ թապիի պիր հալ տէյիլ . պիր էվ սաթքն ալաճազսընըզ , կիտէր Օթէօյլտէն ալըրսընըզ , ալաղընըզ էվ տէ Ֆօնթէն (շէշմէ) սօգաղընտաքի 28 նօմէրօլու էվ օլուր . . . Ամա՞ն էֆէնտիմ, նէ խալթ իթաիմ տէ սիղէ էվիլէ սէօյլէմէտիմ . պէլքի պէնի պուրայա գատար կէթիլմէղ իտինիզ , լաքին պէն պաշգա պիր էվ ալըրսընըզ իւմիաինտէ իտիմ : ճանքմ, ալաճազ էվ դալմատը տա մը , իշինտէ պիր թազքմ ատամլար էօլտիւրիլմիշ պիր էվի պուլընըզ :

Գօնթ . — Ա , օ՞նէ՞ ֆէնա լազըրտը էօյլէ , հալա Գօրսիգալըլըզ էլտէն պրազմատըն մը , նէ՞ տիր պու պաթըլ իթիզատար , նէ՞ տիր պու սըրըլար . հայտի պազայլքմ , ալ չու ֆէնէրի տէ պաղչէյէ կիտէլիմ . պէն եանընտա տէյիլիլիմ, նէտէ՞ն գօրգույօրսըն :

Պէրթուչչիօ ֆէնէրի ալըպ գարույը աշտըգտա կէօք սիմսիյահ կէօրիւնաիւ , այ իսէ պիր թազքմ սիյահ պուլութլար արասընտա գալմբշ տա գուրթուլմաղա ուղրաշըյօր կիպի պիր ազ կէօրիւնիւր , տէրազապ եինէ դայալ օլուր իտի . Պէրթուչչիօ սօլ թարաֆա սարաք իսէ տէ, Գօնթ « եօլտան կիթմէք նէ՞ լաղքմ, իշթէ կիւզէլճէ էօնիւմիզտէ

չիմէն վար, պուրատան կիտէլիմ, տիյէրէք սազ թարաֆը թուժուպ պիր քիւմէ աղաճլարըն եանընտա տուրունճա, վէքիլխարճ արթըզ տայանամայըպ «աման էֆէնտիմ, ա- յազլարընըզը էօրէլիմ, օրատան շէքիլին» տիյէ պաղըր- մաղա պաչլատը :

Գօնթ. — Սէպէ՛ պ :

Պէրթուչչիօ. — Ճանը՛մ, իշթէ օրատա վուրուլտը տիւշտիւ :

Գօնթ. — Գուզում՛ Պէրթուչչիօ, քէնտինէ կէլ, պունուն պուրատը դօրգուլը պիր մահալ տէյիլ տիր, պիլաքիս պիր պաղչէ տիր, կէօրիւլմէմիշ. ամմա կէօրիւլմէտի տիյէ իֆ- թիրա իթմէլի տէյիլ :

Պէրթուչչիօ. — Աման, Ալլահ աչգընա, օրատա տուր- մայընըզ տիյօրըմ, էֆէնտիմ :

Գօնթ. — Է ճանը՛մ, տիմէք քի սէն չըլարըմըչօըն. պա- շընա էօյլէ պիր հալ կէլտի իսէ, սէօյլէ տէ սէնի տարը շիֆայէ կէօնտէրէլիմ :

Պէրթուչչիօ. — Աման էֆէնտիմ, օլմուշ պիր վազաստըրի Պէրթուչչիօ պու լաղըրտըլարը պաչընը սալլայարաղ, էլլէրինի դավուշտըրարաղ, էօյլէ պիր հալտէ սէօյլէտի քի, Պէրթուչչիօն սէօղլէրի վէ ըղաբրապը տէրունը Գօն- թըն դիհնինի մէշղուլ իթմէմիշ օլսա իտի, մէրգուլըն հա- լինէ գահգահալարլա կիւլէր իտի :

Գօնթ. — Պու հալինի կէօրտիւկիմէ բէք մէմնուն օլ- տում, նէ տիր օ՛, էլլէրինի սալլայօրսըն, գօլլարընը օ- զուշտըրըյօրսըն, կէօյա դարնընա շէյթան կիրմիշ տէ չըգ- մազ իսթէմէյօր կիպի կէօղլէրինի ֆըրլ ֆըրլ տէօնտիւ- բէյօրսըն : Պէն օ շէյթանըն պիր սըրըր օլտուղընը պիլտիկիմ կիպի, սէնին տէ Գօրսիգալը օլտուղընը պիլիբիմ, աղըն տայմա գան կիւտմէտէ. իթմալիատա պէօյլէ շէյլէր ատէթ օլտուղընտան, օրատա թահամմիւլ իտէրտիմ, ամմա Ֆը- րանսատա ատէթ օլմատըղընտան շէքէմէմ : պուրատա գա- թիլլէրի արամաղ իշիւն գապթիյէ վար, էօլիւմինէ հիւքմ իթմէք իշիւն մահքէմէ վար, պաչընը քէսմէք իշիւն ճէլ- լատ վար :

Պէրթուչչիօ էլլէրինի դավուշտըրտը, վէ պու էսնատէ ֆէ- նէրին այտընլըղը եիւղիւնէ վուրմուշ օլտուղընտան, Գօնթ՛ լէհչէտիւնին պօղուլմուշ օլտուղընը կէօրիւպ տիղգաթլա պաղտը :

Գօնթ . — (Սէրթ պիր սէտա իլէ) Տիմէք օլուր քի , բարաղ Պուզօնի 1829տա Պրանսատաքի սէյահաթընտան սօնդրա էլինէ պիր թապսիլէ մէքթուպը վիրուպ տա պանա կէօնտէրտիկի զէման , սէնին հազգընտա իթտիկի մէտհլէրտէ եալան սէօյլէմիշ . բէք էյի , պէն Պուզօնիլէ եազարըմ , էլպէթթէ պու գաթլ ֆիզրասը նէ իօէ էօյրէնիրիմ : Ֆազաթ խապէրին օլտուն քի , պուլունտըղըմ մէմիլէքէթին գանունլարընա տա միւրաճատթ իտէրիմ , սէնին խաթրըն իշին Պրանսա զապըթապըյլա պօղուշմագ խթէմէմ :

Պէրթուչչիօ . — (Մէյուսանէ) Աման էֆէնտիմ , սաղքնըն , օ տէտիկինիղի եարմայըն , պէն սիղէ սատագաթլա խրտմէթ իթտիմ , եալանըմը թութտընը՞գ մը , տայմա տօղրուլըգտան այրըլմատըմ , էլիմտէն կէլտիկի գատար սէվապ իշլէտիմ :

Գօնթ . — Պէն սանա եալան սէօյլէյօրսըն տիմէտիմ , լաքին նէ՞ տիր պու թէլաշ , նէ՞ տիր պու խալէճան . վիւճտանը բահաթ օլան ստամըն պէնղի պէօյլէ աթմագ , էլլէրի պէօյլէ թիթրէմէզ :

Պէրթուչչիօ . — Ճանըմ էֆէնտիմ , Պուզօնի էֆէնտինին նիմ հապսխանէսինտէ իգրարըմը ալտըղը վաղթ պիր ազըր գապահաթըմ օլտուղընը սիղ քէնտինիզ պանա սէօլէ՞մէտինիզ մի :

Գօնթ . — Էօյլէ ամմա պունունլա պերապէր Պուզօնի էֆէնտի հազգընտա բէք էյի վէքիլխարճըլըգ իտէպիլիր տէմիշ օլտուղընտան , օ կիւնահընը պիր խըրալըլըզ զանն իթմիշ խտիմ :

Պէրթուչչիօ . — (Վուգուրանէ) Ատա՛մ սէն տէ :

Գօնթ . — Եախօտ Գօրսիգալը օլտուղըն իշին պէլքի աղլընա պիր գան կիւտմէսի գօյմուշսըն զանն իթմիշ խտիմ :

Պէրթուչչիօ . — (Գօնթըն սյաղլարընա գարանարաղ) Էվվէթ , էֆէնտիմ , էօյլէ տիր , էֆէնտիմ . . . ինթիգամտըր , վալլահ ինթիգամտըր , եէմին իտէրիմ քի ինթիգամտըր :

Գօնթ . — Օնու անլատըմ , լաքին շունու անլայամատըմ քի պու էվտէն նիշին օ գատար գօրգույօրսըն :

Պէրթուչչիօ . — Աման , էֆէնտիմ , ինթիգամընը ալմագ խթէտիկիմ հալ պու էվտէ իճրա օլընտը :

Գօնթ . — Նէ՞ , պէնիմ էվիմտէ՞ մի :

Պերթուչչիօ . — Աման , էֆէնտիմ , օ վագթ էվ սիզին տէ-
յիլ խտի :

Գօնթ . — Բիմին խտի եւա' , հա' , զայիպա գաբուճը՝
Մարքի աբ Սէն Մէրանքն տիմիչ խտի :

Պերթուչչիօ . — Քէնտիսիլէ տէյիլ , էֆէնտիմ , պիր պաշ-
գասըյա :

Գօնթ . — (Կէօյա քէնտի քէնտինէ խիթապէն) Տօղրուօր
բէք զարիպ թէսատիւֆ տիր քի , սէնի պու գատար ըզ-
տըրապա տիւշուրէն պիր վագաանքն վուզու պուլտըզը
խանէտէ շիմտի սէն հազբը պուլունույօրսըն :

Պերթուչչիօ . — Գատեր տիր , էֆէնտիմ , գատեր տիր .
գատեր օլտուզը իշին ալաճազընըզ էվ կէյիլ . Օթէօյտէն
այլըսընըզ , օ էվ տէ պէնիմ գան իթտիկիմ էվ օլուր :
Սօնդրա նէրտիվէնտէն պաղչէյէ էնէրսէնիզ , թասթամամ
պուչազը վուրտըզըմ մահալտէ յօճուզը կէօմտիկի եէրտէ
տուրուօրսընըզ . պու թէսատիւֆ աէյիլ տիր , շինքի թէ-
սատիւֆէ պէնգէտէ , արթըզ գուտրէթը իլահիլէնին տու-
րէնտիլիկինէ ինանմամալը :

Գօնթ . — Բէք էյիլ , ճանքմ , Ֆարզ իտէլիմ քի , գուտ-
րէթը իլահիլէնին տուրէնտիլիկի իլէ օլմուչ , պէն հէր նէ
խթէրէրտէ Ֆարզ խտէրիմ . հէմ ազլը գըօա—օլանլարա
հիւրմէթ իթմէլի եա' , հայտի պագալըմ , ազլընը պաշընա
թօրլա տա նագլ էյլէ :

Պերթուչչիօ . — Էօմրիսմտէ պիր քէրրէ Պուզօնի էֆէն-
տիլէ նագլ իթմիշիմ , էօյլէ շէյլէր եալընըզ բարաղա սէօյ-
լէնէզլիլիլ :

Գօնթ . — Օ հալտէ , գուզում Պերթուչչիօ , միւնասիպ
կէօր տէ սէնի եինէ բարաղընա կէօնտէրէյիմ , վաթ էս-
բարընը օնա սէօյլէ , պէն խայալտէն դօրգան ատամտան
քէնտիմ գօրգարըմ . պանա խըտմէթ իտէնլիլիլ կիճէ է-
վին պաղչէսիտէ կէզէմէտիլըլէրինտէն հաղզ իթմէմ . հէմ
շուրայը տա պիլ քի , էվիմէ գապթիլէ մէմուրլարը կիւրմէ-
սինտէն տախի հաղզ իթմէմ : Իթալեստա գապթիլէյէ , սիւ-
քիլթ իթտիկի վագթ բարա վէրիլէր , տմնա Ֆրանտատա
սէօյլէմէյիլնճէ վէրմէզլէր : Հայ Ալլահ էյլէք վէրսին , Գօր-
սիդալը օլտուզընը , գաշագճը օլտուզընը , բէք ութա
պիր վէքիլխարճ օլտուզընը պիլիբտիմ , ամնա սէնին պաշգա

տիրիւ սանաթլարքն վարքմըչ ճնու պիլմէգտիմ: Սինեօր Պէրթուչչիօ պու տագիդատա պէնիմ եանքմտան չըգար:

Պէրթուչչիօ. — (Պու լագըրտը իւզէրինէ էլի այազը թիթրէյէրէք) Աման էֆէնտիմ, Ալահ աչգընա, քէրէմ ինայէթ իտինիզ. էկէր պունու իգրար իթտիկիմտէ, եանքնըգտա դալաճողըմա պէնի թէէմին իտէրսէնիզ, հէփսինի սէօյլէրիմ, ճիւմէսինի սիզէ տէ խապէր վէրիրիմ, վէ էկէր եանքնըգտան չըգարսամ տօղրուճա մէյտանը սիյասէթէ կիտէ իմ:

Գօնթ. — Օ պաչգա. ֆագաթ էլի տիւչիւն, էկէր սէօյլէյէճէկին շէյլէր պիր թագըմ եալանլարտան իպարէթ իտէ, հիչ սէօյլէմէ տահա էլի:

Պէրթուչչիօ. — Խայր, էֆէնտիմ, հազրէթը Խայր ինքեար իթմիչ օլայըմ, էկէր պիր նօգթա դալաթ սէօյլէրսէմ. պէն սիզէ Պուգօնի էֆէնտիյէ սէօյլէմէտիկիմ սըրլարը պիլէ սէօյլէյէճէկիմ. ֆագաթ այազլարքնըզը էօբէյիմ, օ աղաճըն ալթընտան կիտինիզ. աման, պագընըզ, այ շուգարա պուլութտան չիմտի չըգար, օթուրտըրըրզ մահալտէն կիտինիզ. ուզուն բալթօնըն ալթընտա Մ. Վիլֆօրա պէն. զէյօրսընըզ:

Գօնթ. — Վա՛յ, Մ. Վիլֆօր մը իտի:

Պէրթուչչիօ. — Թանր՝ ըմբօնըզ:

Գօնթ. — Պիր վագթ նիմտէ միւտտաիի ումումի տէյի՛լ մի իտի, վէ Սէն Մէրանըն գըզընը ա՛լմատը մը իտի:

Պէրթուչչիօ. — Էլվիլէթ, էֆէնտիմ:

Գօնթ. — Վէ ալօգաթ էսնաֆընըն իչինտէ էն տօղրու, էն էլի վէ էն քէսկին զանն օլո՛ւնմատը մը իտի:

Պէրթուչչիօ. — Ահ, էֆէնտիմ, խալզ էօյլէ գըյաս իտէր տի, ամմա պիր նամուսըզ ատամ իտի:

Գօնթ. — Նէ՞ միւնասէպէթ:

Պէրթուչչիօ. — Սիզ ինանմազ իտէնիզ ինանմայընըզ, պէն բէք ալա թանրըրմ, եալան տա սէօյլէմէմ:

Գօնթ. — Նէ՞ իսպաթըն վար:

Պէրթուչչիօ. — Վար իտի ամմա:

Գօնթ. — Ղայպ իթտին, էօյլէ՞ մի. հա՛յ ահմադ հայ:

Պէրթուչչիօ. — Լաքին էլի արար պուլուրըմ:

Գօնթ. — Կէրչէ՞ք մի. կէլ շունու պանա նազլ էթ տէ պէնի մէրադտան գուրթար:

Գօնթ՝ պիր օրէրա մըրբլտանարագ կիթտի գանարա իւ-
զէրինէ օթուրաը , վէ Պէրթուչիօ կէլիպ այապ իւսթիւ
գարչըքնտա տուրտու :

6.

ԳԱՆ ԿԻԻԹՄԷ .

Պէրթուչիօ . — Նէ՛րէտէն պաշլայայբմ՝ էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէն՝ նէ՛ պիլէյիմ՝ , նէրէտէն իսթէր-
սէն պաշլա :

Պէրթուչիօ . — Պուգօնի էֆէնտի սիզէ հիչ պիր շէյ ա՛շ-
մապ մը իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , պազը թաֆսիլաթ սէօյլէտի ,
ամմա շիմալիյէ գաւտար սէքիզ սէնէօլտու , ազլըմտա մը
գալաճագ :

Պէրթուչիօ . — Վադաա 1815 տէն պաշլար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վա՛յ , գա՛յ , 1815 տիւն տիմէք տէյիլ :

Պէրթուչիօ . — Պէնտէնիզճէ տիւն օլմուշ կիպի խաթրբմ-
տա տըր : Իմբէրաթօր օրտուսքնտա պիր պէօյիւք գար-
տաշըմ վար իտի , Գօրսիգա ալայքնտա միւլաղիմ իտի :
Պու գարտաշըմ պէնի զիյատէ սէվէր իտի . պէն պէշօ սէ-
քիզ ետաշնտա էօքսիւզ գալմիշ իտիք . պէնի քէնտի էվ-
լաար կիպի կէօրիւպ կէօզէտիր իտի : 1814 տէ Պուրպօնլար
զէմանքնտա էվլէնտի . իմբէրաթօրն էլլագա ատաաքնտան
ավտէթիւտէ երինէ ասքէրլիկէ կիրմիշ վէ Ուաթէրլու մու-
հարէպէսինտէ մէճրուհ օրուպ , օրտու իլէ պէրապէր Լուար
նէհրինին էօթէ թարաֆքնա ըրճաթ իթմիշ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՛ եարբյօրսքն պէ՛ , պանա եիւզ-
կիւնլիւք հիւքիւմէթին թարիթինի մի օգույաճագսքն ,
պէն օգումուշըմ :

Պէրթուչիօ . — Աֆիվ իտինիզ , էֆէնտիմ , նազլ իաէճէ-
կիմ հիքեայէյի կիւզէլճէ անլայապիլմէնիզ իչիւն թաֆսի-
լաթ վէրմէյէ մէճպուրբմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , սէօյլէ պագայբմ :

Պէրթուչիօ . — Գօրսիգա պրունքնքն ուճունտա Բօյիանօ
նամքնտա պիր ուֆագ գարիյէտէ օթուրուր իտիք : Պիր
կիւն գարտաշըմտան պիր մէքթուպ ալաբզ . օրտույա իզն

վերելարիկներն ետզմբչ, վէ սիլատարնա կելմէք նկլէթինաւ օլ-
տուղընտան պէնիմ տէ թանքարզքմ պիր լօզանթամքըյա,
քէնտիսինէ վէրելմէք իւզրէ պիր ազ ազ չէ կէօնտէրմէք-
լիկիմի րէճա իթմիչ: Պէն դարտաչքմտան ճանրմը էսիր-
կէմէգտիմ, բարայը քէնտիմ կէօթիւրմէյէ գարար վէրտիմ.
պին ֆրանդքմ վար իտի, պէչ եիւզինի գէվճէսի Ասուն-
թայա պրագարմ վէ պէչ եիւզինի տէ քէնտիմ ալարագ,
գայըզքմա պինտիմ, նիմէ չրգարմ: Օ սրբատա մէչհուր
ձէնուզ գրթմսը վղգու պուլմագտա իտի. պիր թագքմ
հայտուտ մագոջէսի հէրիֆլէր Պենարարթ թարաֆտարանը
զանն իթտիքլէրինի սօզագլարքն օրթատընտա քէսմէքտէ
իտիլէր: Նիմէ կիրաւկիմաւ չէհիր ալ գանա օրօյանմըչ իտի.
պիր թագքմ հէրիֆլէր ֆրգա ֆրգա էօնլէրինէ կէյէն քն-
սանը քէսմէքտէ, բասթ կէլտիքլէրի էվի ետզմա իթ-
մէքտէ իպիլէր: Պէօյլէ պիր հալի կէօրիւնճէ գօրգմագա
պաչատրմ, ֆագաթ պու գօրգու քէնտիմ իլիւն տէյիլ
իտի, զիրա օ գէմանպար պէնիմ իլիւն գօրգաճագ պիր
չէյ եօզ իտի. պէնիմ գօրգու մ գարտաչքմա պիր ֆէնա-
լըզ կէլմէսին տկլէ իտի: Օ գէման կիւզէլ էօմիւմին էն
իօշ վագթի իտի. գարտաչքմ իմրէրաթօրքն Լուար օր-
տուճք դապիթլէրնտէն օլտուղընտան, իւնիֆօրմազը վէ
էրօլէթի իլէ կէլէճէկինաէն, քէնտիսի իլիւն թեճիքէ րէք
պէօյիք իտի. պու գօրգու իլէ լօզանթամքըյա գօշարթի
հալ պու քի գարտաչքմ պիր կիւն էվվէլ կէլմիչ իտէ տէ.
լօզանթա գարուսը էօնիւնտէ պիչարէյի էօլաիւրմիլէր-
գանլարքնը պուլմագ իլիւն էլիմաէն հէր նէ կէլլրտէ եար-
աքմ, ամնա հէր քէսին եիւրէյինէ պիր գօրգու կիրաւ-
կինաէն. քիմնէ իսմինի սէօյլէմէյէ ճէտարթէթ իտէմէզ աի:
Օ վագթ դապթիլէյէյէ միւրաճագաթ իթմէք իւզրէ, միւտ-
տաիի աւմուսինիւ հուզուրքնա չրգարքմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Օ վագթ միտտաիի ումումի Մ. Վիլ-
ֆօր մը իտի:

Պերթուչիօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, Մարսիլիտան վալի
գայմագամը իքէն մէմուրիլէթինաէն ինֆիտալ իթմիչ վէ
նիմտէ եէնի միւտտաիի ումումի օլմուչ իտի: Պու րիւթ-
պէյի գրալ թարաֆտարը օրմազը միւնասէպէթիլլէ գա-
զանմըչ վէ իսիէրաթօրքն էլպա առատընտան ազիմէթի հա-
վատիսինի տէ իպթիտա քէնտիսի էօյրէնմիչ իտի: Մ. Վիլ-

ֆորքն հուզուրունա վարրայ և էֆէնտիմ, գարտաչըմը սօ-
 դազըն օրթմասընտա էօլտիւրմիւշլէր, պէն պուլամատըմ,
 լաքին սիզին մէմուրիյէթինիզ պուլմազ տըր. պուրատա
 սիզրէխ իւլ հիւ.ք.քեամսընըզ, վէ հաքիմին մէն խտէմէ-
 միշ օլտուղը պիր ֆէնայըզըն ինթիզամընը արմազ պօրծը-
 նըզ տըր՝ տէտիկիմտէ, պանա Գարտաչըն քիմիտի տիյէ
 սիւվալ իթտի: ԳԹօրսիզա ալայընտա միւլազիմիտի տէ-
 տիմ: (Վ.Իլֆօր). - Եանի զօրպանըն ասքէրինտէն, էօյլէ՞ մի:
 (Պէն). - Ֆրանսա օրտուսընտա ասքէր խտի: (Վ.Իլֆօր). -
 Գըլըն գուլլանան գըլըն լա կիտէճէք: (Պէն). - Եանյըչը-
 նըզ վար, էֆէնտիմ, գըլընտան կիթմէտի, պուչազտան
 կիթմի: (Վ.Իլֆօր). - Էյ պէն նէ եարայըմ: (Պէն). - Տէ-
 տիմեա, ինթիզամընը այմայըսընըզ: (Վ.Իլֆօր) Քիմտէն:
 (Պէն). - Գաթիլլէրինտէն: (Վ.Իլֆօր). - Գաթիլլէրինն քիմօլ-
 տուղընը պէն նէ պիլէյիմ: (Պէն). - Արաթարընըզ: (Վ.Իլ-
 ֆօր). - Եիլին. գարտաչընըզ պիր նիզա սէպէպիլլէ տու-
 վէլլօ իթմիշ օլմայը. պիւթիւն պու էսկի ասքէրէր պիր
 թազըմ ֆէնա հարէքէթլէրտէ պուլունուրլար խտի իմքէ-
 րաթօր վազթինտէ գալգարլար խտի, ամնա շիմտի գալ-
 գամաղլար, ճէնուպ էհարիտի նէ ասքէրի սէվէր, նէ տէ
 նիզամըզ հարէքէթի: (Պէն). - Էֆէնտիմ, պէն քէնտիմ
 իչին սիզէրէճա իթմէյօրըմ, պէն գարտաչըմ իչին եա
 օթուրըր աղլարըմ, եա ինթիզամընը այըրըմ. լաքին րահ-
 մէթլինին պիր գարըսը վար. պանա տա պիր շէյ օլուրսա
 դավայը գատընճըզաղ տճըղընտան էօլիւր, զիրա գար-
 տաչըմըն սյըղընտան պաչգա կէշինէճէք հիշ պիր շէյի
 եօզ խտի, պարի հիւքիւմէթտէն պիր այըրզ թախտիս իթ-
 տիրինիզ: (Վ.Իլֆօր). - Հէր ինթիլալտա պէօյլէ ֆէլաքէթ-
 լէր օլուր, գարտաչընըզ տա պու ինթիլալըն պէլասընա
 ուղլամըչ, սնըն իչին հիւքիւմէթլին ֆամիլեատընա հիշ
 պիր պօրճու եօզ տըր. էկէր զօրպանըն վազթինտէ գրալ
 թարաֆատարանընա խտիլէն գուլմա գըլյա օլունուր խտէ,
 պու կիւն գարտաչընըն գաթիլինէ հիւքիւմ օլունմուշ օլուր.
 պու տէֆաքի վոգուսթ անըն գարչըլըղը օլտուղընտան,
 պունտ պիր շէյ տէնիլէմէզ: (Պէն). - Ամնա, էֆէնտիմ,
 հաքիմ օլտուղընըզ հայտէ պանա նաւըլ պու սէօյլէրի
 սէօյլէյէպիլլէրսինիզ: (Վ.Իլֆօր). - Վալլահ Գօրսիզայըլար
 տէլտիրլէր. հալա հէմէհէրիլլէրինի իմքէրաթօր պանն ի-

տիջօրլար . ա գ ու զ ու մ , օ վ ա գ թ լ ա ր կ է չ ա ի , անկէրի պանա
կէլիպ ի քի այ է վ զ է լ ս է օյ լ է մ է լ ի ի ա ի . հ այ ա ի չ ը գ տ ի շ ա ր ը .
չ ը գ մ ա գ ս ան ա կ է ն ս է ն ի չ ը գ ա ր ը ը ը մ :

Ե ա ղ վ ա ր մ ա գ լ ա տ ճ ա պ ա պ ի ր ի մ ի ա օ լ ա պ ի ի թ ր մ ի տ ի յ է
պ ի ր ա զ ե իւ ղ ի ն է պ ա գ տ ը մ ը ս ա տ ա , թ ա շ ե իւ ը ե ք լ ի պ ի ր
ա տ ա մ օ լ տ ու զ ը ն ը ր ան յ ա յ ը ս յ ե ան ը ն ա ե ա գ լ ա շ ա ը մ , վ է ե ա .
վ ա շ ս է տ ա ի լ է : Բ է ք է յ ի , մ ա ա մ ք ի Գ օ Ր ս ի գ ա յ ը լ ա ը ը պ ի .
լ ի ը ս ի ն , ս է օ ղ լ է ը ի ն ս է ս ու ը ը ը ր մ է ը ա օ լ տ ու զ լ ա ը ը ն ը տ ա
պ ի լ մ է լ ի ս ի ն : Ս է ն գ ը ա լ թ ա ը ա Ֆ ի ա ա ը ը օ լ տ ու զ , գ ա ը ա ա շ ը մ
Պ օ ն ա ը ա ը թ թ ա ը ա Ֆ ի ա ա ը ը օ լ տ ու զ ը ի չ ի ն է օ լ ա ի ը ը ա ի ք է ը ը ի ն է
է յ ի ի թ մ ի շ լ է ը տ ի յ օ Ր ս ը ն , պ ու ն ա պ ի ր տ ի յ է ճ է ք ե օ զ . Փ ա .
գ օ մ թ շ ու ը ա յ ը պ ի լ ք ի , պ է ն տ է Պ օ ն ա ը ա ը թ թ ա ը ա Ֆ ի ա ա ը ը .
յ ը մ , պ է ն տ է ս է ն ի է օ լ ա ի ը ը ե ճ է կ ի մ , պ ու ն տ ան պ է օ ղ լ է
ք է ն ա ի ն ի պ է ն ս է ն ս ա գ ը ն , ղ ի ը ա վ ա լ լ ա ճ պ ի լ լ ա ճ ի լ ք տ է Ֆ ա
գ ա ը շ ը մ ա չ ը գ ա ը ղ ը ն տ ա , ն է ը է տ է օ լ տ ը ս ա օ լ տ ու ն , ս օ ն ս ա .
ա թ ը ն օ լ ա ճ ա գ » տ է տ ի մ . ա ղ լ ը ն ը պ ա շ ը ն ա ա լ ը ն ճ ա յ ա գ ա .
տ ա ը գ ա ը ը յ ը ա շ ա ը մ գ ա շ ա ը մ :

Ս վ ա գ թ Վ ի լ Ֆ օ Ր ե ա յ ը ն ը ղ տ ի շ ա ը ը չ ը գ ա մ ա յ ը ս յ , է վ ի ն է
գ ա ը ա ն ա ը ը վ է հ է ը ե է ը ա է պ է ն ի ա ը ա թ մ ա ճ գ ա պ ա շ լ ա ը ը .
լ ա ը ի ն պ է ն է յ ի ս ա գ լ ա ն մ ը շ օ լ տ ու զ ը մ տ ան , պ ու լ տ ու ը ա .
մ ա տ ը : Ա ը թ ը զ գ օ Ր գ մ ա ճ գ ա պ ա շ լ ա յ ը ս յ , ն ի մ ս է տ ա ի ի տ ա .
ը ա մ ա յ ա ը ա գ թ ա ճ վ ի լ ը մ է մ ա ը ի յ է թ լ ի ն ի ի օ թ թ ա ա ի թ ա ի , վ է
ք է ն ա ի ն ի ն ո Ֆ ի ա ղ ը ս տ ա մ օ լ տ ու զ ը ի չ ի ն է Վ է ը ս ա յ լ ա կ է օ ն .
տ է ը ի լ լ ա ի Ա ն ճ ա գ տ իւ շ մ ա ն ը ն տ ան ի ն թ թ ի գ ա մ ա ը մ ա ղ ը գ ու ը .
մ ա շ օ լ ա ն պ ի ր Գ օ Ր ս ի գ ա յ ը ի չ ի ն է մ է ս ա Ֆ է ու ղ ա գ լ ը ղ ը օ լ .
մ ա յ ա ճ ա ղ ը ն տ ան , Վ ի լ Ֆ օ Ր ը ն ա ը ա պ ա տ ը հ է ը ն է գ ա տ ա ը
չ ա ը ու գ կ ի թ մ ս է , ե ա յ ա ն ե ի ը ը ի տ ի կ ի մ հ ա յ տ է ե ի ն է պ է ն ս է ն
ա լ թ ը ս տ ա թ ի լ է ը ա է պ ու լ ու ն ա մ ա ճ ա ը . . .

Վ ի լ Ֆ օ Ր ը է օ Ր ա ի ը մ է ք լ ա ղ ը մ ի ա ի , վ է պ ի ր գ ա շ ք է ը ը է
Ֆ ը ս ա թ ը ն ը տ ա ի ի պ ու լ մ ա շ ի ա ի մ , ա մ մ ա է հ է մ մ ի յ է թ վ է .
ը ի լ է ճ է ք ճ ի հ է թ կ է օ Ր ի ը լ մ է տ է ն վ է ե ա թ ի ո թ ը ը մ տ ան է օ լ .
տ ի ը մ է ք լ ա ղ ը մ ի ա ի . ան ս է ն ս օ ն ղ ը ս ա ը թ ը զ պ է ն ք է ն .
տ ի մ է մ ա յ ի ք օ լ մ ա յ ը ս յ , կ ի ճ է կ իւ ն ա ի ը ղ ա իւ շ իւ ն ա ի կ ի մ շ է .
ե է կ է ն ի մ ի ն ի ն թ թ ի գ ա մ ը ն ը ա ը մ ա գ վ է ան ը պ է ս է մ է ք ի ա ի .
իւ շ այ Վ ի լ Ֆ օ Ր ը ն ա ը գ տ ա ը ն ա տ իւ շ տ ի մ . պ ու մ ի ը ա տ է թ
գ ա ը Ֆ ը ն տ ա ն է ը է յ է կ ի թ ա ի ի ա է , կ է օ ղ ի ը մ տ է ն ա յ ը ը լ ա մ ա գ
ի ա ի . ն ի հ ա յ է թ պ ի ր կ իւ ն կ ի ղ ի պ ի ր թ ա ը ի գ ի լ է պ ա ղ ը
պ ա ղ ը պ ու ք է օ յ է կ է լ մ է ք ա է օ լ տ ու զ ը ն ը ի ս ա պ է ը ա լ ա ը մ .

եինէ արգասքնա տիւշտիւքուէ, պու էվէ կիրտիկինի կէօր-
տիւմ, ֆագաթ հէք քէսին կիրտիկի կիպի սօգազ գարու-
սքնտան կիրմէյիպ, աթ վէ եա արապա իլէ կէլիւր, ա-
րապասքնը աթընը լօգանթատա պրագքը, վէ շուրածըգտա
կէօրտիւկինիզ քիւչիւք գարուսան կիրէք իտի, Պունու
կէօրտիւ իսէմ, պէնիմ արթըզ Վէրսայլտա իշիմ գալմա-
տըղքնը անլայքպ կէլտիմ, Օթէօյլի քէնտիմէ մէսքեան
իթթիխազ իթտիմ, Պիր ազ էվվէլ գաբուճընըն տէտիկի
կիպի, պու էվ Վիլֆօրքն գայըն բէտէրի Սէն Մէրանքն էվի
իտի. Սէն Մէրան Մարսիլեատա օթուրտըզը իշիւն էվին
քէնտիխնէ լիւզումը օլմատըղքնտան, Պարօն իւնվանլը պիր
կէնճ տուլ գատքնա քիրայա վէրմիշ օլտուղքնը էօյրէնտիմ:

Յիլհագիգա պիր ազչամ տուվարքն իւզէրինտէն պագ-
մագտա իքէն, պու պաղչէնին իշինտէ, եանի էթրաֆըն-
տաքի էվլէրին բէնչէրէսինտէն կէօրիւնմէղ պիր մահալ
օլտուղքնտան պիր կէնճ վէ կիւզէլ գատքն կէղինտիկինի
կէօրտիւմ, Մէրգումէ՝ սըգ սըգ քիւչիւք գարույա պագ-
մագտա օլտուղքնտան, Մ. Վիլֆօրք կէօղէթտիկինի անլա-
տըմ, Եանըմա տօղրու եաղլաշտըղքնտա, գարանլըգ սէպէ-
պլիլէ օ վագթա գատար էյի ֆարգ իտէմէմիշ օլտուղքմ
սիմասքնը կէօրտիւմ: Պու գատքն օն սէքիզ օն տօգուզ
եաչընտա ուզուն պօյլու վէ սարը սաչը պիր կիւզէլ գա-
տքն իտի. էվտէքի էլպիսէօի իլէ օլուպ պէլի սըգըլմամիշ
օլտուղքնտան, կէպէ օլտուղք վէ միւտաէթինին տախի
եաղքն իտուկի անլաչըլըրտը:

Պիր գաշ տաղիգա սօնղրա քիւչիւք գարու աչըլտը վէ
իշէրիլէ պիր ատամ կիրտի. կէնճ գատքն պունու կէօ-
րիւնճէ գօշապիլտիկի գատար գօշուպ պիր պիրինէ սարը-
լըպ էօրիւշէրէք պիրլիքաէ էվին իշէրիսինէ կիրտիլէր:
Պու կէլէն ատամ Վիլֆօրք իտի. տիւշիւնտիմ քի չըգաճագ,
պախուսուս քի կիճէ չըգարուս պօյլու պօլքնա պազչտէն
կէյէճէք:

Գօնթ. — Սօնղրա սէն օ գատքնքն իսմինի էօյրէնտիւն մի:

Պէրթուչիօ. — Խաչը, էֆէնտիմ, շիմաի պագաճագսը-
նըգ քի վագթիմ օլմամտը:

Գօնթ. — Բէք էյի, սէօյլէ:

Պէրթուչիօ. — Օ կիճէ Վիլֆօրք էօլաիւրէպիլիւր իտիմ,
լաքին պաղչէյի հէնուզ էյի էօյրէնմէմիշ օլտուղքմտան,

եա պիրտէն պիրէ էօլտիւրէմէմ վէ եախօտ պաղբբբ տա եարարմնա կէլէն օլուրաա գաչամամ տիյէ գօրգտում, ա- նքն իչիւն էրթէսի կիւնէ պրագարմ, թէֆթիչ իտէպիւ- մէք իչիւն պաղչէ տուվարքնքն եանընտաքի սօգադտա պիր օտա թութարմ:

Իւչ կիւն սօնդրա ազչամքն սաաթ եէտիսինէ տօղրու պիր խըտմէթ քեար չբբբ Սէօր ճատտէսինէ տօղրու գօչտուղընտան, Վէրսայլա կիթտիկինի անլատրմ, զան- նրմտա եանըլմամքչբմ, զիրա իւչ սաաթ սօնդրա, խըտմէթ- քեար իչինի պիթիւրմիչ օլմալը, թօղա թօրրաղա պաթմքչ կէրի կէլտի:

Օն տագիգա սօնդրա պիր մանթօյա սարընմիչ եայան պիր ատամ պաղչէնին քիւչիւք գարուսընը աչբպ իչէրի կիրէրէք, գարույք եինէ գարաաը: Չարուգ չարուգ ա- չազը էնտիմ, եիւզիւնիւ կէօրմէտի իտէմ տէ եիւրէլինին թէլաչընտան Վիլթօր օլտուղընը անլատրմ: Պաղչէնին ի- չինէ պագաղբբմ կիւն իւզէրինէ չբբմքչ օլտուղբմ տուվա- րքն եանընտա պուլունան պիր թաչա պաստրգտա, պու- տէֆա պաղչէնին իչինէ պրագմոյարագ, ճէպիմտէն պու- չազը չբգարտրմ, վէ ուճընքն իյնէ կիպի սիվրի օլտուղընը անլատրգտա, տուվարտան աչբպ աչազը ուչտրմ: Իպթիտա գարույա գօչտրմ, անախթարք իքի քէրրէ չէվիւրմիչ վէ գարունքն իւզէրինտէ պրագմքչ իտի, վէ օթարաֆիտան գաչապիլէճէկիմի անլատրգտա պաղչէ թի թէֆթիչէ պաչ- լատրմ: Պաղչէ ուղան տէօրթ քէօչէ չէքլինտէ օլուպ, օրթասընտա պիր ինճէ չիմէնլիք վէ պու չիմէնլիկին տէօրթ քէօչէսինտէ սըգ եարբագլը վէ սօն պահար չիչէքլէրի իլէ գարբըրգ աղաճլըգլար վար իտի: Կէրէք կիրէրքէն վէ կէրէք չբգարքէն, էվտէն քիւչիւք գարույա կէլտէ վէ եա քիւչիւք գարուտան էվէ կէլտէ Վիլթօր միւճէրրէտ պու- աղաճլարըն պիրինին եանընտան կէչէճէք տի:

Սեպտեմբեր այընքն սօնունտա իտիք: րիւզկեար չէտիտ էամէքտէ իտի, այ կէօյիւն եիւզիւնտէ չափուգ չափուգ սէլիւրթմէքտէ օլան պուլութլարլա սըգ սըգ սէթր օլուն- տրղը իչիւն եօլըն գումընա պիր պէյաղ քէնք վէրիլը իտի իտէ տէ, օ աղաճլըգլարըն իչինտէ սաղլանմքչ օլան պիր աաամ գարանլըգտա պուլունտրղընտան, կէօրիւլիւրիմ տէ-

յու գորգամազ խորի, Վիլֆորըն էն եազըն կէճէչէկի ազաճլըղըն իչինէ սաղլանտըմ:

Պու բուսույա կիրէր կիրմէզ պաշըմըն իւզէրինտէքի աղաճլարը էյէն ըլւզկեարըն շամաթասը արասընտա գուլաղըմա աճը աճը սէտալէր կէլտի զանն իթտիմ: լաքին պէլքի սիզ տէ պիլիրսինիզ վէ եա պիլմէզսինիզ, պիր աւամ՝ աւամ էօլտիւրէճէկի վազթ հավատա օ կիպի սէսլէր տույույօրըմ զանն իտէր: Իքի սաաթ էսնասընտա չօգքէրրէ պու էյիլմէլէրի իչիթտիմ: օ վազթ սաաթ կիճէ եարընը վուրտու:

Մաաթըն սօն վուրուշընըն սէտասը հալա հավատա թիթըմէքտէ իքէն, շիմտի ինտիկինիզ կիզլի նէրտիվէնին բէնչէրէլէրինտէ պիր խաֆիֆ այտընլըզ կէօրտիւմ, վէ գաբու աշըլտըգտա մանթօլը աւամ տիշարը չըգտը:

Օ տագիգա տէհչէթլի պիր տագիգա իսէ տէ, օ գատար վազթտան պէրու պու տագիգայը՝ արզու իթմիշ վէքէնտիմի հազրըլամը իտիմքի, սալա ֆիւթուր կէլմէտիպուչաղը չըգարըպ հազրը տուրտում:

Մանթօլը աւամ պանա տօղրու կէլտի, լաքին օ կէլտիքճէ պանա սաղ էլինտէ պիր սիլահ թութույօր կիպի կէօրիւնիւրտի, գօրգտըմ, գօրգտըմ ամմա կիւլէշիմտէն տէյիլ, պէճէրէմէմ տէյու գօրգտըմ: պէնտէն եալընըզ պիր գաշատըմ մէսաֆէյէ գատար կէլտիկինտէ, օ վազթա գատար սիլահ զանն իթմիշ օլտուղըմ շէյին ատէթա պիր գազմա օլտըղընը անլաաըմ:

Պէն Վիլֆորըն էլինտէ գազմա պուլունմասընտա նէ՝ մանա օլապիլտիկինի տիւշիւնիւպ տուրմագտա իքէն, Վիլֆօր ազաճլըղըն քէնարընտա տուրտու, էթրաֆընա պազընտը վէթօրըաղը գազըմաղա պաշլասը: Օ վազթ տիգգաթ իթտիմքէ, սէրպէսթ սէրպէսթ գազըլապիլմէսի իչին էլինտէ կէթիրմիշ օլտուղը պիր շէյի եէրէ պրազմըշ իտի: նէ՝ եալան քէօյլէյէյիմ, օ տագիգատա զարազըմա պիր աղ շիւպհէ գարըշտը վէ Վիլֆօրըն նէ՝ եարմաղա կէլտիկինի անլամազ իչին հիշ թէրրէնմէյիպ նէֆէսիմի թութտըմ: սօնղրա մանթօսընըն ալթընտան իքի գատէմ ուզունլըղընտա վէ ալթը բարմագ գատար էնինտէ պիր ուֆազ սանտըզ չըգարտըղընը կէօրիւնճէ, ազլըմա պաշգա պիր

չէյ կէլտի: Սանտրղըր գաղբաղըր տէլիկէ սօգուպ իւզէ-
րինի թօրբաղլա էօրթիւննէյէ գատար պէքլէտիմ, գա-
ղբաղըր մահալտէ էսէր պրագմամագ իչիւն թօրբաղըր շի-
նէմէկէ պաշլար պաշլամագ, իւզէրինէ հիւճում իտուպ
«Պէն ձիօվաննի Պէրթուչչիօյըմ, ճանքն՝ գարտաշքմըն, մա-
լըն՝ տուլ գարբսընըն տըր» տիյէրէք էլիմտէքի պուշաղը
կէօյսիւնէ սօգտըմ:

Տէտիկիմ սէօղլէրի իչիտիպ իչիթմէտիկինի պիլմէմ, լա-
քին իչիթտի զանն իտէմէմ, չիւնքի հիշ սէս չըգարմագ-
սըղըն տիշալու, սըճագ գանը էլլէրիմէ վէ եիւզիւմէ սըշ-
րաաը, լաքին պէն սէրհօշ վէ եա տէլի կիպի օլմուշ ի-
տիմ, գան պէնի եագաճագ եէրտէ ֆէրահլըր վէրիլ իտի-
չարուճագ գաղմայըր գարբպ սանտրղըր թօրբաղտան չը-
գարտըմ, վէ օրատան չըգարբլմըջ օլտուղընը քիմնէ ան-
լամամագ իչիւն եինէ տէլիկի գարատըրտա գարույը ա-
չըպ վէ տիշարբտան անախթարլա քիլիտլէլիպ անախթարբ
ալտըմ գաշտըմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Աֆէրին, Պէրթուչչիօ, հէմ գաթը
հէմ սըրգաթ պիլ արատա հա՞:

Պէրթուչչիօ. — Խայը, էֆէնտիմ, գաթլ տէլիլ, ինթի-
գամ. սըրգաթ տէլիլ, էտա:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նաաըլ, էյի բարա վա՞ր մը իտի:

Պէրթուչչիօ. — Էֆէնտիմ, տէլիլ իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՞, էվվէթ, խաթըրմա կէլտի, չօ-
ճուգ իտի տէտինիլ:

Պէրթուչչիօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, բրմագա գատար գօշ-
տում. բրմաղըն քէնարընա օթուրաղտա, սանտրղըն ի-
չինտէ նէ օլուպ օլմատըրընը չարուգ էօյրէնմէք արգու-
սըլլա պուշաղըմ իլէ քիլիտինի սէօքտիւմ:

Հայէթ ինճէ բաթիօթա պէղինտէն պիլ գունտաղ իչինտէ
եէնի տօղմուշ պիլ չօճուգ վար իտի. եիւզիւնին գըրմը-
ղըրըղընտան, էլլէրինին մօրըրըրնտան, պօղաղընըն էթրա-
ֆընա տօլանմըջ պիլ գաշ վինիլլէր իլէ պօղուլմուշ օլտըրը
անլաշըրըր իտի: Հալա տօնմամըջ օլտուղընտան, էօնիւմ-
տէքի սույա աթմագտա թէրէտտիւտ իւզրէ իքէն, պաղ-
տըմ քի եիւրէկինտէն թարաֆա պիլ խաֆիֆ հարէքէթ
հըս օլունտլօր. պօղաղընտաքի պաղը չըգարտըմ վէ Պաս-
թիա խաաթախանէսինտէ խըամէթ իթմիշ օլտուղընտան,

օ սրբատա պիր հէքիմին ետրապիլէճէկինի ետրաքմ, եանի ճէսարէթլէ աղղընա հալա իւֆլէտիմ վէ չարեէք սասթ գատար զահմէթտէն սօնղրա նէֆէս ալտըղընը կէօրիւպ, աղլաաըղընը իշիթտիմ:

Չօճուգ աղլամաղա պաչլաաըղը պիրլէ պէն տէ սէվին ճիմտէն աղլայարազ «Աման ետ Բապպի, մատամ քի թէլէֆ իթտիկիմ պիր գուլընըն եէրինէ տիկէր պիր գուլընը հայթա կէթիրմէկէ բուխասթ վէրտին, Օնտան անլատրմ քի պանա լանէթ իթմէտին» տիյէ պաղքրտրմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Չօճուղընէ՝ եաբաըն, ֆիրարէ մէճ պուր օլան պիր տատամա էօյլէ պիր չօճուգ խայլիճէ աղղըղպ ալը:

Պէրթուչիօ. — Իշթէ պէնիմ տէ անըն իչին չօճուղը սաղլամաղ աղլըմա պիրլէ կէլմէտի: Բարիզտէ պէօյլէ չօճուղլարա մախաուս պիր խանէ օլտուղընը պիրիւր իտիմ շէհրէ կիրէր իքէն պու չօճուղը եօլըն իւզէրինտէ պուլմուշ օլտուղըմը պէյան էյլէտիմ, սանտըզ սէօղիւմին իսպաթըր իտի, հաթթա չօճուղըն տօլանմըշ օլտուղը պաթիթթա պէղլէրինտէն զէնկին էվլատը օլտուղը անլաշըլքըր իտի. պէնիմ իւզէրինտէ պուլունան գան իսէ պաչա պիր տատամըն գանը գանն օլունմասընըն եէրինէ չօճուգտան պուլաշմըշ օլապիրիւր իտի, օ սէպէպտէն տօլայը հիշ քիմնէ շիւպհէ իթմէյիպ բիճխանէնին եօլունը թարիֆ իթտիլէր, վէ օրայա վարաըղտա չօճուղըն սարըլմըշ օլտուղը պէղի մարդատընըն օրթմասընտան, մարգատաքի իքի հարֆլաըն պիրի պիր բարչասընտա վէ տիկէրի օ պիր բարչասընտա գալաճազ սուրէթտէ երրթըպ, պիրինի պէն ալըպ օ պիրինէ տէ չօճուղը սարարազ սանտըղը գարունըն էօնիւնէ գօյտուգտա գարույը չալըպ գաչտրմ:

Օն պէշ կին սօնղրա Բօյիանօյա վարըպ Ասունթայա «Գօճան էօլտիւ իսէ, բահաթ օլ, ինթիգամընը ալտրմ» տէտիմ. օ տախի էյլգահաթ իսթէտիքտէ, վուգուաթըր օլտուղը կիպի նազլ իտինճէ, Ասունթա պանտա «Ահ, չօճուղը կէթիրմէլի իտին, անասը պապասը օլուրտըզ, իսմինի եինէ Պէնէտէթթօ (1) գօրըտըզ, վէ պու սէվապա մուգապիւ Ալլահ կէրչէքտէն պիղի միւպարէք իտէր տի» տէտի

(1) Պենետեքքօ քրալխանատա միւպարէք մանատընտա տըր:

խէ տէ , պէն ճէվապ եւերինէ Ասունթայս պիր կինն զէն-
կին օլուրսադ չօճուղը խթէյիպ կէրի արմադ նիյէթիյէ
սագլամըջ օլտուղըմ պէզ բարչասընը վէրտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օ պէզին իւզէրինտէքի հարֆլար
նէ՞ իտի :

Պէրթուչչիօ . — Իւզէրլէրինտէ պիր Պարօնըզ արամէթի
իլէ իչլէնմիշ պիր Ա վէ պիր Ն հարֆլարը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Չօճուղ օղլան իտի տիմէտին մի :

Պէրթուչչիօ . — Խայր , էֆէնտիմ , տիմէտիմ ամմա ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ իտէ եանըջ պէլլէմիշիմ :

Պէրթուչչիօ . — Խայր , էֆէնտիմ , եանըջ պէլլէմէտի-
նիզ , զիրա կէրչէքտէն չօճուղ էրքէք իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , շիմտի պիր շէյ տահա
էօյրէնմէք խթէրիմ : Սէնին պիր պաչգա գապահաթըն
վար քմըջ տա օ գապահաթը սէօյլէյիպ աֆիլ իթտիրմէք
իչինն նիմտէ մահպուս իքէն Պուղօնի էֆէնտիյի իթթէմիշ-
սին , օ տա կիթմիշ սէնի պուլմուշ . օ գապահաթը՞ն նէ իտի :

Պէրթուչչիօ . — Էֆէնտիմ , անըն հիքեայէսի պէլլի ու-
զուն օլուր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Չարարը Եօզ , տահա սաաթ օն տըր ,
պիլիրսին քի պէն կէճ եաթարըմ , սէնին տէ ույգուն օլ-
մամայր :

Պէրթուչչիօ . — (Իթաաթլա պաչընը էյերէք) Կեահ պու-
վուգուաթտան տօլայը օլան զամըմը տէֆի իչինն խահիշ
իլէ եէնիտէն գաչագճըլըզ սէնաաթըմա պաչլատըմ . պու
սէնաաթ իտէ տայմա ինգըլապարը միւթէագիպ գանունըն
իճրաի հիւքմիւնտէ կէօսթէրիլէն կէվչէքլիք միւնստէպէ-
թիլլէ քէք գօլայլաչմըջ իտի : Գարտաչըմ՞ նիմ շէհրինտէ
գաթլ օլունտըզընտան պէրու օ շէհրէ կիրմէք իսթէմէ-
միշ իտիմ , պունտան տօլայը տայմա իւրֆէթ իթմէքտէ օլ-
տուղըմըզ լոգանթաճը պիդիմ քէնտինէ կէլմէտիկիմիլի
կէօրէքէք , քէնտիտի պիդէ կէլիպ Պէլլարտ իլէ Պօդէր ա-
բասընտաքի ճատտէնին իւզէրինէ «Կար Բէօբրիւսի» ա-
լամէթի պիր շիւպէ աչմըջ իտի : Պաչգա մահալլէրտէ տախի
կերէք մալլարըմըզ գօյմագ վէ կերէք հիյնը հահէթտէ
գօլճու վէ զապթիլլէլէրէ գարչը պիր թահահաֆիուգքեար-
լըզ օլմագ իչինն օն իքի գատար անպարըմըզ տահա վար
իտի : Գաչագճը սէնաաթը ճէսարէթ վէ զէքեալլէթլէ եա-

բըլբըրսա , զայլեթ թիճարէթլի պիր սէնասաթ տըր . անճագ պէնճէ տաղլարտա կէզմէկէ վէ գօլճուլարլա զայլթկյէլէրտէն գօրգմաղա պաղը սէպէսլէր վար իտի . չիւնքի հէր նէ իչիւն օլուրսա օլսուն պիր քէրրէ թութուլուր տա մահքէմէ հուզուրքնա չըգարսա իտիմ , թէֆթիչէ գայգըչտըգլարքնտա վէ կէչմիչ էօմթիւմի արաչաքըրտըղլարքնտա , կէօմըիւքաէն պիր դաչ ֆըչը բաղը վէ եա պիր դաչ գութու սիկարա դաչըրմաղ գապահաթքնտան տահա պէօյիւք պիր գապահաթ մէյասանա չըգապիլիլր իտի . անքն իչիւն էօլիւմիւ թուլթուլմագտան պին գաթ էվլա թուլթարագ բէք չօղ իչլէրտէ պուլունտըմ , վէ պունտան շու հագիգաթըր անլատըմ քի , տայմա գարաքըն չարուգ վէրիլմէսի վէ իճրասընըն ճէոարէթլէ օլմասը լաղըմ օլան թէչէպպիւսլէրտէ նիյէթլէրին սէճէրիլէմէմէսինէ սէպէպ վիւճուտիմիղէ զիյատէ տիգգաթ իթտիկիլմիղա տիր : Ֆիլհագիգա պիր ատամէօլիւմիւ կէօգիւնէ այքնճա , պաչգա ատամլարա պէնղէմէ յիպ , օ անտէ դուվվէթինին օն գաթ տահա արթտըղքնը վէ քէնտիսինի իհաթտ իտէն ուֆուգլարքն կէնիչլէնտիկիլմի կէօրիւր : Պէօյլէճէ իւլֆէթլէրիմ իմթիտատ պուլուպ , կիթտիքճէ քեարլը օլմագտա իտի : Ասունթա իտէ իտարէլի պիր գատըն օլտուղքնասան , ուֆագ սերմայէմիղ արթմագտա իտի : Պիր կիւն պիր սէֆէրէ աղիմէթ իւզրէ իքէն , Ասունթա՝ ալտէթիմտէ էվտէ հագղ իտէճէկիմ պիր շէյի պուլաճաղքմը վատ իթտի իտէ տէ , նէ իտուկինի սէօյլէմէտի . սէօյլէմէսի իչիւն օ գատար իսրար իթտիկիմ հալտէ , հիչ պիր թէէսիրի օլմասը . պունուն իւզէրինէ պէն տէ պրագտըմ կիթտիմ : Պիր պուչուգ այ սօնղրա պու սէֆէրիմտէն բէք զիյատէ սէվինճ իլէ ալտէթ էյլէտիկիմտէ , Ասունթանըն օտասընտա էն զիյատէ կէօղէչարբաճագ պիր մահալտէ էվին պաչգա էչեալտըքնա նիսպէթէն զայլեթ սիւսլիւ պիր պէչիք վէ իչինտէ 7-8 այլըգ պիր չօճուգ պուլտըմ : Աղ գալտը սէվինճիմտէն չըլտըրաճագտըմ . Վիլֆօրը էօլտիւրտիկիմտէն պէրու պու չօճուղըն թէրքիտէն պաչգա հիչ պիր քէտէրիմ օլմամըչտը : Պու գաթլտէն տօլայը գալլիմտէ ասլա ըղտըրասպ օլմայաճաղը անլաչըլըր :

Ասունթա պու հալիմի տիւչիւնտիկիլմտէն , պէն սէֆէրտէ իքէն չօճուղըն տօլանմըչ օլտուղը պէղին եարըսընը ալըպ .

ունութմամուսու իշխան խաթմախանէյէ դօնուլարըը կիւն վէ սասմթը եաղմթը օլտուղընտան , Բարիղէ դատար կիթմիշ վէ հիշ իթիրաղ կէօրմէյէրէք չօծուղը իսթէմիշ ալմըշ իախ Վալլահ , էֆէնախիմ , չօծուղը պէշիքտէ ուլուր կէօրտիւ կիմաէ եիւրէյիմ գալգաք վէ կէօղլէրիմաէն եաշ կէլաի . ֆաղաթ պէնիմ ճէղամը Ալլահ պու չօծուղ իլէ թայլին իթմիշ իմիշ : Տիւնեատա հիշ պիր վաղթ պունտան եարամաղ վէ պունտան պօղուղ թապիաթ կէօրիւլմէմիշ , հալ պու քի ֆէնա թէրպիլէ օլտու տէնիլէմէղ , զիրա կէլինիմ էվլատը իմիշ կիպի պաղար խաի : Պու չօծուղըն եիւղիւ գայէթ կիւղէլ , կէօղլէրի աչըգ մալի , թէնի գար կիպի պէյաղ խաի , եալընըղ սաչլարը բէք աչըգ սարը օլտուղընտան , եիւղիւնէ պիր աճայիպ լէհճէ վէրիւր , պաղըշընըն քէսկինիկինի վէ կիւլիւշինին եարամաղըղընը արթըրըր խաի : Տարպը մէսէլաիւր քի , գըրմըղը սաչլարը եա բէք էյի , եա բէք քէօթիւ օլուրլար տէրլէր , Պէնէտէթթօ հաղղընտա բէք կէրլէք չըղաք , զիրա հալը սէպալէթ թինտէ տախի ֆէնա օլտուղը անլաչըլար . անճաղ չուրապընը տա իղրար իթմէշի քի , կէլինիմին բէք զիլատէ սէվմէսի տախի ֆէնա մէյիլէրինի պէսլէմէկէ սէպէպ օլտու : Պու չօծուղ իշխան գալղար աէօրթ պէշ սասթ ուղաղտա շէհրին բաղարընա կիտէր , թուրֆանտա հէր նէ պուլուր իտէ ալըր կէթիրիւր խաի , չօծուղ իտէ տուվարտան աչըղ գօմչուտան չալարըղ քէսթմանէլէրի , Բալմա բօրթուղալլարընտան վէ ճէնօվա բէշէլլէրինտէն էվլա թուլմարտը :

Պէնէտէթթօ պէշ ալթը եաչընա վարմըշ խաի . պիր կիւն գօմչումըղ Վալլիւ մէմլէքէթիմիղիլին ատէթի իւղրէ , իւնքի Գօրսիգատա խըրըղ եօղարըր , քէսէսինի վէ միւճէվհէր թաղըմլարընը օրթատա պրաղմըշ օլտուղընտան , քէսէսինտէն պիր նարօլէնն էքսիլմիշ օլտուղընը վէ պու պաղտաէ Պէնէտէթթօտան շիւպհէսի պուլունարըղընը կէլիպ պիղէթէշէքքի էյլէաի :

Պիղտէ քէնտիսինին պու զէհաղտա եանըշընը պէյան իթաի իտէք տէ , մէրղում բէք էյի պիլտիկինի խատաա իթաի . օ կիւն իտէ Պէնէտէթթօ սասղահլալլըն էրքէնտէն էվտէն չըղմըշ վէ հալա կէլմէմիշ խաի : Պիղ նէ օլուպ օլմատըղընտան տօլալը իտէվի իւղրէ իքէն , աղչամարղապընտան պիր մայմուն շէքէրէք էվէ կէլաի : Ներէտէն ալ-

տըզընը սիււվալ իթտիկիմիզտէ « պիր աղածըն տիպինտէ պաղը պուլարմ » տէտի :

Պիր այտան պէրու տիւնեատա օլմատըզ շէյլէր աիւշիւնէն պու եարամնազ շօճուղըն արզուսը պիր մայմունա մալիք օլմազ խտի . միւճէրրէտ պու արզույք Բօյխանօտան պիր թագըմ մայմունյարլա կէշմիշ օլան պիր մայմունճրտան ալմըշ օլմալը , զիրա օ վագթ պու հայվանլարըն օյունլարք Պէնէտէթթօյը շօգ էյլէնաիրմիշլէր տիր : « Սրմանտա մայմուն պուլունմազ , հէլէ աղածա պաղը հիշ պուլունմազ . պունու նէրէտէն ալար իսէն տօզրուսընը սէօյէ » տէտիմ իսէ տէ , Պէնէտէթթօ եալանընտա խորարլա պիր շօգ տա թափսիլթ ույտուրըպ , կէրշէք կիպի սաթմազա չալըշար . պէն էօֆքէլէնտիմ , օ կիւլմէկէ պաչաար . էլիմի դալտըրտըմ , իքի աաըմ արգայա շէքիլէրէք « սէն պէնի տէօյէմէզաին , հազզըն եօգտըր , սէն պէնիմ պապամ տէյիլսին » տէտի :

Պիզ պու սըրըք քէնաինտէն սագլամըշ իքէն , քիմտէն էօյրէնտիկինի աալա անլայամատըզ . լաքին պու վէրտիկի ճէվապտա շօճուղըն ֆէնալըզը պիւթիւն պիւթիւն մէյտանա չըզմըշ օլտուղընտան , պէնի դօրգութտը , վէ վուրմազա ճէսարէթ իտէմէյիպ էլիմի էնտիրտիմ : Պու հալիւղէրինէ շօճուզ արսըզլաշար քի , Ասունթանըն պունա օլան մուհապպէթի պունուն եարամալըզը արթտըզճա զիյատէլէշմէքտէ օլտուղընտան , պիշարէ գատընըն նէ գատար բարասը վար իսէ սլունուն ուղուրընա վէ տիլէքլէրինէ սարֆ օլունուր խտի : Պէն Բօյխանօտա պուլունաըզըմ զէման ատամ օլմազա եիւզ թութար խտի իսէ տէ , պիր քէրրէ Բօյխանօտան չըգտըմ մը , արթըզ էվին սահիպի Պէնէտէթթօ օլուր վէ խթէտիկինի եարար իտի : Գէնտիտի օն պիր եաչընտա պիր շօճուզ իքէն ահպապ ու աշնատը քէօյիւն օն սէքիզ եիրմի եաչընտա էն չարզըն տէլիգանլըլարընտան խտի : Սուր հարէքեաթը սէպէպիլլէ զապթիլէ թարաֆընտան պիր գաչ տէֆա թէնպիշլէր կէլմիշ խտի :

Պու իխթարլարտան նէ գատար դօրգտուղըմ մալիւմտիր , շիւնքի շօճուղըն աալընը թէֆթիշէ գալըքըբըլարտա խտի , նէ , գատար ֆէնա նէթիլլէլէր հաաըլ իտէճէկի աշիքեար խտի . պէնիմ իսէ օ կիւնլէրտէ զայէթ միւհիմմ

Հէնուզ Պէնէտէթթօ բէք կիւղէլ օգույս պ եազմուց վէ հիասպ իթմէյի էջրէնմիշ, չիւնքի չալլըչմուց իսթէրսէ խտ պաչգալարընըն պիր համթիմասա էջրէնտիկինի պու պիր կիւնտէ էջրէնիր խտ :

Քէնախնէ հիշ պիր շէյ սէոյլէմէքսիզին պիր սասպահ թութարըրպ եազըճը օլմուց իւզրէ ուզազ մէմլէքէթլէրէ կիտէն պիր կէմիլէ ամմուզա գարար վէրմիշ խտմ, չիւնքի պու եօլտա գարտանա թմալսիլէ իթտիկիմտէ, արթըզ էլիմտէն չըզմըշ օլտրաք . պու նիլէթի գուրաըգտա Ֆրանսայա կիթտիմ :

Պու սէֆէրիմիզ Լիօն քէօրֆէզինտէ օլաճազ ար, վէ 1829 տա պուլունաըզըմըզտան իշլէր կիթտիքճէ կիւճէ վարմըշ ար, Օրթալըզ պիւթիւն պիւթիւն տիւղէլմիշ օլտուղընտան, սէվահիլին մուհամֆազասը եօլընտա խտ վէ հէնուզ Պօգէրտէ աչըլմըշ օլան բանայքը վէսիլէսիլլէ տիզգաթ զիյտաէ խտ :

Սէֆէրտէ հիշ պիր կիւճիկէ օլրամուտըզ . Պօգէրտէն Արըյա գատար քրմնաըն իքի թարաֆընտա տիզիլմիշ օլան կէմիլէրին արասընտա պիզտէ կէմիսիզի պաղլատըզ, կէմիսիզին անպարընըն ալթընա գաչազ մալլարըմըզը սազլամիշ խտք . օրայա վարաքըրմըզտա, կիճէ մալլարըմըզը չըզարմուզա պաչլատըզ . պունլարը խտ շէհիրտէ իւլլիէթ իւզրէ օլտուղըմըզ պաղըր ատամլար վէ անպարըլարըմըզ մէսապէսինտէ օլան լոզանիթաճըլար վասէթասըյա շէհրէ նազլ իթտիրմէքտէ խտք : Օ վազթա գատար թութուլմաարըզըմըզտան, թութուլաճազըմըզ աղլըմըզա պիլէ կէլմէզաի : Պիր ազչամ սասթ Յ տէ եէմէքտէ իքէն, քիւչիւք միշօմըզ գօշարազ կէլիպ պիր թաղըմ գօլճուլարըն պիլէ տօզրու կէլտիկինի կէօրմիշ օլտուղընը սէօլլէտի . տէրազապ ճիւմլէմիզ սյազա գալլատըզ, վէ պիրտէ պաղարզ քի կէմիսիզին էթրաֆը շէվրիլմիշ, իշ իշտէն կէչմիշ :

Գօլճուլարըն իշինտէ պիր գաչ տա զսալթիլէ կէօրաիկիմտէն, գօրգուպ անպարա էնտիմ վէ պիր մազկալտան քրմնազա ալթլատըմ : Սույըն իշինտէ եիւղէրէք վէ եալընըզ նէֆէս ալմազ իշիւն պաղը պաղը պաչըմը տիշարը չըզարարազ, քիմնէ կէօրմէքսիզին, եէնի աչըլմըշ օլան վէ քրմնազտան Պօգէր իլէ Լիւ-Մ օրթ արասընտաքի գանալա

մութ թասըլ պիր հէնտէյէ գատար կիթտիմ, օրայա վարարմ վէ թէ հիլքէտէն գուրթուլարմ, շիւնքի կէօրիւլմէք սիդին հէնտէքտէն գանալա կէչէպիլիք իսիմ: Պու եօլութու թաուղըմն սէպէպ տէ, պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիկիմ կիպի, էվվէլճէ պէնիմ տէ լօգանթամճը օլուպ սօնղրա Պէլկարտ իլէ Պօղէրին արասընտաքի ճատտէ իւղէրինտէ պիր ուֆադ լօգանթա աչմըչ օլան տօսթումըղը տիւշիւնտիկիմ իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էվվէթ, խաթըմնտա տըր, պիր աղ օրթադլըղընըղ տա վար իտի զանն իտէրիմ:

Պէրթուչչիօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, ֆաղաթ եէտի սէքիդ սէնէտէն պէրու քէնտիտի պու սէնաաթտա զարար կէօրիւպ, պաչգա եօլտա թիճարէթ թութմնչ օլտուղընտան, օ ուֆադ լօգանթասընը Մարսիլեալը պիր թէրղիյէ սաթմիչ իտի վէ օ տախի տօսթուղըմըղը գապուլ էյլէմիշտի: Իշթէ կիտուպ օ ատամըն լօգանթասընտա սագլանմաղը գուրմնչ իտիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Օ ատամըն իսմի նէ՞ իտի:

Պէրթուչչիօ. — Իսմի Գատրուս իտի. Գարգօնթ գարիյէսինտէն պիր գարը ալմըչ իտի, վէ օ գարըյը տա պաչգա իսմ իլէ թանըմայրպ Գարգօնթլը տէր իտիք: Պիշարէ գատընը սըթմն թութաուղընտան, հալտէն չըգմըչ վէ գօճասը իտէ գըրգ պէչ եաչընտա գուվվէթլի պիր ատամ օլտուղը կիպի, պիղիմ իշիւն բէք չօգ էյլիքլէր, բէք պէօյիւք ֆէտաքեարլըղլար կէօսթէրմիչ իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՞նկի սէնէտէ տէտին:

Պէրթուչչիօ. — 1829 տա, էֆէնտիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՞նկը այտա:

Պէրթուչչիօ. — Յունիս այընտա:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Այլն իպթիտասընտա՞ մը, նիհայէթինտէ՞ մի:

Պէրթուչչիօ. — Իւշիւնճի կիւնիւ ագչամ իւղէրի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ես, 1829 տա յունիս 3 տէ հա՞. բէք էյի, տէվամ էթ:

Պէրթուչչիօ. — Իշթէ պու Գատրուսա կիթմէյի գուրմնչ իտիմ, լաքին ատի վաղթլարտա պիլէ ատէթիմիլլօգանթայա ճատտէ իւղէրինտէքի գարուտան կիրմէք օլտուղընտան, պաղէտէն աչըպ, եապանի ղէյթին վէ ին-

ճիր աղաճլարը արասընտան սիւրբունէրէք, պէլքի Գատ-
րուսըն լօգանթասընտա պիր եօճը օլապիլիր դօրգուսըյու
գարապլը պիր ուֆագ տէլիքտէն օ վագթա գատար էք-
սէրիյա կիճէլէրի կէչմիչ օլտուղըմ կիզլի մահալէ գատար
վարտըմ: Պու մահալիլէ լօգանթանըն սալօնը արասընտա
եալընը պիր թախթարէրտէ օլուպ, նէ վագթ տիչարըյա
չըգապիլէճէկիմիղի անլայապիլմէք իչիւն պու թախթալարա
պիր գաչ տէլիքլէր տախի աչըմըչ իտի: Գատրուսը եա-
լընը պուլտուղըմտա, կէլտիկիմի խապէր վէրիպ, օրատա
եէմէկիմի եէյիպ, վէ եազլաչտըղը կէօրիւնմէքտէ օլան
եազմուրտան իսթիֆատէ իտէրէք բըմաղըն քէնարընա գա-
տար վարըպ կէմինին վէ արգատաչլարըն նէ օլուպ օլմի-
տըղընը թէֆթիչ իւմիտինտէ իտիմ: Պու կիզլի մահալէ
էյի վագթաա վարմըչըմ, չիւնքի օ տագիգատա Գատրուս
թանըմատըղըմ պիր ատամիլէ լօգանթայա կիրտի:

Հիչ սէս չըգարմայըպ պէքլէտիմ. մէրամ լօգանթածը-
նըն սըբընը էօյրէնմէք տէյիլ իտի, սագլանմամըն սէպէպի՝
եանընտա պիր եապանճը օլտուղընտան, պաչգա տիւրլիւ
եարամագտըմ, հէմ օ վագթա գատար պու շէյ պիր գաչ
քէրրէ տահա վուգուպուլմուչ սը:

Գատրուս իլէ կէլէն ատամ կէօրիւնիւչտէ Ֆրանսանըն
ճէնուպ թարաֆընը պիլմէյօրտը: Պօղէր բանայըրընտա
ճէվահիր սաթմագ իչիւն կէլէն բաղարճըլարտան իտի: Պու
բանայըր պիր այ սիւրէր վէ էվրօբանըն հէր թարաֆըն-
տան միւշթէրի վէ պազիրկեանլար կէլիր վէ պու ճէվա-
հիրճիլէրտէն հէր պիրի եիւզ եիւզ էլլի պին ֆրանզլըգ
գատար ալըչ վէրիչ իտէրլէր:

Իպթիտա Գատրուս ճէվահիրճի իլէ իչէրի կիրուպ սա-
լօնտա պէքճի քէօրէյինտէն պաչգա քիմնէյի կէօրմէյէ-
րէք գարըսընա « է՛յ, Գարգօնթլը, բարազ պիզի ալտաթ-
մամըչ, էյմաս խաստըր » տիյէ չաղըրտը խէ, եօգարտան
պիր սէվինճ սէտասը իչիտիլիպ, օ անտէ պաչըմիւզէրին-
տէքի նէրտիվէնտէն բալտըր քիւլտիւր աչապա էնիլտիկինի
տուչտոււմ, Գարգօնթլը՝ պէնզի էօյիւ պէնզի կիպի օլարազ
« նէ՛ տէտին, նէ՛ տէտին » տէյինճէ, Գատրուս « էլմաս
խաս ըմըչ, իչթէ պու Միսիւ Բարիզին պիրինճի գուլոււմ-
ճըլարընտան տըր, էլլի պին ֆրանզ վիրէճէք, ամմա էլմասըն
պիզիմ օլտուղընը անլամագ իչիւն էլիմիղէ նասըլ կէլտի-

կինի պէնտէն սույտու իսէ տէ, սէնտէն տէ տիյնէմէք իսթէյօր, էֆէնտիմ, օթուրընըզ, հավա աղբը արը, Մատամ սիղէ նագլ իթսին, պէն կիտէյիմ սիղէ պիր աղ իչկի կէթիրէյիմ տէտի:

Գույումճու՝ էլլէրինտէ բրէստէ եագքըբ պիր էլմասս պուլունան պէօյլէ ատամլարըն էվլէրինին աշիքեար կէօրիւնէն ֆագրը հայինէ տիգգաթլա պագար իտի: Գատրուս եանլարընտան կիթտիքտէ, շիւպհէսիղ օրատա օլուրսա պէլքի գարըսընա կէօղ իլէ պիր իշարէթ իտէր միւլահա զասօրյա վէ իքիսինին ըիվայէթլէրինին պիրպիրինի թութուպ թութմայաճաղընը անլամագ իչիւն Գարգօնթլըյա «Գույումընըզ, Մատամ, սիղ տէ նագլ իտինիղ պագալըբ՝ տէտի:

Գարգօնթլը. — Նէ՞ նագլ իտէյիմ, էֆէնտիմ, Ալլահըն պիր ինայէթի օլտու. պիղ լայըզ պէյիլ իտիք ամմա . . . շիւքիւրլէր օլտուն: 1814 վէ եա 1815 տէ գօճամին Էտմօն Տանթէս իսմինտէ պիր տօսթը վար բմը. գօճամ պունու պիւթիւն պիւթիւն ունութմնւշ իտէ տէ, օ՛ գօճամը ունութմամը վէ էօլէճէկի վագթ կէօրտիւյինիղ էլմասը վասիլէթ իթմիշ:

Գույումճու. — Բէք էյի, ամմա պու էլմասը օ՞նէրէտէն ալմը, հապաա կիրմէզտէն էվվէլ մալի՞ մի իմիշ:

Գարգօնթլը. — Խայր, էֆէնտիմ, լաքին կէօրիւնիւշտէ հապատա պիր զէնկին Ինկիլիղ թանըմը, վէ օ Ինկիլիղին պիր քէրրէ խասթալըղընտա Տանթէս՝ գարտաշր կիպի խրտմէթ իթմիշ օլպուղընտան, հապատան չրգարքէն Տանթէստ պու էլմասը վէրմիշ. Տանթէս իտէ հապատա էօլիւր իքէն պու սապահ էլմասը պիղէ կէթիրէն բարաղա պիղէ վէրիլմէք իւզրէ թէպիմ էյլէմիշ:

Գույումճը. — Էվվէթ, օ տա պէօյլէ նագլ իթտի, Հիքեայէ իպթիտա ույտուրմա կիպի կէօրիւնիւշօրսա տա օլմագ շէյ տէյիլ տիր. ֆագաթ իշթէ բաղարըբտա ույումլամայօրըզ:

Գատրուս. — (Ավտէթ իւզէրինտէ օլարնագ) Նա՞սըլ ույումլամայօրըզ, իսթէտիկիմ՝ ֆիյաթը վէրմէկէ բաղի օլմասընը՞ մը եա՛:

Գույումճը. — Եանի պէն գըբզ պին ֆրանգ վէրտիմ:

Գարգօնթլը. — Գըբզ պին ֆրանգ մը, խայր, էֆէնտիմ, օ ֆիյաթա վէրէմէյիղ. բարաղ պիղէ էլլի պին ֆը-

բանդ տէյէր տէտի , հէմ տէ զէքրիի հիսապ տա օլմա-
յարագ :

Գույումճը : — Օ բարաղըն իսմի նէ՞ իմիչ :

Դարդօնթը . — Պուղօնի էֆէնտի :

Գույումճը . — Էճնէպի՞ մի իմիչ :

Դարդօնթը . — Խթալիալը , Մանթու ճիլարլարընտան
զանն իտէրիմ :

Գույումճը . — Շու էլմասա պիր տնհա պագայլմ , էք-
սերիա էլմաս իլք կէօրիւնիւշտէ անլաչըլամալ :

Գատրուս՝ ճէպինտէն եիւզիւ սիյահ մէշին գարլը պիր
գութու չըգարբպ աշտը , գույումճըյա վէրտի : Գար-
գօնթը էլմասը կէօրտիւկինտէ , կէօղիւնտէն թամա գըղը-
ճըմարբ չըգար : էլմաս տա հալա խաթրբմուա տըր , պիր
ուֆագ ֆընտըգ գըթասընտա իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիզ նէ՞ էֆքեարտա իտիք . պու-
մասալա ինանտը՞ն մը :

Պէրթուչիօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , պէն Գատրուսը ֆէնա
ատամ պիլմէզ իտիմ , խրքսըզլըք տա մէմուլ իթմէզ իտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օնտան աղընըն չօգլըղը անլա-
չըլմալ , գալպինին սաֆլըղը անլաչըլըր : էտմօն Տանթէսի
տէ թանըտը՞ն մը իտի :

Պէրթուչիօ . — Խա՛յր , էֆէնտիմ , օ վաղթա գատար
խամինի տախի իշիթմէմիչ իտիմ . սօնդրա տա պիր քէրէ
նիմ հապսխանէսինտէ Պուղօնի էֆէնտիտէն պաչգա քիմ-
սէտէն իշիթմէտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , տէվամ էյլէ :

Պէրթուչիօ . — Գույումճը՝ Գատրուսըն էլինտէն եիւ-
զիւկի ալարգտա , ճէպինտէն պիր ուֆագ ճընսըղ իլէ պիր
վէպնէ չըգարտը վէ էլմասը թութան բերվաղլարբ աշտըգ-
տա էլմասը եէրինտէն չըգարտը վէ տիզգաթ իլէ թարթտը :

Գույումճը . — Գրքգ պէչ պին ֆրանգ վիրէպիլիրիմ ,
պիր բարա զիյատէ վիրէմէմ . հէմ էլմասըն տէյէրի պու-
գատար օլտուղընտան , իւզէրիմէ զիյատէ բարա տախի
ալմամըչըմ :

Գատրուս . — Անըն դարարբ եօգ , սիզ պէչ պին ֆրանգ
տտհա վէրինիզ տէ , պէն Պօգէրէ գատար պերասպէր կէ-
լիրիմ :

Գույումճը . — (էլմասը կէրի վէրէրէք) Խա՛յր , զի-

յատէ տէյմէզ, հաթթա գբրգ պէշ պին վէրիրիմ տէտի-
կիմէ պիլէ բիւշմանն օլտում, չիւնքի էլմաստա պիր գու-
սուր վար, իպթիտա կէօրմէմիշիմ. արթըզ նէ խէ սէօզ
պիր Ալլահ պիր, գբրգ պէշ պին տէմիշ պուլունաըզ գբրգ
պէշ պինի վէրէլիմ:

«Գարգօնթլը. — (Եիւզիւնի էքշիտէրէք) Պարի էլմասը
չըգարաըզըն կիպի եէրինէ թագ:

«Գույումճը. — (Էլմասը եէրինէ գօյարագ) Օ պօր-
ճումարը:

«Գատրուս. — (Եիւզիւք գութույա գօնուլարգտա ճէ-
պինէ էնտիրէրէք) էլմաս կիպի մալըմ օլտուն, միւշթէրի
դըթլըզը մը վար:

«Գույումճը. — Միւշթէրի դըթլըզը եօզ ամմա պաշգասը
պէնիմ կիպի գօլայ ալմազ. օ տէտիկինիզ մասալա ինանմազ,
չիւնքի սիդին կիպի պիր աաամըն էլինտէ էլլի պին ֆրանգ-
լըզ էլմաս պուլունմասը ինանըլըր պիր շէյ տէյիլ տիր,
կիտէր մահքէմէյէ խապէր վէրիր. բարագ Պուզօնիյի պուլ-
մազ լազըմ կէլիր, էլլի պին ֆրանգլըզ էլմաս վէրէն բա-
բաղլար տա գօլայ գօլայ պուլունամազ: Օ վագթ էլմաս
զապթիյէնին էլինէ կէշէր, սիզ հապտա կիրէրսինիզ, վէ
գապահաթթընըզ օլմատըզը խապթ օլունտա պիլէ իւշ տէօրթ
այ հապտտա եաթարգտան սօնդրա տիշարը չըգտըզընըգտա
եա էլմաս մէրքէզտէ դայպ օլմուշ օլուր, վէ կա անըն
եէրինտէ իւշ ֆրանգլըզ պիր թաշ պուլունուր, էլմասընըզ
էլլի պին, պէլքի տէ էլլի պէշ պին տէյէր, ամմա սա-
թըն ալմագտա խայլի թէհլիքէ օլարըզընը սիզ տէ թէս-
լիմ իտէրսինիզ:

Գատրուս իլէ գարըսը պիր պիրինէ պագըշտըլար:

«Գատրուս. — Խայր, էֆէնտիմ, պէշ պին ֆրանգ զայպ
իթմէկէ վագթիմիզ եօզ:

«Գույումճը. — Սիզ պիլիրսինիզ, տօթըմ. . . . պէն
խէ օ վէճհլէ բարա կէթիրմիշ իտիմ:

Պունու տիյէրէք գույումճը պիր ճէպինտէն պիր ա-
վուճ ալթուն վէ օ պիր ճէպինտէն պիր թագըմ պանգ-
նօթլար չըգարըպ կէօթէրաի: Գատրուսըն ազլընտա ա-
չըգտան աչըգա պիր կիւլիւշ վար իտի, ճէպինտէքի ու-
ֆաճըզ գութունըն պու գատար դըյմէթի օլարըզընը ան-
լայամատըզը աշիքեար կէօրիւնիւրաի:

« Գատրուս . — (Գարըսքնա եալաշճա) Նէ՞ տէրսին , գարըս :
 « Գարգօնթլը . — Վէր , վէր . էլմասը ալմագարգըն Պօգերէ կիտէրսէ պիղի զամմաղլար . քիմ պիլեր , տէտիկի կիպի բարաղ Պուզօնիյի տէ եա պուլուրըզ , եա՛ պուլմայըզ :

« Գատրուս . — (Գուլումճըյա) Բէք էյի , գըրգ պէշ պին ֆրանգա վէրտիք , ամմա գարըմա պիր ալթուն զէնճիր իլէ քէնտիմէ տէ պիր կիւմիւշ չարբաղ խթէրիմ :

« Գուլումճը . — (Ճէպինտէն ուզուն վէ եասը պիր մօթրա գութուսը չըգարբպ աչարագ) Հայտի պագալըմ , պէն բաղարլըզըն պիթմէսինի խթէրիմ . հանկըսքնը պէյէնիր իսէնիզ ալընըզ : (Գատրուս օն պէշ ֆրանգլըզ պիր կիւմիւշ չարբաղ վէ Գարգօնթլը եիւզ ֆրանգլըզ գատար պիր ալթուն զէնճիր պէյէնիպ ալտըգտա) Շիմտի տէ պիր տիյէճէյինիզ եօ՛գ եա :

« Գատրուս . — (Տուտաղընքն ալթընտան) Բարաղ էլլի պին ֆրանգ տէյէր տէտի իտի :

« Գուլումճը . — (Գատրուսըն էլինտէն գութույը չէքիպ ալարագ) Վէր շունու պանա , ամմա թամաքեար բմըշաքն հա՛ . գըրգ պէշ պին ֆրանգ , եանի սէնէվի իքի պին պէշ եիւզ ֆրանգ իյրատ վէրիյօրբմտա տահա նաղ խիյօր , քեաչքի պէնիմ տէ օ գատար իյրատըմ օլայըտը :

« Գատրուս . — Հանի՞ բարա :

« Գուլումճը . — Իշթէ պուրատա :

Գուլումճը մասանքն իւզէրինէ օն պէշ պին ֆրանգ ալթուն վէ օթուզ պին ֆրանգ պանգնօթ սայտը :

« Գարգօնթլը . — Տուր , լամբայը եագայըմ՛ , օրթալըզ գարարաք :

Ֆիլհագիզա պունլար բաղարլըզ իւզրէ իքէն կիճէ եագլաշմիշ վէ կիճէ իլէ պէրապէր եարբմ սասթտան պէրու կէլէճէկի կէօրիւնմէքտէ օլան պօրա տախի պաշլամըշ իտի : Ուզագտան կէօք կիւրիւլթիլէրի իշիտիլմէքտէ իտի իսէ տէ , թամա կէօզլէրինի պիւրիւմիւշ օլան պու իւշ քիշիլէրին հիշ պիրի պուրայա գուլագ ասմանագտա իտի : Օ ալթուն վէ պանգնօթլարտան պէնիմ պիլէ կէօզլէրիմ գամաշմըշ իտի , բույա կէօրիւյօրբմ զանն իտէրալիմ , վէ բույատա օլտըզը կիպի քէնտիմի պուլունտըզըմ եէրէ մըխլանմըշ հրսս էյլէրալիմ :

Գատրուս ալթունլա պանգնօթլարը սայըպ , պիր տահա

սայտըգտան սօնդրա գարբսընա վէրտի, վէ օ տախի ի.բի քէրբէ սայտը:

Պու էսնատէ գույումճը՝ էլմասը լամբանըն էօնիւնտէ տէօնտէրիպ չէվիրմէ.քտէ օլարադ, էլմաստան չըզան չիմէ.ք. լէրէ տալմբջ օլուպ, բէնչէրէլէրտէն կէլէն ալէվ կիպի չիմ. չէ.քլէրի ունու թմուչ իտի:

«Դույումճը. — է.յ, թամամ մը:

«Դատրուս. — Թամամաբը: (Դարգօնթլըյա) ձիւզտանը կէթիր, պիր տէ թօրպա վէր:

Դարգօնթլը տօբապա կիտէրէ.ք, պիր մէչին ճիւզտան իլէ պիր թօրպա կէթիրտի: ձիւզտանըն իչինտէն պիր գաչ էս.քի վէ պաղլը մէ.քթուպլար չըգարտըլար վէ յնլարըն եէրինէ պանգնօթլարը գօյտուլար: Թօրպանըն իչինտէ տախի պիւթիւն վարիյէթլէրի օլմասը միւհթէմիլ օլան պէ. հէր տանէպի ալթը ֆրանգլըգ ի.բի իւչ սգուտա վար իտի. ալթուներ տախի օ թօրպանըն իչինէ գօյտուլար:

«Դատրուս. — Նէ իսէ, օն պին ֆրանգ գատար զատր իթտինիզ ամմա զարարը եօզ, խայրընը կէօրիւնիզ. եէ. մէկի տէ պիրգիմէ պերապէր եէմէ.ք իսթէրտէնիզ մէմնուն օլուրըզ:

«Դույումճը. — Թէչէ.ք.բիւր իտէրիմ, վազթ կէչմիչ օլ. մալը, Պօգէրէ կիթմէլիլիմ, գարբմ թէլաչ իտէր, (Սա. աթընա պագտըգտա) Ամա՛ն, սաաթ տօգուզա կէլիյօր, Պօգէրէ կէճէ եարբսընտան էվլէլ վարամամ, Ալլահա ըս. մարլատըգ գուզըմ: Տիւնեա պու եա, սիգէ Պուզօնի է. ֆէնտի կիպի պիր բարազ տահա կէլիրտէ պէնի խաթըր. տան չըգարմայընըզ:

«Դատրուս. — Աէ.քիզ կիւնտէն սիզ Պօգէրտէ օլմագա. նըզ, կիրէճէ.ք հաֆթա բանայըր թէ.քմիլ օլուր:

«Դույումճը. — Զարարը եօզ, մէ.քթուպ եազարսընըզ, իամիմ ժօանէս տիր, Բալէ Բօպալտա Բիէր տաիրէսինտէ Աճ նօմէրօտա օթուրըրբմ. էլմաս պու գատար իրի օլուրսա մախուս գալգար կէլիրիմ:

Օ տագիգատա կէօք կիւրիւլթիսի իլէ օ գատար չէտիտ պիր չիմէ.ք բարլատը քի, լամբանըն այաընլըզ կէօրիւն. մէզ օլտու:

«Դատրուս. — Վա՛յ, պու հալա իլէ նա՛սըլ կիտէճէ.ք. սինիզ:

Էօմբիւմտէ օ լամբանքն խափիփ այտընլըղընտա կէօրիւնէն պու ի.քի չէհրէլէրտէ օ տագիգատա միւշահէտէ օ լունան թամա ալամէթլէրի կիպի ալամէթ կէօրմէտիմ. պախուսուս գարընքն եիւզիւ վասփ օլունմազ տէրէճէտէ մէքրուհ իտի, տայմա իւղէրինտէ պուլունան սրթմա թիթ. րէմէսի ի.քի գաթ զիյատէլէշմիշ իտի: Հէր վագթ սարար մքշ պէնզի օ տագիգատա մօմօր օլմուշ վէ շուգուր կէօզ. լէրինտէն ալէվլէր չքգարտը:

« Գարգօնթլը. — (Պօղունուգ սէտա իլէ) Հէրիֆէ նի՛չիւն պուրատա դալ տէտին:

« Գատրուս. — (Իւրբէրէրէ.ք) ճանքմ. . . շէյ իչիւն. . . հանիյա Պօզէրէ գատար կիթմէտին տիյէ:

« Գարգօնթլը. — (Վասֆը միւմքին օլմայան պիր չէհրէ իլէ) Պէն իսէ պաշգա նիյէթէ սէօյլէտին զանն իթաի ի. տիմ. . . .

« Գատրուս. — Գարբ՛, գարբ՛, նի՛չիւն էօյլէ ֆի.քիլլէրէ սարըյօրսքն, սարտըղընք տա նի՛չիւն սէօյլէրսին:

« Գարգօնթլը. — (Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնզրա) Նէ իսէ, ատամ տէյիլսին վէսսէլամ:

« Գատրուս. — Նի՛չիւն:

« Գարգօնթլը. — Ատամ օլայքտըն, հէրիֆէ էվտէն չքգ. մազտը:

« Գատրուս. — Գարբ՛:

« Գարգօնթլը. — Եօլքն պիր քէօչէսի վար, եօլտան կիթ. մէյէ տէ մէճպուր տըր. դանալքն քէնարընտան տա տահա քէստիրմէ պիր եօլ վար:

« Գատրուս. — Գարբ՛, սէն աղամէթը իլահիյէյէ տօ. գունըյօրսքն, իշթէ պագ. . .

Փիլհագիգա Գատրուս պունլարը տէր տէմէզ պիր տէհ. չէթլի կէօք կիւրիւլթիսի իշիաիլիպ, մամիմսի պիր ալէվ շուլէսի սալօնա տօլաու վէ երլտըրբմ աղբբ աղբբ թէնէզ. զիւլ իտէրէ.ք, պու մէքրուհ էվտէն զանն իտէրսին թէէս. սիւֆլէ ուզագլաշտը:

« Գարգօնթլը. — (Էլի իլէ եիւզիւնէ խաշ չքգարարագ) Մէրեէմ անա՛:

Պու արա գարու շալընտըղընտան, Գատրուս իլէ գա. րըքը իւրքիւպ գօրգու իլէ պիր պիրինէ պագըշտըլար:

« Գատրուս . — (Ի քի էլլէրիյէ մասանքն իւղէրինտէքի ալթունլա պանգնօթլարը թօրլայարագ) Բի՛մտիր օ :

« Պիր սէտա . — Պէ՛նիմ :

« Գատրուս . — Սէն քի՛մսին :

« Սէտա . — Ճանքմ, իշթէ պէնիմ, գույումճը ժօանէս :

« Գարգօնթլը . — (Պիր գօրգույը թէպէսսիւմէ) Սէն տուրմուշ տա ազամէթը իլահլէյէ տօգունույօրսքն տիյօրտըն , իշթէ Այլահ գըսմէթիմիդի կէրի կէօնաէրաի :

Գատրուս՝ պէնդի քիւլ կիպի օլտրագ վէ նէֆէսի թըգանարագ սանտալեասքնքն իւղէրինէ երդրըր գալտը :

« Գարգօնթլը . — (Պիլաքիս պիլա ֆիւթուր գօշուպ գարույը աչտըգտա) Պույուրքնըզ , էֆէնտիմ , պույուրքնըզ , միւսիւ ժօանէս :

« Գույումճը . — (Իւսթիւնտէն պաշքնտան սուլար ազարագ իշէրի կիրտիքտէ) Մէլուն շէյթան , պու ազչամ Պօգէրէ կիթմէմի իսթէմէտի . պիր ատամ տէլիլիք իտէրսէտէ , իլէրիսինէ կիթմէմէլի . պու ազչամ պուրատա գալմագլըզքմ իշիւն իթտիկինիզ թէքլիֆի շիմտի գապուլ իթտիմ , արթըզ պու կիճէ պուրատա գալաճաղքմ :

Գատրուս ալնրնտան ազան թէրի սիլէրէք պիր գաշ սէօզ սէօյլէմէկէ չալըշտը . Գարգօնթլը իսէ գարույը գարսյըզ սնախթարը իքի քէրրէ շէվերաի :

7.

ԳԱՆ ԵԱՂՄՈՒՐԸ .

Գույումճը իշէրի կիրտիքտէ տիգգաթլա էթրաֆքնա պիր նազար աթտը իսէ տէ , շիւպհէսինի արթըրաճագ հիշ պիր շէյ կէօրէմէտի :

Գատրուս իքի էլլէրի իլէ պանգնօթլարքնը վէ ալթունլարքնը թութմուշ տուրուր իտի . Գարգօնթլը իսէ էլինտէն կէլտիկի գատար միւսաֆիթինէ կիւլէր եիւզ կէօսթէրմէկէ չալըշքը իտի :

« Գույումճը . — Կէօրիւնիշտէ բարա էքսիք օլմասքն աիլէ գօրգմուշարնըզ տէ , պէն կիթտիքտէն սօնդրա պիր տահա սայմագա օթուրմուշարնըզ էօյլէ՞ մի :

« Գատրուս . — Խալը , էֆէնտիմ , պու գըսմէթի հիշ պէքլէմէտիկիմիդտէն , ինանամայօրըզ վէ հագիդի օլտու-

ղբներն խաղաթը կէօղիւմիղին էօնիւնտէ օլմատըգ ճա բույա զանն խալյօրըզ :

« Գույումճը . — (Թէ պէսսիւմտէն սօնղրա) Լօղանթանըղ-տա միւսաֆիր վա՛ր մը :

« Գատրուս . — Խա՛յր , եաթմագ իչիւն միւսաֆիր դա-պուլ իթմէլիզ . շէհրէ եազըն օլաուլըմըղտան , պուրատա քիմնէ էյլէնմէզ :

« Գույումճը . — Էօյլէ իսէ թաաճիզ օլաճազսընըզ :

« Գարզօնթլը . — (Նաղիքեանէ պիր խահլչլէ) Թաա-ճի՛զ մի , նէ միւնասէպէթ , էֆէնտիմ , խթաղֆէրուլլահ :

« Գույումճը . — Բէ.ք էյի , նէ՛րէտէ եաթաճաղըմ :

« Գարզօնթլը . — Եօգարտա պիր օտամըզ վար :

« Գույումճը . — Ամնա օ օտատա սիզ եաթմա՛ղմըսընըզ :

« Գարզօնթլը . — Զարարը եօզ , պունուն եանընտաքի օտատա պիր եաթաղըմըզ տահա վար :

Գատրուս թաաճճիւպլէ գարրսընըն եիւզիւնէ պագտը :

Գույումճը՝ Գարզօնթլընըն հէնուզ կէթիրմիշ վէ օճազա ւթմըշ օլտըղը պիր տէմէթ շալընըն ալէվինէ պագարագ վէ պիր թիրքի սէօյլէյէրէ.ք արգասընը գուրութմաղա պաշլատը :

Գույումճը խսթիւնիւ պաչընը գուրութմագտա օլտուն , Գարզօնթլը մասանըն պիր քէօչէսինտէ պիր հապլու սէ-րիպ եէմէրլէրինտէն արթմա շէյլէրի կէթիրիպ իւզէրինէ գօյտուգտա , իքի իւշ տանէ հաշլանմըշ եումուրթա ի-լավէ իթաի :

Պու էսնատէ Գատրուս տախի պանգնօթլարընը ճիւզ-տանըն , սղթունընը թօրպանըն իչինէ գօյտու վէ հէվաինի կէօթիրիպ տօլապա սագլատը . մահզուն մահզուն տիւ-շիւնիւր տուրուր , վագթ վագթ կէօղլէրինի դալտըրըպ գույումճըյա պագարագ սալօնըն իչինտէ էնինէ պօյունա կէղինիր խաի : Գույումճը իսէ օճազըն էօնիւնտէ խսթիւն-տէն պաչընտան տիւման շըգարագ աէօնէ տէօնէ էավա-պընը գուրուտըր խաի :

« Գարզօնթլը . — (Մասանըն իւզէրինէ պիր շիշէ շարապ կէթիրտիքտէ) իշթէ եէմէյինիզ հաղըր , նէ վագթ խ-թէրսէնիզ պույուրըրսընըզ :

« Գույումճը . — Է.յ սի՛զ :

« Գատրուս . — Պէնիմ դարնըմ թօզ :

« Գարգօնթլը . — Էօյլէն եւմէյինի բէք կէճ եւտիք տէ ...

« Գույումճը . — Տիմէք օլուք քի պէն սուֆրայա եայլընք օթուրաճաղըմ :

« Գարգօնթլը . — (Բարայլը միւշթէրիլէրինէ պիլէ կէօսթէրսէք առէթի օլմատըղք պիր խահիշլէ) Պիզ սիզէ խըամէթ խտէրիլ : (Վաղթ վաղթ Գասարուս գարըսընըն երգիւնէ դայէթ ֆէնա պիր շէհրէ իլէ պաղար խտի . պօրա խտէ տէվամ իւզրէ խտի :) Իշխարյօրմըսընըզ , գըյամէթ գօրույօր , կէրի կէլտիկինիզտէ չօզ էյի իթտինիլ :

« Գույումճը . — Էօյլէ տմմա պէն եւմէյի պիթիբէնէ գատար քէսիլիբտէ երինէ կիտէրիմ :

« Գատրուս . — (Պաշընը սալլայարազ) Քէսիլէճէք պօրայա պէնդէմէյօր , սապահա գատար սիւրէր :

Պունու աէտիքաէ Գատրուս իշինի շէքաի :

« Գույումճը . — (Եւմէյին պաշընա օթարարազ) Ատամ սէն աէ տիշարտա օլանլար տիւշիւնսին :

« Գարգօնթլը . — Տօղրուսը տիշարտաքիլէրէ ետղըզ :

Գույումճը եւմէյինի եւմէյէ պաշլատը վէ Գարգօնթլը բէք չօզ նէղաքէթլէ խըամէթ խտէրտի : Հէք վագթ թիթիլ վէ խույքը օլան գարը պիրտէն պիրէ քէսպը նէղաքէթ էյլէմիշ զանն խտէրտին : Գույումճը պունը էվվէլ թանըմըշ օլայտը , թապր ու հարէքէթինաէ կէօրիւնէն թէպէտաիւլտէն էլպէթթէ շիւպհէ ալըրտը : Գատրուս կէզինմէսինէ տէվամ իլէ հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէզ , հաթթա միւսաֆիրին երիզիւնէ պազմաղա պիլէ ճէսարէթի եօզ կիպի կէօրիւնիւրտի :

Եւմէք պիթտիքաէ Գատրուս կիթտի , գարույը աշտը , վէ « պօրա քէսիլմէքտէ տիր զանն խտէրիմ » տէտի , լաքին օ տազիգատա կէօյա եալանընը թութմազ խթէյօր կիպի պիր շէտիտ կէօք կիւրիւլթիսի էվի թէմէլինաէն սարատը , վէ բիւզկեար աօլարտազ լամբայը սէօնտիւրտի :

Գատրուս գարույը գարատըղ տա գարըօր օճաղըն սէօնմէք իւզրէ օլան աթէյինտէն պիր մում ետգըպ գույումճըյա վիրբէք « սիզ եօրուլմըշ օլմայըսընըզ , եաթաղըն շարչաւարընը տէյիշթիրաիմ , եօզարը պույուրընըզ , Ալլահ բահաթլըզ վէրսին » տէտի խտէ , գույումճը պօրանըն քէսիլմէսինի պիր ազ տահա պէքիտիքաէ , կէօք կիւրիւլթիլէրինտէն վէ եազմուրըն կիթտիքճէ արթմազ իւզրէ

օլտորդընք կէրէյի կիպի անլայրօյ խանէ սահիպլէրինէ կիճէ-
նիզ խայր օլտուն ախյէրէք, նէրախվէնտէն կօզարք չըգտը :

Պուլունտորդըմ մահալ նէրախվէնին այթը օլտուզընտան,
պաստըզը հէր պիր պասամազըն շամաթասընք պաչըմին
իւզէրինտէ տույարտըմ: Գարգօնթլը թամա նազարըյլա
արգասընտան պագտը, լաքին Գատրուս պիլաքիս արգա-
սընք տէճնմիւշ օլարագ կիտէն միւսափիրտէն թարափա
պիլէ պաչընք չէվիրմէտի :

Պու հալաթ օ սաաթտա պէնտէնիզէ ասլա թէէսիր իթ.
մէմիշտի, լաքին սօնդրատան խաթրըմա կէլտի: Ֆիլհա.
զիգա զահիրտէ էհէմմիլէթ վիրէճէք հիշ պիր շէյ օլմա-
յըպ, էլմաս հիքեայէսինտէն պաչգա պիլթիւն վուգու-
պուլան շէյէր թապիի կէօրիննիւրտի:

Անըն իշիւն պէն տախի դայէթ կօրուլմուշ օլարագ կիճէ
վագթը չըգըպ կիթմէք իշիւն պօրանըն պիր աղ միւտաա-
տէսինի պէրլէմէքտէ օլտուզըմտան, պիր գաշ սաաթ ույ-
դու ույույըպ տա սօնդրա չըգըպ կիթմէյէ գարար վէրտիմ:

Կէօզլէրիմ քէնտի պաչընա գարանմագտա խտի վէ հիշ
պիր շիւպհէ ալմատըզըմտան, ույդույա զալէպէ իթմէք
խաթրըմա պիլէ կէլմէտի: Մալօնըն իշինէ սօն տէփա օ-
լարագ պագտըզըմտա, Գատրուսը պիր ուղուն մասանըն էօ-
նիւնտէ քէօյ լօզանթայարընտա սանապեա եէրինէ գօ-
նըլան պիր գանարա իւզէրինտէ օթուլմուշ կէօրտիմ:
Արգասընք պէնտէն եսնա տէճնմիւշ օլտուզընտան, եիւ-
զիւնի կէօրմէզ խաթիմ: Եիւզիւնիւ տէճնմիւշ օլտայըտը պիլէ
եինէ լէհչէսինի կէօրմէզ խաթիմ, շիւնքի պաչընք իքի էլ-
լէրինին իշինտէ թութար խաթի Գարգօնթլը պիր աղ վագթ
գօճասընա պագտըգտա, օմուզընք սիլքիպ վարտը գար-
չըսընա օթուրալ:

Օ տազիգաստա քէնարտա ունուտըլմիւշ պիր չալը բար-
չասը օճազըն սէճնէն աթէշինտէն ալէվլէնիպ, գարանըզ
սալօնըն իշինէ զիյատէճէ այարնըզ վէրտի: Գարգօնթլը
կէօզլէրինի գօճասընըն իւզէրինէ տիքմիշ խաթի: գօճասը
տախի օլարըզը հալտէ հարէքթթսիզ տուրմագտա իքէն,
զայըմի վէ չէնկէլ կիպի էլինի ուղաթըպ գօճասընըն ալ-
նընա տօգունտըզընք կէօրտիմ:

Գատրուս իւրրէրտի: գարընըն տուտագլարընք թէրրէնի-
յօր կիպի կէօրտիմ, լաքին կէրէք բէք եալաշ սէջլէ-

տիկինստէն վէ կէրէք ույգուներն թէէսիրի իլէ հըսըմ ազալմըչ օլտուղընտան, սէսի պանա գատար կէլէմէտի, հաթթա կէօղլէրիմ պիլէ պիր տիւման իչինտէ կիպի կէօրիւր իտի: Ույգուտան էվվէլ բույա կէօրմէկէ պաչլանըլըյօր զանն օլունան շիւպհէ հալինտէ պուլունըր իտիմ, նիհայէթ կէօղլէրիմ գարանար, արթըգ քէնտի քէնտիմի զայպ իթտիմ:

Կիճէնին նըսֆընտա տէրին ույգուտա իքէն պիր տապանճա սէսի իչիտիպ, գօրգունճ պիր սէտա իլէ ույանտըմ: Օտանըն իչինտէ պիր այագ բաթըրտըսը իչիթտիմ, պիր աղըր վիւճուտ պաչլմըն իւղէրինտէքի նէրտիվէնէ տիւշտիւ:

Պէն հալա քէնտիմէ կէլէմէմիլ իտիմ: Պիր թագըմ իչիլթի, պաղըրթը, պօղուշմագ կիպի շէյլէր աէ տույտում նիհայէթ գայէթ պօղուգ պիր սէս տահա գուլաղըմա կէլտի: պու սէսին նիհայէթի իլիլթիլէ թէպտիլ օլտու, օնտան սօնղրա պէն տէ պիր աղ քէնտիմէ կէլտիմ:

Պիր գօլըմըն իւղէրինէ գալգըպ, կէօղլէրիմի աշտըմ իաէ տէ, գարանըգ օլտուղընտան, հիչ պիր շէյ կէօրէմէտիմ: նէրտիվէնին թահթալարընըն արաղընտան պաչլմա սըճագ սըճագ պիր շէյ տամիամագտա օլտըղընը հըս իթտիկիմտէն, էլիմի ալնըմա կէօթիւրտիմ:

Օ գօրգուլը շամաթատան սօնղրա պիր տէրին սիւքիւթ շէօքմիւշ իտի: պաչլմ իւղէրինտէ պիր ատամ եիւրիւտիւկինի վէ սօնղրա շամաթա իլէ նէրտիվէնտէն էնտիկինի տույտըմ: Աշաղա էնէն ատամ սալօնա կէլտիքաէ, օճաղա եագլաչըպ պիր մում եագտը:

Պու տտամ Գատրուս իտի: պէնպի քիւլ կիպի քէսիլմիչ կէօմէկի գանա պօյանմըչ իտի:

Մումը եագտըգտա չարուգ չարուգ թէքրար նէրտիվէնտէն եօղարը չըգտը: խէվֆինտէն սէնտէլէմէք իւղրէ օլան այագլարընըն շամաթասընը իչիտիրտիմ:

Պիր տագիղա սօնղրա եինէ աշաղա էնտի: էլմասըն մահֆագասը էլինտէ իտի: գութուլը աչըպ էլմասըն՝ իչինտէ օլտուղընը անլատըգտա, պիր աղ վաղթ հանկը ճէպինէ գօյաճաղընը տիւշիւնտիքաէն սօնղրա, ճէպինի միւհքէմ պիր մահալ կիպի թութմատըղընտան, գըրմըղը մէնտիլինէ պաղլայըպ, մէնտիլի տախի պօղաղընա սարտը:

Սօնգրա տօլապա գօշուպ, պանդնօթլարը բանթալօնընըն ճէպինէ, այթունը տախի սէթրէսինին ճէպինէ գօշուտագտա, իքի իւչ կէօմլէք ալբպ գօշարագ գարույը աչտը վէ գարանլըգտա զայպ օլտը:

Օ վադթ պէն տախի օլան շէյլէրի անլամաղա պաշլատըմ. պու վադատա գապահատթ պէնտէ իմիչ կիպի քէնտի քէնտիմի թապիպ իթտիմ:

Իյիթիլէր հալա իչիտիլմէքտէ կիպի զանն իտէրտիմ. պիչարէ գույումճը պէլքի էօլմէմիչ իտի, պէլքի եարտըմընա գօշարագ, քէնտիմ եարմատը իտէմտէ, լաքին մէնինէ չալըչամըչ օլտըղըմ ֆէնալըղը թաամիր իտէպիլիր իտիմ:

Սալօն իլէ պուլունարղըմ մահալին արասընտաքի թախթալարըն պիրինի օմուղըմլա իրթէրէք եէրինտէն այըըպ սալօնա կիրտիմ. գօշուպ մումը ալարագ նէրտիվէնտէն չըգմաղա պաշլատըղըմտա նէրտիվէնին օրթասընտա Գարգօնթլընըն լաչէսինի պուլտըմ:

Մէկէր իչիթաիկիմ տապանճանըն գուրչունը պու իմիչ գուրչուն զըրթաղընըն պիր թարաֆընտան կիրիպ օ պիր թարաֆընտան չըգմըչ իտի:

Պու եարատան ագան գանտան մաատա ազղընտան տախի գան գուսարտը:

Պիւթիւն պիւթիւն էօլմիւշտի:

Լաչէնին իւղէրինտէն աթլատըմ կէչտիմ:

Օտանըն իչի գօրգուլը պիր հալտէ գարմագարըչ իտի: Պաղը շէյլէր տէվրիլմիչ, պիչարէ գույումճընըն սարըմըչ օլտըղը եաթագ չարչալարը օտանըն օրթասընտա տէօքիւլմիւչ իտի, քէնտիսի իտէ ուր ուզուն օրթայա եաթմըչ պաշը տուլարա տայալը, կէօյօխնտէքի եարալարտան ագան գան քիւլ քէսիլմիչ իտի:

Տէօրտիւնճի եարանըն իչինտէ սարընա գատար սօգուլմըչ պիր մաթպախ պուչաղը կէօրիւնիրտի:

Տապանճասընըն պարութը ըսլանմըչ օլտուղընտան, աթէչ ալմամըչ իքինճի տապանճանըն գաղաէն իւղէրինէ պաստըմ:

Գույումճընըն եանընա վարտըմ, հէնուղ էօլմէմիչ իտի:

Սյաղըմըն շամթաթընը, տէօշէմէնին սալլանմասընը իչիթաիկինտէ, ֆըլտըր ֆըլտըր կէօղէրինի աչըպ պիր տա-

գրգա իւզէրիմէ տիքէպիլտի, վէ սէօյլէմէք իսթէյօր կիպի տուտագլարընը դըմըլտաթաքդատա բուհընը թէպիսմէյլէտի:

Պու տէհչէթլի թէմաշատէն տէլի կիպի օլմուշ իտիմ, արթըգ քիմնէյէ եարտըմ իտէմէյէճէկիմի անլայըս ֆէրեատտէն պաշգա հիշ պիր շէյէ լիւզում կէօրմէտիմ, իքի էլլէրիմէ սաշլարըմը եօլարագ վէ գօրգուտան պաղըրաբագ նէրտիվէնտէն աշաղա գօշտըմ:

Սալօնտա պէշ ալթըր գօլճու իլէ բիւրսիլահ իքի իւշ նէֆէր տէ զապթիյէ վար իտի:

Պէնի թութաքլար, գարչը տուրմագ խաթըրմտան պիլէ կէչմէտի, քէնտի քէնտիմէ մալիք տէյիլ իտիմ, սէօյլէմէկէ չալըշտըմ, աղղըմտան պիր գաշ անլայըլմագ մանապըգ սէստէն պաշգա պիր շէյ չըգամատը:

Գօլճուլար վէ զապթիյէլէր բարմագլա պիթը պիրինի կէօթէրիլլէր տի, իսթիւմէ պաշըմա պագտըղըմտա քեամիլէն գանա պուլանմըշ իտիմ, նէրտիվէնին թախթալարընըն արասընտան իւզէրիմէ ագան սըճագ շէյ Գարգօնթլընըն գանը իմիշ:

Բարմագըմ իլէ սագլը օլտուղըմ մահալի կէօթէրտիմ, զապթիյէնին պիրի «նէ՞ տիմէք իսթէյօր» տիղէ սիւվալ իթտի, գօլճուընըն պիրի կիտուպ օ մահալէ պագտըղատա, «պուրատան կէչտիմ տիմէք իսթէյօր» տիլէրէք չըգտըղըմ տէլիկի կէօթէրտի:

Ս վագթ պէնի միւճըրիմ գանն իթտիքլէրինի անլատըմ, սէսիմ վէ գուվիլթիմ եէրինէ կէլիպ, պէնի թութան առամլարըն էլլէրինտէն սիլքինիպ չըգտըմ, «պէն տէյիլիմ, պէն աէյիլիմ» տիլէրէք պաղըրմագա պաշլատըմ:

Ջապթիյէլէր գարապինալարընըն աղղընը տէրագապ պանա չէվիրէրէք «պիր աաըմ աթարտան էօլտիւրիրիղ» տէտիլէր:

Պէն. — Ճանըմ, պէն սիզէ պէն տէյիլիմ տիմէյօրմըլըմ:

Ջապթիյէլէր. — Սէն կիթ օնու նիմ հաքիմէրինէ անլաթ, շիմտիքի հալտէ պէրապէր կէլէճէքսին, կէլ սէօղ տիյնէ տէ գարչը տուրմա:

Գարչը տուրմագ աղղըմտան պիլէ կէչմէգտի, չիւնքի գօրգուտան, հայրէթաէն էգիլմիշ գալմըշ իտիմ: էլլէրիմէ քէլէրչէ վուրտըլար, պէնի տախի պիր աթըն գույրուղընա պաղլայըպ նիմէ կէօթիւրտիլէր:

Կէմիտէն դաշտը զբնտա պիր դօլճու արդամն տիւշէրէք, էվին ճիվարլարըննա դատար կէլիպ պէնի օրատն կէօզտէն զայպ իթմիշ օլտուղընտան, օ էվէ կիրմիշ օլտըղըմը անլայըպ, արգատայարըննա խապէր վէրմիշ, վէ անլէր իլէ պէրապէր տապանճանըն բաթլաաղըք վազթ կէլմիշ պէնի թութմուշ խտի, քի դօլայ գօլայ թէպրլյէ գիմմէթ ի տէպիլմէք բէք կիւշ օլտըղընը անլաաըմ. անըն իշիւն խ. թինթաղըմտա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէյիպ, եայընըղ վա. դաա կիւնիւ Կար քէօրբիւսի լօգանթաքընտա պուլունմըշ օլան Պուզօնի նամ բարաղը արաթտըբմալարընը բէճա իթ. տիմ: Լկէր Գատրուս էլմնա ֆղբասընտա եալան սէօյլէտի տէ բարաղ պուլունմաղ վէ եախօտ Գատրուս քէնտիտի թութուլըպ տա ճիւրմի իգբար իթմէզսէ խտի, զայպ օլա. ճաղըմն շիւպհէ եօզ խտի:

Էքսիք օլմասըն, միւսթանթիգ՝ բարաղը իքի այ արաթ. տըբտը. հէնուղ պէն պուլունաճաղըննա իւմիտի գաթ իթ. միշ խտիմ. Գատրուս խէ հալա թութուլմամըշ խտի: Իլք մէճլիստէ մուհաքէմէ օլաճաղտըմ: Սեպտեմբէր Տտէ եանի վաղատան իւշ այ պէշ կիւն սօնըբա արթըղ պու. լունաճաղընտան իւմիտի գաթ իթմիշ օլտըղըմ Պուզօնի է. ֆէնտի հապսխանէյէ կէլիպ, պիր մահպուսըն քէնտիտի կէօրմէք արզուսընտա օլտըղընը Մարսիլեատա իշիթմիշ օլտըղընտան, գօշմըշ կէլմիշ օլտըղընը սէօյլէտի:

Արթըգ նէ գատար հարարէթլէ բարաղը գապուլ իթ. տիկիմ թաարիֆէ միւհթաճ տէյիլտիր, Կէօրիւպ իշիթտի. կիմ շէյլէրի պիրէր պիրէր նազլ էյլէտիմ. էլմնա պահ. սընա կէլինճէ; մին զայրը մէմուլ վաղաա կէրշէքմիշ, Պու. զօնի էֆէնտի պիւթիւն սէօյլէտի. քլէրիմէ ինանտը: Օ վազթ անըն թաթլըղընը կէօրէրէք վէ մէմլէքէթիմին ախա. գընը կէրէկի կիպի պիլըր օլտըղընը անլայարագ, հաղի. գաթէն միւճրիմի օլտըղըմ պիր ճիւրմին աֆիլընը պէլքի պունըն աղղընտան իշիտիրիմ իւմիտիլլէ Օթէօյլ վաղաա. սընը տախի պիւթիւն թաֆսիլաթըլա էսրար օլտրաղ սէօյլէտիմ:

Պէն պու իգբարը խալիսանէ վէ ստորըանէ իթտիմ. կէօյա հիտապ իլէ մախուս իթմիշիմ կիպի նէթիյճէ պուլտըր Վիլֆօրըն գաթիլինի իգբարէ մէճպուր տէյիլ իքէն, իգ. բարբմտան գուլումճըլք պէն էօլտիւրմէմիշ օլտըղըմը ան.

լայրայ, պաննա իւմիտ իթմէմի վէ հաքիմլէրէ տախի գա-
սլահաթըմ՝ օլմատըղընը անլաթմաղը վատ իլէ պրագաը
կիթտի :

Ետվաչ ետվաչ հալլիմին է յիլէշմէքատէ օլտըղընը կէօր-
տիւքատէ, վատընը թութմագտա օլտըղընը անլատըմ. իլք
տէֆա ազա իտիլէն մէճիլատէ մուհաքէմէ օլմայրայ, օն-
տան սօնղրա թէճէմմիւ իտէճէք մէճիլատէ տալամա պա-
ղըլաճաղընը իշիթտիմ :

Պու էսնատէ ճէնասը Հագգըն ինայէթիլլէ Գատրուս
էճնէպի թօրբաղընատա թութուլը պ Պրանասայա կէթիլիլ-
տիքատէ, պու ճիւրմի գաստէն իրթիքեապ իթմէշիպ, զէվ-
ճէսինին թէշվիղիլլէ իճրա իթտիկինի իթիլրաֆ էլլէտի,
մուէպպէտէն քիւրէյէ դօնուլմասընա հիւքմ օլընտը. ան-
տէն սօնղրա պէնի տէ հապատան չըգարաըլար :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Օ վաճլթ մը Պուզօնի էֆէնտինին մէք-
թուպը իլէ կէլտին պէնի պուլտըն :

Պէրթուչլիօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ. Պուզօնի էֆէնտի
հալլիմէ մէրհամէթ իթտի :

« Սէն պու գաչագճը սէնաաթընտա պիւր կիւն թէլէֆ
օլուրսըն, հապատան չըգտըղընտա թէրք էթ » տէտիքատէ,
« Աման, էֆէնտիմ, թէրք իտէյիմ տէ պէն քէնտիմի վէ
կէլինիմի նէ իլէ կէշինտիլրէյիմ » սիւվալիմէ, « Բուհանի
էվլատըրըմտան պիլինին պաննա բէք չօգ իթիպարը օլ-
տըղընտան, քէնտիսինէ էմին պիւր աաամ պուլմաղըլը
իֆատէ իթմիշ իտի. իսթէրսէն սէնի օնա թալսիյէ իտէ-
յիմ » տէտիկինտէ, իյֆաի թէշէքքիւր իթտիմ : « Թէօ-
պէնտէ աուրաճաղընա վէ կէօնտէրէճէյիմ եէրտէ սատա-
գաթտան այրըմայրայ, պէնի ութանտըրմայաճաղընա եէ-
մին իտէճմիսին » սիւվալինի իտինճէ, եէմին իթմէք իչիւն
էլիմի ուղաթաղըմը կէօրիւպ, « Իգթիղա իթմէղ, Գօրսի-
գալըլարը թանըր վէ սէվէրիմ. իշթէ թալսիյէ մէքթուպը,
տիլէրէք, սիղէ կէթիլիլայ խըամէթինիղէ կիլրէճէկիմ վագթ
թէսլիմ իթմիշ օլտըղըմ վէ սիղ տախի օ թալսիյէ իւղէրինէ
պէնի եանընըղա ալմաղա թէնէղղիւլ իթմիշ օլտըղընը
մէքթուպը եաղար : Շիմտիյէ գատար հիշ պիւր վագթ է-
ֆէնտիմի կիւճէնտիլրէճէք պիւր հարտէ պուլունմատըղըմ
բէք ալա հիւքմ իտէպիլիլիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Խաչը, պուլունմատըն. հէր նէ գա-

տար ատէմը էմնիյէթ կէօսթերիյօր իսէն տէ, խըտմէթինսէ գուսուրըն օլմասըղընը իզբար իտէրիմ :

Պէրթուչիօ . — Ատէմը էմնիյէթ մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ եւ' , նա'սըլ օլույօր տա սէ-նին պիր կէլինին վէ պիր տէ էվլատըղըն օլսուն տա պա-նա շիմօլյէ դատար հիշ պիրիսինին ատընը անմայսըն :

Պէրթուչիօ . — Ահ , էֆէնտիմ' , պէն տահա սիղէ սեր-կիւղէշիթէրիմին էն ֆէնա մահալինի սէօյլէմէտիմ' : Գօր-սիգայա ավտէթիմտէ կէլինիմ կէօրիւպ թէսէլլի իթմէթ խմիտիյլէ Բօյիանօյա վարտըղըմտա , էվի մաթէմ իշինտէ պուլարմ' պիր ֆէնա վագաա զուհուր իթմիշ իտի քի, հալա գօմշուլար ունութմաղլար : Պիշարէ կէլինիմ' նասիհաթըմ վէճհէ Պէնէտէթթօնըն պիւթիւն իսթիղլայընա գարը տուրմագտա իսէ տէ , Պէնէտէթթօ տախի հէր վագթ էվ-տէքի բօրայը ալմագ իսթէտիկինտէն , պիր սապահ անա-լըղը իլէ եինէ գավկա իտուպ , պիր չօղ թէհտիտէրտէն սօնղրա , ազչամա գատար դայպ օլմուշ : Ասունթա պու-չօճուղը էվլատը կիպի սէվմէքտէ օլտըղընտան , կիթտիք-տէն սօնղրա պիր չօղ աղլամըշ վէ ազչամա գատար պէք-լէյիպ կիճէ տախի եաթաղա եաթմայարագ եինէ պէքլէ-մէք իւզրէ պուլունմուշ : Կիճէ եարբօրնտան պիր սասթ էվիլէ Պէնէտէթթօ իքի արդատայըլա էվէ կէլիք , Ա-սունթա պօյնունա սարըլմագ իշիւն գօլլարընը աչար , լա-քին Պէնէտէթթօ արդատայարըլա պունը թութար . պու իշ չարգընլարտան պիրի պէլքի տէ Պէնէտէթթօ քէն-տիտի օ հայտի պագալըմ' իշքէնճէյէ պաշլայալըմ' , օ վագթ էլպէթթէ բարանըն նէրէտէ օլտըղընը սէօյլէրօ տիյէ պա-ղըրըր :

Գօմշումըղ Վագիլիօ օ ազչամ Պասթիայա կիթմիշ օլտըղըն-տան , էվտէ եալընըղ գարըսը գալմըշ . կէլինիմին պաղըր-մասը իսէ ծնըն էվինտէն մատտա հիշ պիր մահալտէն ի-շիտիլէմէղ իտի :

Չարգընլարտան իքիտի Ասունթայը թութարըլար , վէ պիրի տախի կիտուպ գարօս վէ բէնշէրէլէրի գարար . Ա-սունթա իսէ պէօյլէ պիր հալին վուգուրնա ինանամատը-ղընտան , հալա թէպէտաիւմ իւզրէ իքէն , այագլարընը եանմըշ մանկալա եագլաչարբըրըլար , զիրա պու եօլ իլէ բարանըն նէրէտէ օլտըղընը իզբար իտէր զիւլիմիտէ ի-

միշէր . Լաքին պունլար պողուշմագտա իքէն , գարընըն բուպասընըն ուճը աթէշէ տիւշիւպ ալէվլէնտիքտէ , պիւշարէ գարըյը պրագըրլար . գարը գաշմագ իշիւն գարույա գօշար , գարալը պուլուր , բէնշէրէյէ գօշար , օ տպ գաւալը . գօմշունըն գարըսը Ասունթանըն խնդատ իշիւն չաղըրաղընը իշիտիքտէ տէ , պիր աղ սօնղրա սէսի քէսիլիր . իպթիաաքի ալագէշէր ինլէմէկէ թէպտիլ օլուր . էրթէսի կիւն եանի պու գօրգուլը կէճէյի տիւրլիւ էգալէր իշինտէ կէշիրտիքտէն սօնղրա , սասպահլայըն գօմշու Վաղիլթօնըն գարըսը էվինտէն տիշարը չըգմագա ճէսարէթ իտէրէք , եանընա պիր հաքիմ ալըր , կէլիր պիղիմ էվին գարուսընը աշտըղտա , Ասունթայը եարը եանմըշ , Ֆագաթ հալա էօլմէմիշ , տօլապը գըրըլմըշ վէ բարասը չալընմըշ պուլուրլար : Պէնէտէթթօ իտէ Բօյիանօյա պիր տահա աշագ պասմամագ իւղրէ գաշմըշ օլտըղընտան , օ կիւնտէն պէրու նէ՛ կէօրտիւմ , նէ՛ տէ իամինի իշիթտիմ : Պու Ֆէնա հավատիպէրի իշիթտիքտէն սօնղրա սիղին եանընըղա կէլտիմ : Իշթէ Պէնէտէթթօտան սիղէ պահս իթմէտիկիմին սէպէպի զայպ օլմըշ օլտըղը վէ կէլինիմտէն տաթի պահս իթմէյիշիմ տէ էօլմիւշ օլտըղը տըր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պու վուգուաթ իւղէրինէ նէ՞ մուլահաղա իթտին :

Պէրթուչչիօ . — Շու մուլահաղայը իթտիմ քի ճիւրմիւմին ճէգասընը պուլտըմ . . Ահ , պու Վիլֆօր Ֆամիլեասը լանէթլի պիր ֆամիլեա տըր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Տուտաղընըն ալթընտան պողուգ սէտա իլէ) Պէն տէ էօլլէ պիլիրիմ :

Պէրթուչչիօ . — Էֆէնաիմ , իշթէ շիմտի անլաաթնըղ քի օ վագթտան պէրու կէօրմէմիշ օլտըղըմ պու էվին իշինտէ , պուլընտըղըմ պու պագշէ վէ ատամ էօլաիւրմիշ օլտըղըմ պու մահալ պիլ աղ էվլէլ պէնտէ կէօրտիլինիզ խալէճանըն սէպէպի տիր , զիրա Մ . Վիլֆօր պէլքի պու տագիգա աշագլարըմը պաստըղըմ մահալտէ քէնտի էվլատը իշիւն գաղըմըշ օլտըղը մէգարըն իշինտէ կէօմիւրմիշ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Աշաղա գալգարագ) Իհթիմալ տըր : (Նափաշճա) Լաքին էօրմէմիշ օլմասը տա իհթիմալ տըր : Պուղօնի էֆէնտի սէնի պանա կէօնտէրտիկիլնէ բէք էյի իթմիշ , սէն տէ թէքճէմէի հալինի պանա նագլ իթ-

տիկինն է բէք էյի եարարն, զիրա արթըդ սէնին հազգընաս
ֆէնա պիր ֆիքիրտէ պուլունամամ: Օ գատար ֆէնա պիր
շէօհրէթ գաղանմըջ օլան Պէնէտէթթօյը պուլմագա հիշ
չալը շմատըն մը, նէ օլուպ օլմատըղընա տաիր մալիւմաթ
արմագա ուղրա շմատըն մը:

Պէրթուչչիօ. — Ուղրա շմատըղ տան պաշղա քէնտինի ա-
րամագ շէօյլէ տուրտուն, թէսատիւֆէն պիր եէրտէ պիլէ
րասթ կէլտէմ, շէյթան կէօրմիւշ կիպի գաշարբմ. . . Խայր,
էֆէնտիմ, արամատըմ, ինչալլահ էօլաիւ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ինչալլահ տիմէ, եարամագլար տէ,
տիկին կիպի էօլմէղլէք. ձէնապը Հազգ քէնտի ինթիդամ.
լարընա վասէթա նէվինտէ գուլլանմագ իչիւն անլէրի հըֆի
ու հըմոյէ պուլուրքք:

Պէրթուչչիօ. — Վարսըն տէտիկինիղ կիպի օլտուն, պէ-
նիմ Ալլահտան իսթէտիկիմ գաշղա պիր շէյ տէյիլ, օ
չարղընըն եիւղիւնի հիշ կէօրմէմէք տիր: (Պօյնընը էյէ-
րէք) Իշթէ, էֆէնտիմ, հէփտինի սիղէ սէօյլէտիմ. ձէ-
նապը Հազատան սօնղրա հաքիմ սիղսինիղ, պանա թէտի-
յէթպախշ օլուր պիր գաշ քէլիմէ սէօյլէմէյէճէքսինիղ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ֆիլհաղիգա հազլըսըն, Պուղօնի է-
ֆէնտինին սանա տիյէճէկինի պէն սէօյլէյէպիլիբիմ. իտա-
մընա ուղրա շմըջ օլաբըղն Վիլֆօր կէրէք սանա վէ պէլքի
պաշղալարընա տա եարմըջ օլաբըղը ֆէնալըղլար իչիւն օ
ճէղայա միւսթահազգ իտի: Պէնէտէթթօ հալա հայաթտա
իտէ, պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիկիմ կիպի ձէնապը Հազգըն
ինթիդամընա վասէթա օլաճագ վէ սօնղրա քէնտիսի տալի
ճէղասընը պուլաճագ: Սէնին պիր գատահատըն վար, նի-
չիւն չօճուղը վալիտէսինէ թէսլիմ իթմէտին: Իշթէ սէնին
ճիւրմին պու տըր:

Պէրթուչչիօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, օլ պապտէ գահպէ-
լիք իթտիմ, չօճուղըն սաղ օլաբըղընը կէօրտիւկիմ կիպի
վալիտէսինէ կէօնտերմէլի իտիմ. ֆաղաթ վալիտէսինէ
կէօնտերմէք իչիւն պիր թտագըմ շէյլէր թէֆթիշ իթմէք
լաղըմ օլաբըղնտան: պէլքի նաղարբ արիգ գաթիք իւղէրիմէ
տալլէթ իլէ քէնտի քէնտիմի թէսլիմ իթմիշ օլուր իտիմ.
պէն իսէ կէրէք կէլինիմին մուհապպէթի իլէ վէ կէրէք ին-
թիդամ արաբը տան սօնղրա մուգաֆիթերլիյէթիթի քէմալըլլա
սաղլամագ իչիւն էօլմէք իսթէմէղ իտիմ. անըն իչիւն

գօրգտրմ. պէնստէնիզ բահմէթլի պլրատէրիմ կիպի տէյի-
լիմ, օ կյիտ խտի :

Պունու տիլէրէք Պէրթուչչիօ իքի էլլլլէ եիւզինի գա-
բատը : Մօնթէ Գրիսթօ՝ պիր աղ վաղթ պիր աճայիպ նա-
զար իլէ պագտըգտան սօնդրա : օ սաաթտա օ մահալտէն
տահա գիլատէ ազամէթ ու մէհապէթ քէսպ իթմիշ օլան
սիւքիւթի եինէ մուհալէրէյէ թէպտիլ իլէ, պու միւքեա-
լէմէյէ լայրղլը պիր նէթկիճէ վիրմէք իչիւն սէօղլէրիմէ
էյի տիգդաթ էթ, գիրա Պուզօնի էֆէնտինին քէնտի-
սինտէն իչիթմէտիկիմտէն, պու միւքեալէմէ պու վուգուաթ
իւզէրինէ սօն միւքեալէմէմիզ օլաճադ : Տիլէճէքլէրիմ շուն-
լար աըր . հէք ֆէնայրղըն իքի իլաճը վար, պիրի վաղթ
տիկէրի սիւքիւթ տիր . չիմտի պէն պու պաղչէտէ եալը-
նըզ գալմագ իսթէրիմ . օ վուգուաթ սէնին պաչընա կէլ-
միշ օլտըղընտան , սանա աճը խալէճանդար վէրէն շէյլէր
պէնիմ իչիւն պիր թաթլը թէսէլլի տիր քի , պու միւլքին
զըյմէթինի պէնիմ նազարըմաա արթըրըրլար :

Ազաճլարը ինսանա կիւղէլ կէօթէրէն կէօլկէլէրի տիր .
կէօլկէտէն ինսան հազղ խտէր , չիւնքի կէօլկէնին իչինտէ
խիւլեա վէ խայալլէր կէզէր : Պէն տէօրթ տուվար իչինտէ
աաի պիր արսա ալարմ զանն խտէր իքէն , չիմտի օ աէօրթ
տուվարըն իչինի միւպայէա սէնէտինտէ գիքր օլունմամիշ
խայալլէրլէ տօլու պուլտրմ : Պէն խայալլէրի սէվէրիմ սաղ
ատամյարըն պիր կիւնտէ իթտիքլէրի ֆէնայրզ գատար
էօլիւլէրին ալթը պին սէնէտէ ֆէնայրզ իտէպիլտիքլէրինի
իչիթմէմիշ իտիմ : Հայտի սէն չիմտի կիթ բահաթ բահաթ
ույգուներ ույու . էկէք սօն նէֆէսինտէ եանընտա պուլու-
նան բարաղ Պուզօնի էֆէնտի գատար միւսաատէլի օլմազ
աա պէն տէ օ վաղթ հայաթտա պուլունըր իսէմ, պանա
խապէր կէօնտէր , պէն սանա թաթլը թաթլը թէսէլլիլէր
պուլուրըմ :

Պէրթուչչիօ թաաղիմլէ պաչընը էյիպ, ահ իտէրէք տի-
չարը չըգտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Եալընըզ գալտըգտա , տէօրթ ա-
տրմ գատար իլէրի եիւրիլէրէք) Չօճուղըն գօնըլտըզը
մէզար շուրաճըգտա, շու չընարըն տիպինտէ, շու տա պաղ-
չէյէ կիրիլէն քիչիւք գարու , շու քէօչէ տէ եաթագ օ-
տաարնա չըգըլան կիզի նէրտիվէն . պու մահալլէրի ճիւղ-

տանքմա եազմագ լազբմ տէյիլ տիր , բէսմի կէօղիւմին էօնիւնտէ տիր :

Պունու տիյէրէք Մօնթէ Գրիսթօ պաղչէնին իչինի պիր քէրրէ տահա տօլաչտըդտան սօնդրա , արապաննա պինիպ կիթտի : Պէրթուչչիօ միւլահազա իւղրէ օլուպ , քէնտիսինէ իիթար օլունմագսըզըն չբղտը արապանննն եանքնտա օթուրտը , արապա տա Բարիղէ տօղրու կիթմէյէ պաչլատը :

Օ ազչամ Շանդ - էյիղէտէքի գօնաղընա ավտէթինտէ կէօյա պիր չօղ սէնէլէրտէն պէրու իչինտէ օթուրմըչ կիպի հիչ պիր մահալտէ եանըլմնյարագ վէ հիչ պիր գարույր պաչգա պիր գարու զանն իթմէյէրէք , խիւլտա հէր պիր օտայր կէօրմէքսիզին քէչֆի իտէրէք , վէ հէր նէրտիվէնին նէրէյէ կիթտիկինի չօղտան պէրու պիլիրմիչ կիպի գօնաղըն հէր թարաֆընք կէզտի : Պու էսնատէ Ալի իլէ Պէրթուչչիօ պէրապէրինճէ իտիլէր : Պէրթուչչիօյա գօնաղըն թանդիմի իչիւն պաղը էմրլէր վէրտիքտէն սօնդրա , սաթա պաղըպ Ալիյէ խիթապէն « Սաաթ օն պիր պուչուղա կէլմիչ Հատիյէ կէճ գալմագ կէլիր , Ֆրանսըզ պէսլէմէլէրին խապէրլէրի վա՛ր մը » տիյէ սիւվալ իթտի :

Ալի՛ օ կիւղէլ Բում գըզընա թային օլունմուչ տաիրէյէ տօղրը էլինի ուզաթտը : Օ տաիրէ պաչգա տաիրէլէրտէն օ գատար այրը վէ պիր բէրտէ վասէթասըյլա օ գատար կիզլի խտի քի , պիւթիւն գօնաղը կէզէն պիր ատամ օրատա պիր սալօնլը վէ իքի օտայր պիր տաիրէ տահա օլտըղընք քէչֆի իտէմէղ իտի : Ալի էլինի օ տաիրէյէ տօղրը ուզաթտըդտա սօլ էլինին բարմագլարըյլա իւչ իչարէթի կէօսթէրտիքտէն սօնդրա , եիւղինի էլինին իւղէրինէ գօյարագ կէօղլէրինի գարատըդտա իսէ , Մօնթէ Գրիսթօ պու իչարէթտէն Ֆրանսըզ պէսլէմէլէրին իւչ տանէ օլուպ , հէնուղ եաթագ օտասընտա պէքլէմէքտէ օլտըզլարընը անլատը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հանքմ էֆէնտի պու ազչամ կէլտիկինտէ , եօրըլմըչ օլտըզընտան , ույումագ իսթէյէճէք լագըրտըյա թալթուպ տա թաաճիղ իթմէսինլէր . Ֆրանսըզ պէսլէմէլէր եալընըզ պիր թէպրիք իթսինլէր չբղսընլար : Տիգգաթ էթ , Բում պէսլէմէլէր Ֆրանսըզ պէսլէմէլէրիյէ գօնուչմասըն :

Այի պաշքնը էյտի :

Օ անտէ գարուճընքն սէսի տույուլտը, տէմիր բարմազ-
լըզլը գարու աշըլտը վէ պիր արապա էշերի կիրիպ կէլտի
նէրտիվէնին էօնիւնաէ տուրտը : Գօնթ նէրտիվէնաէն էնիպ
արապանըն հէնուզ աշըլմըշ օլան գարուսընա վարտըգտա,
էլինի արապանըն իշինտէ պուլունան վէ պաշքնտան պէրի
սըրմալը պիր եէշիլ աթլաս մանթօյա սարըլմըշ օլան կէնճ
պիր գատընա ուզաթտը : Գատըն պունըն էլինի ալըպ
հիւրմէթ իլէ գարըշըգ պիր նէվի մուհասպէթլէ էօրտիւ .
Գօնթ թարաֆընտան թաթլը պիր վազար, գատըն թարա-
ֆընտան տա մուհասպէթլէ սէօյլէնիլէն պիր գաշ լումճա
քէլմէտէն սօնդրա , Այի էլինտէ քէնպէ քէնքլի պիր մուժ
թուլթարագ գատընըն էօնիւնէ տիւշիւպ տաիրէսինէ գա-
տար տէլալէթ իթտի . Գօնթ տա քէնտի օտասընա չէքիլտի :

Պու կէնշ գատըն Բօմատա տայմա Մօնթէ Գրիսթօ իլէ
պէրապէր կէօրտիւլիմիզ գատըն իտի :

Կիճէ եարըսընտան եարըմ սաաթ սօնդրա գօնաղըն ի-
շինտէ հիշ պիր այտընլըգ կէօրիւնմէտիկինտէն , հէր քէս
ույգուտա դանն օլունապիլիր իտի :

8.

ՂԱՅՐԸ ՄԱՀՏՈՒՏ ԻԹԻՊԱՐԸ ՄԱԼԻ

Էրթէսի կիւն էօյլէնտէն սօնդրա սաաթ ի.բի բստտէ-
լէրինտէ զայէթ կիւզէլ պիր չիֆթ ինկիլիզ հայվանը գօ-
շուլմըշ պիր արապա Մօնթէ Գրիսթօնըն գարուտը էօնիւնտէ
տուրտը Արապանըն իշինտէ, արգասընտա աիւյմէլէրի մալի
իրէքտէն սըրմալը լաճիվէրտ սէթրի , իւզէրինէ պիր իրի
ալթուն գօրտօն թագըլմըշ պէյազ պիր եէլէք , ֆրնտըգի
բանթալօն կիյմիշ պիր ատամ վարըտը : Պու ատամլն գաշ-
լարընըն իւզէրինէ տէօքիւլիւպ ինմիշ օլան ինատընա սի-
յահ սաշարը եիւզիւնին պրուգըզլըզըլա սալա նիսպէթ
գապուլ իթմէտիկինտէն , թապիի օլտըղընա ինսանը միւ-
թէրէտաիւա իտէր իտի : Հասըլը էլի էլի պէշ եաշընտա
պիր ատամ իտի իսէ տէ , քէնտինի գըրգ եաշընտա կէօ-
թէրմէք իսթէյօր կիպի կէօրիւնիւրտի : Արապանըն գա-

բուսը իւղէրինստէ տախի պարօնըզա մախսուս ալամէթ
բէսմ օլունմըչ իտի : Պու զաթ արապանըն բէնչէրէսինտէն
պաշընը չըգարարադ , Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօնըն էվտէ
օլուպ օլմասըղընը էօյրէնմէք իչիւն ուշաղընը դաբուճըյա
կէօնտէրտի :

Մուամիլէյճ՝ հէմ ուշաղըն վիւրուտընա ինթիզար իտէր,
հէմ տէ էվին տիշարըսընը վէ պաղչէնին կէօրիւլէճէք մա-
հալլէրինի վէ էօթէյէ պէրույէ գօշմադ իւզրէ օլան ուշաղ-
լարըն գըյաֆէթլէրինի հարիսանէ պիր տիգգաթլա նա-
զարը թէտգիդտէն կէչիրիբ իտի :

Պու ատամըն պագըչը զայէթ քէսկին օլտըղը կիպի,
կէօղլէրինտէ զէքեատէն զիյատէ տէսիսէ ալամէթլէրի
միւշահէտէ օլունուրար :

Պու ատամ՝ հէր նէ գատար արապասընըն կիւղէլ հայ-
վանլարը վէ կէօմլէյինտէքի զայէթ իրի էլմաս տիւյմէսի
սէթրէսինին պիր իլիկինտէն տիկէր իլիկինէ կէչիրիլմիշ օ-
լան գըրմըղը շէրիտիլլէ ահատար նասըն նազարը տիգգա-
թընը ճէլպ իթմէքտէ իտի իտէ տէ , ֆէննը լէճճէյէ աշնա
օլանլարըն տա օ գատար մուճիպը նէֆրէթի օլուր իտի ,
չիւնքի զայէթ ինճէ օլան տուտագլարընըն տիշարը տէվ-
րիլմէյիպ տէ ազղընըն իչինէ կիրմէսի , Եանագ քէմիքլէ-
րինին իրիլիկի վէ չըգըգլըղը , ալնընըն պասըղլըղը , վէ գու-
լաղլարը հէր նէ գատար պէօյիւճէք իտի իտէ տէ , քիւ-
չիւք գաֆասընըն պիւթիւն պիւթիւն նիսպէթսիղ պիր
հալտէ տիշարը չըգմասը՝ քէնտիսինին հլլլէքեար պիր ա-
տամ օլտըղընա շիւպհէ պրադմաղլար իտի :

Ուշաղ . — (Գարուճընըն բէնչէրէսինին ճամընա վուրա-
րադ .) Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօնըն գօնաղը պուրասը տէ-
յիլմի տիր :

Գարուճը . — Էվվէթ , պուրասը տըր : (Ալլիյէ պագարադ)
Էմմէն . . . (Ալի պաշըյլա Եօգ տըր իշարէթի իտինճէ)
Քէնտիսիլլէ կէօրիւլլէմէղ :

Ուշաղ . — Օ հալտէ իշթէ էֆէնտիմ՝ Պարօն Տանկլարըն
պիլէէթի : Պունը Գօնթա վէրին . Պարօն Տանկլար մէպու-
սան մէճլիսինէ կիտէր իքէն քէնտիլէրիլլէ կէօրիւլմէք ի-
չիւն ուզրասըղընը տա սէօյլէրսինիղ :

Գարուճը . — Էֆէնտիմիղէ պէն սէօյլէյէմէմ . օտաճը-
սընա սէօյլէյէյիմ տէ օ սէօյլէսին :

Ուշագ արապանքն եանքնա վարտրգտա, Տանկլար խապէր սօրտուղընտան, ուշագ գարուճընքն քէնտիսինէ կէօսթէրմիշ օլտրղը մուամէլէտէն մահճուպ օլարագ ալարղը ճէվապը էֆէնտիսինէ ութանարագ սէօյլէտի :

Տանկլար . — Վա՛յ, նէ՞ տիմէ.ք . պու պիր բրէնս մի տիրքի, պուենա օտաճըսընտան պաշգա քիմնէ պիր շէյ սէօյլէյէմէյօր : նէ՛ խտէ, մատամ.քի թավսիյէ իլէ կէլմիշ, նէ վագթ բարայա իհթիյաճը օլուրտա, օ կէլսին պէնի պուլսըն :

Տանկլար արապանքն իշինէ շէ.քիլիպ, արապաճըյա սօգաղըն օ պիր պաշընտան իշիտիլէճէ.ք տէրէճէտէ «Մէպուսան մէճլիսինէ» տիյէ պաղըրտրգտա, արապա Մօնթէ Գրիսթօնքն գարուսընտան այրըլտը :

Մօնթէ Գրիսթօ էվվէլճէ խապէր ալմըշ օլտրղընտան, քէօչկիւնին բանճուրը արգասընտան Պարօնը կէօսմիւշ վէ պիր չիֆթէ ուֆագ տիւրպին իլէ տիղգաթլա թէֆթիշ իթմիշ իտի : Բէնտի քէնտիսինէ ի.քրահիյէթ ալամէթլէրիյլէ տիւրպինինի մահֆաղասընա սօգարագ «Պու հէրիֆ քէ.ք չիր.քին պիր մախլուգ իմիշ, նէ՛ աճայիպ, իլ.ք կէօրիւշտէ ալնընքն պասըգլըղընտան եըլան, վէ գաֆա քէմիկինին իրիլիկինտէն չայլագ օլտրղը անլաշըլըյօր» տէտի.քտէն սօնղրա, Ալիյի չաղըրըպ Պէրթուչչիօյը եանքնա իսթէտի : Պէրթուչչիօ կէլտի.քտէ «Շիմտի գարույա կէլէն արապանքն հայվանլարընը կէօրտիւն մի» տիյէ սիւվալ իթմի :

Պէրթուչչիօ . — Էվվէթ, էֆէնտիմ, կէօրտիւմ, բէ.ք կիւզէլ հայվանլար իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Գաշընը էյէրէ.ք) Պէն սանա Բարիլին էն կիւզէլ հայվանլարընը պուլմագ էմրինի վէրտի.քտէն սօնղրա, նա՞սըլ օլույօր տա պաշգասընտան պէնիմ ախրըմտա.քի հայվանլարտան կիւզէլ հայվանլար պուլունույօր : (Ալինին՝ պու էօֆ.քէ ալամէթլէրինտէն պաշընը էյտիլինէ տիղգաթ իթտի.քտէ, արապճա Այիյէ խիթապէն) Գապահաթ սէնին տէյիլ տիր, գօրգմա . սէն Ինկիլիղ աթլարընտան անլամագսըն :

Պէրթուչչիօ : — Էֆէնտիմ, օ տէտիկինիլ աթլար սաթլըգ տէյիլ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Օմուզլարընը սիլ.քէրէ.ք) Սաթըն ալմագը պիլէնէ սաթլըգ օլմայան շէյ Եօգ տըր :

Պէրթուչիօ . — Մ. Տանկլար չիֆթինի օն պթը պին ֆը-րանդ ա ալմը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էյի եա՛ , սէն օնա օթուզ իքի պին վէրմէլի իտին . Տանկլար սարրաֆ տըր , պիր սարրաֆ սէր-մայէսինի իքի գաթ իթմէք ֆրսաթընը հիչ պիր վազթ գաչըրմազ :

Պէրթուչիօ . — Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսընը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Պու սիւվալին քէնտիտինէ նէ ճէ . սարէթլէ խիթապ օլունտըղընա թաաճճիւպլէ) Պու աղ-չամ պիր . վիզիթամ վար . օ հայվանլար եէնի թաղըմ իլէ արապամա գօշուլը պուլունմայը :

Պէրթուչիօ . — (Պաչընը էյիպ գարույա գատար կիթ . տիքաէ , գարունըն էօնիւնտէ տուրարազ) Էֆէնտիմիղ սաաթ գաչտա՞ չըգմազ էֆքեարընսատըրլար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սաաթ պէչտէ :

Պէրթուչիօ . — (Խէվֆ իլէ) Ամմա , էֆէնտիմ , չիմտի սաաթ իքի տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիլիրիմ : (Ալիյէ տէօնէրէք) Պիւ-թիւն հայվանլարը տիչարը չըգարընըզ , հանըմ էֆէնտի կէօրսիւն տէ պէյէնտիլինի ալըն . էկէր եէմէյի տէ պէ-նիմլէ եէմէք իսթէրսէ , պանա խապէր իթսին : Օ հալտէ սուֆրա պէնիմ օտամա գուրուլըն : Աչաղք էնտիկինտէ օտաճըյը պանա կէօնտէր :

Այի օտատան չըգար չըգմազ օտաճը իչէրի կիլտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պաթիսթէն , պուրայա կէլ , պիր սէ-նէտէն պերու խըտմէթիմտէսին , խըտմէթքեարլարըմը պիր սէնէտէն զիյատէ թէճրիպէ իթմէմ . սէն պէնիմ իչիմէ կէ-լիրսին : (Պաթիսթէն պաչընը էյտիքաէ) Շիմտի պագա-լըմ պէն տէ սէնին իչինէ կէլի՞րմիլիմ :

Պաթիսթէն . — Աման էֆէնտիմ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէնի տիյնէ . սէնէտէ պին պէչ եիւզ ֆրանդ , եանի հեր կիւն էօմիւնի թէհլիքէյէ գօյան պիր իյիտ ասքէր գապիթինին մաաչընը գաղանըյօրսըն . եէտի-յին եէմէյի սէնտէն տահա չօզ չայըչկան պիր թաղըմ գայ-րէթլի իչ ատամլարը եէմէյօր . սէնին տէ պաչգաճա խըտ-մէթճիլէրին վար տըր քի , չամաչըրընա վէ բուպալարընա պաղըյօրլար , սէնէտէ գաղանտըղըն 1300 ֆրանդ մաաչ-

տան պաշտ, պէնիմ իշխն իթտիկին մէսարիֆլէրտէն տէ
թախմինէն 1500 ֆրանդ տահա չալը, յօրսըն . . .

Պաթիսթէն. — Սման էֆէնտիմ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ. — Թէչէքքի իթմէ, յօրքմ, դուզում, չօգ
աա կէօրմէմ, լաքին օ հուտուտը կէչմէմէլի. տիմէք իս-
թէրիմ քի թալիինին սէվգ իթմիչ օլտըղը պու զօնագտան
պաշտ տահա քերարը դօնագ հիչ պիբ եէրտէ պուլա-
մազսըն: Պէնիմ խըտմէթ քերարըքմք տէօյմէք առէթիմ
տէյիլտիբ, էօֆֆէլէնմէմ տէ, եանյըչը աֆիլ իտէրիմ. լա-
քին ունութմաղը եախօտ իհմալընը աֆիլ իթմէմ. վէրտի-
կիմ էմիլէք դքսա վէ աչըղ օլուր, եանյըչ անլաչըլմամագ
իշխն իքի իւչ քէրրէ պիլէ թէքրար թէքրար սէօյլէմէկի
էվլա թութարքմ, Խայլիճէ զէնկին օլտըղքմտան, էօյրէն-
մէք իսթէտիկիմ շէյլէրի էօյրէնիբիմ, թէճէսօիւսիմ տէ զի-
յատէ տիբ պիլմիչ օլ. էկէր պիբ կիւն տույարսամ քի հագ-
զքմտա էյի եախօտ ֆէնա սուրէթտէ կէվէգէլիք վէ եա
հարէքէթլէրիմի թաայիպ վէ եա մուամէլէլէրիմէ տիգդաթ
իթմիչսին, օ տագիգտաա զօվարքմ: Պէն խըտմէթ քերար-
լարքմա պիբ քէրրէ խապէր վէրիբիմ. իչթէ սանա տա խա-
պէր վէրտիմ:

Պաթիսթէն եինէ պաչընը էյիպ դարույա տօղրու իքի
իւչ ատքմ աթտը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՛, տուր պիբ շէյ ունութաքմ: Խըտ-
մէթ քերարլարքմ իշխն հէր սէնէ ֆաիղէ պիբ մըդտար բարա
գօրքմ. դօվուլան խըտմէթ քերարլար օ բարատան հագլա-
րընը դայպ խտէրլէր: Օ բարա պէն էօլիւնճէյէ գատար
եանքմտա սաաղգ գալանլարքն տքր. պէն էօլաիւքտէն
սօնգրա օնլարա թագօիմ օլունաճաղ: Սէն եանքմա կիբէլի
պիբ սէնէ օլտը, բարա գաղանմաղա պաչլատըն, տէվամէթ:

Պաթիսթէն. — Էֆէնտիմին էմիլէրի իւզրէ հարէքէթ
իթմէքլիկէ սայ ու զայրէթ իտէճէկիմ, Ալի կիպի օլմաղա
չալըչըքքմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Սագըն հա՛, Ալինին էյի խուլլարը
վար իտէ տէ, ֆէնա խուլլարը տա չօգ. Ալիլի քէնաիինէ
իպրէթ թութմա, գիրա Ալի միւսթէտնա տքր, Ալինին այ-
լըղը եօգ, Ալի խըտմէթ քերար տէյիլ, քէօլէ տիբ. պօր-
ճընը էտա իթմէգսէ Ալիլի գօվմամ էօլուրիբիբիմ:

Պաթիսթէն կէօլէրինի իրի իրի աչարգտա, Մօնթէ Գը-

րիսթօ՝ մէրգումնս « շիւպհէ՞ մի խտիցօրսքն » տիյէրէ.ք , օնա սէօյլէտիկի քէլամլարը տէրհալ արապճայա պիթթէրճէմէ Ալիյէ տախի սէօյլէտիքտէ , Ալի կիւլիւմնէյիպ էֆէնտիսինէ եազլաչարագ , աիզ իւսթիւ էյիլիպ էյինի էօրտիւ :

Պատթիսթէն պունը կէօրիւնճէ միւթէհայյիւր օլուպ գալտը : Մօնթէ Գրիսթօ՝ էլիյլէ Պատթիսթէնէ աիշարը չրգմասընը էմր իլէ , Ալիյի պէրապէրինէ ալբպ քէնտի օտասընա կիթտի վէ օրատա չօգ վազթ պէրապէր գօնուչտը :

Սաաթ պէշտէ Մօնթէ Գրիսթօ Պէրթուչչիօյը չազըրըպ արապայը իսթէտի :

Պէրթուչչիօ . — Արապա հազըր տըր , էֆէնտիմ՝ պէնտէնիզ տէ պէրապէր կէլէճէ՞քմիյիմ՝ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խա՛յր , Ալի իլէ Պատթիսթէն քեաֆի տիւր :

Գօնթ աչազը էնտիքտէ օ սապահ Տանկլարըն արապասընտա կէօրմիւշ օլտըզը աթլարը քէնտի արապատընա գօշուլմըչ պուլտը . պագարագ եանլարընտան կէշտիքտէ , « Հագիզաթէն կիւզէլ հայվանլա՛ր . սաթըն ալտըզընա բէք էյի եաբտըն . ամմա պիր ազ կէճ սաթըն ալտըն » տէտի :

Պէրթուչչիօ . — Էֆէնտիմ՝ , ալընճայա գատար չօգ տա զահմէթ չէքտիմ՝ , բէք պահալը տիւչտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պահալը օլմալարը կիւզէլլիքլէրինի անլաթմազ :

Պէրթուչչիօ . — Էֆէնտիմիզ խօշնուտ օլտուն տա պաչգա պիր շէյ իսթէմէմ՝ . շիմտի նէրէյէ թէշըիֆ իտէճէքսինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շօսէ տ՝Անթէն սօգալընտա Պարօն Տանկլարըն գօնաղընա :

Պու միւքեալէմէ նէրտիվէն պաչընտա օլմազ տա իտի : Պէրթուչչիօ կիտէճէկի մահալի արապաճըյա խապէր վէրմէք իշիւն աչազը ինէճէկի վազթ Մօնթէ Գրիսթօ պրագմայարագ « տուր , տէնիզ քէնարընտա պիր միւլը իսթէրիմ՝ , մէսէլա նօրմանտիատա Պուլօնեք իլէ Հապր արասընտա . իշթէ կէօրիւցօրսքն եա՛ սանա մէյտան պրագըյօրըմ՝ : Միւլըին իթթիտայինտէ պիր յիման , եա պիր գօյ օլմալը քի , պիզիմ գօրվէթ կիրիպ տէմիր աթտապիլսին : Սու քէսիմինտէն աչապասը ԱՅ գատէմ տիր , կիճէ վէ կիւնտիւզ հէր նէ սաաթ , հէր նէ տագիզա իսթէնիլլիքտէ , կէմի եէլրէն աչմազա հազըր պուլունմալը : Մահքէմէ քեաթիպլէրինէ սօր , արա , պուլ , պուլտըզըն անտէ կիթ քէնալին

կէօր, էկէր իսթէտիկիմ կիպի օլուրսա քէնտի խամինէ սա-
թըն ալ: Շիմտի գօրվէթ ֆէգանա կիթմէք իւզրէ օլմալը,
էօյլէ տէյլ՝ Լմի, տէտի:

Պէրթուչչիօ. — Պիղ Մարսիլեատան չըգարըրմըզ ագչամ
եէլքէն աչմըչ իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Բէք էյի, հէր վագթ գարթան-
լարլա մէքթուպլաչ ըի ույանըգ տուրաբնլար:

Պէրթուչչիօ. — Շալօնտաքի վարօր իչիւն պիր էմիինիզ
վար մը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Օ տա էօթէքի կէմիլէր կիպի հա-
զըր պուլունմալը: Տէտիկիմ միւլքի սաթըն ալտըղընտա,
հէր օն ֆէրսախտա պիր դօնագ իսթէրիմ, հէմ՝ չըմալ եօ-
լունտա, հէմ՝ ճէնուպ եօլունտա:

Պէրթուչչիօ. — Պաչ իւօթիւնէ, էֆէնտիմ:

Գօնթ պու էմիլէրի վէրտիքտէ աչաղը էնիպ արապայա
պինտիկի անտէ աթլար գօչմաղա պաչլայըպ տօղըճա
Տանկլարըն գարուսը էօնիւնտէ տուրաբլար:

Մօնթէ Գրիսթօ՝ Տանկլարըն էվինէ կիրտիքտէ, Պարօնըն
պիր գօմիսիօն ըէխի օլուպ, օ սաաթտա իտէ գօմիսիօն
միւզաքէրէտէ օլարագ խիթամ՝ պուլմագ իւզրէ օլտու-
ղընտան, Մօնթէ Գրիսթօնըն պիր գաչ տագիղա պէքլէ
մէսի իյճապ էյլէտիքտէն, Շօտէ տ'Անթէն մահալլէսինտէ
հէր քէսին թաաճիւպինի մուճիպ օլան պիր պէյագ վէ եալ-
տըղը սալօնա կէօթիւրտիլէր:

Գօնթ՝ սալօնըն իչինտէ սյագ իւզրէ կեահ սալօնըն թա-
վանընտա նագչ իտիլմիչ օլան չիչէքլէրի, վէ կեահ աուվար-
լարտա ասըլմիչ օլան մէչհուր ըէսիմ՝ գօրեալարընը սէյր
ու թէմաչա էյլէմէքտէ իքէն, Տանկլար իչէրի կիրտի-
Մօնթէ Գրիսթօ գարունըն շամաթասընտան խանէ սահի-
պինի կէօրիւպ խաֆիֆճէ օլարագ վէրտիկի սէլամը ալտը:
Տանկլարըն էլիլէ: պույուրընըզ՝ իչարէթի իւզէրինէ չի-
չէքլի աթլասլա տէօչէնմիչ եալտըղը պիր գօլթուգ սան-
աալեայա օթուրտը:

Տանկլար. — (Քէնտիսի տախի օթուրարագ) Փագիր-
խանէյի թէչրիֆէ ըաղպէթ պույուրան Մօնթէ Գրիսթօ
հագրէթլէրի՝ մի տիր, էֆէնտիմ

Մօնթէ Գրիսթօ. — Լէթիօն տ'Մնէօր նիչանընը համիլ
օլուպ միլլէթ մէպուսան մէճիսի աղալարընտան Պարօն

Տանկլարըն տէվլէթ խանէլէրինատէ տէ յի՛ւմլիյիւմ, էֆէնտիւմ, Մօնթէ Գրիսթօ Տանկլարըն վիղլէթա պիլէնէթի իւղէրինատէ կէօրտիւկի պիւթիւն պու իւնվանը սայմասընտան, թաշըն նէրէյէ աթըլարըընը Տանկլար տէրք իլէ, տուտագլաւընը բարբաը :

Տանկլար . — էֆէնտիւմ, էվլէլա իսմը պիլէրինի սէն . տէնիղէ թալսլիյէ օլունան իւնվանլա սէօյլէմէտիկիմէ աֆվ պույուրմանըղը րէճա իտէրիւմ : Մալիւմը պիլէրի տիր քի, խալղըն էֆքեարընա րիայէթ իտէն պիր հիւքիւմէթ ղէ մանընտա եաշայօրըղ, պէնտէնիղ տէ միլլէթին ֆէվախտինի մուհաֆաղա իշիւն միլլէթ մէպուսը օլմուշըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տիմէք օլուր քի, զաթըր պիլինիղ Պարօն տէտիրմէկի սագլամըշ իսէնիղ տէ, քէնտինիղ պաշգալարընա Գօնթ տիմէք աաէթինի զայպ իթմիշսինիղ :

Տանկլար . — Բէնտիւմ իշիւն տէ յիլ, էֆէնտիւմ, պէնտէնիղ էլգապա օ գատար էհէմիլիյէթ վէրմէմ : պաղը խըտմէթլէրիմէ մուգապիլ Պարօն իթմիշլէր վէ Լէժիօն ա՛Օնէօր նիշանը կէօնտէրմիշլէր, ֆագաթմ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մագաթ սիղ գապուլ իթմէտինիղ, էօյլէ՞ մի :

Տանկլար . — (Շաչրարագ) Գապուլ իթմէտիւմ տիլէմէղ իսէմտէ . . . խըտմէթ քեարըար իշիւն . . . մալիւմ եա՛ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվլիլէթ, անլաաըմ, խըտմէթ քեարըարընըղ իշիւն, սաատէթլու կաղէթաճըլար իշիւն, րիֆաթլու միւնթէխիպլէր իշիւն տէ համիլլէթլուսընըղ Շիմտիքի կիպի հիւքիւմէթլէր ղէմանընտա պու միսիլլու րէնքլէրէ կիրիւմէք աաէթ տիր :

Տանկլար էինէ տուտագլարընը բարբաը . պու եօլտա Մօնթէ Գրիսթօ իլէ միւպաշասա իտէմէյէճէկինի անլալըպ քէնտիսինճէ տահա գօլայ զանն իթտիկի տիկէր պիր պահաս կիրիւմէկի արգու էյլէտի :

Տանկլար . — էֆէնտիւմ, Թօմսըն վէ ձրէնշ զաւմրանեաւսընտան պիր իխթարնամէ ալտըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մէմուն օլաըմ, Պարօն էֆէնտի . . . տման քէրէմ իտին . . . բուխաթընըղ օլուրտա խըտմէթքեարըլարընըղն սէօյլէտիկի էլգապա սէօյլէյէյիւմ, Վաղըա պու պիր ֆէնա աաէթ տիր, լաքին պէնտէնիղ պունը հալա Պարօն պուլընան մէմէքէթլէրտէ էօյրէնտիւմ : Օ մէմ .

Լէքէթիլէրտէ Պարօն պուլունմամարնըն սէպէպիտէ արթըզ
 ևէնիտէն Պարօն եարմատըզլարբնտան տըր: Մէմնունիլէ-
 թիմին սէպէպի իտէ օ իթարնամէյի ալմամըչ օլտա իտի-
 նիզ, իլը վիզիթամտա պիր ազ կիւնըիք չէքէրտիմ: Բէք
 էյի էֆէնտիմ, պիր իթարնամէ ալտըմ տիյօրտընըզ
 սունդրա:

Տանկլար. — Էֆէնտիմ, ալտըմ ամմա բէք էյի անլայա-
 մատըմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Անայիւպ:

Տանկլար. — Հաթթա պազը իյզահատ թալէպի իչիւն
 տէվիթիսանէյէ տախի կէլմիչ իտիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Բէք էյի, շիմտի սիւվալ պուլուրը-
 նըզ, ճէվապա հազըրըմ:

Տանկլար. — (Ճէպինի գարըչտըրարազ) Մէքթուպ իւ-
 զէրիմտէ օլմալը . . . Էվիթէ, էֆէնտիմ, իչթէ: Պու մէք-
 թուպտա սիզին իչիւն իթէտիկինիզ մըզտար բարա վէ-
 բիլմէկէ մէէգունիլէթը զայրը մահտուտէ վէրիլմիչ տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Բէք էյի, էֆէնտիմ, պունտա ան-
 լաչըլմայաճազ նէ՞ վար:

Տանկլար. — Հիչ, էֆէնտիմ, լաքին շու զայրը մահ-
 տուտէ քէլմէսի . . .

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էֆէնտիմ, ֆրանսըզճատա էօյլէ պիր
 թապիր Եօզ մը տըր, էկէր պիր զալաթ վար իտէ, աֆիլ
 պուլուրընըզ, չիւնքի մէքթուպը եազանլար Ինկիլիզ վէ
 Ալէմանեալտըրլար:

Տանկլար. — Խալը, էֆէնտիմ, սարֆ գաիտէսինճէ պիր
 զալաթը Եօզ տըր, լաքին ֆէնը մուհասէպէճէ էօյլէ տէյիլը

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Անլամամըչ կիպի) Նիչիւն, էֆէն-
 տիմ, կէօյա սիզին գալիինիզճէ Թօմսըն վէ Ֆրէնչ գում-
 բանեատը սազլամ տէյիլի տիր: Աման, էֆէնտիմ, պանա
 թէլաչ վէրիյօրտընըզ, զիրա օնլարտա պիր ազ ազչէմ վար:

Տանկլար. — (Միւսթէհզիյանէ կիւլէրէք) Խալը, էֆէն-
 տիմ, գումբանեա սազլամտըր, ֆազաթ զայրը մահ-
 տուտէ թապիրինին սարֆճա մանատը օ գատար միւպէճմ
 տիր քի . . .

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ղայրը մահտուտ տըր, էօյլէ՞ մի:

Տանկլար. — Թամամ, պէն տէ օնու տիյէճէքտիմ:

միւսզհէմ շիւսզհէ տիմէք տիր, զիրա հիւքէմա շիւսզհէլի իշէ կիրմէ տէմիշլէր տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Տիմէք օլուր քի, Թօմսքն վէ մրէնչ գումրանեաք տէլիճէ տալրանբրոտա տա, Տանկլար գումրանեաք օնա իմթիսալ իթմէք ազմինտէ տէյիլ տիր:

Տանկլար. — Նէ՞ կիպի, էֆէնտիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էզլէ եա՛, Թօմսքն վէ մրէնչ գումրանեաք եէքիւն մըգտար թային իթմէյօր, Տանկլար գումրանեաք իսէ պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկի կիպի ազիլանէ հարէքէթ իտիյօր:

Տանկլար. — (Ղուրուրլյէթլէ) Էֆէնտիմ, շիմտլյէ գատար գացամքն տիպինի քիմնէ կէօրմէմիշտիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Պրունլա) Պէլքի գքամէթ պիղիմտիր:

Տանկլար. — Քի՛մ տէմիշ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Իսթէտիկինիզ իյզահաթտան անլայօրքմ, շիւնքի հալինիզաէ թէրէատիւտ կէօսթէրիյօրսընըզ:

Տանկլար եինէ տուտազլարքնը ըսրբարը. Մօնթէ Գրիսթօ՝ Տանկլարա էսալէթ մէսէլէսինտէ զալէպէ իթտիկի կիպի, Տանկլարքն քէնտի սանաթք օլան սարբաֆլըզ մէսէլէսինտէ տախի պու սուրէթլէ զալէպէ էյլէտի:

Տանկլարքն կէօսթէրտիկի նէզաքէթ օ գատար ճապի իտի քի, հէման արսըզլըդա եռգքն իտի. Մօնթէ Գրիսթօ. նքն իսէ պիլաքիս թէպէսսիւմինտէ լէթաֆէթ օլուս, իսթէտիկի զէման քէնտինի սատէ կէօսթէրէրէք, հէր հալտէ Տանկլարա զալէպէ իտէճէկի աշիքեար իտի:

Տանկլար. — (Պիր ազ սիւքիթտէն սօնդրա) Տուրքնըզ էֆէնտիմ, ֆիքրիմի անլատայքմ. րէճա իտէրիմ, պէնտէն իսթէյէճէյինիզ մէպլաղը սիզ քէնտինիզ թային իտինիզ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Նիյէթինտէ իսրար իլէ) Կիւզէլ, էֆէնտիմ, ամմա սիղին գումրանեանբրգտան իթիպարք զայրք մահտուտ իսթէյիշիմ՝ քէնտիմէ նէ մըգտար ազլէ լաղըմ՝ օլաճաղընք պիլէմէտիկիմտէն իյճապ իթմիշտի:

Տանկլար. — (Քէնտիսինէ տախի զալէպէ զէմանը կէլմիշ զաննըյլա գապա վէ մաղրուրանէ պիր հէյէթլէ սանտալեաքնա ուզանարազ) Չէքինմէյինիզ, էֆէնտիմ. հէր նէ գատար գումրանեամըզ զայրք մահտուտ պիր մուամէլէյէ կիրիշմէզ իսէ տէ, քէնտիսինէ նէ գատար չօգ օ-

լուրսա օլսուն, վուդու պուլաճազ միւրաճաւթա գարշք տուրապիլիբ վէ պիր միլիօն ֆրանկ խթէյէճէք պիլէ օլսանքզ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՞ պույուրտընքզ, էֆէնտիմ:

Տանկլար . — (Զէվղէքճէսինէ) Պիր միլիօն տիյօրլմ, պիր միլիօն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիր միլիօն ֆրանգլա նէ՞ եարապիլիբիմ, էֆէնտիմ, գումբանեանքզտան իթիպար խթէմէկէ պիլէ տէյմէզ. պիր միլիօն ֆրանգ մք, պիր միլիօն ֆրանգ պէնիմ ճիւզտանքմտա վէ չանթամտա հէր վագթ պուլընքր :

Պունը սէօյլէյիպ վիզիթա պիլեթիլէրի պուլընան պիր ճիւզտանըն իչինտէն խաղինէ իւղէրինէ պէհէրի պէշէր եիւզ պին ֆրանգլըզ իքի գըթա աչքզ պօնօ չըգարտք, չիւնքի Տանկլար կիպի պիր ատամ իյնէ պաթըրմազք հըսս իթմէտիկինտէն, թօբուզլա վուրմազ լազըմ իտի : Սարրաֆ պու մուգապէլէյի հըսս իտէրէք պէյնի տէօնիւպ կէօզլէրինի իրի իրի աչարազ Մօնթէ Գրիսթօյա պագտք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Զէքինմէյինիզ, էֆէնտիմ, թօմնըն վէ Ֆրէնչ գումբանեասընա իթիպարընքզ օլմատըղընը իգրար իտինիզ, զարարք եօզ . հէմ պէնտէնիզ իհթիյաթլը տավրանտըմ. հէր նէ գատար պէօյլէ իչլէրտէ միւպթէտի իտէմտէ, պու եօլտա հարէքէթտէ պուլընաճաղընքըլէվ վէլինտէն հըսս իթտիմտէ իհթիյաթ իւզրէ պուլընտըմ. անըն իչիւն սիզէ կէլէն մէքթուպըն այնք իքի մէքթուպ տահա ալտըմ, Պունլարըն պիրի Վիէննատա Արէսթէյն վէ էսգօլ գումբանեասընտան Պարօն Բօչլտէ վէ տիկէրի Լօնտրատա Պէյրինկ գումբանեասընտան Մ. Լաֆիթէ. աչըզ սէօյլէյինիզ, սիզի գօրգուտան գուրթարըրըմ, պու գումբանեալարըն պիրինէ կիտէրիմ :

Տանկլարըն պիւթիւն պիւթիւն մաղլուպ օլմատը իչիւն պու գատար քեաֆի իտի : Գօնթըն քէնախիինէ բարմազընըն ուճուլա արաթմադտա օլտըրք Ալէմանիա վէ Լօնտրա մէքթուպլարընը էլլէրի թիթրէյէրէք ալըպ, իմզալարընը քէմալը տըզգաթլա թէֆիթիչ իթտի, վէ պու թէֆիթիչի Մօնթէ Գրիսթօյա պիր նէվի թահգիր ատա օլսնապիլիբ իտէ տէ, Գօնթ՝ հէրիֆին հայրէթինէ պագարապ իզմազք այն էյլէտի :

Տանկլար . — (Այալա գալդըպ ալթունըն շէքլը միւ-

ճէտէմի մագամինտա սէճտէ իտէրճէսինէ պիր սէլամ վէր-տիրքտէ) Ամա՛ն , էֆէնտիմ , պու իմզալար միլիօնլար տէ-յէր . էն պէօյիւք պանքէրլէրիմիզին իւշ տանէսինէ պու կիպի զայրը մահտուտ իթիպար մէքթուպլարը հա՞ . ա-ման Գօնթ , աֆիլ իտինիզ , տաէմը էմնիյէթիմ զայս օլար իսէ տէ հայրէթտէ գալտըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Նէզաքէթլէ) Էֆէնտիմ , սիզին գումբանեա կիպի պիր գումբանեա հայրէթտէ գալամնազ շիմտի տիմէք օլուր քի , պանա պիր ազ բարա կէօնտէ . բէպիլիբոսինիզ :

Տանկլար . — Էմը պույուրընըզ , էմրինիզէ միւնթագըբըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , մատամ քի արթըզ թէէմին օլտընըզ , իսթէրսէնիզ պու սէնէ իչլուն պիր մէպլազ թա-յին իտէլիմ , մէսէլա ալթը միլիօն ֆրանզ :

Տանկլար . — (Իրի իրի նէֆէս ալարագ) Ալթը միլիօն մը , բէք էյի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Զիյատէ լազըմ օլուրսա զիյատէ տէ իսթէրիզ , լաքին ֆրանսատա պիր սէնէտէն զիյատէ օթուր-մազա նիյէթիմ օլմատըզընտան , զիյատէյէ լիւզում կէօ-րիւնմէզ զանն իտէրիմ . . . Նէ իսէ . . . բէճա իտէրիմ , եարըն պանա պէշ եիւզ պին ֆրանզ կէօնտէրինիզ , էօյլէնէ գատար էվտէյիմ . էվտէ օլմազսամ տախի մագպուզ սէնէ-տինի վէքիլսարճա պրագմըշ օլուրըմ :

Տանկլար . — Էֆէնտիմ , բարա եարըն սապահ սաաթ ալթըտա տէվլէթխանէտէ տիր . ալթու՛ն մը օլսուն կիւ-միւշ մի , եօզսա պանգնօթ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Այազա գալզարագ) Եարըսը ալ-թուն եարըսը պանգնօթ :

Տանկլար . — Էֆէնտիմ , մէրագ օլտը , պէնտէնիզ էվրօ-բատա նէ գատար պէօյիւք զէնկինլէր վար իսէ ճիւմլէ-սինի թանըրըմ , լաքին սիզին շիմտիյէ գատար աւլա իս-մինիզի տույմամըշարմ . պու ճէսիմ վարիյէթի եէնի գա-զանմըշ օլմայրընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խա՛յր , էֆէնտիմ , պիլաքիս բէք էսքի տիր . պու պիր նէվի ֆամիլեա խազինէսի տիր քի , պէնտէնիզէ գատար կէլէն վարիսլէրին տօզանմազա հազգը օլմատըզընտան , ֆաիզլէրի պիր պիրի իւզէրինէ իլամէ օ-լունարագ , անատընը իւշ միսլի թէճավուզ իթմիշ իտի :

Վասիլէթ խոհնին թային իթմիշ օլտըղը միւտտէթ պունտան պիր դաշ սէնէ էվվէլ խիթամ պուլմըշ օլտըղընտան, օ վադթտան պէրու պէնտէնիդ գուլլանմաղա պաշլատըմ: Պու ճիհէթլէ մալիւմաթընըդ օլմատըղը աճայիպ տէյիլ տիր, շիմտէն սօնըրա տահա էյի անլարսընըզ:

Գօնթ՝ պու սօն քէլիմէլէրի Ֆրանձ տիփինէյէ օ դատար գօրգու վէրէն թէպէսսիւմլէ սէօյլէտի:

Տանկլար . — Թապիաթընըզա վէ առէթինիդէ պազըլըրա, Բարիզտէ օ դատար բարլազ կէզէճէքսինիդ քի, պիդիմ կիպի ֆազիր պիր դաշ միլեար սահիպլէրինին հէփսինին շէօհրէթինի դարարթաճագօրնըզ: Հէր հալտէ բուխսաթը ալինիդ օլուրա, սիդի Մատամ Տանկլարա թագտիմ խէյիմ: Աճէլէ խիշիմէ տէ աֆիլ պույուրընըզ, սիդին կիպի պիր միւշթէրի ֆամիլեա ազասընտան տիմէք օլուր:

Գօնթ՝ Տանկլարըն թէքլիֆինի դապուլ ալամէթի օլմագիւղրէ պաշընը էյինճէ, Տանկլար շընղըրազ շալարգատա պիր խըտմէթքեար իշէրի կիրտի:

Տանկլար . — (Խըտմէթքեարա) Մատամ օտասընտամը տըր:

Խըտմէթքեար . — Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Տանկլար . — Եալընըզ մը:

Խըտմէթքեար . — Խայր, էֆէնտիմ, եանընտա միւսաֆիր վար:

Տանկլար . — (Գօնթա) Միւսաֆիր եանընտա սիդի թագտիմ իթմէքտէ սայկըսըղըզ կօզ եա. թէպտիլ կէզմէյօրսընըզ, տէյիլ մի:

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Թէպէսսիւմլէ) Խայր, էֆէնտիմ, թէպտիլ կէզմէկէ հագգըմ կօզ տըր:

Տանկլար . — (Խըտմէթքեարա) Միւսաֆիր քիմ տիր:

Խըտմէթքեար . — Մ. Լիւսիէն Տէպրէյ, էֆէնտիմ:

Տանկլար . — (Գօնթա) Էֆէնտիմ, Մ. Լիւսիէն Տէպրէյ պիդիմ էսկի տօսթ տըր, տախիլլէ նազըրընըն սըր քեաթիպի. Մատամ Տանկլար իսէ քիշիզատէ վէ բէք էօքի պիր ֆամիլեա գըզը տըր. Աէրվիէր ֆամիլեասընտան օլուպ, դէվճի օլան միրալայ Մարդի տը նարպօնտան տուլ գալմըշ խի:

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մատամ Տանկլարը թանըմագ շէրէ-

Ֆինէ նախ օրմամբ իսէմտէ, Մ Լիւսիէն Տէպրէյէ հէնուզ
բաթ կէլմիշ իտիմ:

Տանկլար. — Եւ, նէրէտէ:

Մ օնթէ Գրիսթօ. — Մ. տը Մ օրսէրին խանէսինտէ:

Տանկլար. — Վա՛յ, Վիգօնթ տը Մ օրսէրի թանը՛յօրմը.
սընըզ:

Մ օնթէ Գրիսթօ. — Գարնավալ վաղթի Բօմատա պէրա.
պէր պուլունարզ:

Տանկլար. — Հա՛, էվիլէթ, պիր տէ թօհաֆ վուզուաթ
իշիթաի իտիմ. կէօյա պիր վէրանէտէ հայտուտլա՛ր մը վար
ըմը, նէ վար ըմը. բէք աճայիպ պիր թարիզլէ գուր.
թուլմը, Ձանն իտէրսէմ իթալիատան ավտէթինտէ գա.
ըմա վէ գըզըմա նագլ իթմիշ:

Խըտմէթ քեար. — (Ավտէթ իտէրէք) Մատամ սիզի պէք.
լէյօր:

Տանկլար. — (Էօնէ կէլէրէք) Էֆէնտիմ, կէլ կէօսթէրէյիմ:

Մ օնթէ Գրիսթօ. — Պույուրընըզ, էֆէնտիմ:

9.

ՊԵՆԷՔԼԻ ԵՍՂԸՁ ԱԹԼԱՐ

Մ օնթէ Գրիսթօ՝ Տանկլարըն արգասընտան կիտէրէք
պիր չօգ սալօնտան կէչտիքտէն սօնդրա, Մատամ Տանկլա-
րըն օտասընա վասըլ օլար: Կէչտիկի սալօնլարըն հէվտի
տէ հիւսն ու թապիաթա մուզայիր օլարազ զաէթլէ թան-
թանալը սուրէթտէ թանդիմ իտիլմիշ իտի: Մյտամ Տան-
կլարըն օտասը սէքիզ քէօշէ օլուպ, տուվալարը կիւլ
րէնկի աթլազ աէօշէնմիշ, իւզէրինէ տէ Հինա մուսըլինի
սէրիլմիշ իտի: Սանտալիա վէ գօլթուզլըլար իտէ կալորըլը
էսքի ազաճտան օլուպ, քեարը գաաթիմ գումաշյա տէօ-
շէնմիշ: Օտանըն պու եօլտա թանդիմինէ Մատամ Տանկլարըն
Մ. Լիւսիէն Տէպրէյ գարար վէրմիշ օլտուգլարընտան,
Տանկլար պու ուֆազ տաիրէյի պէյէնմէզ իտի: Փտգաթ
օրատա քէնտիսի գապուլ օլունմազ իշիւն կանընտա թազ-
տիմ իտէճէք պիր եէնի տօսթ պուլունմազ լազըմ իտի,
եօգսա խօտ պէ խօտ օրայա կէլմէսի քէնտիսինէ գապա-
հաթ աատ օլունուրար, կանի հազիգաթը արանըլըրա:

եէնի տօսթը թագտիմ իսէն Տանկլար օլմայրայ, պէլքի կէօթիւրսիկի տօսթ Տանկլարը թագտիմ իսէր իսի: Կէթիթրտէկի միւսաֆիթրին՝ գարըսընա խօշ կէօրիւնիւպ կէօրիւնմէտիկի տախի Տանկլարըն՝ գարըսը թարաֆընտան էյի վէ եա ֆէնա մուամէլէ կէօրմէսինտէն անլայրըրաք:

Մատամ Տանկլար՝ բիյանօսընըն պաշընտա, Մ. Լիւսիէն Տէպրէյ տէ պիր ուֆազ մասանըն էօնիւնէ օթուրմըշ, պիր ալպօմ գարըշարմագտա իսի: Պու գաաըն հէնուզ օթուզ ալթը եաշընա վարմըշ օլտըղը հալտէ, հալա էն կիւղէլ գաաընլարտան պիրի տէնիլէպիլիբ տի: Գօնթ կէլմէզտէն էվիէլ, Լիւսիէն՝ Մատամ Տանկլարա խայլիճէ հալատիսլէր վէրմիշ իսի: Մօնթէ Գրիսթօնըն՝ Ալպէրին խանէսինտէքի զիյաֆէթ էանասընտա հէր քէսէ նէ գատար թէէսիրի օլմըշ օլտըղը մայիւմ տիր: Տէպրէյ հէր նէ գատար հէր շէյտէն էօյլէ շարշափուզ միւթէէսաիւր օլուր պիր տամ՝ տէյիլ իսի իսէ տէ, Գօնթըն քէնտույէ վէրտիկի թէէսիրի հալա ունուտամամըշ օլտըղընտան, Մատամ Տանկլարա վէրտիկի մայիւմաթլար տախի օթէէսաիւրին հիւքմի ալթընտա վէրիլմիշ իսի: Մատամ Տանկլարըն թէճէսսիւսի Ալպէրին վէրտիկի մայիւմաթլարտան հէնուզ թահրիք օլմուշ իտուկինտէն, Տէպրէյին վէրտիկի թաֆսիլաթ պու հալի տահա զիյատէ արթըրաք, անըն իչիւն ալպօմ վէ բիյանօ մատտէսի էքսէրիյա էն պէօյիւք զիհն մէշղուլիլէթլէրինի սէթը իչիւն գուլլանըլան տէսիտէլէրտէն պիրի իսի: Իշթէ պու սէպէպլէրտէն տօլայը Մատամ Տանկլար՝ ատէթինին խիլաֆը օլարագ գօճաաընը կիւլէր եիւզ իլէ գապուլ իտուպ, Մօնթէ Գրիսթօնըն աշնալըղընը տա թէշրիֆաթլա պէրապէր զայէթ նաղիք պիր սուրէթտէ գապուլ էյլէտի: Լիւսիէն իսէ տօսթանէ սէլամլաշտըգտան սօնղրա Տանկլարա տախի էյի իլէ թէքլիֆսիզէ պիր սէլամ վէրտի:

Տանկլար. — (Գարըսընա) Բուխսաթ վէրսէնիզ, էֆէնտիմ, սիզի Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօնայա թագտիմ իտէյիմ: Բօմատաքի մուխայլրիմիզ թարաֆընտան գուլվէթլի վէ պէօյիւք թալսիլէլէրլէ կէլմիշլէր: Բարիզ գաաընլարը ինտինտէ նէ գատար իթիսար պուլաճաղլարընը անլաթմագիչիւն շու գատար սէօյլէրիմքի, Բարիզտէ պիր սէնէ էյլէմէք վէ շու պիր սէնէտէ ալթը միլէօն ֆրանզ սարֆ

իթմէք նիյէթիյէ կէլիշլէր . օ հալտէ թապիի պիր չօդ պալօլար զլյաֆէթլէր վէ էյլէնճէլէր վիրէճէլէր : Պիզ էյլէնճէլէրիմիզտէ քէնտիլէրինի ունութմայաճաղըմը կիպի , էլպէթթէ Գօնթ տախի պիզի ունութմայաճաղլար :

Պու թագտիմ պու եօլտա մէտհիյէլէրլէ զապաճա խտի խտէ տէ , Բարիզտէ պիր սէնէտէ ալթը միլիօն ֆրանդ սարֆի իթմէք իշիւն կէլէն ատամլար բէք նատիր կէօրիւլտիւքլէրինտէն , Մատամ Տանկլար՝ Գօնթա նազարը թէճէնսիւպէ պագտը :

Մատամ Տանկլար . — Նէ՞ վազթ կէլտինիզ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տիւն սապահ , էֆէնտիմ :

Մատամ Տանկլար . — Մէամուաթըմըզա նազարէն տայմա տիւնեանըն պիր պաշքնտան կէլիրմիշտինիզ . շիմտի եինէ օրալարտա՞ն մը կէլտինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խայր , էֆէնտիմ , պու տէֆա Սրանխա նըն Գատիքս շէհրինտէն կէլտիմ :

Մատամ Տանկլար . — Բէք ֆէնա պիր մէվսիմտէ կէլտինիզ , էֆէնտիմ . եազըն Բարիզ թահամիւլ օլունմազ պիր հալտէ տիր . նէ՞ պալօ օլուր , նէ՞ ճէմիյէթ , նէ՞ շէնլիք . Իթալեան օրէրասը Լօնտրայա կիտէր , Ֆրանսըզ օրէրասը Բարիզտէն պաշգա եէրտէ պուլընըր . Ֆրանսըզ թէաթրօսընա կէլինճէ , մալիւմինիզ քի , Ֆրանսըզ թէաթրօսը արթըզ հիշ պիր եէրտէ պուլունմայօր : Տիմէք օլուր քի պիր դաշ աթ եարքշքնտան պաշգա էյլէնճէ եօզ տըր . սիզ տէ եարքշա տախիլ օլաճա՞գ մըսընըզ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էֆէնտիմ , պէնտէնիզէ Ֆրանսըզ ատէթլէրինի էօյրէթէճէք միւնասիպ պիր բէհպէր պուլուրսամ , Բարիզտէ հէր նէ եարարլարսա պէն տէ եարաճաղըմ :

Մատամ Տանկլար . — Աթ մէրագլըմը՞օընըզ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօմրիւմին էն չօդ վազթընը Շարգտա կէշիրտիմ : Մալիւմը ալինիզ տիր քի , Շարգլըլար տայմա իքի շէյէ իթիպար խտերլէր . էվիլէլա աթլարըն ճինսինէ , սանիյէն գարըլարըն կիւզէլիկինէ :

Մատամ Տանկլար . — Էֆէնտիմ , հիշ օլմազսա նէզաքէթ խաթըր իշիւն օլտուն էվիլէլա գարըլարը սէօյլէմէլի խտինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Կէօրտիւնի՞զ մի , էֆէնտիմ . շիմտի Ֆրանսըզ ատէթլէրինի էօյրէթէճէք պիր բէհպէր արզու իթտիկիմտէ հազգըմ՞ եօ՞գ մը խմիշ :

Յ տագիգատա պիր պէսլէմէ իշէրի կիրիպ, Մատամ Տանկլարա եագլաշարագ, գուլաղընա պիր գաշ լագըրաք սէօյլէտիքտէ, Մատամ Տանկլարըն պէնղի աթար, վէ գօճասընա տէօնէրէք և նէ՛ միւմքին եօգսա կէրչէ՛ք մի և տիյէ սիւվալ իթտի:

Տանկլար. — Աշիքեարէ թէլաշ իլէ) նէ՛ իմիշ, էֆէնտիմ Մ. Տանկլար. — Պու գըղըն տէտիկի սահի՛հ մի ... արապաճըմ հայվանլարը գօշմագ իշիւն ախըրա կիրտիկինտէ պուլամամըշ, պու նէ՛ տիմէք:

Տանկլար. — Պագընըղ, էֆէնտիմ, նասըլ օլտու:
 Մ. Տանկլար. — Պուլուրընըղ, սէօյլէլինիղ պագալըմ, ախնէյօրըմ, զիրա բէք մէրագ իթտիմ. պու էֆէնտիլէր տավայը ֆասլ իթմին: Տուրընըղ իպթիտա պէն սէօյլէլիմ, նասըլ օլմուշ օլմասը տա իհիթիմալ տըրու էֆէնտիլէ՛ր, Միւսիւ Տանկլարըն ախըրտա օն հայվանը վար. պու օն հայվանտան իքիսի պէնիմտիր. բէք կիւղէլ հայվանլար տըր, Բարիղին էն կիւղէլ հայվանլարը տըր, Մ. Տէպրէյ պիլիր եա՛, շու պէնիմ պէնէքլի եագըղ հայվանլար: Տիւն Մատամ Վիլֆօր իսթէտիշտի, Պուլօնեը օրմանընա կիտէճէքմիշ, իշթէ շիմտի աթլար ախըրտա եօգ. շիւպհէմ եօգ քի, Մ. Տանկլար պիր գաշ պին ֆրանգ քեար պուլար սաթար: Ահ՛, շու թիճարէթ տէլիլէրի. ճանըմ, նէ՛ մագուլէ հէրիֆիլէր տիր պու քեարճըլար:

Տանկլար. — էֆէնտիմ, օ աթլար տէօրթ եաշընտա օլտըղլարընտան, բէք տէլի իսիլէր. սիղ հէր կիւն անլէր իլէ տիշարը չըգտըղճա պէնտէնիղ գօրղումտան թիթրէր իսիմ:

Մատամ. — նէ՛ միւնասէպէթ, էֆէնտիմ, պիլմէյօրմըսընըղ քի, պիր այ էվլէլ Բարիղին էն ուսթա արապաճըլարընտան պիրինի ալմըշ իսիմ. եօգսա օնօ տա մը սաթարընըղ:

Տանկլար. — Թէլաշ իթմէլին, էֆէնտիմ, պէնտէնիղ սիղէ օնուն կիպի հայվան պուլուրըմ. տահա կիւղէլլէրի վար իսէ, տահա կիւղէլլէրինի պուլմագա տա չալըչըրըմ, ֆագաթ եավաշ վէ մագլում հայվան օլմալը քի գօրղմայըմ:

Մատամ Տանկլար թահգիրանէ օմուղլարընը սիլըտի:
 Տանկլար. — (կէօրմէմիշ կիպի Մօնթէ Գրիսթօյա խի-

Թապէն) Էֆէնտիմ, սիդի պիր կիւն էվվէլ Թանքմըչ օլմա-
տըղըմա բէք չօգ Թէէսսիւֆ իթտիմ: Գօնազ աիւզմէք
իւղըէսինիզ զանն իտէրիմ: սիդէ Թէքլիֆ իտէրտիմ, հէ-
ման տէ պէտէհապլա վէրիրտիմ աիյէ պիլիրիմ, լաքին սէօյ-
լէտիմ եւ, հէր հալտէ տէֆ իթմէք իթթէրտիմ: Հէմ,
էֆէնտիմ, տէլիզանլըյա եազըչըր հայվանլար իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ,
պու սապահ պէնտէնիզ տէ պիր չիֆթ կիւզէլ հայվան ալ-
տըմ, օնլար տա բէք պահայը տէլիլ. պազընըզ, էֆէն-
տիմ, Միւսիւ Տէպրէյ, սիզ հայվանտան Թանքմալքսընըզ:

Տանկլար. — (Տէպրէյ պազմազ իչիւն բէնչէրէյէ կիթ-
մէք իւզրէ իքէն, գարըսընա եազլաչարազ եավաչճա)
Էֆէնտիմ, դայէթ տօլու ֆիլյաթ վէրտիլէր. պիլմէմ հանկը
միրաս եէտի իսէ վէքիլխարճընը կէօնտէրմիչ իտի. օն ալթը
պին ֆրանզ քեար վէրտի: Տարըմայընըզ, տէօրթ պին
ֆրանզընը սիդէ վէ իքի պինինի տէ Էօթէնլիյէ վէրիրիմ:

Մատամ Տանկլար գօճասընա Թահգիր իլէ պազտը:

Տէպրէյ. — Աման նէ՞ օ՞. եօգսա եանլը՞ մլ պէլլէյօ-
րըմ: Մատամ, Գօնթըն արապասընտաքի պէկիրլէր սի-
զին քիլէր տիր:

Մատամ Տանկլար. — (Բէնչէրէյէ գօչարազ) Պէնէքլի
սիյահլարըմ, հա՛. . . էվվէթ, կէրչէք օնլար տըր:

Տանկլար հայրէթտէ գալաք:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Հիչ պիր շէյտէն խապէրի եօզմըչ
կիպի Թաաճճիւպ կէօթթէրէրէք) նէ՞ միւմքին:

Տանկլար. — (Եավաչճա) Ինանըմազ շէյ:

Մատամ Տանկլար՝ Տէպրէյին գուլազընա պիր իքի լա-
ղըրտը սէօյլէտիքաէ, Տէպրէյ՝ Մօնթէ Գրիսթօյա եազլա-
չըպ, եավաչճա օ հայվանլարը գաչա ալտըղընը սիւվալ
իթտի: Մօնթէ Գրիսթօ՝ քէնտինին տէ խապէրի օլմադսը-
ղըն վէքիլխարճը արըչ, վէ զանն իտիչինէ կէօրէ օթուզ
պին ֆրանզ գատար վէրմիչ օլտըղընը սէօյլէտի: Տէպրէյ
պու ճէվապը Մատամա կէօթիւրտի վէ Տանկլարըն պէնզի
օ գատար աթմըչ վէ օ գատար շաչըրմըչ իտի քի, հալինէ
Մօնթէ Գրիսթօ տախի աճրաք:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Տանկլարա) Պազընըզ, էֆէնտիմ,
գատընլար նէ գատար նանքեօր օլուր. սիզ Մատամ իչիւն
օ գատար գօրգուպ Թէլաչ իտիյօրսընըզ տա, անըն ալա

վազկլիֆէսինտէ օլմայօր. նան.քէօր տէյիլ, տէլի տիմէլի ի-տիմ. տայմա դարարլը շէյ սէվէրլէր, անըն իչիւն էն գօ-լայ եօլ պէնի տիյնէրսէնիզ, պունլարը սէրպէսթ պրագ-մալը, վարսընլար իսթէտի.քլէրլինի եարսընլար, չիւն.քի սօնգրա պիր եէրլէրի գըրըլըրսա, պարի քիմսէյէ դապա-հաթ պունլամազլար :

Տանկլար ճէվապ վէրմէտի, չիւն.քի հէնուզ Մատամըն գաչլարը էյիլմիշ օլտըզընտան, եազընտա պիր գավկա հըսս իթմէ.քտէ իտի : Տէպրէյ մատտէյի անլայարագ պիր իշէօզը իլէ չըգտը կիթտի : Մօնթէ Գրիսթօ տախի ղկյատէ էյլէնէճէ.ք օլուրսամ շիմտիյէ գատար գազանմըշ օլտըզըմ շէյլէրի տախի ղնյպ իտէրիմ գօրգուսըլլա, Մատամ Տանկլար իլէ վէտալաչըպ չըգտըգտա, քէնտի քէնտինէ Միւ-րատըմըզ հասըլ օլտը, հէմ գարըսընըն հէմ գօճասընըն թէվէճճիւհինի գազանմագ իչիւն պունտան էյի ղէման օլ-մազ. լաքին շու Մատմուազէլ էօթէնի Տանկլարա տախի թագտիմ օլունմալը իտի.ք ... Նէ իսէ, օ տա պաչգա վազթ օլտուն, շիմտիլի.ք պու գատարլա ի.քթի.ֆա իտէլիմ : » տի-յէրէ.ք արապասընա պինիպ գօնաղընա ավտէթ իթտի :

Ի.քի սաաթ սօնգրա Մատամ Տանկլար՝ Մօնթէ Գրիսթօ թարաֆընտան ղայէթ նէզա.քէթլէ եազըլմըշ պիր մէ.քթուպ ալար : Պու մէ.քթուպտա Գօնթ՝ Բարիղէ կէլիպ տէ իլը հարէ.քէթի պիր կիւզէլ գատընըն քէտէրինի մուճիպ օլ-մասընը իսթէմէտիկինտէն, հայվանլարը կէրի գապուլ իթ-մէսինի քէճատէն իպարէթ իտի : Պէկիրլէրին թագըմը օ սապահ.քի թագըմլար օլուպ, եալընըզ գուլազլարընըն իւզէրինտէ.քի կիւլէրին օրթասընա պիրէր իրի էլմաս թա-զըլմըշ իտի :

Գօնթ՝ պիր տիկէր մէ.քթուպ տա Տանկլարա եազմըշ, ճնա տախի Մատամա պու հէտիյէլէրի գապուլ իթտիրմէսինի վէ պու եօլտա պիր մուամէլէտէ գուսուրը վար իսէ, էճ-նէպիլիկինէ վէրիպ աֆվընը քէճա իթմիշտի :

Օ ազչամ Գօնթ՝ Ալիյի ալըպ Օթէօյլէ կիթտի : Էրթէտի կիւն սաաթ իւլտէ Ալիյի եանընա չազըրըպ « Սէն պանա պազը քէրրէ իր աթմագտա մահիրիմ տէր իտին » տէ-տի.քտէ, Ալի՝ պաչըլլա էվվէթ իշարէթինի եարըպ էյիթ-ճէսինէ տօղրուլար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք ալա , տիմէք օլուք քի , իր իլէ պիր էօքիւզիւ տուրտուրապիլիրսին :

Ալի էվիէթ իշարէթի իտէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիր գարլանը :

Ալի եինէ էվիէթ իշարէթի իտէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիր արսլանը :

Ալի իր աթըյօր կիպի էլինի սալլայըպ արսլան կիպի պաղբոր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Անլատըմ , պու եօլտա արսլան թուլմ . մուշըն . լաքին սիւրաթլա գօշմագ իւզրէ օլան իքի աթը տա տուրտուրապիլիրսին : (Ալի կիւլալու) էօյլէ իսէ ալյնէ . չիմտի սլյահ պէնէքլի իքի աթըլը պիր արապա կէչէճէք , հանի տիւն պէնիմ արապամտա կէօրտիւն եա' , օ աթըլար . արապանըն ալթընտա էգիլէճէք պիլէ օլտան , օ աթըլարը գարունըն էօնիւնտէ տուրտուրմալը :

Ալի աչաղա էնիպ սօգաղ գարունընըն էօնիւնտէ գալտըրըմըն իւզէրինտէ պիր չըզկը չէքաիքաէ , կէլիպ էֆէն . ախսինէ կէօթէրինճէ , էֆէնտիսի տախի արապանըն օ չըզկըտան իլէրի կէչմէյէճէք օլտըղընը անլայըպ , Ալինին սըրթընը թէչէքքիւր իշարէթի օլարագ օխչատը : Մօնդրա Ալինին չուպուղընը ալըպ գարունըն էօնիւնէ տուրարագրահաթ ըհաթ իշմէկէ պաչատըղընը կէօրիւնճէ , Մօնթէ Գրիսթօ տախի թէէմին օլուպ իլէրի կիրաի :

Սաաթ պէչ ըատտէլէրինէ տօղրա եանի արապայը պէքլէտիկի սաաթ Մօնթէ Գրիսթօ տա հաֆիֆճէ սապրաղլըգ ալամէթլէլէրի միւշահէտէ օլընբրտը : Բէնչէրէլէրի սօգաղա նաղբը պիր օտանըն իշինտէ պաղբ պաղբ տուրուպ ալյնէյէրէք կէղինիը վէ պաղբ տախի բէնչէրէյէ եագլաչըպ Ալինին ըհաթ ըհաթ չուպուղ իշաիկինի սէյր իտէր իտի :

Պիր տէ ուզագտան պիր կիւրիւլթի իշաիլտի քի , կիթտիքճէ եըլաբըմ կիպի պիր սիւրաթլա եագլաչմագտա իտի : Մօնդրա պիր աչըգ արապա կէօրիւնիւպ , պունըն աթըլարը տէլի կիպի օրայա պուրայա սըչրայարապ գօշմագտա , արապանը իսէ պիյհուտէ եէրէ տուրաբըմագա չայըչմագտա իտի :

Արապանըն իշինտէ պիր կէնճ գատըն վէ պիր տէ եէտի սէքիզ եաչընտա պիր էրքէք չօճուգ պիր պիրլէրինէ սա-

ըրբմըչար, տէհչէթտէն պողքըմայր պիլէ ոնութմուչար
ար: Արապա հէնուզ գըրըմագա եագըն օլուզ, էօնիւնէ
պիր ուֆագ թաշ բարչասը բասթ կէլէճէք եա ազըճըզ
պիր ազաճա իլիլէճէք օլա, բարչա բարչա օլաճազը ա-
շիքեար իտի:

Արապա սօգաղըն օրթասընտա կիթմէքտէ վէ կէլիպ կէ-
լէնիէրին գօրգուտան պաղքըմալարը իշիտիլմէքտէ իտի:

Ալի չուպուզընը եէրէ գօյուպ ճէպինտէն պիր իբ չը-
գարբը ամար, իբ սօլ թարաֆընտաքի պէկիրին էօն ա-
յաղքարընա իւչ քէրրէ տօլաչըր. հայլան շիտտէթ իւզրէ
գօյմագտան պիր գաշ ատըմ տահա իլէրուլէրսէ տէ, ա-
յաղքարը պաղը օլտըզընտան, օգըն իւզէրինէ եըզըլուպ
օզը գըրար, այագ իւսթիւ գալան հայլանըն տա գուվլէ-
թինի քէսէր: Պու արալըգտան իսթիֆատէ իտէրէք ա-
րապաճը աչազը ֆըլար. Ալի իտէ իքինճի պէկիրին պրու-
նընը չէլիք կիպի բարմագլարըյա թութուպ, պաղքըտա
պաղքըտա հէնուզ տիւչէն պէկիրին եանընա եաթըրըր:

Պիւթիւն պու շէյլէր պիր թիւֆէնք գուրչունընըն մա-
հայլնէ վարապիլէճէկի վագթտա օլմուչ իտէ տէ, եինէ ա-
րապանըն գարուսը էօնիւնտէ տուրմուչ օլան գօնաղըն
սահիպի պիր գաշ խըտմէթքեար իլէ եարտըմա գօյմագա
վագթ պուլմուչ իտի: Արապաճը գարույը աչմագտա ի-
քէն, Մօնթէ Գրիսթօ պիր էլի իլէ արապանըն մինտէր-
լէրինի վէ պիր գօյը իլէ պայըլմըչ օլան չօճուղընը գու-
ճաղքամագտա օլան գատընը գարարագ իքիսինի տէ սալօ-
նընա կէօթիւրիւպ Գօրգմայընըզ, էֆէնտիմ, արթըզ գօրգ-
մայընըզ, գուրթուլտընըզ: աիյէրէք գանարէնին իւզէ-
րինէ գօր:

Գատըն քէնտինէ կէլտիքտէ, պաչղա պիր շէյ սէօյլէմէ-
յիպ, էն պէօյիւք րէճա էննտընտա օլան գուվլէթլի պիր
նազար իլէ չօճուղընը Մօնթէ Գրիսթօյա կէօսթէրտի, զիրա
չօճուզ հայա պոյիքն իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Չօճուղը թէֆթիշ իտէրէք) Եվլէթ,
էֆէնտիմ, լաքին սիզ բահաթ օլընըզ, հիւ պիր շէյ եօզ-
արը, եալընըզ գօրգուտան պայըլմըչ:

Չօճուղըն վալիտէսի. — Աման, էֆէնտիմ, Այլահ աչ-
զընա, պէնի թէէմին իթմէք իշիւն սէօյլէմէյինիպ, պա-
զընըզ պէնպի նէ գատար ամմըչ. ահ, օղլում, իքի կէօ-

զիւմ, Լատուարում, տո՛ւյմայօրմըսընըզ . աման, Էֆէնտիմ, պիր հէքիմ չաղբըթընըզ . օղլումը դուրթարանա պիւթիւն մայրմը վէրիւրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ էլի իլէ, գօրգ մայըս պահաթ օլմասընը իշարէթ իթտիքտէն սօնղրա, պիր քիւչիւք չէքմէճէ աչըս իշինտէն եալարըլը պիր ուֆազ շիշէ չըգարաք . իշինտէքի գան կիպի գթրմըղը պիր սուտան չօճուղըն սուտագլարընա պիր տամլա ագթընճա, չօճուգ հալա պէնցիքիւ կիպի օլարըք հալտէ, տէրադապ կէօղլէրինի աչար :

Չօճուղըն վալիտէսի . — (Պունը կէօրտիւկինտէ սէվին . ճինաէն չըլարըլօր կիպի) Նէրէտէլիլ . էօյլէ պիր թէհլիքէտէն պիղի գուրթարան քիմտիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էֆէնտիմ, սիղի պիր քէտէր կէօրմէտէն գուրթարաղը իշիւն քէնտինի պալսթիյար ատտ իտէն պիր ատամըն էվինտէսինիլ :

Գատըն . — Լանէթ օլտուն օ մէրադա, Բարիղտէ հէքքէս Մատամ Տանկլարըն աթլարընը մէտհ իտէրլէրտի տէ, պէն տէ տիվանէլիք իթտիմ թէճըրիպէ իթմէք իսթէտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Թաաճճիւպ կէօսթէրէրէք) Վայ, օ աթլար Մատամ Տանկլարըն աթլարըմը տըր :

Գատըն . — Էվիլէթ, Էֆէնտիմ . սիղ Մատամ Տանկլարը թանըյօրմըսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Թանրըրմ, Էֆէնտիմ շիմտի մէսրուրլիլէթիմ իքի գաթ զիյատէ օլտը . սիղի պու թէհլիքէտէն գուրթարաղըրմ իշիւն, զիրա մաղապաճ պիր գաղա վուգու պուլմուչ օլտա իտի, պէնտէնիղէ թէօհմէթ ատտ իտէպիլիր իտինիլ . տիւն պու աթլարը պէնտէնիլ Պարօն Տանկլարտան սաթըն ալմըչ իտիմ, լաքին Մատամ Տանկլար օ դատար թէէսիւֆ իտիյօր իտի քի, կէրի կէօնտէրմէկէ մէճպուր օլտումտա գապուլ իթմէլէրինի րէճա իթմիշտիմ :

Գատըն . — Տիմէք օլուր քի, սիղ տիւն Մատամ Էրմին Տանկլարըն պանա րէք չօգ վասֆընը իթմիշ օլտըղը Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ՛սընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվիլէթ, Էֆէնտիմ :

Գատըն . — Պէնտէնիղին իամիմ տէ Մատամ Էլօիղ տը Վիլֆօր տըր : (Գօնթ՝ ապա իշիթմէմիշ պիր իամ իշիտիյօր կիպի սէլամ վէրտիքտէ) Ա՛հ, Մ . Վիլֆօր նէ գատար թէշէքքիւր իտէճէք, զիրա իքիմիղի տէ էօլիմտէն գուր-

թարաքնբզ, գարբսրնր վէ չօճուղընը քէնտինէ պաղըչլա-
տընբզ. սիղին օ ճէսուր խըտմէթ.քեարընբզ օլմասա խտի,
չիւպհէսիզ չօճուղըմ իլէ պէրապէր էօլէճէքսիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Թէհլիքէ ազլըմա կէլտիքճէ հալա
գօրգմագ տայըմ:

Մատամ Վիլֆօր. — Ատամընբզա լայըգը վէճհլէ ֆէտա-
քեարըրըրնն միւքեաֆաթքնր վէրէյիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Բէճա խտէրիմ, էֆէնտիմ, Ալինին
ախլագընը պօղմայընրզ նէ միւքեաֆաթ իլէ վէ նէ տախի
մէտճ իլէ, զիրա սօնղրա պանա եարամազ օլուր. Ալի քէօ-
լէմտիր, սիղի գուրթարմազլա պանա խըտմէթ իթտի.
պանա խըտմէթ իթմէք իսէ պօրճը տըր:

Մատամ Վիլֆօր. — Կիւղէլ ամմա քէնտի էօմրիւնի պի-
զիմ իչիւն թէհլիքէյէ գօյտը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Քէնտիսինի տէ պէն էօլիւմէն գուր-
թարմըչ օլտըղըմ իչիւն էօմրիւ պէնիմ տիր:

Մատամ Վիլֆօր պէլքի պու ատամըն իլը կէօրիւչտէ
հէր քէսէ իթտիկի թէէսիրի միւլահազա իլէ սիւքիւթ իթ-
տի: Պու սիւքիւթ էանասընտա Գօնթ՝ վալիտէսինին էօ-
րիւպ սէվմէքտէ օլտըղը չօճուղա տիզգաթ իլէ պագար
խտի: Պու չօճուգ զայըֆ վէ նարին օլուպ, հէր նէ գա-
տար 8 եաչընտա խտի իսէ տէ, չէհրէսինտէն էն աղ օն իքի
եաչընտա կէօրիւնիւրտի: Վալիտէսինին գուճաղընտան
սիլքինիպ չըգաղգտա, իպթիտա կիթտի Մօնթէ Գրիսթօնն
իլան չըգարտըղը չէքմէճէյի աչտը. սօնղրա հէր իսթէտի-
կինի եարմազա ալըչմըչ չօճուղլարըն իթտիկի կիպի քիմ-
սէտէն իզն իսթէմէքսիղին գարըչտըրմազա պաչլատը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Թէլաչ իլէ) Աման, օնա տօգոււն-
մայընբզ գուղըմ. օ սուլարըն պաղըլարը թէհլիքէլի տիր.
եալընբզ իչմէքտէ տէյիլ, գօղլամազտա պիլէ:

Մատամ Վիլֆօր գօրգուպ չօճուղըն գօլընտան թութա-
րաղ եանընա չէքտի, լաքին գօրգուսը կէչինճէ զիլատէ
պիր թէճէստիւպէ չէքմէճէյէ պագարըքնը Գօնթ միւչա-
հէտէ էյլէտի:

Ս տագիգատա Ալի իչէրի կիրտիքտէ, Մատամ Վիլֆօր
սէվինճ ալէմէթի իլէ չօճուղընը քէնտինէ չէքէրէք օնտ-
ուար, չու խըտմէթ.քեարը կէօրիւյօրմըքն, իլիտ պիր ա-
տամ տըր, զիրա աթլարը թութմագ իչիւն քէնտի էօմ-

բիւնի թէհլիքէյէ գոյարագ պիղի գուրթարաք. օնա թէ-
չէքքիւր իթ, օղլում, զիրա օ օլմասա իտի, շիմտի պէլքի
իքիմիդ տէ էօլմիւշ օլաճագարգ ։ տէտի ։

Զօճուգ . — (Թէնէզզիւլ իթմէյիպ պաշընը չէվիրէրէք)
Ամմա շիրքին հա' ։

Մօնթէ Գրիսթօ՝ կէօյա չօճուգ իւմիտլէրինէ թազվիյէթ
վէրմիշ կիպի կիւլիւմսէտի . Մատամ՝ Վիլֆօր իսէ օղլընը
խաֆիֆէէ թազիր իթտի ։

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Ալիյէ արապճա) Պազը՝ յօրմըսըն,
պու գատըն՝ օղլունա, տանա թէչէքքիւր իթմէսինի թալ-
սիյէ իտիյօր տա, օ տա սէնին իշիւն բէք շիրքին տիր աիյօր ։

Ալի՝ եիւզիւնատէ հիշ պիր տարկընըրգ ալամէթի կէօս-
թէրմէքսիզին պաշընը չէվիրտի, ֆազաթ պրունընըն տէ-
լիքլէրինին աչըլմասընտան գալպինին զէտէլէնմիշ օլարըրնը
Մօնթէ Գրիսթօ անլատը ։

Մատամ Վիլֆօր . — (Կիթմէք իշիւն գալգարագ) Էֆէն-
տիմ, հէր վազթ պու էվտէ՞ մի օթուրըրսընըրգ ։

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խա՛յր, էֆէնտիմ, պուրայա արա
սըրա կէլիրիմ. սաիր վազթլար Շանղ-Էլէզէտէ 30 նօմէ-
րօտա օթուրըրմ՝ Անլաչըլան քէնտինիզէ կէլմիշսինիզ,
կիթմէք արզուսընտաընըրգ . աթլարը պիղիմ՝ արապայա
գօշտուլար տա (չօճուգա կիւլէրէք) օ շիրքին Ալի սիզի
տէվէթխանէյէ գատար կէօթիւրմէքլէ միւշէրրէֆ օլուն-
սիզին արապաճը պուրատա գալըն, արապայը թաամիր
իթտիրսին . թաամիր օլտըրը անտէ պիղիմ՝ աթլար իլէ Մա-
տամ Տանկլարա կէօնտէրիրիմ ։

Մատամ Վիլֆօր . — Բէք կիւզէլ ամմա պէն արթըրգ օ
աթլար իլէ կիթմէկէ ճէսարէթ իտէմէմ ։

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էֆէնտիմ, կէօրէճէքսինիզ քի Ալի-
նին էլինտէ գուզու կիզի միւլայիմ՝ օլաճագար ։

Ալի՝ պու էսնատէ աթլարը բէք չօզ կիւճլիքլէ այագ
իւզէրինէ գալտըրմըշ վէ էլինտէ սիրքէյէ պաթըրըմըշ
պիր սիւնկէր իլէ թէրլի վէ քէօրիւքի պրունլարընը վէ
գուլազլարընը օվուշտըրմագ տա իտի ։ Հայվանլար պիր գաշ
սանիյէ շամաթա իլէ նէֆէս ալարագ թիթրէտիլէր . Ալի՝
արապանըն գըրըլտըրընը կէօրիւպ վուգուաթը տույարագ
գարունըն էօնիւնէ թօրլանմըշ օլան խալզըն իշինտէ աթ-
լարը Գօնթըն արապասընա գօշուպ կէմլէրինի թօրլատը

վէ արապանճընըն եէրինէ չբգարգտա , պիր ազ էվվէլ օ
 դատար հրրսլանմըչ օլան հայվանլարբ գամէբ գուվվէթիլէ
 եիրբիթմէկէ պաչաար . օ մէչհուբ պէնէքլի եաղըզլար իսէ
 քիրանը պէկիրինտէն ուսլու օլմուչլար ար , հաթթա օ տէ-
 րէճէտէ քի , Մօնթէ Գրիսթօնըն գօնաղընտան Վիլֆօրըն
 էվինէ իքի սաաթտա կիթտիլէր :

Մատամ Վիլֆօր խանէսինէ վարքպ ֆամիլեանա վու-
 գուբ թապիի օլան թէլաչլար կէչտիքտէն սօնղրա , Մատամ
 Տանկլարա շու մէքթուպբ եազար :

« Ազիզիմ էրմին ,

« Ազ գալար թէլէֆ օլույօր իաիք : Տիւն վասֆբ կէչմիչ
 օլուպ պու կիւն իսէ քէնտիսինի կէօրմէք մէմուլքնտա օլ-
 մատրղբմ Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ օ պիզի միւճիզէ նէվին-
 տէն օլարադ էօլիւմտէն գուրթարտը : Տիւն սէն անըն վաս-
 ֆընը իթտիկին էսնատէ պէն քիւչիւք ազլքմըն պիւթիւն
 գուվվէթիլէ սէնի իսթիհգա իաիյօր իտիմ , լաքին պու
 կիւն իսէ վասֆըն բէք ազ օլարըընը իզբարէ մէճպուրբմ :
 Հայվանլարըն տէլի կիպի իւրքիւպ գայմաղա պաչաարլար-
 էկէր Գօնթըն խըտմէթ քեարլարընտան պիր սիյահ Զէնճի
 օլմայա իտի , միւճէրբէա օղլում էտուարը տա պէնի տէ եա
 պիր աղանա , եա պիր թաչա չարբբպ բարչա բարչա իտէ-
 ճէքլէրտի : Գօնթըն էմրի իւզէրինէ օ սիյահ խըտմէթ քեար
 քէնտիսի թէհլիքէյէ աթարադ կէլիպ աթլարբ տուրտուր-
 տը . Գօնթ քէնտիսի տաթի գօլուպ պիզի խանէսինէ կէօ-
 թիւրտի , պայքլմըչ օլան օղլումը այքլթար , սօնղրա տա
 քէնտի արապասըլլա պիզի էվիմիզէ կէօնատէրտի . սէնին
 արապանը տա եարըն սանա կէօնտէրէճէք : Գու վագաա-
 տան տօլայը աթլարընը պիր ազ գայքֆլանմըչ պուլանագ-
 սըն . չաչրտըլար , գանն իտէրսին քի պիր ատամա եէ-
 նիլտիքլէրինտէն տօլայը նէտամէթ իւզրէտիրլէր : Գօնթ
 պանա սէօյլէտի քի , իքի կիւն էյի պագըլքրսա , եինէ էսքի
 հալլէրինէ կէլիլլէր , եանի եինէ տիւնքի կիպի գուտու-
 րապիլիլլէր :

« Գալ սաղըբգլա . արապան վէ աթլարըն իլէ կէզմէկէ
 կիթտիկիմ իչիւն սանա թէչէքքիւր իթմէմ , ամմա աթլա-
 րընըն տէլիլիլի իչիւն սանա քին սագլամագ տա նան քէօր-
 լիւք օլուր , չիւնքի աթլարըն տէլի օլմասա իտի , Գօնթբ

Թանրմագ ֆրսաթընք պուլամայածադտրմ: Պու շեօհրէթիլի էճնէպիլնին միլիօնլարը շեօյլէ տուրսուն, շախսը տախի օ գատար միլթալէայէ շայան կէօրիւնիւյօր քի, աթլարըն իլէ պիր տահա Պուլօնեը օրմանընա կիտիլմէ.ք լազիմպիլէ օլսա, եինէ անլամագա շալքշաճադըմ:

« Էտուար հիլ զօրգմայըպ կյիտճէսինէ տայանտը. պա. յըլտը ամմա նէ պազըրտը նէ տէ ազլատը, սէն եինէ պանա վալիտէ մուհապպէթիլն միւպալէղա իթտիրիյօր տիլէճէ.ք. սին. լաքին պու շօճուղըն օ գատար ինճէ վէ զայըֆ վիւ. ճուտընըն իլինտէ պիր տէմիր Եիւրէ.ք վար: Սիզին Էօթէ. նիլէ սէլամ իտէր. պէն տէ սէնին կէօզլէրինտէն էօրէրիմ: »

« Էլօիղ տը Վիլֆօր: »

« Զէյլ. — Միւճէրրէտ պէն Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ իլէ կէօրիւշմէ.ք իսթէրիմ. պէնի անըն իլէ սիզին էվտէ պուլուշաբըմայը. պէն չիմտի Մ. Վիլֆօրա, օնա պիր վի. դիթա իթմէ.ք լազըմ կէլտիկինի սէօյլէտիմ. ինշալլահ մու. վաֆֆագ օլուրըմ: »

Օ ագշամքի Սթէօյլ վուգուաթը Բարիզին հէր թարա. ֆընտա սէօյլէնմէ.քտէ իտի: Ալպէր՝ վալիտէսինէ հի.քեայէ իթտի. Շաթօ - Բընօ՝ Ժօգէ.յ Գլիւպինտէ, Տէպրէյ՝ տախի. լիլէ նէզարէթիլնտէ, Պօշան տախի կազէթասընտա նազլ էյլէտի: Պու վագաա վաօէթասըյլա Մօնթէ Գրիսթօ՝ պիւ. թիւն Բարիզ աօրլգատէ թագըմընըն գատընլարընըն հիւս. նիւ թէվէճճիւհինի գազանտը:

Կէրէ.ք Գօնթը օրատա կէօրէպիլմէ.ք, վէ կէրէ.ք վա. գաայը քէնտի ազզընտան իշիթմէ.ք արզուսըյլա Մատամ Վիլֆօրա բէ.ք շօգ վիզիթա իտէնլէր օլտու:

Վիլֆօր իսէ, Էլօիզին Մատամ Տանկլարա եազաըզը կիպի, վիզիթա էլպիսէլէրինի կլլէրէ.ք պիր արապայա պինիպ, օ ագշամ Շանգ - Էլիզէտէ 30 նօմէրօլու խանէյէ կիթտի:

10.

ՊԱՀՍԸ ՖԻՔԻՐ .

Մօնթէ Գրիսթօ Բարիզտէ շօգտան պէրու եաշամագտա պուլունմուշ օլայըտը, Մ. Վիլֆօրըն քէնտիսինէ իթտիկի վիզիթանըն նէ տէրէճէտէ էհէմիլլէթիլ օլտըզընը անլայա. պիլըր իտի:

Թախթը հիւքիւմէթտէ օլան գրալ կէրէք Պուրպօն խանէտանընըն պէօյիւք գօլընտան օլտուն, կէրէք քիւչիւք գօլընտան օլտուն, պաչ վէքիլ տէ խթէր էֆքեարը ասթիգա, խթէր սէրպէսիյէթ, վէ խթէրտէ հալը հազըր թարաֆտարը պուլունսըն, Վիլֆօր տայմա սէրայ իլէ խօշ կէչինէն ատամլարտան պիրի օլտըզընտան, հէր քէս ինտինտէ մէհարէթլի դանն օլունուր տը, չիւնքի տէվլէթ ումուրլարընտա թէտէննի կէօրմէյէն ատամլարա ալէլումում տիրայէթլի նազարըյլա պագարլար: Հէր նէ դատար քէք չօգ քիմսէլէրին նազարընտա խթիքրահ վէ նէֆրէթ օլունուր պիր ատամ խտի խէ տէ, պազըր թարաֆտան տա զիյատէսիյլէ հըմայէթ ու սահապէթ օլունուրտը. ֆագաթ պունունլա պէրապէր երինէ քիմսէնին մուհապպէթինի ճէլպ խտէմէմիշտի:

Հաքիմիք սիլքինին էն եիւքսէք մէմուրլիյէթլէրինտէն պիրինէ մութասարըրֆ օլտուղընտան, մէմուրլիյէթինէ միւգթաղի օլան հարէքէթի պէճէրէպիլիրտի. գօնազըր խտէ զէվճէսինին կէնճլիկիլլէ պէրապէր իլք դարըսընտան գազանմըչ օլտըզըր օն սէքիզ եաչընտա պիր գըզըր վասէթասըյլա չէօհրէթ պուլմըչ խտի խէ տէ, երինէ պունունլա պէրապէր Բարիդին էն վագարլըր գօնագլարընտան պիրի օլուպ, թէչրիֆաթըր գատիմէյի զիյատէսիյլէ կէօզէտիրլէր խտի:

Վիլֆօրըն կէրէք խանէսի տէրունինտէ վէ կէրէք խտի թաթէ կէօսթէրտիկի մէսլէք խտէ էֆքեարըր ճէտիտէ իլէ թարաֆտարանընտան իքրահիյէթ վէ օ էֆքեարտա պուլունանլարա քին ու զարազլա հիւքիւմէթը հազըրէ գատիտէսինէ քեամիլէն սատագաթտան խպարէթ խտի:

Քէնախտի եալընըզ հաքիմ օլմայըպ տիրլօմաթլըգտա տախի մէհարէթի վարըտը: Էսքի սէրայյլա օլան իւլֆէթի միւնասէպէթիլլէ օնտան պահս օլունտըզ ճա, տայմա թասգիմ իլէ հատ էյլէմէսի եէնի սէրայ խալզընըն տախի մուհապպէթինի ճէլպ էյլէմիշ խտի. խաթըրնա բիայէթ խտէրլէր վէ սըրասըր կէլտիքճէ նասիհաթ տախի խթէրլէր խտի. Պունունլա պէրապէր էկէր պաչլարընտան աթապիլմէք միւմըրին օլտա խտի, պու հօլտա մուամէլէ իթմէյէճէքլէրինտէ չիւպճէ հօգ խտի. Լաքին Վիլֆօր էսքի զէմանըն տէրէ պէյլէրի կիպի ալընմազ պիր գալէ իչինտէ խտի: Պու գալէտէ պուլունմասը՝ վէքեալէթը ումումիլլէ մէմուրլիյէթի

օլուպ, պու մէմուրիյէթին հէր ճիհէթինտէն իտիլէպիլէ-
ճէք իսթիֆատէլէրին հիշ պիրինտէ իհմալ իթմէզտի շա-
յէտ մէմուրիյէթինէ տօգունըլաճագ օլտա, պիթարաֆլը-
զընը իթիրազա թէպտիլ իթմէք իշիւն տէրհալ քէնտիսինի
միլլէթ մէճլիսինէ ազա ինթիխապ իթտիրէպիլիր իտի :

Վիլֆօր տայմա բէք ազ վիզիթա իտէր վէ քէնտինէ վի-
զիթա իտէնլէրէ տախի նատիրէն կիտուպ քէնտի եէրինէ
զէվճէսի մուզապէլէ իտէր տի : Պունուն պու հալինի խալզ
տա դապուլ իթմիշ օլտըզընտան, պիր շէյ տիմէզլէրտի
չիւնքի Վիլֆօրըն դրուրիյէթինտէն զատէկեանըլզ կէօս-
թէրմէք ֆիքրիլէ եարմագտա օլտըզը պու մուամէլէյի
մէշղուլիյէթինին շօգլուզընտան զանն իտէրլէր իտի : Վիլ-
ֆօր իտէ շու « Բէնտի քէնտինէ բաղպէթ իտիյօր կէօրիւ-
նիւրսէն սանա բաղպէթ իտէրլէր » քէլամը հիքմէթամիզի
ահքեամընա թէվֆիդէն հարէքէթ իտէր տի քի, պու քէ-
լամ Եունանիլէրին « քէնտինի թանը » քէլամընտան տահա
զիյատէ ֆախտէլի կէօրիւնտիկինտէն, զէմանըմըզտա պաշ-
գալարընը թանըմագ ֆէննի տահա գօլայ վէ տահա քետրը
օլուպ, անըն եէրինէ դաիմ օլմուշտըր : Վիլֆօր տօսթլարը
իշիւն գուվլէթլի պիր համի, բագիպլէրի իշիւն քինլի
պիր աիւշման, սաիրլէրի իշիւն գանօնըն մէրմէրտէն եօնմա
պիր բէսմը միւճէսսէմի իտի : Թալր ու հարէքէթի դրուրը,
լէհճէսի սօուգ, պագըշը տօնուգ, բէնքսիզ եախօտ ու-
զուպանէ քէսքին պիր հալտէ իտի : Իշթէ տէօրթ իխթի-
լալըն էճգասընը թէշքիլ իթտիրտէն սօնդրա պիր ինսան
գըլաֆէթինէ սօգտըզլարը Վիլֆօր նամընտաքի ատամ՝
պու միսիլու պիր ատամ իտի :

Վիլֆօր ումում նազարընտա թէճէսսիւսի սէվմէզ պիր
ատամ զանն օլունուրտը : Հէր սէնէ պիր պալօ վէրիր-
վէրտիկի պալօտա չարեէք սատթ գատար անճագ տու-
րուր, եանի դրալըն քէնտի պալօսընտա պուլընտըզը միւտ-
տէթտէն գըրգ պէշ տաղիգա էքսիք պուլունըր իտի :
Նատիրէն պիր վիսթ օյնար վէ օյունա տա քէնտինէ եա-
գըշըր արգատաշլար տավէթ օլունուրտը, մէսէլա պիր
էլլի, եա պիր տէսրօթ, եա պիր բրէնս վէ եա պիր բէխ
վէ եախօտ սէրայտան պիրի :

Իշթէ արապա իլէ Մօնթէ Գրիսթօնըն գարուսընա կէ-
լէն ատամ պու եօլտա պիր զաթ իտի :

Յոտածը՝ Վիլիֆորըն վիդիլթայա կէլտիկինի խապէր վէր-տիկի էսնատէ, Մօնթէ Գրիսթօ պիր պէօյիւք մասա իւզերինտէ աչքլմըչ օլան խարթատա Բէթէրսպուրկտան Չինէ պիր եօլ քէչֆինի միւթալէա իթմէքտէ խտի :

Վէքիլը ումումի՝ մահքէմէյէ կիրտիկի աղքըր վէ վազարլը թավրը իլէ Մօնթէ Գրիսթօնըն օտասընա կիրտի : Պու զաթ պաչգա տէֆա Մարսիլեատա կէօրտիւկիմիլ Վիլիֆօր , եախօտ տահա տօղրը սէօյլէմէք լաղըմ՝ կէլիբտէ , Մարսիլեատա կէօրտիւկիմիլ Վիլիֆօրըն տէվամիսի խտի , զիրա թապիաթ տայմա գաիտէլէրինէ ըիայէթ իթմէքտէ օլտըղընտան , օ վազթտան շիմոխյէ գատար պու ատամտա տախի քէնտի հիւքմինի իճրա իթմիշտի . մէսէլա օ վազթինճէ խտի , շիմոի զայըֆ . օ վազթ պէյաղ պէնղլի , շիմոի սարարմըչ , չուգուր կէօղլէրի տահա զիյատէ իչինէ չէքիլմիչ օլտըղընտան , ալթուն թէլլի կէօղլիւքլէրի եիւզինին պիր ազասը կիպի կէօրիւնիւրտի : Պօյուն պաղընտան մատա իւզերինտէ հիչ պիր պէյաղ չէյ օլմայըպ , պիւթիւն էլպիսէսի սիյահ վէ սէթրէսինին պիր իլիկինտէն տիկէր իլիկինէ թագըլմըչ օլան գըրմըղըր ինճէ նիչան գօրտէլասը գան իլէ չէքիլմիչ պիր չըղկը կիպի տուրուր խտի :

Մօնթէ Գրիսթօ հէր նէ գատար քէնտինի զապթա միւգթէտիր պիր ատամ խտի իսէ տէ , Վիլիֆօրըն սէլամընը ալըր իքէն , անլաչըլաճագ տէրէճէտէ թէճէսսիւս իլէ վէքիլը ումումիլի նաղարը թէֆթիչէ ալտը : Վիլիֆօր կէրէք թապիաթը վէ կէրէք թէճրիպէսի իգթիզասընճա հիչ պիր չէյէ ինանմայըպ , Մօնթէ Գրիսթօյա տախի սաիրլէրի կիպի Բօմա պէյլէրինտէն եախօտ Ամէրիգա զէնկինլէրինտէն պիրի օլտըղընա ինանմագտան խտէ , եէնի գըամէթ արամագ իւղրէ Բարիզէ կէլմիչ պիր տօլանտըրըճը վէ եա քիւրէքտէն գաչմըչ պիր միւճրիմ՝ օլտըղընա ինանմաղա տախի զիյատէ մաիլ խտի :

Վիլիֆօր . — (Ալօգաթլարա մախսուս օլուպ , մահքէմէտէն տիշարտա տախի թէրք իթմէք իսթէմէտիքլէրի էքչի պիր սէտա իլէ) Էֆէնտիմ , զէվճէմէ վէ չօճուղըմա իթմիչ օլտըղընըղ պիր պէօյիւք խըտմէթ . սիղէ իյֆաի թէչէքքիւրէ մէճպուր էյլէտիկինտէն , օնու էտա վէ իյֆայէ կէլտիմ :

Պու քէլամլարը սէօյլէտիկի էսնատէ , հաքիմին օ սէրթ

չէ հրէսինտէ տախմի սուրէթտէ մուշահէտէ օլընան խօտ. պինլիք ալամէթի ապլա թէպէտտիւլ իթմէտի : Պու սէօղլէրի վէքիւլը ումուսի քէնտինէ մախսուս պիր հէյէթլէ , պօյնունը , օմուղլարընը գըմըլտտթմադարըն վէ հիշ պիր հարէքէթ իթմէքսիզին , եանի միւտահէնէճիլէրինին՝ գանունըն մէրմէրտէն րէամը միւճէսսէմի տիմէլէրինէ սէպէպ օլան հալի իլէ սէօյլէմիշ խտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Զիյատէ պիր պիւրուտէթլէ) Էֆէն . տիմ՝ պիր վալիտէնին էվլատընը գուրթարմադ ֆրսաթքնա նաիլ օլտըղըմ՝ իչիւն քէնտիմի պախթիյար ատա խաէրիմ , զիրա վալիտէ մուհապպէթի քեաֆֆէի մուհապպէթին էն ազիզի տիր տէրլէր . պէն քէնտիմի պախթիյար պէլլէտիկիմ իչիւն սիզին զահմէթ խոււպ թէշէքքիւրէ կէլմէնիզէ հաճէթ եօգ խտի . հէր հալտէ պօճլու զանն իթտիկինիզ՝ պանա շէրէֆ տիր , շիւնքի Մ . Վիլֆօրըն պանա կէօսթէրմիշ օլտըղը հիւանիւ նազարը հէր քէսէ կէօսթէրմէտիկինի պիլիբիմ՝ լաքին պէնճէ օ հիւանիւ նազար նէ գատար գըլմէթլի օլուր իսէ օլսուն , գալպիմին սէվինճլինի տէյմէզ :

Վիլֆօր մէմուլին զայրը օլարադ կէօրմիւշ օլտըղը պէօյլէ պիր մուամէլէյէ թաաճճիւպ խսուպ , զըրհընըն ալթընտա եարալանարընը հըսս խաէն պիր նէֆէր կիպի իւրրէրաի իսէ տէ , տուտաղընը էհէմիլյէթսիզէ պիւքիւշինտէն , Մօնթէ Գրիսթօյը իւք կէօրիւշինտէ նէգաքէթտէն պիպէհրէ պիր ատամ՝ օլտըղընը անլամըշ էֆքեարընտա պուլընըր կիպի կէօրիւնտի : Պու հալ իլէ գըրըլմըշ օլան միւքեալէմէյի պիր պաշգա պահս իլէ թաղէլէմէք իչիւն էթրաֆընա նազար իլէ , կէօզիւնիւ իլէրի կիրտիկի էօնատէ Մօնթէ Գրիսթօյը միւթալէա իթմէք իւզրէ պուլտըղը խարթանըն իւզէրինէ աթարադ տէտի :

Վիլֆօր . — Ճօղրաֆիա իլէ՝ մի մէշղուլ օլույօրընըզ , էֆէնտիմ . կիւզէլ վէ վասի պիր իլիմտիր , ալէլխուսուս սիզին կիպի իւզէրինտէ իշար օլունան պիւթիւն մէմէքէթլէրի կէօրմիւշ պիր ատամ իչիւն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ , սիզին հէր կիւն պաղը միւթէննալար իւզէրինտէ իճրա իթմէքտէ օլտըղընըզ թէճըրիպէյի պէն ումուսէն ինտան ճինսինին իւզէրինտէ իթմէք իսթէտիմ , եանի ֆէնը սիմա միւթալէասըր կիպի տիւշիւնտիմ քի , պու շէյին ճիւզինտէն հէյէթը մէճմուտընը

անյամագա չարքմագ տան իսէ , հէյէթը մէճմուասընտան ճիւղէրինի անյամագ տահա գօլայ տըր : Հէմտէ պու պիր ճէպր գախտէսի տիր քի , մայիւմտան մէճհուլը արամայլը , եօգսա մէճհուլտէն մայիւմ իսթիխրաճ օլուհամազ :

Լաքին բէճա իտէրիմ , էֆէնտիմ , օթուրընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ էլիյէ Վիլֆօրա պիր գօլթուզ սանտալեասը կէօսթէրտի , Վիլֆօր տա օթուրմագ իչիւն սանտալեայը քէնտիսի իլէրի շէքմէկէ մէճպուր օլտը . Գօնթ իսէ Վիլֆօր կէլմէտէն էվվէլ էօնիւնէ տիզ իւսթիւ օթուրմուշ օլտըզը սանտալեայա օթուրտըզընտան , պու թարզ իլէ սըրթընը բէնչէրէյէ , եիւզիւնին նրսֆընը միւսաֆիրինէ տէօնմիւշ վէ տիրսէկիւնի տէ խարթանըն իւզէրինէ տայամըչ պուլուհտը : Պու միւքեայլէմէ Մօրսէրին վէ Տանկարըն խանէլէրինտէ վուդու պուլտըզը կիպի , մէվզիէ միւնասիպ տէյիլ իսէ տէ , շախալարա նիսպէթլի պիր սուրէթ քէսպ իթմէքտէ իտի :

Վիլֆօր . — (Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնդրա) Ձաննրմ ֆէյլէսօֆի իլէ մէշղուլ օլույօրսընըզ . վալլահի , էֆէնտիմ , էկէր պէնիմ տէ սիզին կիպի իշիմ օլմասա , տօղրուսը պաշգա եօլտա վէ տահա էյլէնճէլի պիր շէյ իլէ մէշղուլ օլուր իտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տօղրու տըր , էֆէնտիմ , կիւնէշ խուրտէպինի իլէ պագանըն նազարընտա ինսան աէնիլէն հայվան բէք շիրքին պիր թըրթըլտըր . լաքին զանն իտէրիմ շիմտի սիզ պանա իշինիզ եօգ տէտինիզ . պագայլմ սիզ պիր իշ մի կէօրիւյօրմ զանն իտիյօրսընըզ , եախօտ տահա աշըզ սէօյլէյէլիմ , եօգսա եաբարզլարընըզա պիր իշ տէնիլէպիլիբ գիւիւմինտէ միսինիզ :

Պու իքինճի մուամէլէտէն Վիլֆօրըն թասաճճիւպի արթտը , զիրա վէքիլը ումումի շօգտան պէրու քէնտիսինէ պու եօլտա սէօզ սէօյլէյէճէք ատամ կէօրմէմիշ իտի , եախօտ տահա տօղրուսը իլք տէֆա պու միսիլու աճայիպ լազըրտը իշիթմէքտէ իտի :

Վիլֆօր . — Էֆէնտի , սիզ էճնէպիսինիզ , քէնտիսինիզ տէ իզրար իտիյօրսընըզ . սիզին էօմրիւնիզլին պիր միւտտէթի Շարգ թարաֆլարընտա կէշմիշ , անըն իչիւն օ գապա մէմլէքէթլէրտէ իճրաի ատալէթտէ զիյատէ թասաճիզ օլուհուր :

սա տա, պիղիմ մէմէքէթիմիզտէ միւտազգիզանէ վէ նի-
զամ իւզրէ իծրա իտիլիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիլիրիմ, էֆէնտիմ, պիլիրիմ, զիրա
պէն հէր մէմէքէթին նիզամաթընը , ճէզա գանուննամէ-
լէրինի միւթալէա իտէրէք վիւճաանքմտա մուհաքէմէ վէ
մուգայէսէ էյլէտիմ, եանի տիմէք իսթէրիմ քի , էսքի
միլլէթլէրին գանուն վէ գաիտէլէրինի ատալէթը իւահէյէյէ
տահա զիյատէ մուվաֆըզ պուլտըմ :

Վիլֆօր . — Գըյաս գաիտէսինի գապուլ իթմիլջ օլայ-
տըզ , օ վագթ ճէզա գանուննամէլէրիմիզ սատէլէշիր , վէ
պիր ազ էվվէլ տէտիկինիզ կիպի հաքիմլէրիմիզ իշիւն բէք
չօգ իշ գալմնզ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէլքի պիր կիւն օ տա օլուր : Մա-
լիւմինիզ տիր քի , ինսանլար քէնտի իյճատ ու իսթիրա-
լարընտա միւրէքքէպտէն միւֆրէտի քէշֆ իտէրլէր , զիրա
քէմալ ֆէրտտէ տիր :

Վիլֆօր . — Գանունլարըմըզ մէյտանտա օլուպ , տէրուն-
լէրի իսէ միւթէնագըս շէյլէրլէ տօլու տըր , չիւնքի էսքի կա-
լիա ատէթլէրինտէն , Բօմա գանունլարընտան , Պրէնք ու-
սուլլէրինտէն ալընմըլար տըր : Նիմտի սիզ տէ իզրար իթ-
մէլիսինիզ քի , պիւթիւն պու գանունլարըն միւթալէասը
ազ վագթա վէ ազ զահմէթէ միւհթաճ տէյիլ տիր . պուն-
տան մատտա բէք չօգ գուվլէի հաֆըզա լաղըմ տըր քի ,
պիր քէրրէ էօյրէնիլտիքտէն սօնղրա ունուտըմասըն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէն տէ սիզին էֆքեարընըզտայըմ,
ֆադաթ սիզ եալընըզ ֆրանսըզ գանունլարընը էօյրէնմիլջ-
սինիզ , պէն պիւթիւն միլլէթլէրին գանունլարընը միւթա-
լէա իթտիմ, եանի ինկիլիզ , Օսմանլը , Ճարօն , Հինտ գա-
նունլարընը տաիսի Պրանսա գանունլարընը պիլտիկիմ գա-
տար պիլիրիմ . անըն իշիւն պու տիւնեատա հէր շէյին
պիր նիսպէթի օլտըզը կիպի , պէնիմ եարտըզըմա նիսպէ-
թէն սիզին եարաճաղընըզ պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր ,
վէ պէնիմ էօյրէնտիկիմէ նիսպէթէն տահա սիզ չօգ շէյ-
լէր էօյրէնմէլիսինիզ :

Վիլֆօր . — (Թաաճճիւպլէ) Բէք էյի , ամմա պու շէյ-
լէրի նէ մագսէտլէ էօյրէնտիսինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Թէպէսսիւմլէ) Անլաշըլտը , մալիւ-
մաթլը վէ պէօյիւք ատամ շէօհրէթիսինի գազանմիլջ իսէնիզ

տէ ինսանա ճէմիյէթը պէշէրլիյէնին պաղտըղը ատի կէօղ իլէ պաղը, յօրսընըղ, վէ ինսանտան պաշլայըպ եինէ ինսանտա պիթլրիյօրսընըղ, եանի ինսան ֆէրասէթինին կէզէպիլէճէկի էն ուֆաղ վէ էն տար աաիրէնին իշինտէ կէզիյօրսընըղ :

Վիլֆօր. — (Կիթտի.քճէ թաաճճիւպի արթարաղ) Ի.յ. գահ խոինիղ, էֆէնտիմ, բէք էյի անլայամաւըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էֆէնտիմ, տիմէ.ք իաթէրիմ քի, կէօղլէրինիղի միլլէթլէրին ճէմիյէթը պէշէրլիյէ թէշ.քիլինէ աի.քէրէք, մա.քինանըն զէնպէրէկիինտէն պաշղասընը, եանի ալէթի իշլէտէն ուսթայը կէօրմէ, յօրսընըղ : Սիղ կէօղիւնի. զին էօնիւնտէ վէ էթրաֆընըղտա, ֆէրմանլարը գրալտան վէ եա վիւ.քէլատան իմղա օլունմուշ մէմուրիյէթ սահիպլէրինտէն պաշղա քիմսէյի թանըմնյօրսընըղ : Ճէնապը Հաղղըն՝ մէմուրլարտան, վիւ.քէլատան վէ գրալտան տա պէօյիւ.ք եարազըպ էմիլինին իճրասընա մէմուր իթմիշ օլտըղը ատամլարը կէօրէմէ, յօրսընըղ. պու օտա ինսան հըս. սիյաթընըն զայիֆիլիկիինտէն վէ է.քսի.քլիկիինտէն նէշէթ խտեր :

Վիլֆօր. — (Թաաճճիւպի կիթտի.քճէ արթըպ վէ գարշըսընտա.քի սէօյլէյէնի տէլի վէ եա խայալը զանն իտէրէք) Տիմէ.ք օլուր քի, քէնտինիղի օ տէտիկիինիղ ֆէվղէլատէ մախլուգլարտան պիրի կիպի՝ մի գը, յաս խալյօրսընըղ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Սօուգ պիր թարղտա) Օլապիլիբ եա :

Վիլֆօր. — (Պիւթիւն պիւթիւն շաշրարաղ) Աֆվ ի. տէրսինիղ, էֆէնտիմ, խանէնիղէ կէլիբ.քէն աղլ ու մալիւմաթը. ատի ինսանլարըն աղլ ու մալիւմաթընտան պու գատար իւսթիւն պիր ատամ էվինէ կէլմէ.քտէ օլարղըմը պիլմէզ խտիմ : Պիղիմ կիպի մէտէնիյէթզէտէլէր ինտինտէ ատէթ տէյիլ տիր քի, սիզին կիպի զէնկին քիշիղատէլէր վաղթըրընը պու միսիլլու միւլահաղալար վէ ֆէյլէսօֆի խիւլեալար իլէ զայ իթսինլէր, զիրա պու խիւլեալար վէ պու միւլահաղալար՝ թալիլէրի քէնտիլէրէ միւսախտ օլմամըշ պիր թաղըմ՝ զիւլիւրտլէրէ թէսէլլի օլապիլիբ, յիւն.քի սիզի բէք զէնկին տիյօրլար. ֆաղաթ պիլմիշ օլընըղ քի, պէնտէնիղին թէճէսախուս մէրաղըմ տէյիլ տիր. էօյրէնմէ.ք նիլէթիլլէ տէ սէօյլէմէյիպ, եալընըղ պաշղալարընըն սէօ. զիւնի զի.քր խալյօրըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վա՛յ , էֆէնտիմ , տիմէք օլուր քի , պուլընաբղընըզ մէվցիի ալիյէ վասըլ օլմուչ խէնիզ տէ , հալա կէօղէրինիզի գարչընըգտաքի աասամըն նէ՛ եօլտա աատամ օլաբղընը քէչֆէ ալըշաբրամամըշաբընըզ , կէօղէրինիզ իսէ պու շէյէ չօգտան ալըշմըշ օլմալը իտի : Սիզ հիշ ֆէվզէլասաէ քիմսէլէրէ թէսատիֆ ի՞թմէտինիզ մի . հա . քիմլիք՝ եալընըզ ֆըզհ պիլմէք , դանունը թաթպիզ իթմէք , միւզէվլիրլիկին էն ինճէ եօլլարընը թանըմազ իլէ օլմազ . անճազ գալպտէրի թէֆթիշ իշիւն պիր շէլիք քսօնտազ վէ հէր գալպտէ պուլունան ալթունը սյար իշիւն պիր մէ . հէնք թաշը օլմալը տէյի՞ մի . չիւնքի , էֆէնտիմ , հէր գալպտէ ազ չօգ պիր մըգտար ալթուն պուլունսւր :

Վիլֆօր . — Վալլահի , էֆէնտիմ , թասաճճիւպիմի մու . ճիպ օլույօրսընըզ , զիրա շիմոկյէ գատար պանա քիմսէ պու եօլտա սէօղ սէօլլէյէմէմիշ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Անըն սէպէպի՝ տայմա ատի ինսան հալլէրի տաիրէսինաէ գալարագ , ճէնապը Հազգըն միւս . թէսնա վէ կէօրիւնմէզ մախլուզլար խալդ իթմիշ օլաբղը ալի սընըֆլարա չըզմատաբղընըզ տըր :

Վիլֆօր . — Օ հալտէ էօլլէ պիր սընըֆըն վիւճուտընա վէ օ եօլտա միւսթէսնա վէ կէօրիւնմէզ մախլուզլարըն պիղիմ արամբզա գարըշաբղլարընա ինսանըյօրսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նի՛ չիւն ինսանալը . սիզ թէնէֆֆիւս իթաիկինիզ հալպը կէօրիւյօրմընըզ :

Վիլֆօր . — Տիմէք օլուր քի , օ աէտիկինիզ մախլուզլարը պիզ կէօրմէյիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — կէօրիւրսինիզ , էֆէնտիմ , ամմա ճէնապը Հազգ նէ վազթ անլէրէ պէշէրիյէթ հալինի քէսպ իթմէկէ բուխսաթ վէրիբսէ օ վազթ կէօրիւրսինիզ . եանընըգտան կէչէրլէր , արանըգտա տուրուրլար , սիզ անլէրէ սէօլլէրսինիզ , անլէր սիզլէ ճէվապ վէրիլլէր :

Վիլֆօր . — (Թէպէսսիւմլէ) էօլլէ պիր մախլուզ իլէ միւլազաթ իտէճէկիմ վազթ , էվվէլինտէն մախլումաթըմ օլմազը արզու իտէր իտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իշթէ արզունըզա կէօրէ մախլումաթ վէրիլտի եա՛ , հաթթա հալա խապէր վէրմէքտէյիմ :

Վիլֆօր . — Նէ՛ տիմէք , սիզ քէնտիսինիզ հա՛ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , պէն քէնտիմ՝

օ միւս թէննա մասիւր զլարտան պիրի զանն խտէրիմ քի շիմ-
տիյէ գատար հիշ քիմնէ պէնիմ պուլունտըղըմ հալտէ
պուլունմամըշ տըր : Բատիշահալարըն մէմլէ քէթլէրինին հու-
տուտը ես պիր տաղ ես պիր բըմաղ ես ալլաղ վէ ես լի-
տան տէյիշիլմէտիյլէ օլուր . պէնիմ միւլքիմ քիւրրէի արղ
գատար պէօյիւք տիր , շիւնքի պէն նէ Իթալեանըմ , նէ
Ֆրանսըղ , նէ Հինալի , նէ Ամէրիգայը , նէ Սքանեօլ . տօղ-
տըղըմ մէմլէ քէթի քիմնէ պիլմէղ , էօլէճէկիմ մէմլէ քէթի
եալընըղ Ալլահ պիլիր : Հէր մէմլէ քէթին ատէթինի գա-
պուլ խտէրիմ , հէր լիսանը սէօյլէրիմ : սիղին կիպի կիւզէլ
Ֆրանսըղճա սէօյլէտիկիմ իշիւն , սիղ պէնի Ֆրանսըղ զանն
խտէրսինիղ , էօյլէ տէյիլ մի . բէք էյի , քէօլէմ Ալի պէնի
Արապ զանն խտէր , վէ քիլխարճըմ Պէրթուշիօ Իթալեան
պիլիր , ճարիյէմ Հատիյէ պէնի Բոււմ գըյաս խտէր : Շիմտի
անլատընըմ քի , հիշ պիր վաթանտան օլմատըղըմ իշիւն ,
հիշ պիր հիւքիւմէթտէն հըմայէ իսթէմէտիկիմ իշիւն , հիշ
պիր տտամը գարտաշըմ կիպի գապուլ իթմէտիկիմ իշիւն ,
գուվլէթլիլէրէ մանի օլան գուրունթըլար եախսօս գայըֆի-
լարըն գուվլէթինի քէսէն գօրղուլարըն հիշ պիրի պէնի
էֆալիմաէն մէն իթմէղ վէ գուվլէթիմի քէսմէղ : Եալընըղ
իքի խասմիմ վար , լաքին գայրէթ իլէ անլէրէ տէ զալէպէ
խտէպիլիրիմ . պուլունտ տա պիրի մէտաֆէ վէ տիկէրի զէ-
ման տըր . իւշիւնճի վէ էն գօրղուլը խասմիմ տէ էճէլտիր ,
շիւնքի պէնի մաղսէտիմէ իրմէքտէն եալընըղ էճէլ մէն
խտէպիլիր , գուտուր շէյլէրին հէրսինի հիսապ իթմիշիմ ,
ինսանլարըն պախթ , թալի , եանի ֆիլաքէթ , թէպտիլաթ ,
թէհլիքէ տէտիքլէրի շէյլէրին ճիւմլէսինի տիւշիւնմիշիմ :
Պունյարտան պիր գաշը պանա տօղունապիլիր ամնա պէնի
տէֆիրէմէղ : Էօլմէգսէմ , շիմտի նէ իսէմ տայմա տա էօյլէ
օլաճաղըմ : Իշթէ պու սէպէպլէրտէն տօլայը շիմտիյէ գա-
տար գրալլարըն աղղընտան պիլէ տալա իշիթմէմիշ օլտը-
ղընըղ շէյլէրի սիղէ սէօյլէյօրըմ , զիրա գրալլարըն սիղէ
իգթիղասը վար , պաշգա տտամլար տա սիղտէն գօրղար-
լար : Ճէմիյէթը պէշէրիյէնիղ շայանը իսթիհզա տըր . ա-
ճապա ճէմիյէթը պէշէրիյէնին հանկը ազասը քէնտի քէն-
տինէ : պէլքի պիր կիւն վէրիլը ումումիյէ իհթէյաճըմ օ-
լուր օ տիմէղ :

Վիլֆօր . — Էֆէնտիմ , օ սէօղիւ սիղ քէնտի քէնտիսիղէ

տելյէ պիլիբոսինիզ . մատամ քի Ֆրանսատասընըզ , Ֆրանսըզ
զանունըսընա թապիսինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիլիբոս , Ֆիագաթ պէն պիբ մէմէ-
քէթէ կիտէճէկիմ վազթ , իպթիսա քէնտիմէ մատուս
թարիզլէր թութարբմ , եախօտ պիբ շէյ իւմիա իտէճէկիմ
ատամլարբ թէֆթիշ իտէրիմ : Պու ճիճէթլէ անլէրի քէն-
տիլէրի գատար , վէ պէլքի քէնտիլէրտէն տահա էյի թա-
նըրբմ : Պանտան շու նէթիճէ չըգար քի , իշիմ ախշէճէք
վէ քիլը ումումի հէր քիմ օլուր իտէ օլտուն , էլպէթթէ պէն-
տէն զկյատէ միւշքիլ հալտէ պուլունուր :

Վիլիֆօր . — (Թէրէտախա իլէ) Տիմէք օլուր քի , ինսան
թապիսթը զայբֆ օլտըզընտան , սիղին գալլինիզճէ հէր
քէսին իշլէմիշ օլտըզը պիբ խաթատը պուլունապիլիբ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խաթա եախօտ ճիւրմ :

Վիլիֆօր . — (Պօզուլարապ խաֆիֆճէ պիբ սէտա իլէ)
Գարտաշլըզա գապուլ իթմէտիկինիզ ինսանլար պէ յնիտէ
եալընըզ սիզ մի միւ քէմիէլսինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Միւ քէմիէլ տէյիլ , թութուլմադ ,
իշթէ պու . . . : Լաքին պու միւ քեալէմէ խօջընըզա կիթ-
մէ յօրսա սրագալըմ , զիրա նէ պէն սիղին հիւքմինիզտէն ,
նէ սիզ պէնիմ տուրէնտիշիկիմտէն . . .

Վիլիֆօր . — (Բէճա խալյօրբմ զանն իտէր գօրգուսըյլա
թէլաշ , իտէրէք) Խալյօր , էֆէնաիմ , խալյօր , պէօյլէ կիւքսէք
վէ տէրին էֆքեարլարբընըզա պէնի ույանտըրաընըզ . ար-
թըզ լագբրտը իթմէ յօրբըզ , միւպահասաաի իլմիյէ խալյօ-
րըզ : Պիլիբոսինիզ քի ալիմէր էքսէրիյա սիրպիլէրինէ պիլա
միւտահէնէ հագիգաթթը սէօյլէրլէր , պիզ տէ քէնտիմիզի
անլէրտէն ֆարզ իլէ սիզէ շունը սէօյլէրիմ քի , գարտաշ
զրուլանը յօրսընըզ , սիզ պաշգալարբնտան իւսթիւն իտէ-
նիզ , սիզտէն իւսթիւն տէ Ալլահ վար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Վիլիֆօրա պիլա իթթիյար տէ հէթ
կէթիբէճէք ազբը պիբ սէտա իլէ) Ալլահ ճիւմէտէն իւ-
թիւն աիբ : Արուրիյէթիմ քէնտիլէրէ ֆաիգ օլուպ տա
այագլարբնըն ալթընտա թէրէլէմէկէ միւզթէտիբ իքէն
ըզհարբ շէֆագաթ էյլէյէնլէրէ գարչը մուամէլէի խօտ-
բէրէսթի իլէ միւ գապէլէ իտէնլէր իշիւն աբը . պու զրուրի-
յէթի , պէնի եօգտան վար իտուպ պու հալէ կէթիբէն Բագ-
պինին էօնիւնտէ այագլամին ալթընա ալըրբմ :

Վիլիֆոր . — (Պու աճայիպ միւքեալէմէտէ իւք տէֆա
 օլարագ Մօնթէ Գրիսթօյա Գօնթ իւնվանքնք վիրէրէք)
 էօյլէ խտէ , Գօնթ , սիպի թադտիր խտէր վէ հայրան օլու-
 բըմ' էվվէթ , էկէր կէրչէքտէն գուվվէթլի , կէրչէքտէն
 խտթիւն , կէրչէքտէն աղիղ եախօա թութուլմագ եանի
 միւքէմէլ խէնիղ . զիրա հազգընըզ վար , օ տա տիմէք
 օլուք մադրուրլանմայրն , էֆէնաթիմ' , թապիաթըն դանու-
 նընաա վար սըր . ֆադաթ էլպէթթէ սիղին տէ պիր ար-
 գունըզ օլմայլ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վար խաի , էֆէնաթիմ' :

Վիլիֆոր . — Նէ պրգուսը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հէր ատամա էօմթիւնտէ պիր քէրրէ
 վուգու պուլարըզ կիպի , Իպլիս պէնի տէ պիր քէրրէ տիւն-
 եանքն էն եիւքտէք տաղընքն թէրէսինէ չըզարտը վէ հազ-
 րէթը Իսայը իղվա իթմէք իսթէտիկի կիպի պանա աախի
 պիւթիւն տիւնեա սալթանաթլարընք կէնսթէրիպ « Սէօյլէ
 պադայրմ' , ինսան օղլու , պանա սէճտէ իթմէք իչիւն Նէ՞
 իսթէրսին » տլյէ սօրսուգաա , պէն տէ ծնա « Պիր աաա-
 լէթը իլահիյէ վար բմըլ , լաքին պէն շիմտլյէ դատար ծնա
 պէնգէր հիչ պիր շէյ կէօրմէտիկիմ իչիւն եօղլըղընա ինան-
 մըչըմ' . պէն աաալէթը իլահիյէ օլմագ իսթէրիմ' , զիրա
 տիւնեաաա միւքեաֆաթ վէ միւճազաթտան տահա կիւ-
 դէլ , տահա ալա , տահա պէօլիւք պիր շէյ կէօրմէյօրբմ
 տէ յինճէ , մէլուն' ահ չէրիպ պաչընք էյէրէք « Եանըլ
 պէլլէյօրբն , աաալէթը իլահիյէ վար սըր , ֆադաթ կէօղէ
 կէօրիւնմէղ . ծնա պէնգէր պիր շէյ կէօրմէտիկինէ սէպէպ
 տէ կիղլիտէն հարէքէթլէ գարանըզ եօլարտա եիւրիւ-
 աիկի տիր : Պէնիմ սանա եարապիլէճէկիմ սէնի տաալէթը
 իլահիյէնին ալէթլէրինտէն պիրիսի եարմագ տըր » աէաի .
 պէն տախի գապուլ խուսպ , աէրագ ապ բազարըզ իթաի .
 պէլլի պու ալըչլէրիչտէ ճանըմը զայպ իթաիմ' , աամա
 զարարը եօղ . եէնիտէն եարբլաճագ օլսա եինէ եարարբմ

Վիլիֆոր՝ Մօնթէ Գրիսթօյա հայրէթ իլէ պադմըլ գալ-
 մըլ իաի :

Վիլիֆոր . — Գօնթ , ագրսպանըզ վար մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խայր , էֆէնաթիմ' , շիմնէմ եօղ :

Վիլիֆոր . — Ս ֆէնա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նի՞չիւն :

Վիլիֆոր. — Ազգասպանը օլտա խտի, զրուրընըր գըրա-
ճազ պիր մէնդարէ կէօրէպիլիր խտինիզ. էօլիւմտէն պաշ-
գա պիր շէյտէն գօրգմամ տիմէտինիզ մի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Խաչը, գօրգմամ տիմէտիմ. լաքին
էօլիւմտէն պաշգան պիր շէյ պէնի եօլըմտան ալըզ օյամազ
տէտիմ:

Վիլիֆոր. — Եա իխթիյարը՞գ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Պէն իխթիյարլանմազտան էվվէլ ի-
շիմի պիթիլիմիշ օլաճաղըմ:

Վիլիֆոր. — Ճէննէթփէն տէ մի գօրգմազընըզ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Պիր քէրրէ ազ գալտը տէլի օլու-
յօր խտիմ: պիր գաղայա իքի քէրրէ տիւշիւլմէզ, սիզ
պիլիքսինիզ եա՛, ճինայէթ գախտէօի տիր:

Վիլիֆոր. — Էֆէնտիմ, էօլիւմտէն, իխթիյարըրդտան վէ
տէլիլիքտէն մաատա գօրգաճազ պիր շէյ տաճա վար տըր.
մէսէլա տամլա՛ երլարըրմ կիպի վուրուր, թէլէֆ իթմէգտէ
տէ էօլիւմտէն տէ պէտթէր խտէր, վուրտըր ատամը քէն-
տիսինէ մայիք իթտիրմէզ. հէր նէ գատար զէքի, ազըլը
վէ պէօլիւք օլուրսան օլ, բուհօրզ պիր մախլուգ կիպի
զայրքսն, պունա տամլա տէնիլիր: Իսթէրտէնիզ պիր կիւն
պիղէ կէլինիզ տէ պու միւքեղէմէյի օրատա պիթիլիլիմ,
վէ սիղէ բէտէրիմ Մ. Նօարթիէ տը Վիլիֆորը կէօսթէրէյիմ
քի, Ֆրանսա իխթիլայլընէն էն գըղկըն թարաֆտարանըն-
տան խտի, եանի էն զիյառէ ճէսարէթ իլէ էն գուվլէթիլ
վիւճուտսան իպարէթ պիր ատամ խտի. պիր ատամ քի,
սիղին կիպի պէլքի եէր եիւզիւնին պիւթիւն մէմալիքինի
կէօրմէմիշ խէտէ, լաքին էն գուվլէթիլէրինտէն պիրինի
ալթ իւսթ իթմէկէ եարաըմ իթմիշտի. պիր ատամ քի, օ
տա սիղին կիպի պէն առալէթը իլաճիլէնին պիր ալէթի-
լիմ տիմէզ խտի խտէտէ, Բուհը Աղամըն (1) թագաթիլին
ալէթիլիմ տէր խտի. լաքին, էֆէնտիմ, պէյնին իշինտէ պիր
տամարըն գօրմաըլլա պունլարըն հէփի՛ տէյիլ պիր
կիւնտէ պիր սաաթտա, իլլա պիր սանիյէտէ մաճվ օլտու:

(1) Ֆրանսանըն պիօյիք իխթիլայլընտա Ֆրանսըզլար տիյնի
մեզնէպի պէր բարաճ խոսալ. Աղամըն խամնի Բուհը Աղամ
(Ֆէրազդն Էսկ) բեամիլ իտէրէր Քիգօն (ազ) խամնտէ պիր
բուք տիւզիւս օնա սէնտէ իտէրիլի տի:

Հանի պիր կիւն էվիլէլ ճէլլատտան դօրգմայան, թօրա կիւլէն, պուչաղը զէվզլէնէն, իխթիլլալ իլէ օյնայան ձրանսայա ճէսիմ պիր սաթրանն թախթասը նաղաբըլլա պագարագ, Շահը մաթ իթմէք իչիւն երգարգլարը գայէլէրի, աթլարը վէ հաթթա ֆէրղի վէրմէք էֆքեարընտա օլան օ դօճա իխթիլլալճը, օ էսքի սէնաթօ աղասը Մ. Սօարթիէ էրթմէսի կիւն էվին էն զայըֆի ասամլարընտան պիրինին, եանի թօրնու գըղըմ Վալանթինին էլինէ թէսլիմ օլմուչ, հարէքէթսիզ, սէսսիզ սօուզ պիր շաչէ գալմըչ իաթի քի, վիւճուտը սըղըսըզ աղըր աղըր քեամիլէն չիւրիւմէկէ գատար վաղթ պրագմագ իչիւն սաղ գալմըչ տըր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ահ, էֆէնտիմ, օ մաճէրայը պէն չիմոխյէ գատար հիչ կէօրմէմիչ տէյիլիմ. պիր աղ հէքիմլիկիմ վար. պէն տէ հէքիմլէր կիպի բուհը կէրէք սաղ վէ կէրէք էօլմիւչ վիւճուտտա արատըմ, վէ հէր նէ գատար գալպիմ կէօրաթի իսէ տէ կէօղլէրիմլէ կէօրմէտիմ: Շիմտիքի իթտիկինիզ մուլահաղայը էսքի ալէմլէրտէն բէք չօղլարը իթտիլէր, լաքին բէտէրինին ճէֆա չէքաթիկինի կէօրէն էվլատա թէէսսիւրի օլաճաղընը վէ ֆիքիլլէրինէ թէպէտաթիւլթ կէթիբէճէկինի անլարըմ: Մատամ քի տավէթ իախօրսընըզ, խանէնիզճէ բէք չօղ քէտէրէ պախս օլմասը լաղըմ կէլէն օ գօրգուլը մէնղարէտէն պէլքի կէօնիւլիւմ գըրըլըր իւմիտիլլէ կէլիւր կէօրիւրիմ:

Վիլֆօր. — Էվվէթ, բէք չօղ քէտէրէ պախս օլուր իաթի, էկէր ճէնապը Հազգ պաչգա ճիհէթտէն թէսէլլիլլէրի վերմէմիչ օլտա իաթի: Մէղարա կիրմէք իւզրէ օլան պու իխթիլարըն պէտէլինէ, հայաթա նէնի կիրմէք իւզրէ իքի չօճուզ վար. պիրիսի իլք զէվճէմ Մատմաղէլ-Քընէ տը Սէն - Մէրուստան օլան գըղըմ Վալանթին, տիկէրի տէ էօլիւմտէն գուրթարտըղընըզ օղլումտըր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Պու թէսէլլիլլէրէ նէ՞ մանա վէրիւրսինիզ:

Վիլֆօր. — Պու թէսէլլիլլէ շու մանայը վէրիւրիմ քի, բէտէրիմ՝ նէֆսինէ ույարագ, ինսանըն ֆասլ ու բույլթ իտէմէյէճէկի պտղը գապահաթլար իչլէմիչ, ճէնապը Հազգ տա թէրպիլլէ իթմէք իչիւն եալընըզ քէնտիսինէ վուրմուչ (Մօնթէ Գրիսթօ տուտաղլարընտա թէպէսսիւմլէ գալպինին իչինտէն էօլլէ պիր տհ չէքաթի քի, Վիլֆօր իչխտէ-

պիլսէ իտի, գօրգուսընտան տուրամայըս գաչարտը:) Այլահա քսմարլատըգ, էֆէնտիմ, միւսահասպէթինիդտէն քէք հազղ իթտիմ, հիչ պիր վաղթ ունութմայաճաղըմ. սիզ տէ պէնի տահա էյի թանըրսանըզ, մէմնուն օլուրսընըզ, չիւնքի պէն տէ պայտղը պիր ատամ տէյիլիմ. հէմ Մատամ Վիլֆօր էպէտի տօսթընըզ օլմուշարը:

Գօնթ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյիպ, եալընըզ Վիլֆօրը օտատընըն գարուսընա գատար թէշերի իթտի:

Վիլֆօր իքի խըամէթքերարըյլա արապաօընա պինիպ կիթտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Եալընըզ գալտըդտա քէնտի քէնտինէ ահ իտէրէք) Հայտի պագալըմ, պու գատար զէհիր եէթիչիր. իշթէ գալպիմիզ արթըզ զէհիր իլէ տօլար, պիր ազ աա բանզէհիր արայալըմ, (տէյուպ Ալլիլի չազըրտը) Պէն հանըմ էֆէնտինին եանընա չըզըյօրըմ, եարըմ սատթա գատար արապա հազըր օլտուն:

11.

ՀԱՏԻՅԷ.

Խաթըմըդտա արը քի Մօնթէ Գրիսթօնըն Մէպէյ սօգադընտա իգամէթ իտէն տօսթլարը Մադսիմիլիէն, ժիւլի վէ էմմանուէլ իտի:

Վիլֆօրը կէօլտէն զայպ իթտիկի կիպի, պունլարա իտէճէկի զիյարէթին, վէ եանլարընտա կէչիրէճէկի պիր գաչ կիւզէլ տագիգալարըն, վէ քէնտի խաթէկի իլէ իխթիյար իթմիչ օլտըզը ճէհէննէմին իչինէ կիրէճէք ճէննէթ զըյաարընըն իւմիտի Գօնթըն եիւղիւնէ կիւզէլ պիր սէվինճ ալամէթլէրի կէթիրմիչ օլտըզընտան, Ալլի կէօյա էֆէնտիսինին էթրաֆընտա սւչույմագտա օլան ալիֆիքիրլէրի իւրքիւտիպ գաչքրմամայ իչիւն նէֆէսինի թութարազ վէ այաղլարընըն ուճույլա եիւրիւյէրէք չըզմըչ կիթմիչ իտի:

Վաղթ էօյլէն օլտըզընտան, Գօնթըն՝ Հատիլէնին եանընտա կէչիրմէք իչիւն պիր սատթ միւսատաէսի վար քտը: Պաչգա գալպլէրին՝ շէտիտ հէյէճանլարա հազըրլանմաղա իհթիյաճլարը օլտըզը կիպի, պունըն չօդտան պէրի գըրըմըչ գալպինէ թաթլը հէյէճանլար պիրտէն պիրէ կիրմէզէր զանն օլունուրաք: Հատիլէնին օթուրաղը տարիէ

պիւթիւն պիւթիւն շարդ վարի տօնանմըչ, եանի եէրլէրէ գալըն թիւրքիա հալըլարը սէրիվիչ, տուվարլարա իրէք գումարլար ասըլմըչ, վէ հէր օտանըն էթրաֆընտա մին տէրլէր աէօչէնմիչ իտի:

Հատկէնին իւչ Ֆրանսըզ վէ պիր տէ Բում պէսլէմէսի օլուպ, Ֆրանսըզ պէսլէմէլէր օրատա հանըմյարընըն էմրինէ մունթազըր պուլունուրլար, վէ պու էմրլէրի տէ քէնտիլէրինէ պիր ազ ֆրանսըզճայա աշնա պուլունան Բում պէսլէմէ թէքճէմէ իտէր իտի: Մօնթէ Գրիսթօ Թարաֆընտան պունլարըն ճիւմլէսինէ, Հատկէյէ պիր գրալիցա կիպի հիւրմէթ ու բիայէթտէ պուլունմալարը էմր իտիվիչ իտի:

Հատկէնին օթուրտըզը օտա՝ տաիրէնին էն նիհայէթինտէ օլուպ, միւտէվվէր շէքիլտէ, եօգարըսընտա կիւլ րէնկինտէ պիր թէք ճամ րէնչէրէլի օւֆազ պիր օտա իտի: Քէնտիսի՝ օրթայա սէրիվիչ կիւմիւչ սըրմա իչլէմէլի մալի աթլադտան պիր մինտէրին իւզէրինտէ պէլինի մինտէրէ տայայարազ արգասը իւզէրինէ եաթմըչ վէ սաղ գօլընը պաշընա աթըպ, սօլ էլլիլէ տէ պիր նարկիլէնին մարբուճընըն ուճունը թութարազ իչմէքտէ իտի:

Կիյտիկի էլպիմէլէր Մօրա գըզլարընըն էլպիտէլէրի օլուպ, եանի գապարթմա կիւլլիւ պէյազ աթլադտան պիր շարվար, մէրմէր կիպի պէյազ օւֆազ այագլարընըն իւզէրինէ տէօքիւլմիչ այագլարընտա սըրմա վէ ինճու իլէ իչլէնմիչ ուճլարը էյրի պիր չիֆթ բապուճ, արգասընտա պէյազ վէ մալի չուպուզլը իլիքլէրի սըրմա տիւյմէլէրի ինճուտէն կէօյիւ աչըգ պէլինտէն իւչ էլմաս տիւյմէ իլէ իլիքլէնմիչ պիր նիմթէն կէլինմիչ իտի:

Պէլինէ էրլան րէնքլի ուզուն սաչազլը պիր իրէք գուչազ գուչանմըչ, պաշընտա պիր թարաֆա էլլիվիչ սըրմա վէ ինճու իլէ իչլէնմիչ պիր ֆէն, վէ ֆէսին էլլիվիչ օլարըթ թարաֆտա սիյահ սաչլարընըն արասընա թապիլ իրի պիր կիւլ թազըլմըչ իտի:

Պու գըզըն կիւզէլլիկիւ ծունան հիւտնիւնին քէմայի օլարագ, ուղուն քիւրթիքի իրի սիյահ կէօզլիւ ինճէ վէ տիւզ պրունըր մէրճան տուտազլը ինճու տիչլի պիր գըզ օլուպ, պու կիւզէլլիքլէրին իւզէրինէ պիր տէ թազէլիք վէ կէնճուք շէչէկի պիւթիւն դըյա վէ բայէհասընըր սաչմըչ վէ քէն-

տիտի հէնուզ օն տօգուդ երիմի եաշընտա եա վար եա եօգ խաի :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ Բուս պէսլէմէ իլէ իշէրի կիրմէկէ բուխ . սաթ թալէպ էյլէտիքտէ , Հատիյէ հիչ ճէվապ վիրմէյիպ , էլիյլէ գարունըն բերտէսինի գալարբումալարընը եմր խաին . ճէ , Գօնթ իշէրի կիրաի :

Հատիյէ . — (Մարբուճը թուրթաուլը էլինին տիրսէկի իւղէրինէ տօղրուլլպ , վէ օ պիր էլինի կիւլէրէք Գօնթա ուղաաքպ բուսճա) նիչիւն եանըմա կէլմէք իշիւն իզն իս . թէյօրսըն . արթըդ սէն պէնիմ էֆէնտիմ , պէն տէ սէնի ճարիյէն տէյիլմիլիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Թէպէսսիւմէ) Հատիյէ , պիլիր . սինիզ քի

Հատիյէ . — նիչիւն ատէթին իւզրէ պիլիրսին տիմէ . յօրսըն տա պիլիրսինիզ տիյօրսըն , եօգսա պիր գապահաթ մը իչլէտիմ . էկէր պիր գապահաթըմ վար իսէ , ճէգա էյլէ տէ սիզ տիմէ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հատիյէ , պիլիրսին քի Ֆըրանսա . տայըզ , պինստէնալէյհ սերպէսթ վէ հուրսըն :

Հատիյէ . — նէ՞ եարմազա սերպէսթիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէնի թէքք իթմէյէ :

Հատիյէ . — Սէնի թէքք իթմէյէ՞ մի , նիչիւն սէնի թէքք իտէճէյիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Գիմ պիլիր , տիւնեա կէօրէճէքսին :

Հատիյէ . — Պէն քիմսէյի կէօրմէք իսթէմէմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էկէր կէօրտիւկին կիւղէլ տէլիզան . լըլարտան պիքիսինի պէյէնէճէք օլուրսան , պէն օ գա . տար հազսըզ տէյիլիմ քի

Հատիյէ . — Պէն սէնտէն կիւղէլ քիմսէ կէօրմէտիմ վէ պապամ իլէ սէնտէն պաչգա քիմսէյի սէվմէտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիչարէ չօճուգ , պապան իլէ պէն . տէն պաչգա քիմսէյէ սէվիրմէտին քի

Հատիյէ . — Պաչգասընա սէվիրմէկէ նէ՞ լիւղում վար , պապամ պանա կէօղիւմ տէր խաի , սէն ճանըմ տիյօրսըն . իքինիզին տէ էվլաաքյըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պապանը խաթըրլայապիլիյօրմըսըն :

Հատիյէ . — (Թէպէսսիւմէ էլինի կէօլլէրինէ վէ սօնդ .

լա գալալինէ կէօթիւրէրէք) Հէմ կէօղիւմտէ հէմ տէ գալալիմտէ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէն նէ՛րէտէյիմ :

Հատիյէ . — Սէն հէր եէրտէսին :

Մօնթէ Գրիսթօ էօրմէք իշիւն Հատիյէսին էլինի ալտը , լաքին գըղճըղաղ էլինի շէքիպ ալնընը ուղաթաղ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նիմտի սէն պիլիբոսին քի սէրպէսթօ֊սին , հանըմսըն , էֆէնտիսին , իսթէր պու էլպիտէ իլէ չըգար , իսթէրսէն պու էլպիտէլէրի թէրք իտէրսին . պուրատա տուրմադ իսթէտիկին վագթ տուրըքսըն , չըգմաղ իսթէտիկինտէ չըգարսըն . հէր վագթ սէնին իշիւն հազըրլանմիջ պիր արապա պուլունսճաղ , Ալի էլէ Միրթօ սէնին իլէ պէրապէր կիտէրլէր , իըտմէթինտէ պուլունուրլար . ֆագաթ պիր շէյ բէճա իտէճէյիմ :

Հատիյէ . — Էմք էթ պագայըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Քիմ օլտըղընը քիմսէյէ սէօյլէմէ , կէշիշիյնի խապէր վէրմէ ; շէօհրէթլի բէտէրինին , պիւարէ վալիտէնին իամինի հիւ պիր եէրտէ անմա :

Հատիյէ . — Սանա տէտիմ եա , պէն քիմսէյի կէօրմէյէճէյիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէնի տիյնէ , պէլքի Բարիգտէ Նարգտաքի կիպի գարալը տուրմադ միւմքինսիղ շուր : Բօմատա , Յլօրանստա , Միլանտա վէ Մատրիտտէ իթտիկին կիպի էվրօբա էօմիսնէ արշմաղա զնյրէթ էթ , Նարգաավտէթ իթսէն տէ , պուրատա գալսան տա , եինէ պիր զարարը օլմաղ :

Հատիյէ . — (Յաշ իղէ տօլմուշ օլան կէօղէրինի Գօնթըն իւղէրինէ գալալըրարաղ) Նարգաավտէթ իթսէք տիյէճէքտին տէյիլմի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , գըղըմ , սէն պիլիբոսին քի պէն սէնի պըրազմամ . աղաճ , շիշէկինի թէրք իթմէղ , լաքին չիշէք աղաճընը թէրք իտէր :

Հատիյէ . — Պէն սէնի թէրք իտէմէմ , զիբա պիլիբոսին քի սէնսիղ եաշայամամ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ա՛ չօճուգ , օն սէնէյէ գատար պէն իսթիյարլարըմ , սէն հալա կէնճսին :

Հատիյէ . — Պապամըն ուզուն պէյաղ սագալը վար իտի , ամմա եինէ սէվէրտիմ . պապամ ալթմըշ եաշընտա ի-

տի , սամսա կէօղէրիմէ քեաֆֆէի տէլիդանլըլարտան կիւ .
զէլ կէօրիւնիւրտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սէօյլէ պահալըմ , պուրսոյա ալը-
շաճաղընա իւմիա խոթյօրմըսըն :

Հատիյէ . — Սէնի հէր վազթ կէօրէճէ քմիյիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հէր կիւն :

Հատիյէ . — Էօյլէ իսէ նէ սօրույօրսըն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանըն սրղըլըր տիյէ գօրղույօրըմ :

Հատիյէ . — Խայր , էֆէնտիմ , սրղըլմազ . սապահտան
աղշամա դատար սէնի պէքլէյերէք էյլէնիրիմ , աղշամ
կէլաիկինի խաթըրմա կէթիրէրէք էյլէնիրիմ . հէմ պէն
եալընըզ գալարղըմտա , պէօյիւք եաաիկիարղարըմ վար ,
մէմէքէթիմի տիւշիւնիրիմ : Անտէն պաշգա պէնտէ իւլ
հըսս վարարը քի , անէր իլէ առամըն ճանը հիշ պիր վազթ
սրղըլմազ . քէտէր , մուհապպէթ , թէշէքըիւր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հատիյէ , սէն զայէթ նաղիք վէ լա-
թիֆ պիր ֆիտանսըն . քէյֆինտէ օլ , գըղըմ , պէն սանա
կէնճիկինի զայպ իթտիրմէմ , շիւնքի սէն պէնի պապան
կիպի սէվէրսին , պէն տէ սէնի էվլարըմ կիպի սէվէրիմ :

Հատիյէ . — Եանլըշըն վար , պէն պապամը սէնի սէվաի-
կիմ կիպի սէվմէդտիմ , սանա օլան մուհապպէթիմ պաշգա
պիր մուհապպէթտիր . պապամ էօլաիւ , պէն էօլմէտիմ .
սէն էօլիւրսէն , պէն տէ էօլիւրիմ :

Գօնթ՝ տերին վէ քէտէրլը պիր թէպէսսիւմէ էլինի
գըղըղաղա դեղաթար , օ աաիսի պաթէթի իւղրէ էօրաիւ :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ Մօրէլ ֆամիլեասընը կէօրմէք իշին
պու զէնճիլէ հաղըրղանտըգտան սօնդրա , տըշարը չըղտը-
արապասընա կիթմէք իւղրէ իքէն պիր Եունան շախրինին
շու մըսարընը մըրըլտանար :

« Կէնճիլք պիր շիշքտիւր , մուհապպէթ անըն մէյվէսի .
քէմաղինի կէօրիւպ տէ գօրարանա նէ մաթըլա : »

Արապասընը էմիի իւղրէ հաղըր պուրօրղտա , իշինէ
կիրիպ , արապա գօշարապ կիթաի :

12.

ՄՕՐԷԼ ՅԱՄԻԼԵԱՄԸ

Գօնթ՝ պիր դաչ տաղիգատա Մէպէյ սօղաղընտա 7 նօմէրօտաքի խանէյէ վասըլ օլտու : Պու խանէ պէյալ պօյալը վէ դայէթ սէվիմյի օլուպ , էօնիւնտէ օլան ալու-նըն աէրունի տախի իքի թարաֆ կիւղէլ շիշէքլէրլէ տօ-նասըլմըշ խաի :

Գօնթ՝ գարույը աչան գարուճընըն իխթիյար Գօղլէս օլ-տըղընը թանըար խէ տէ , Գօղլէս՝ խաթըրտան յըգմամըշ օլաճաղը կիպի , պիր կէօղլիւ օլուպ , օ թէք կէօղիւ աէ տօղուղ սէնէտէն պէրու տահա գիյատէ զայըֆլամըշ օլ-աըղընտան , Մօնթէ Գրիսթօյը թանըյամատը :

Մօրէլ Ֆամիլեասընըն խանէօի՝ մաթպախ վէ մահղէն վէ մահաղալար իւղէրինէ պինա օլունմուշ իքի գաթտան ի-պարէթ օլուպ , պիրինճի դաթ՝ Էմմանուէլ իլէ ժիւլինին , իքինճի դաթ տա քեամիլէն Մագսիմիլիէնին խաի :

Մօնթէ Գրիսթօ կէլաիկի ղէման , Մագսիմիլիէն ախը-րըն գարուսը էօնիւնտէ օթուրմուշ , աղղընտա պիր սի-կարա իլէ աթընըն թխմարընը սէյը իթմէքտէ խաի :

Սօղարտա սէօյլէտիկիմիդ կիպի , Գօղլէս գարույը ա-չընճա , Պաթիսթէն արապատան աշաղա սըչրայըպ դօշտը . Մատամ վէ Միւսիւ Էմմանուէլ էրպօ իլէ Մ . Մագսիմիլիէն Մօրէլի Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ հաղըթիլէրինին կէօրիւպ կէօրէմէյէճէկինի սիւվալ էյլէտիքտէ , Մագսիմիլիէն է-լինտէքի սիկարայը աթըպ միւսաֆիրինին իօթիգպալինէ դօշարագ . — « Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ մը , էօյլէ եա՛ , էօյլէ եա՛ , պույուրսընըար . ահ , էֆէնտիմ , թէշէքքիւր իտէրիմ , պին քէրրէ թէշէքքիւր իտէրիմ վատընըղը ու-նու թմատըղընըղա » ախէրէք Գօնթըն էլինի օգատար խա-լիսանէ վէ եիւրէքտէն օըղար քի , Գօնթ բէք չօգ մահապ-պէթ իլէ դապուլ օլընտըղընը վէ բէք չօգ նապըրօըղըղլա պէքլէնիլմէքտէ օլաըղընը անդատը :

Մագսիմիլիէն . — Պույուրընըղ , էֆէնտիմ , պէնտէնիդ սիղէ բէհպէր օլայրմ՝ . սիղին կիպի պիր դաթըն Ֆագիր-խանէյէ թէշրիֆինի պիր խըտմէթքեարըն խապէր վէր-

մէսի ճախղ տէյիլտիր : Հէմէլրէմ պաղչէտէ սօլմուշ կիւլ-
լէրի քէսլյօր . էնիշթէմ տէ ծնտան ալթը ալաղ էօթէտէ
կաղէթալարընը օդույօր . շիւնքի , էֆէնտիմ , իքիսինտէն
հանկըսընը արայաճագ օլուրսանըղ , կէօղիւնիղին էօնինէ
ալթը մէթրօ գութրինտէ պիր տաիրէ կէթիրտիկինիղտէ ,
միւճէրրէտ օ պիրինի տէ օ տաիրէնին իշինտէ կէօրէ-
ճէքսինիղ :

Պունլարըն ալաղլարընըն սէսինէ , էիրմի էիրմի պէշ եա-
շընտա պիր էրէք էվ ֆիստամը կիլինմիշ տիղգաթ իլէ
կիւլ գօրարմագտա օլան պիր կէնճ գատըն պաշընը գալ-
արրար : Պու գատըն պիրղիմ մուգտտտէմա պիրտիկիմիղ
քիւշիւք Մատմագէլ ժիւլի խտի քի , Քօմսըն վէ Ֆրէնշ
գուճբանեանը վէքիլինին քէնտիսինէ էվիլէլճէ խապէր վեր-
միշ օլաղըղ կիպի , շիմտի Մատամ էմմմտէլ էրպօ օլ-
մուշ խտի :

Ժիւլի եանպանճըյը կէօրտիկի կիպի , խաֆիֆճէ պիր
թաանճիւպ սէտաւը չըգարընճա , Մագսիմիլիէն կիւլմէկէ
պաշլատը :

Մաղսիմիլիէն . — Բահնթընտա օլ , ժիւլի . Գօնթ հաղ-
րէթլէրի Բարիղէ կէլէլի անճագ իքի իւշ կիւն օլտտ ,
լաքին Մարէ մահաղէսինտէ օթուրան պիր էսնաֆ գա-
րըսընըն նէ հալտէ օլապիլէճէկինի պիրիլիլէր . պիրմէղլէրտէ
տէ սէն էօյրէտիրտին ,

Ժիւլի . — Աման , էֆէնտիմ , պէն պու հալտէ իքէն
խապէր վէրմէքսիղին սիղի պուրայա կէթիրմէք գարտաշըմ
թարաֆընտան պիր խըյանէթտիր , գըղ գարընտաշընա
հիշ րիպէթ իթմէղ . . . Բէնըլօն , Բէնըլօն :

Պու իմ չաղրըրընճա , էլինտէ պիր գաղմա իլէ պաղ-
չէնին պիր մահալինտէ պաղը կիւլ աղաճլարընըն տիպինի
գաղրմագտա օլան պիր իխթիյար պաղչէպան գաղմասընը
թօրաղա սարլայրըղ գասքէթինի չըգարտըգտան սօնղրա ,
շիյնէմէքտէ օլաղըղ թիւթիւն բարչասընը միւճբին մէր-
թէպէ աղղընըն Վն տերին մահաղլէրինէ սաղլամաղա չա-
լըշարագ ժիւլիլէ եագլաշար : Պու իխթիյարըն սաշլարը
սըղ իտէ տէ , աղարմըղ վէ թէնինին կիւնէյտէն գարարմըշ
օլմասը խաթթը խթիւլա քիւղկեարըրընտա կէզմիշ էսքի
պիր կէմիճի օլաղընը իշար խաէրտի :

Բէնէլօն . — Պէնի մի չաղրարընըղ , Մատմագէլ :

Բէնըթն՝ հալա էֆէնտիսի Մօրէլին գըղը ժիւլիյէ Մա-
տամ տիմէկէ ալըչամամըչ իտի :

ժիւլի . — (Բէնըթնար) Սէն կիթ Մ. Էմմանուէլէ Գօնթ
հաղըէթ լէրինին թէչրիֆինի խապէր վէր, Մադսիմիլիէն աէ
միւսաֆիրի սալօնա կէօթիւրսին : (Մօնթէ Գրիսթօյա աէօ-
նէրէք) Պիը տադիգաճըգ գաչմամա աֆվ խտէրսինիգ ,
էֆէնտիմ :

ժիւլի՝ սիւվալինէ ճէվապ պէրլէմէքօիլին չիչէքլէրին
արգասընտաքի եօլտան գօչարագ խանէնին աէրունինէ
կիրտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Մադսիմիլիէնէ) Աման, էֆէնտիմ
թէէսիւֆիէ կէօրիւյօրբմ քի , էվի ալթիւսթ իտիյօրբմ :

Մադսիմիլիէն . — (կիւլէրէք) Իշթէ պազընըգ , գօճա-
սընը տա կէօրիւյօրբմընըգ . օ տա էլալիսէսինի աէ յիւմէյէ
կիտիյօր : Ճանբմ , պանա ինանտանըգա , էվտէ սիղի թա-
նըրլար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Քէնտի ֆիւքրինէ ճէվապ վէրիը
կիպի) էֆէնտիմ , ղայէթ պալսթիյար պիը ֆամկէանըգ
վար կէօրիւյօրբմ :

Մադսիմիլիէն . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , բէք պալսթիյար-
հէմ , էֆէնտիմ , պալսթիյար օլմամագ իչիւն նէլէրի՝ էքսիք-
կէնճաիրլէր , շէն թապիաթլըտըրլար , պիրպիրլէրինի սէվէր-
լէր , օ գապար սէրվէթլէր կէօրտիւքտէն սօնղրա սէնէվի
եիրմի պէչ պին ֆրանգտան զիյատէ օլմայան իյրատլարըյա
քէնտիլէրինի Բօչիւտ գըյաս իտէրլէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Մադսիմիլիէնէ զիյատէ թէէսիը
խտէճէք սուրէթտէ բէտէրանէ թաթլը պիը սէտա իլէ)
Սէնէվի եիրմի պէչ պին ֆրանգ իյրատ ազ տըր , լաքին
ինչալլաճ անըն իլէ գալմայըպ պիը կիւն միլեօն սահկպի
օլուրլար , Էնիշթէնիգ ալօգաթ մը տըր . . . հէքիմ մի :

Մադսիմիլիէն . — Թիւճճար տըր , էֆէնտիմ բէտէրիմին
տօլապընը իւգէրինէ ալմըչ տը . Մ. Մօրէլ՝ վէֆաթընտա
պէչ եիւղ պին ֆրանգ պրապտը . պաչգա էվլատը օլմա-
տըղընտան , պու պէչ եիւղ պին ֆրանգըն եարըսը պէնտէ-
նիղին վէ եարըսը գըգ գարտաչըմըն իտի : Էմմանուէլ իտէ
տօղրուլըղը , զէքեալէթի վէ էյի իսմինտէն պաչգա սէր-
մայէսի օլմատըղընտան , Գարըսընըն վարիլէթի գատար
քէնտիսի աէ վարիլէթ բէյտա իթմէկէ չալըչտը : Ալթը

սէնէ չարչարայ 250,000 ֆրանգ դազանտը : Ստիրլէրի կիպի եէնի իշլէրէ կիրիչսէ իտի , էլպէթթէ պու բարայը իքի իւչ սէնէտէ գազանքը իտի , ֆազաթ բէտէրիմին եօլըն . տան չըգմագ իթթէմէտի , նիհայէթ պիր կիւն ժիւլլիյէ կէլիպ « իշթէ թային իթտիկիմիզ 250,000 ֆրանգ պու կիւն թամամ՝ օլտը . շիմոի էլիմիզտէ պուլունան պէշ ելուզ պլինէ գանաաթ իտէրմիսին , զիրա դավլիմիզճէ շիմոէն սօնդրա արթըրմագա չարչմայաճազըզ : Պագ , կէօղիւմ՝ մազազա-մըզ սէնէտէ պիր միլեօնըզ ճիրօ եարար , սէնէտէ գըրզ պլին ֆրանգ քեար չըգարապիլիր . իսթէրսէն միւշթէրիլէրէ իւչ ելուզ պլին ֆրանգա սաթարըզ , զիրա իշթէ սանա պիր թիւճճար մէքթուպը քի պու մըգտարա միււպայէա իաէճէկինի եազըյօր : Պագ , տիւշիւն , նէյէ դարար վէրիրսէն սէօյլէ : տէտիքտէ , ժիւլի տախի « Պագ , տօսթոււմ , Մօրէլ դումբանեարնը Մօրէլ ֆամիլեասը իտարէ իտէպիլիր . բէտէրիմին իսմինի հէր նէվի թէհլիքէ վէլէքէտէն մուհաֆագա իթթէքիկիմիզ իւչ ելուզ պլին ֆրանգ տէյսէզ մի : տլիյէ ճէվապ վէրինճէ , էմմանուէլ տէ անըն իւզէրինէ « Պէնիմ տէ էֆքեարըմ պու իտի , ամմա սէնին տէ ֆիքրինի էօյրէնմէք իսթէտիւմ՝ տէյուպ պէօյլէճէ հիսասպարընը կէօրտիւլէր , օ կիւն մազազայը դարատըլար : Սաաթ իւչ իտի , սաաթ իւչիւ չէրեէք կէչէրէք իքի կէմի սիկուրթայա գօյտուրմագ իշիւն պիր միւշթէրի կէլտի քի պու իշտէ օն պէշ պլին ֆրանգ քեար վար իտի : էմմանուէլ . - « էֆէնտիմ՝ պաշգա մազազայա պագքնըզ , պիզ արթըզ թիճարէթտէն էլ չէքտիք : տլիյէրէք հէրիֆի սալմագ իսթէտի . օ ատամ տա՝ նէ՝ վագթտան պերու չէքիլտինիզ » տլիյէ սօրտըղընտա , « պիր չէրեէք օլտու » տէտի : իշթէ , էֆէնտիմ՝ էնիշթէմին վէ գըզ գարտաչըմըն եիրմի պէշ պլին ֆրանգտան զիյատէ էքրատլարը օլմասըղընըն սէպէպի պու տըր :

Մագսիմիլիէն հիքեայէյի թէքմիլ իտէր իթմէզ , էմմանուէլ պաշընտա չարգասը վէ արգասընտա սէթրէսի օլտըղը հալտէ , Գօնթա պաղչէյի կէզտիրիպ սալօնա կէօթիւրտի :

Հէնուզ սալօնը պիր չօգ չիչէքլէրլէ տօնաթմըչար իտի [ժիւլի տախի օն տագիզանըն իշինտէ միւսաֆիր գասուլ

խտէճէք հալտէ կէյինմիշ օլարադ սալօնա կէլլայ Գօնթա թէպրիք էյլէտի :

Գօնթ' պու սէրին վէ սիւրուրլք խանէնին իշինէ կիրէլլ-տէն պէրու հէր թարաֆընտա կէօրիւլմէքաէ օլան սա-աաէթ ալամէթլէրինտէն միւթէէսսիր օլարադ սիւքիւթ իւզրէ քէնտի խիւլեալարընա տալմըշ օլարզընտան , թէպ-րիքլէրտէն սօնզրա , քէսիլմիշ օլան միւքեալէմէյի եհնի-տէն թաղէլէմէկի պիլէ տիւշիւնմէզ իտի : Նիհայէթ պու գատար սիւքիւթըն եազըշըդսըզ օլաճազընըն ֆարզընա վարըպ , խիւլեալարընտան չըդմադա զայրէթ խտէրէք , ժիւլլիյէ խիթապէն «Էֆէնտիմ» սիզ պու էօմրէ ալըշմըշ օլ-տըզընըզտան , պէնտէնիզէ նիշիւն պու գատար թէէսիր իթտիկինէ թաաճճիւպ խտէպլիլրսինիզ , ամմա պէնտէնիզտէ պալթթլյարըզդ ալամէթլէրինի ինսանլարըն եիւզլէրինտէ նատիրէն կէօրմէկէ ալըշմըշ օլարզըմտան , տօզրուսը սիզէ վէ զէվճինիզէ պազմազ իլէ տօյամայօրըմ» տէյինճէ :

Ժիւլի . — Հազգընըզ վար , էֆէնտիմ , շիմտի չօզ պախ-թլյարըզ , լաքին չօզ վազթ ճէֆա չէքաիք . զանն խտ-րիմ քի , բէք ազ առամլար բահաթլարընը պիզիմ գատար պահայը ալմըշար տըր :

Մագսիմիլիէն . — (Գօնթըն եիւզիւնտէ թէճէսսիւս ա-լամէթլէրի կէօրէրէք) Էֆէնտիմ , հանի կէչէն կիւն ճա-թօ-րնօ սիզէ սէօյլէյօր բաթ եա' , ուզուն պիր հիքեայէ տիր , ամմա սիզ բէք պէօյիւք սէվինճլէր , ֆէլաքէթլէր կէօրմիւշ օլարզընըզտան , պու միսիլլու ուֆազ ֆամիլեա հայլէրինին հիքեայէսինտէ պիր լէզղէթ պուլամազսընըզ . ֆազաթ հէր նէ գատար պիր ուֆազ տաիրէ իշինտէ պու-լունմուշ խտէք տէ , եինէ ժիւլլինին տէտիկի կիպի բէք չօզ մէչազգաթ չէքմիշիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — ձէնապը Հազգ սիզէ թէսէլլիսինի կէօնտէրաի մի :

Ժիւլի . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , շու գատար տիյէպլիլրիզ քի , պիզէ եարտըզընը անճազ քէնտի սէվիլլիւլէրինէ եարար , զիրա պիզէ մէլէքլէրինտէն պիրինի կէօնտէրաի :

Գօնթըն եիւզիւ գըզարաը . տէրունինին հէյէճանընը պէլլի իթմէմէք իշիւն էօքսիւրէրէք մէնտիլլինի ազընա թուլաը :

Էմանուէլ. — Սէրայլարտա տողուպ տա տիննետա աւլա հիշ պիր շէյ արզու իթմէմիշ օլանլար՝ հայաթտա օլան սաատէթի անլամատրդլարը կիպի, էօմիւրլէրինի տալ-կալք տէնիզ իւզէրինտէ տէօրթ թախթատան եարքլմա պիր կէմլյէ աւլա գօյմամբշ օլանլար տա պէրրագ հալա-նըն գըյմէթինի պիլմէզլէր :

Գօնթ՝ հիշ ճէվապ վէրմէքաիզին այաղա գալգըպ, սալօ-նըն իշինտէ իրի իրի աաթմ աթարագ կէզինմէկէ պաշլատը զիրա սէօյլէյէճէք օլաա խտի, սէսինին թիթթէմէսինտէն, իշէրիսինին հէյէճանը անլաշքլաճագ Կտի :

Մազսիմիլիէն. — Էվիմիզին սիւսլէրինէ՞ մի կիւլիւյօրսը-նըզ, էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Պէնզի աթմբշ օլարըք հալտէ, պիր էլլլլէ եիւրէկիւնին չարընթըլարընը թէսքին իթմէկէ ուղ-րաշարագ, տիկէր էլլլլէ տախի պիր ֆանուս գալտրըպ, ալթընտա սիյահ գատիֆէտէն ուֆագ պիր եաստըզ իւզէ-րինէ գըյմէթի պիր էշեա կիպի ուղատըլմբշ պիր իրէք քէսէյի կէօթէրէրէք) Խա՛յր, էֆէնտիմ, օ տէյիլ, ֆա-գաթ շու քէսէնին նէ խոուկիւնի անլայամատրմ. պիր թա-րաֆընտա պիր բարչա քեաղքա վար, պիր թարաֆընտա տա պիր կիւզէլ էլմաս վար կիպի կէօրիւնիյօր :

Մազսիմիլիէն. — (Ճիտաի պիր սուրէթլէ) էֆէնտիմ, օ ֆամիլեամըզ խազինէլէրինին էն գըյմէթիլիսի տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ֆիլհադիգա էլմաս խայլիճէ կիւզէլ կէօրիւնիյօր :

Թիւլի. — Էֆէնտիմ, թաշ եիւզ պին ֆրանգա գատար տէյէր իսէ տէ, պիրատէր թաշըն գըյմէթի իշիւն սէօյլէ-մէյօր. եալընըզ շունը տիմէք իսթէտի քի, օ քէսէնին իշինտէքի շէյլէր ազ էվլէլ տէտիկիմ մէլէքին եատիկեար-լարը արը :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Անլայամատրմ, ամմա սիւվալ տա իթմէմ, զիրա սայկըսըզ կէօրիւնմէկի իսթէմէմ, վէ սայկը-սըզըզ իթմէյիմ տէյու սիւվալ իթմէմիշտիմ :

Թիւլի. — Սայկըսըզըզ մը, նէ՛ տիմէք, էֆէնտիմ պի-լաքիս պու պահսը աշարսանըզ թէշէքքիւր իտէրիզ, զիրա պիզ տայիմա պու վտգաայը նազլ իթմէք իշիւն ֆրասթ արարըզ, Պիզ պունը էսրար թութմբշ օլայտրզ, պուրատա հէր քէսին կէօզիւ էօնիւնէ գօյմազտըզ. պիզէ գալսա ճիւմ :

լէյէ տէ իլան իթմէք պիլէ իսթէրիզ քի , պէլքի հէնուզ պիլմէտիկիսիզ վէլիինիյմէթիմիզ օլան խայրխասհըմըզան խապէր ալըր տա նէրէտէ օլաըզընը էօյրէնիլիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Եիւքսէք սէտա իլէ) Էօյլէ հա :

Մադսիմիլիէն . — (Ֆանուսը դալաբըրպ թաաղիմէ պլթընտաքի իրէք քէսէյի էօրէրէք) Էֆէնտիմ , պու քէսէյէ պապամը էօլիւմտէն , պիղի սէֆալէթտէն , իամիմիլի բիւսվայլըզտան գուրթարան առամըն էլի տօգուենմըջ ալըր : Օ առամ օլմասա խի , պախթիյարլըզըմըզա թաանճիւպ իտէն քիմսէլէր պիղի ֆազիր հալտէ վէ կէօզ եաչարը իչինտէ կէօրէճէքլէր իտի : (Բէսէնին իչինտէն մէքթուպը չըգարըպ Գօնթա կէօնթէրէրէք) Պու մէքթուպը օ առամ բէտէրիմ քէնտինի թէլէֆ իտէճէկի կիւն եաղաք , վէ պու էլմասը տա հէմիլրէմէ ճէհէզ օլմագ իւզրէ կէօնտէրտի :

Մօնթէ Գրիսթօ մէքթուպը ալըպ սաատէթ ալամէթլէրիլլէ օգուալը : Օ մէքթուպ Սէնպատը Պահրի իմլաըլլա ժիւլիլլէ կէօնտէրիլմիչ օլան պիլաթիկիսիզ մէքթուպ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիղէ պու խըտմէթի իտէն առամը հէնուզ թանըմաաընըզ մը :

Մադսիմիլիէն . — Խալլ , էֆէնտիմ , աօլա էլինի սըզմազա նաիլ օլամատըզ . հալ պու քի ճէնապը Հազգտան պու սաատէթի իսթէմէքտէն տէ աալա տուր օլմատըզ , լաքին պու վազաատա պիր սըրր վար քի հալա անլայամատըզ , զիրա պու շէյլէր սիհիրպազ էլի կիպի դուվլէթի պիր էլ իլէ եարըմըջ կէօրիւնիյօր :

Փիւլի . — Պէն շիմտի պու քէսէյի էօրաիւկիմ կիպի աւնըն էլինի տախի էօրմէք իւմիտինի դաթ իթմէտիմ : Պունտան տէօրթ սէնէ էվլէլ Բէնըլօն Թրիէսթէտտէ իտի . օրատա տէնիզ քէնարընտա պիր գօթբայա պինմէք իւզրէ պիր ինկիլիզ կէօրմիւչ , Յ յունիս 1829 տա բէտէրիմին խանէսինէ կէլիպ սեպտեմբեր Յ տէ տէ պու մէքթուպը եազմըջ օլան ինկիլիզ օլաըզընը թանըմըջ իֆատէսինէ նազաբէն օ օլաըզընա շիւպհէ կօզ , ամմա սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իթմէմիլ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Միւլահազա իչինտէ վէ ժիւլինին քէնտիսինէ պազըչընտան շիւպհէլէնէրէք) Ինիլիլ մի տէտինիլ :

Մադսիմիլիէն . — Էվլէթ , էֆէնտիմ , պիր Ինկիլիլ Բօ .

մատա թօմսըն վէ ֆրէնչ գումրանեասընըն վէ քիլլիյիմ տի-
յէրէք բէտէրիմին խանէսինէ կէլտի : Կէչէն կիւն Մ. Մօր-
սէրտէ ոյու գումրանեանըն խամինի սէօյլէտիկինիգտէ , թէ-
լաչ իթտիկիմին սէպէնլի պու խտի : Պու վուգուսթ 1829 տա
օլտու . Ալլահ աչքընա , էֆէնտիմ , օ Ինկիլիլի թանըր-
մբսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Լաքին զանն իտէրսէմ թօմսըն վէ
ֆրէնչ գումրանեասըն օ խըամէթի սիդէ իթտիկինէ տաիր
ինքեարտա խարար իթտի տէտինիդ խտի :

Մադսիմիլիէն . — Էվիլէթ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ իտէ պու Ինկիլիլի վադթը իլէ
բէտէրինիգտէն պիր էյլիք կէօրմիւշ օյմալը . բէտէրինիդ
ունութմուշ իտէ տէ , քէնտիտի ունութմամըջ օլտըզընտան ,
օ ֆրասթտան խթիֆատէ իտէրէք օ խըամէթի իթմիշ օլ-
մալը :

Մադսիմիլիէն . — Օլտպիլիր , էֆէնտիմ , էօյլէ սըրտաա
միւճիդէյէ պիլէ ինանըրըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իսմի նասըլմիշ :

Ժիւլի . — (Գօնթա զիյատէ տըզգաթ իլէ պագարտդ)
Պաչգա իսմ վէրմէտի , էֆէնտիմ . Սէնպատը Պահրի իս-
մինտէն պաչգա պիր շէյ պիլմէյիլ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օ իսմ տէյիլ , ոյտուրմա պիր նամ
տըր էլպէթթէ . (Ժիւլինին քէնտինէ բէք չօզ տըզգաթ
իլէ պագարտընը վէ սէսինի թանըյաճագ կիպի գուլագ
վէրտիկինի կէօրտիւքտէ) Տուրընըզ պագալըմ , պէն պօյտա
եախօա պիր ազ տահա ուղունճա վէ պիր ազ տա ինճէ
գօճաման պիր պօյուն պաղլը , սէթրէսի աչաղրտան եօգա-
րըյա գատար իլիքիլի , էլինտէ տայմա գուրչուն գալէմ
թութար պիր ատամ տէյիլ մի :

Ժիւլի . — (Կէօլլէրինտէն սէվինճ ալէվլէրի չըգարարտդ)
Աման , տիմէք քի սիդ պիլլիյօրսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խայր , զանն իտիյօրըմ . թանրտը-
ղըմ պիր լօրտ Ռիլմօր վար խտի , տայմա պէօյլէ սէվապ-
լարտա պուլունուրտը :

Ժիւլի . — Քէնտինի թանթթարըմոյարագ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Աճայիպ պիր ատամ խտի , թէչէք-
քիւրէ ինանմաղտը :

Ժիւլի . — (Էլլէրինի դարըշտըրարադ) Նէյէ ինանըր-
մըշ կա՞ , իմանսըդ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Ժիւլինին պու սէօղլէրի դալպինին
էն ինճէ տամարլարքնա տօղունարադ) Օ վաղթ ինանմադ
իտի , պէլքի օնտան սօնդրա պաղը թէշէքքիւր պլամէթ-
լէրի կէօրտիւ աէ ինանար :

Էմմանուէլ . — Սիդ օ ատամը թանըրմըսընըդ :

Ժիւլի . — Աման , էֆէնտիմ , թանըրսանըդ սէօյլէյինիդ .
պիպի եանընա կէօթիւրէպիլիւրմիսինիդ , կէօսթէրէպիլիւր-
միսինիդ , նէրէտէ օլտըդքնը խապէր վէրէպիլիւրմիսինիդ .
պիլի կիւն պուլուրսադ ինանմադա մէճպուր իտէրիդ . դալպ-
աէ աախի դուվլէի հաֆըզէ վար տըր :

Մօնթէ Գրիսթօ կէօղլէրինէ կաշ կէլաիկինի հըսս իտէ-
րէք , սալօնըն իչինտէ պիլի դաշ ատըմ տահա կէզաի :

Մադսիմիլիէն . — Ալլահ աշղընա , էֆէնտիմ , պիլիւրսէ-
նիդ սէօյլէյինիդ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Սէօինին թիթրէմէսինի թէսքին ի-
տէրէք) Էֆէնտիմ , սիզէ էյլիք իտէն լօրա Աւիլմօր իտէ ,
դօրդարըմ քի , հիշ պիլի վաղթ պուլամայաճադսընըդ .
պունտան իքի իւշ սէնէ էվլէլ Բալէրմօտա պրադաըմ , բէք
ուզադ մէմլէքէթլէրէ կիտէճէք իտի . կէլէճէկինի հիշ պիլի
վաղթ ումմամ :

Ժիւլի . — Աման , էֆէնտիմ , խայր սէօյլէյինիդ :

Ժիւլինին կէօղլէրինտէն իքի տամլա կաշ ազար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Ժիւլինին կէօղլէրինտէն ազան ին-
ճուլէրէ հարարէթլէ պաղարադ ճիտաի սուրէթաէ) Է-
ֆէնտիմ , պէնիմ պուրատա կէօրտիւկիմի լօրա Աւիլմօր
կէօրսէ իտի , հալա տիւնեայր էյի պիլիլի իտի , դիրա աէօք-
աիւլլինիդ կէօղ կաշլարը անը ինսանլար իլէ պարըշտըրա-
պիլիլի :

Պունը սէօյլէտիքտէն սօնդրա էլինի ժիւլինին էլինէ ու-
զաթըպ ալար :

Ժիւլի . — (Մօն իւմիա իլէ) Բէք էյի տմմա պու լօրա
Աւիլմօրըն էլպէթթէ պիլի մէմլէքէթի , ֆամիլեսար , ազ-
րապաար օլմալը . էլհասըլ պէլլի պիլի ատամ օլմալը տըր ,
արայա մադմըյըդ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Արամայընըդ , էֆէնտիմ , պէնիմ սիզէ
վէրաիկիմ ճէվապ իւզէրինէ իւմիտէնմէյինիդ , պէլքի լօրա

Ուիլմօր՝ արատըղընըղ աստամ տէյիլ տիր, պէն անըն տօսթը խտխմ, պիւթիւն սըրըլարընը պաննա սէօյլէբաթի, օ օլմուշ օլարըլը պունը տա սէօյլէբ խաթի :

Ժիւլի. — Սիղէ պունասան տօլայը հիշ պիր շէյ տի՞մէտիմի :
Մօնթէ Գրիսթօ. — Խա՛յր :

Ժիւլի. — Լաքին սիղ խպթիսաւ անը սէօյլէտինի՞ղ մի :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էֆէնտիմ, մալիւմ եւ, պէօյլէ շէյլէբ ֆարղ խաթիլը :

Մագսիմիլիէն. — (Գօնթըն իմտատընա եէթիշէբէք) Բէտէրիմ պու մատտէտէ պիր հիքմէթ օլարըլընա իթիմատ խտէբէք, խայրխահըմըղ մէղարտան չըղմըշ կէլմիշ զանն խտէբաթի : Կէբշի էֆքեար պաթըլ խտէ տէ, զայէթ կիւղէլ օլարըլընտան, զիհինտէն չըղարմաղա չալըշմաղտըմ, անըն իշիւն չօղ տէֆա զոյոյ օլմուշ պիր սէվիլիւլիւ տօսթ խամի մըրըլտանարաղ խիւլեսայէ տալարըլընը կէօրիւր խտիմ : Էօլէճէկի վազթ եանի էօլիւմին շիտտէթի իլէ կէօլլէբի տալմըշ օլարըլը հալտէ, օ վազթա գատար շիւպհէ թահթընտա օլան պու էֆքեարը հաղիզաթէ թահպիլ օլարաղ սօն նէֆէտինտէ պաննա տէտիկի քէլամլար շունլար օլտու. Մագսիմիլիէն, օ աստամ Էտմօն Տանթէս խաթի :

Գօնթըն պէնղինին ամմասը պիր գաշ տաղիդատան պիրի արթմագտա իքէն, պու քէլամլար աղիպինճէ էօլիւ պէնղի կիպի օլտու. պիւթիւն գանը եիւրէկինէ թօլանտը, արթըղ սէօղ սէօյլէմէկէ գուվիէթի գալմատը : Կէօյա սաաթըն գաշտա օլարըլընը ունութմըշ կիպի չըղարըլ պաղտըլտա, շարգասընը ալարը, ժիւլի իլէ շաշըրմըշ կիպի վէտալաչըպ, Էմմանուէլ իլէ Մագսիմիլիէնին էլլէբինի սըղտըղտան սօնըրա ժիւլիլէ. — « Էֆէնտիմ, միւսաստէ պույորըբրասնըղ արա սարա կէլիպ թասաթի խտէճէկիմ, խանէնիղի բէք սէվաթիմ, հիւնիւ մուամէլէնիղէ թէշէքքիւր խտէբիմ, զիրա բէք չօղ վազթտան պէբու պու կիւն իլք տէֆա արը քի քէնտիմի ունութտըմ. » տէյիպ սիւրաթլէ չըղտը կիթաթի :

Էմմանուէլ. — Պու նէ՞ տճայիպ աստամ :

Մագսիմիլիէն. — Էօյլէ տիր ամմա գալպի էյի տիր, վէ էյի պիլիբիմ քի պիպի սէվաթի :

Ժիւլի. — Սէսի պէնիմ տէ գալպիմէ թէէտիր էյլէաթի :

պիր դաչ քէրրէ տէ պու առամբ պաշպա տէֆա կէօրմուշ
օլտըղլմ խաթրումս կէլտի :

13.

ԲԻՐԱՄ ՎԷ ԹԻԶՊԷ .

Ձէնկին վէ ասբլգաակեկեան մահայլէսի օլան Սէնթ - Օ -
նօրէ նամ սօգաղքն օրթասընա տօղրու գալէ տուվարը
կիպի միւհ.քէմ վէ եիւ.քսէ.ք տուվարըր վասի պիր պաղ -
չէնին սըգ եարբագլը ճէսիմ քէսթանէ աղաճլարը՝ պաղ -
չէնին գարուսը պուլունան տէմիր բարմագլըղըն եանլա -
րբնտա.քի տէօրթ քէօշէլի ի.քի տիրէկին իւղէրինտէ օլան
չիչէ.ք սագսըլարընա, պէյազ վէ գըրմըղը չիչէ.քլէրինի տէօ -
քէրլէր իտի :

Պու ճէսիմ գարու չօղտան պէրու մու.աթթալ գալմըչ իտէ
տէ , հալա մէղ.քիւ.ր չիչէ.ք սագսըլարընըն իչինտէ.քի գա -
րանֆիլլէր եարբագլարընը վէ չիչէ.քլէրինի բիւզկեարա
թէսլիմէ պաղչէյէ կիւղէլ պիր մէնղարէ վէրիլէր տի : Պու
գարունըն մու.աթթալ պրագըլմասընըն սէպէպի տէ խանէ
սահիպի գօնաղըն ավլուսընա գանաաթ իտէրէ.ք իչէրի չէ -
քիլմիչ, վէ մէղ.քիւ.ր տէմիր բարմագլը գարու գօնաղըն ա -
սըլ պաղչէսինին գարուսը օլուպ, պու գարունըն էօնիւնտէ
պիր տէօնիմ գատար խալի մահալ պուլընտըղընտան, պիր
վագթ օրաճըղա պիր սօգագ աչմագ նիյէթինտէ պուլըն -
մըչ իտէ տէ , օ մահալի սաթըն ավմըչ օլտն առամ պինա
եարտըրմագ ֆիլրինտէն վագ կէչէրէ.ք սաթմագ իսթէմիչ,
լա.քին ալտըղը ֆիլյաթը պուլամտըղընտան , օ մահալի
սէպղէվաթ պաղչէսի եարբպ սէնէտէ պէշ եիւզ ֆրանգա
իյճարն վէրմէ.քտէ իտի :

Պալատէ պէյան օլընտըղը վէճչէ, պու տէմիր բարմագ -
լըղըր գարու մու.աթթալ օլտըգտան մաստա , պիր թա -
գըմ մուրտար սէպղէվաթ ճըլար պաղչէնին իչինէ պաղմա -
սընլար տիյէ տէմիր բարմագլըղլարըն իւղէրինէ ավթը գա -
տէմ եիւ.քսէ.քի.քտէ պիր տէ թահթա բէրտէ չէ.քիլմիչ տի,
ֆագաթ թահթալար սէյրէ.քճէ մլխլանմըչ օլտըղընտան ,
արալըղլարընտան եինէ պաղչէնին իչինէ պաղըլապիլի
իտի : Լա.քին թարիֆ իթտիկիմիղ պաղչէնին վէ եանըն -
տա.քի գօնաղըն սահիպլէրի վագար վէ թէմ.քինլի առամ :

լար օլտրղընտան, ճասուս կէօղլէրինտէն գօրգմաղլար ար:

Պու պաղչէնին պիր քէօչէսինտէ պուլունան աղաճլարըն եարրաղլարը օլ տէրէճէ սըգ խտի քի, շիմէ.ք զըյասը կիրէմէզտի, վէ օ մահալտէ պիր թաչ գանարէ իլէ պիր գաչ տա պաղչէ սանտալեալարը գօնուլմըչ օլտրղընտան, վէ գօնադտա պուլունանլարտան պիրի օ մահալի զիլլատէ սէվտիկինտէն, պազը պազը կէլիպ օրատա օթուրմագ ատէթի օլտրղը անլաչըյըր ար: Պու մահալ կէրէ.ք էն սըճագ կիւնլէրտէ պիլէ կիւնէչ կէօրմէտիկինտէն իչինտէ օլան սէրինլի.քլէրտէն, կէրէ.ք աղաճլարըն իւղէրինտէ էօթէն էնվտի գուչլարտան վէ կէրէ.ք գօնադտան ուղազ օլտուղընտան տօլայը սէսսիզ վէ խալի օլմասըյլա զայէթ լէզիզ վէ սէվիլէճէ.ք պիր մահալ խտի:

Իլ.ք պահարըն էն սըճագ կիւնլէրինտէն պիրինին ազչամբնա տօղրու մէզ.քիւր թաչ գանարէնին իւղէրինտէ պիր քիթապ, պիր գարը շէմիլէտի, պիր տի.քիչ սէրէտի վէ պիր տէ ուճունըն իչլէմէտի եէնի պաչլամըչ քէթէն մէնտիլ պուլընըր ար: Պու գանարէնին պիր աղ էօթէսինտէ եանի տէմիր գարունըն էօնիւնտէ պիր կէնճ գըզ ալադտա տուրմըչ, տիզգաթլա բարմաղլըրըն էօնիւնէ շէքիլմիչ օլան թահճարէրտէնին արայըղլարընտան սէպղէվաթ պաղչէսինէ պադարտը:

Օ տազիդատա սէպղէվաթ պաղչէսինին օ պիր պաչընտաքի քիւչիւ.ք գարու շամաթասըզ աչըյըպ գարանտըգտա ուզուն պօյլու ամէլէ կէօմիլէկի կիլմիչ վէ պաչընտա պիր գատիֆէ գասքէթ իլէ սադալ վէ սիյահ սաչլարընըն զայէթ տիզգաթլա թարանմըչ օլտրղընտան, արգասընտաքի ամէլէ կէօմիլէկինին թէպտիլը գըյաֆէթ իչիւն կիլմիչ օլտըզը անլաչըլան պիր տէլիգանլը՝ էթրաֆընա շարուճագ պիր նազար իլէ քէնտիսինի կէօրէպիլէճէ.ք քիմնէ օլմատըզընը անլաչըպ, մէզ.քիւր տէմիր բարմաղլըզը գարույա տօղրը գօչուպ կէլտի:

Գարունըն արգասընտա պէքլէմէքտէ օլան գըզ պու տէլիգանլըյը պէքլէմէքտէ խտի խտէ տէ, թէպտիլը գըյաֆէթ կէօրտիւկինտէն, թանըյամայըպ գօրգուսընտան կէրիլէ շէքիլտի:

Հալ պու քի տէլիգանլը՝ թալաթալարըն արասընտան եալընըզ աչըղլարա մախսուս օլան կէօղ քէսկինլիկի իլէ

գրղըն պէյազ ֆիւթանընը վէ մալի գօրտէլատան սալլանան գուշաղընը հէնուզ կէօրմիւշ օլտըղընտան, գօշուպ թախթա բէրտէնին էօնիւնէ կէլէրէք, աղղընը թախթանըն արալըղընա գօշուպ « գօրգմայընըղ, Վալանթին, պէնիմ » տէյուպ գըգա եագլաշաը :

Վալանթին. — Ահ, էֆէնտիմ, պու կիւն նիշիւն պու գատար կէճ կէլաին. եէմէք վագթըր եագլաշաը պիլի՛րմիաին. անալըղըմըն էլինտէն, պէսլէմէմին ճասուսլըղընտան վէ քիւշիւք պիրատէրիմին թասաճիղլիկինաէն գուլթուլըպ տա պուքատա իշ իշլէմէք պէհանէսիլլէ կէլինճէյէ գատար նէլէր չէքտիմ: Իպթիտա նիշիւն կէճ կէլտիկինի սէօյլէտիքտէն սօնղրա, պու գըյաֆէթէ նիշիւն կիրաիկինի պէյան իթմէլիաին, զիրա աղ գալտը պլլէմէյէճէքտիմ:

Մագսիմիլիէն. — Սէվկիւլիւմ Վալանթին, պէն սէնին մուհասպպէթինէ լայըղ տէյիլիմ քի, մուհասպպէթտէն պահս իտէյիմ, վէ լաքին պունունլա պէրապէր տէ սէնի հէր կէօրտիւքճէ եօլընա տէլի օլտըղըմտան, եանընտան այրըլտըղճա տախի հիշ օլմագսա քէնտի սէօղլէրինին գուլաղըմտա գալան սէտասըլլա միւթէլէղղիղ օլայըմ տլյէ տայմա սէնին էվսաֆընը զիքք իտէրիմ: Պու թէքտիրինէ տախի թէչէքքիւր իտէրիմ, զիրա պու թէքտիրտէն անլաւըմ քի, պէնի պէքլէյօրտըն տիմէկէ ճէսարէթիմ եօգ իսէ տէ, ֆիքրինտէ իտիմ: Կէճ գալտըղըմըն վէ թէպտիլը գըյաֆէթէ կէլտիկիմին սէպէպինի սօրույօր իտին, սէօյլէյիմ, ինշալլահ աֆիլ իտէրսին. պէն շիմտի պիր սէնաաթ պուլտըմ:

Վալանթին. — Սէնաթ մը. օ գատար պախթիյար օլտը գ մը քի, շու պուլունտըղըմըղ հալ իւզէրինէ լաթիֆէ իտիյօրսըն:

Մագսիմիլիէն. — Ալլահ իթմէսին քի, հայաթըմ մագամընտա թուլտըղըմ պիր մատտէ իւզէրինէ շագա իտէյիմ, լաքին թարլալարտա գօշմագտան, տուվարլարտան աշմագտան եօրըլտըղտան մատտա, կէչէն աղշամ բէտէրին պիր կիւն պէնի խըրսըղ կիպլի մահքէմէյէ չէքէր տլյէ գօրղտըղըմտան, վէ պու հալին պիւթիւն Ֆրանսա օրտուսընըն նամուսընա խալէլ կէթիրէճէկինի պիլտիկիմտէն, վէ պուրալարտա պիր սիրահի եիւզ պաշքըր իշիւն նէ մուհարէպէ

իտէճէք դալէ հէ տէ հիւճում կէօսթէրէճէք թապեա օլ-
մատըղընտան , էլպէթթէ պէնի իւնիֆօրմա իլէ պուրատա
կէօրէնլէրէ պիթթապ շիւպհէ վէրէճէկիմ միւթալէասընա
մէպնի սէպղէվաթճը հալիլլէ պու կէօմլէկի կիյաիմ :

Վալանթին . — Նէ՛ տիվանէլիք :

Մազսիմիլիէն . — Պէնճէ բէք ազբիլբիլք աբր , շիւնքի
պու եօլտա արթըգ պիր շէյտէն գօրգմայըլ :

Վալանթին . — Նազլ էթ պագայըմ , նա՛սըլ օլտու :

Մազսիմիլիէն . — Պու արօայը սահիպինտէն իօթիլճար
էյլէտիմ , իշթէ պու եօնճա թարլասը պիւթիւն պէնիմտիր .
պու օթլարըն իշինէ պիր գուլիպէ եարաբըրպ տա , պուն-
տան պէօյլէ սէնտէն եիրմի աաբմ էօթէտէ եաչամանա
քիմնէ մանի օլամազ : Ա՛հ , սէվինճիմի պիլսէն , պու սա-
ատէթի բարա իլէ սաթըն ալաբմ տիսէմ ինանքըմքըն .
սանա իմքեանսըզ կէօրիւնիւր , ամմա վալլահ պիլլահ պու
դատար սէֆա վէ սաատէթլէ մէսէրրէթ ու մէմնունիլէթի ...
պիլ պագայըմ գաչա ալաբմ . . . պիլէմէզսին . բէք էյի ,
սէնէլիկի պէշ եիւզ ֆրանդա , օ տա իւշ մահտա թէէտիլէ
օլունաճագ : Իշթէ կէօրիւյօրսըն եա՛ , շիմտէն սօնդրա գօր-
գաճագ պիր շէյ գալմատը . քէնտի մալըմըն իշինտէյիմ ,
տուվարընըն իսթէտիկիմ մահալինէ նէրտիվէն գօր , իօթէ-
տիկիմ թարաֆա պագարըմ : Մուհապպէթ պահսընը պիր
ամէլէ աղղընտան իշիթմէկի սէն քէնտինէ պիր հագարէթ
զանն իթմէտիքճէ , ապա գարազօլ կէլիր թաաճիզ իտեր
գօրգուսը օլմագսըղըն , սէնի սէվտիկիմի սանա սէօյլէմէկէ
իմթիյազըմ վար աբր :

Վալանթին . — (Սէվինճ իլէ պիր թաաճիւպ նիտասըն-
տան սօնդրա , կէօյա նուրլանմըշ գալպինէ պիրտէն պիրէ
գարանլըգ շէօքմիւշ կիպի քէտեր ալամէթլէրիլլէ) Վալլահ ,
էֆէնտիմ , շիմտէն սօնդրա սէրպէսթ օլաճաղըմ , ամմա
պու պալսթիյարըղըմըղա Սլլահ բաղի օլմայաճագ , զիրա
գօրգուսըզ օլաբըղըմքտան , հիշ շէքինմէյէճէյիզ , վէ շէ-
քինմէտիկիմիզ իշիւն տէ պաշըմըղա պիր պէլա կէթիրէճէյիզ :

Մազսիմիլիէն . — Սէն նէ՛ հագլա պու սէօղիւ պանա
սէօյլէյէպիլիյօրսըն . պիլմէզմիսին քի սէնի թանըտըղըմ
կիւնտէն ֆիքրիմի ֆիքրինէ վէ հարէքեաթըմը հարէքեա-
թընա թապի իթմիշիմ . պիւթիւն սէնի թէէմին իտէն խու-
սուս պէնիմ իֆթիխարըմ տէյիլմի տիր : Սէն պանա : ան-

լայամատրդրմ' պիր մէճհուլ թէհլիքէ կէօրիւյօրբմ' տէտի-
կին կիւնտէն էլիմտէն կէլէն ֆէտաքեարլըղը իճրա իլէ,
սանա խրոմէթ իթմէք սաատէթինտէն պաշգա հիշ պիր
միւքեաֆաթ իսթէտիմ' մի : Օ վագթտան պէրու եա պիր
սէօղ եա պիր իշարէթ իլէ սէնին ուղուրնա ֆէտաի ճան
իթմէկի քէնտիլէրինէ սաատէթ պիլէնլէրին արասընտան
պէնի թէֆրիդ իթտիկինէ նէտամէթ վիրէճէք պիր հա-
րէքէթտէ պուլունտրմ' մը : Պիշարէ գըղճըղաղ, սէն պանա
տէտին քի, պէնի Մ. Ֆրանձ տէրինէյէ նիշանլամըլար,
բէտէրիմ' տէ պու իղտիվաճա գարար վէրմիշ, մութլագա
օլաճագ իմիշ, գիրա Մ. Վիլֆօրըն հէր տէտիկի օլմայը :
Կիւղէլ, պէն գարանլըգտա տուրտրմ' վէ քէնտի էյլիկիմի
միւրատրմտան եախօտ սէնին միւրատրնտան պէքլէմէտիմ',
իլլա աթիտէ կէլէճէք վուգուաթտան եանի ձէնապը հազ-
գըն ինայէթինտէն պէքլէտիմ'. հալ պու քի սէն պէնի սէվ-
տին, Վալանթին, սէն պանա մէրհամէթ իթտին, մէր-
համէթ իթտիկինի տէ պէնտէն սագլամայըպ սէօյլէտին .
օ սէօղիւն իշիւն պինլէրճէ թէշէքքիւր իտէրիմ', վէ էկէր
պաղը պաղը օ սէօղիւ թէքրար իտէրսէն պաշգա պիր շէյ
իսթէմէյիպ հէփսինի ունութուրբմ' :

Վալանթին . — Իշթէ պանա տա ճէսարէթ վիրէն օ սէօղ
տէյիլ' մի տիր . իշթէ օ սէօղ տէյիլ' մի տիր քի, պանա
հայաթը պիր թարաֆտան թաթլը վէ տիկէր թարաֆտան
աճը կէօսթէրիյօր, Շէօյլէ քի, շիմտի պիլէմէյօրբմ' հագ-
գըմտա հա'նկիսի խայրլը տըր . պիր վագթ անայըղըմըն
պանա կէօսթէրտիկի սէրթլիք վէ քէնտի էվլատընա քէօր
քէօրընա կէօսթէրտիկի մուհապպէ'թ մի, եօգսա սէնի
կէօրաիւկիմտէ հըսս իթտիկիմ' թէհլիքէ իլէ մէմլու օլան
սաատէթ մի :

Մագ սիմիլիէն . — Թէհլիքէ' մի, 'նէ' թէհլիքէսի, պէնիմ'
կիւպի իթաաթլը պիր էսիրի նէ' վագթ վէ 'նէ'րէտէ կէօր-
տիւն . պաղը քէրբէ սէնին իլէ կէօրիւշմէմէ բուխսաթ վէր-
տին, լաքին կիթտիկին եէրէ կէլմէմէմի եասագ իթտին,
պէն տէ էմրինէ իթաաթտան չըղ մատրմ'. սէօյլէ պագա-
յրբմ' : Պու արսայա կիրմէնին գօլայընը պուլտրդրմ' կիւն-
տէն պէրու վէ պու գարունըն արայըղլարընտան գօնուշ-
մաղա պաշլատրդրմըղտան պէրու, եանի սէնի կէօրմէքսի-
ղին պու գատար եաղընընտա պուլընտրդրմտան պէրու

սու բարմագլբղլարբն արալարբնտան ֆիսթանբնբն ու ճբնա
 տօգ ունմագ իսթէտիմմի : Պէն կէնճ , գուվվէթլի վէ հիչ
 սլր շէյտէն գօրգ մատբղբմ հալտէ , հիչ սլր կիւն տու-
 վարտան աշմագ իսթէտիմմի , հիչ սլր կիւն սէրթլիկին-
 տէն թէշէքքի վէ եա աշբղտան աշբղա սլր արղու պե-
 յան իթտիմմի : Աման , սունլարբն կէրշէք օլտբղբնբ իգ-
 բար էթ քի սէնի հագսբղ զանն իթմէյիմ :

Վալանթին . — (Թահթալարբն արալբղբնտան բարմա-
 զբնբ էօրմէսի իչիւն էլինի Մագսիմիլիէնէ ուղատարագ)
 կէրշէք տիր , տօղրու վէ սատբղ սլր տօսթսբն . լաքին
 սէն տէ պլիբտին քի , օ եօլտա սլր արղու վէ եա սլր
 հարէքէթտէ պուլունմբշ օլտա իտին , օ անտէ ապա եիւղիւ-
 նէ պագ մայաճագ տրմ . սէն պանա գարտաշ մուհապպէթի
 վատ իթտին , պէնիմ քի նէ տօսթբմ վէ նէ պաչգա քիմ-
 սէմ վար , դիբա բէտէրիմ պէնի ունութտբ , անալբղբմ տիւչ-
 մանբմ տբբ . պաչգա սլր թէսէլլիմ օլմայբպ , անճագ տիլ-
 սիղ հարէքէթտիղ սլր իխթիյար քի էլի էլիմի սբղամաղ
 եալբնբղ կէօղիւ պանա սէօյլէր , պէլքի գալպինտէ պե-
 նիմ իչիւն սլր աղ մուհապպէթ հարաքէթի գալմբշ տբբ .
 թալիլիմին զալիմիլիկինէ պագ քի , պէնի պէնտէն գուվվէթ-
 լիլէրին հէմ տիւչմանբ հէմ տէ էսիբի իթմիշ , տօսթբմ
 օլմագ իչիւն սլր բուհսբղ ճէսէա վէրմիշ : Աման , Մագ-
 սիմիլիէն , եինէ սէօյլէրիմ , բէք թալիտիղիմ վէ պէնի սե-
 նին իչիւն սէվմէյիպ քէնտիմ իչիւն սէվտիկինտէ հագ-
 գբն վար :

Մագսիմիլիէն . — (Տէրին սլր հէյէճան իլէ) էֆէնտիմ
 պէն սանա սէնտէն պաչգա տիւնեատա քիմսէյի սէվմէմ
 տիտէմ եալան օլուր , շիւնքի հէմիբէմ իլէ էնիշթէմի տաիի
 սէվէրիմ . ֆագաթ անլէրէ օլան մուհապպէթիմ սանա օ-
 լան մուհապպէթիմէ պէնղէմէղ , սէնի խաթբբմա կէթիբ-
 տիքճէ գանբմ գայնար , կէօյսիւմ սարլանբբ , եիւրէկիմ
 աօլար , լաքին սու գուվվէթի , սու հարարէթի վէ ինտա-
 նբն ֆիբրինտէ օլան սու գուտրէթի սէն նէ վագթ իս-
 թէրսէն օ վագթ սէնին խբտմէթինտէ սարֆի իտէճէկիմ :
 Տիլօրլար քի Մ . Ֆրանճ տիլինէյ տահա սլր սէնէյէ գա-
 տար կէլմէյէճէքմիշ . սլր սէնէ զարֆրնտա պէնճէ մե-
 մուլին զայբբ վուգուաթլար պիղէ մուտվէնէթ իտէպլիլր :
 Իւմիտ թաթիլ վէ էյի շէյ տիր , իւմիտ իտէլիմ . լաքին

պունլար պէօյլէ ի.քէն՝ սէն պանա խօտպինսին տխօրսն ամմա պէնիմ իչիւն նէ՝ եարտրն , պէն ւանա պու դատար թասագիմ կէօսթէրմէ.քաէ ի.քէն , պու ֆէտա.քեարլըղրմա , պու իթասթըմա պէտէլ սէն պանա նէ՝ յատ իթտին : Եւ. լընրդ նիչանլըն օլաճագ Մ. տէրինէ յին իամի անըլարդ ճա իչինի չէ.քէրէ.ք պէնի օնա վէրիւրլէր գօրգուսընը սէօյլէր. սին , պաչգա պիր շէյ եօղ տըր . դալպինտէ պաչգա պիր շէյ եօ՞ղ մը , պէն պիւթինն հայաթըմը վէ ճանըմը սանա ֆէտա իթտիկիմ , սէնի զայս խտէրսէմ էօլմէկէ դատար հաղըր օլտըղըմ հալտէ , սէն պաչգասընըն օլմագ ֆի.ք. րինտէ նա՞սըլ գօրգուտան թիթըրմէ յօրսըն Ա.Տ՝ պէն սէ. նին եէրինտէ օլայըարմ , պէն սէնին սէօյլէտիկին կիպի սէօյլէտիկիմի է.յի պիլէ յիտիմ , շիմտիյէ դատար չօղտան էլիմի պու թախթալարչն արասընտան պիչարէ Մադսիմի. լիէնէ ուղաթըրտըմ , « Մադսիմիլիէն , պու տիւննատա տա օ պիր տիւննատա տա սէնինիմ » տիյէրէ.ք էլինի՝ սըղար. արմ : (Վալանթին ճէվապ վէրմէտի , լաքին իչինի չէ.քէ. րէ.ք աղլամաղա պաչլայընճա , Մադսիմիլիէն տէրհալ քէն. տինի թօրլայըս թէլաչ իլէ) Աման Վալանթինիմ , սէօղլէ. րիմտէ կիւճէնէճէ.ք պիր շէյ վար իտի իսէ աֆվ էթ :

Վարանթին. — Խա՛յր , հագգըն վար , լաքին կէ՞օլմէ յօր. միսըն քի պայտղը եապանճը էվի կիպի պիր էվէ թէր.ք օլ. մուչ ֆաղիր պիր մախլուղըմ , դիրա բէտէրիմ՝ պանա ա. տէթա ենպանճը կէօղիւլլէ պագը.յօր . օն սէնէտէն պէ. րու կիւնտէն կիւնէ սաաթտան սաաթա տաղիդատան տա. զիգայա իւղէրիմտէ պուլունան սահիպլէրիմին տէմիր կիպի սէրթ միւրասալարք պէնիմ իրատէթիմի գըրմըչլար , նէ չէ.ք. տիկիմի քիմսէ պիլմէզ վէ պէն տէ սէնտէն պաչգա քիմ. սէ.յէ սէօյլէմէմիչիմ . զահիրտէ հէր քէս կէօրէպիլէճէկի սուրէթտէ պանա է.յի պուլունուրլար , պէնի սէվէրլէր , լաքին հագիգաթտա հէր քէս տիւլմանըմ տըր . պիւթինն տիւնեա զանն իտէր քի , Մ. Վիլֆօր վաղարլը տտամ՝ օլ. տըղընտան , գըղընա նէ դատար մուհապպէթի օլտըղընը պայտղը պիր ատամ կիպի կէօսթէրմէզ իսէ տէ , Մատամ Վիլֆօր կէրչէ.քտէն վալիտէսի կիպի մուամէլէ խոյօր : Լաքին պու զանն տօղըր՝ մը տըր . բէտէրիմ՝ պանա վապիյ. ֆէսիղ տիր , անալըղըմ իսէ պէնտէն օ դատար գօրգուլը

պիր քին իլէ ի.բրահ իթմէ.քտէ աիր քի , պու քինի տայմա
պիր թէպէասիւմ իլէ սէթր իտէր :

Մագսիմիլիէն . — Սէնտէն ի.բրահ մը իտէր . աճայիպ ,
պիր քիմսէ սէնտէն նա՞սըլ ի.բրահ իտէր իմիչ :

Վալանթին . — Վալլահ , տօթում, իգրարէ մէճպուրբ
քի , պու քին առէթա թապիի պիր հրաստան նէշէթ իտի-
յօր . քէնտի օղլու վէ պէնիմ քիւչիւ.ք պիրատէրիմ՝ էտ-
վարբ զիյատէսիլլէ սէվէր :

Մագսիմիլիէն . — Սօնդրահ :

Վալանթին . — Սօնդրահ , պահսըմիգա բարա լաղբրտքսր
գարըչարբմադ սանա աճայիպ կէօրիւնիւրսէ տէ , սօնդրահ
զանն իտէրիմ՝ քի , պանա օլան քինի օ խուսուստան տըր :
Քէնտիսի զէնկին օլմտարղընտան վէ պէն տէ վալիտէմ թա-
րաֆընտան զէնկին օլուպ , Միւսիւ վէ Մատամ Սէն-Մէ-
րանըն տախի վարիյէթլէրի պիր կիւն պու սերվէթիմէ ի-
լավէ օլունաճղընտան , զանն իտէրիմ՝ քի զըսղանըյօր :
Աման եա Բապպի , քեաչքի պու վարիյէթիին եարըսր քէն-
տիսինէ վիրէ իտիմ տէ , բէտէրիմին խանէսինտէ բէտէրի-
մին զըղը կիպի պագըլա իտիմ :

Մագսիմիլիէն . — Պիչարէ Վալանթին :

Վալանթին . — Էվվէթ , քէնտիմի էսիր վէ զայըֆի կէօր-
տիւկիմ իչիւն թահամիւլ իտէրէ.ք , պու հալաէն խէլաս
օլմաղա ճէսարէթ իտէմէյօրբմ : Պիր տէ բէտէրիմին էմի-
լէրինէ գօլայ գօլայ մուխայէֆէթ օլունամադ . պանա գար-
չու գուվվէթլի տիր , սանա գարչը տախի գուվվէթլի օլուր ,
գրայըն քէնտիսինէ պիլէ զալիպ կէլէպիլիր , զիրա կէչ-
միչ էօմրիւնտէ հիչ պիր լէ.քէ եօգ տըր վէ պուլընտըղը մէվ-
գիտէ իսէ , ֆէթհ օլունամադ պիր գալէ իչինտէ կիպի տիր
Ա՛հ , էֆէնտիմ , իթիմատ իտինիլ , պէնիմ մուգավէմէթէ
արզում օլմամտընըն սէպէպի՝ քէնտիմ իչիւն գօրգարըլմ
գատար սէնին տէ էղիլմէնտէն գօրգարըլմ տըր :

Մագսիմիլիէն . — Ճանըմ , բէ.ք է.յի եա՛ , նիչիւն պէօյլէ
իւմիտի գաթ իտուպ սէ տայմա իսթիպպայը գարանըլգաս
կէօրմէլի :

Վալանթին . — Ա՛հ , էֆէնտիմ , չիւնքի պէն իսթիպ-
պայը մաղիյէ գըյաս իտէրիմ :

Մագսիմիլիէն . — Տուր պոգայըմ , աղնիյատէն մէշհուր
պիր աատամ տէյիլ իտէմ տէ , սիզին սընըֆ իլէ չօգ ճիհէթ-

տէն միւնասէպէթէրիմ վար տըր : Արթըզ Ֆրանսատա Ի.քի նէվի Ֆրանսըզ եօդ տըր , եանի Ֆրանսա էհայիսի զատէկեան իլէ ահատտը նստա միւնդասէմ օլմայըպ , գրալ տէվրի Ֆամիլեալարը՝ իմէրաթօր տէվրինին Ֆամիլեալարը յա գարըշտըլար , մըղրագլա պէօյիւ.քլի.ք գազանմըշ օլմայըպ՝ թօրլա պէօյիւ.քլի.ք գազանանլար իլէ իղտիվաճ իթաիլէր . պէն թօր իլէ պէօյիւ.քլի.ք գազանանլարտանըմ , օրտուտա իսթիգպալըմ էյիտիր . բարամ ազ ամմա սէրպէսթիմ , նիհայէթ բէտէրիմին իամի մէմլէ.քէթիմիգտէ էն միւթէպէր թիւճար իամի կիպի անըլըր . մէմլէ.քէթիմիգտէ տէտիկիմ իսէ , սէնին տէ Մարսիլեալը օլտըղըն իչիւն տըր :

Վալանթին . — Աման , Մարսիլեանըն ատընը անմա պանա , վալիտէմի իսթրըմա կէթիլիլը . ահ , հայաթտա օլսա իտի , հիչ պիլը շէյտէն գօրգ.մայըպ , սէնի սէվտիկիմի սէօլէր իտիմ , օ տա հըմայէթ իտէր տի :

Մագսիմիլիէն . — Ահ , Վալանթին , վալիտէն հայաթտա օլսա իտի , պէլ.քի պէն սէնի թանըմազ իտիմ , զիրա սէն տէ սէօյլէտին եա , օ վազթ պախթիլար օլուրտըն , վէ պախթիլար օլտըղընտա տա պանա թէնէզղիւլիթմէզ իտին :

Վալանթին . — Իշթէ շիմտի սէն տէ հագսըզըզա պաշլատըն . . . լա.քին (թէրէտտիւտ իլէ) աման , սանա պիլը շէյ սօրաճաղըմ , մուգատտէմա Մարսիլեատա բէտէրին իլէ բէտէրիմ պէյնինտէ պիլը մատտէ վուդու պուլըմը իտի :

Մագսիմիլիէն . — Խա՛յր , պէնիմ պիլտիկիմ հիչ պիլը շէյ օլմաար . շու գատար վար քի , սէնին բէտէրին զիյատէպիլլէ Պուրպօն թարաֆտարը , պէնիմ բէտէրիմ իսէ իմբէրաթօրա սատըղ իտի . զանն իտէրիմ պուլնտան պաշգա արալարընտա հիչ պիլը միւնազաա զուհուր իթմէտի . լա.քին նիչիւն սօրտըն :

Վալանթին . — Տուր սանա սէօյլէյիմ , չիւն.քի սէնին հէր շէյտէն մալիւմաթըն օլմագ լաղըմտըր : Սէնին Լէթիօն տՕնէօր նիշանը ալտըղըն կաղէթալարա եազըլտըղը կիւն , պէօյիւ.ք պապամ Մ . Նօարթիէնին օտտընտա իտի.ք , Մ . Տանկլար տա վար իտի . պիլիբսին եա , հանի կէչէն կիւն արապտսընըն հայվանլարը ազ գալտը անալըղըմ իլէ քիւ.չիւ.ք գարտաշըմը էօլաիւրէճէ.քլէրտի , շու սարրաֆ Մ .

Տանկլար եօզ մը , իշթէ օ : Անլէր՝ Մատմազէլ Էօմէնի Տանկլարըն իղտիվաճընտան պահսս իթմէքտէ իքէն , պէն պէօյիւք պապամա կաղէթա օգույօրտըմ : Սէնին հալա տիսինէ կէլինճէ , սէն պանա պիր կիւն էվվէլ խապէր վէրմիշ օլտըղընտան , պէն օ մահալի էվվէլճէ օգումըշ խաի խսէմ տէ , կէրէք մէմնունիյէթիմաէն վէ կէրէք խամինի աշըգ աշըգ օ գատար ատամըն էօնիւնտէ սէօյլէմէկէ մէճ պուրիյէթիմաէն տօլայը հիճապտան Վիթրէյէրէք օգուտըմ . շէօյլէ քի , օ մահալի սիւքիւթ իլէ կէշիշտիրմէքտէն պիր շէյ անկարլար տիյէ գօրգմասա խտիմ , էլպէթիթէ օ գումազսըղըն կէշէր խտիմ . անըն իշիւն պիւթիւն գուվվէթիմի թօրլայըս օգուտըմ :

Մադսիմիլիէն . — Ճանըմ Վալանթին :

Վալանթին . — Սէնին խամին չըգար չըգմաղ , բէտէրիմ պաշընը շէվիրտի . պագ նէ՛ գատար տէլիլիմ , պէն զանն իտէրտիմ քի , խամին մէճլիսէ եքլաքքըմ կիպի թէէսիր իտէճէք . պու զանն տա օլտըղըմ իշիւն բէտէրիմի վէ Մ.Տանկլարը իւրբէրաիլէր կիպի կէօրաիւմ զանն իթտիմ : Բէտէրիմ գաշլարընը էյէրէք « Մօրէլ մի , տուք պագայըմ , եօգսա 1815 տէ Մարսիլեստա պիղէ օ գատար զահմէթ վէրէն Պօնաբարթ թարաֆտարը Մօրէլ օլմասըն » տէտի : Մ.Տանկլար տա « էվվէթ , հէմ զանն իտէրիմ քի , էսքի կէմի սահիպի Մօրէլին օղու օլմայը » տէտի :

Մադսիմիլիէն . — Կէրչէք մի , բէք էյի . բէտէրին նէ՛ ճէվապ վէրտի :

Վալանթին . — Պիր Ֆէնա լագքրտը սէօյլէտի քի , սանա սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէմ :

Մադսիմիլիէն . — (Թէպէսսիւմէ) Սէօյլէ , շիյնէմէ , սէօյլէ , զարարը եօգ :

Վալանթին . — « Իմբէրաթօրլարը՝ օ միւթէաստըպ հէրիֆլէրին ճիւմէսինի լայըղը իւղրէ գուլլանմաղը պիլիր խաի պունլար թօրա տիղիլէճէք էթ տիր տէր խաի . պու խաիմ տէն պաշգա իամէ լայըգ տէյիլտիրլէր : Շիմօի մէմնունէն կէօրիւյօրըմ քի , շիմօիքի հիւքիւմէթ տէ օ կիւղէլ նասիհալթ իճրա խտիյօր : Ճէղայիրի պու էֆքեար իլէ մուհաֆաղա խտիյօրա , թէպրիք իտէրիմ . պիր աղ պահալըճա օլույօր , ամնա զարարը եօգ » տէտի :

Մադսիմիլիէն . — Հագիղաթէն պու պիր զալիմանէ բօ .

լիթիզաց տարր, ամենա բէտէրինին սէօյլէտիքլէրինտէն մահ-
ճուպ օլմայրնըզ, պէնիմ բէտէրիմ տէ պու ճիհէթտէ սէ-
նինքլինտէն կէրի գալմազ իտի, զիրա օ տա տայմա « ճա-
նըմ, նի չիւն իմբէրաթօր պու գատար պէօյիւք շէյլէր եա-
բբօր տա, պիր ալայ հաքիմ վէ ավօգաթ տիզիպ տէ ա-
թէշին էօնիւնէ սիւրմէյօր : տէր իտի : Իշթէ անլատըն եա,
բօլիթիզատա զըտա օլանլար՝ էֆքեար միւլայիմիկի վէ լի-
սան նէգաքէթի պահարնտա հէփսի պիր սօյտանտըրլար
լաքին Մ. Տանկլար նէ՞ տէտի :

Վալանթին . — Ամա՛ն, միւրապի միւրապի կիւլմէկէ պաշ-
լատը . սօնդրա իքիսի պէրապէր գալգտըլար կիթտիլէր :
Օ վագթ կէօրտիւմքի, պէօյիւք պապամ թէլաշլանմըշ
իտի : Նուրասընը պիլմէլիտինքի, պիչարէ քէօթրիւմ իխ-
թիյարըն թէլաշլանտըղընը պէնտէն պաշգա քիմսէ անլա-
յամազ . պէն էփվէլճէ տէ թէլաշլանաճաղընը հըսս իթմիշ
իտիմ, զիրա օ տէրէճէ սէվտիկի իմբէրաթօր հագդընտա
գուլաղը իշիտէրէք ֆէնա սէօյլէմիշլէր իտի : Ճանըմ, ար-
թըզ գավալը իխթիյարա տա հիշ հիւրմէթ իթմէյօրլար, օ
իսէ իմբէրաթօր ուղուրընա քէնտինի ֆէտա իտէր իմիշ :

Մագսիմիլիէն . — Էփվէթ, հագիգաթէն Նօարթիէ իսմի
իմբէրաթօր զէմանքնըն էն պէլլի իսմէրինտէն իտի : Պուր-
պօնլարըն ավտէթիւնտէն սօնդրա նէ գատար կիզլի իթթի-
ֆագլար օլտը իսէ, հէփսի անըն էլի իլէ եարըլտը :

Վալանթին . — Պագը քէրքէ պունլարըն հալլէրինի իշի-
տիր տէ թաաճճիւպ իտէրիմ : պապամգրալ թարաֆտարը,
պէօյիւք պապամ Պօնարարթ թարաֆտարը, պու նա՛սըլ
օլուր Նէ՛ իսէ, սօնդրա քէնտիսինէ տէօնտիւկիմտէ,
կէօզիւ իլէ կաղէթայը կէօթթէրտի : Նէ՞ տիր, պապա, խօշ-
նու տմքսընըզ տիյէ սօրտում, պաշը իլէ իշարէթ իթտի :
Բէտէրիմին սէօյլէտիկինէ՞ մի տիյէ սիւվալ իթտիմ . խայր
իշարէթի իթտի : Մ. Տանկլարը՛ն նէ սէօյլէտիկինէ մի տէ-
տիմ, եինէ եօզ իշարէթի իթտի : Տիմէք օլուր քի Մ. Մօ-
րէլին Լէթիօն տ՛Մնէօր նիշանը ալտըղընտան խօշնուտը-
նըզ, էօյլէ՞ մի տէլինճէ, էփվէթ տիյէ իշարէթ էյլէտի :
Անլատը՛ն մը շիմտի, Մագսիմիլիէն, օ սէնի թանըմազ .
ամենա Լէթիօն տ՛Մնէօր նիշանը ալտըղընա մէմնուն օլմուշ
պէլքի իխթիյարըլզ հալլիլէ չօճուգ կիպի օլմուշ տա անըն

իշիւն սէվինիյօր . ամնա հէր նէ հալիսէ , տօղբար օ զէ-
մանտան պէրու . քէնտիսնէ պիր գաթ տահա մուհապպէ .
թիմ արթտը :

Մագսիմիլիէն . — Թօհաֆ շէյ , բէտէրին պէնտէն իք-
րահ իթսին տէ , պէօյիւք պապան սէվսին . բօյիթիգատա
պու քինէր պու մուհապպէթլէր զարիպ շէյտիր :

Վալանթին . — (Պիրտէն) Սո՛ւս , սագլան , ամնա դա՛շ ,
կէլիյօրլար :

Մագսիմիլիէն տէրագապ գազմայը էլինէ այլպ թօր-
րադը գազըմադա պաչատը :

Աղաճլարըն արգասընտան պիր պէսլէմէ « Մատմագէլ ,
մատմագէլ , գօչընըզ , Մատամ Վիլֆօր սիզի արայօր , էվէ
միսաֆիր կէլտի » տիյէ պաղբըրնճա , Վալանթին թէլաշ
իլէ « Պիրիսի մի կէլմիշ , քի՛մ իմիշ աճապա » տիյէ սիւվալ
էյլէտիքտէ , պէսլէմէ « Պիր պէօյիւք ատամ ըմբշ , Գօնթ
տը Մօնթէ Գրիսթօ տիյօրլար » տիյէ ճէվապ վէրտի : Վա-
լանթին տախի կէլիյօրլամ տիյէրէք խանէյէ տօղբու կիթ-
տի : Մագսիմիլիէն հէր կէօրիւշմէլէրինին սօնունտա ատիեօ
մագամընտա տէնիլէն « կէլիյօրլամ » լազբրտըսընը իշիսին-
ճէ , գազմասընա տայանըպ տիւշիւնէրէք , քէնտի քէն-
տիսնէ « Վա՛յ , Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ՝ Մ . Վիլֆօրը նա-
սըլ թանըյօրըմբշ , » տէտի :

14.

ԶԷՀԻՐ ՊԱՀՍԸ .

Մօնթէ Գրիսթօ՝ Վիլֆօրըն քէնտիսինէ իթտիկի վիզի-
թանըն գարչըրըրնը եարմագ իւզրէ Մատամ Վիլֆօրա կէլ-
միշ խտի : Իսմի էվին իշինտէ իշիտիլինճէ հէր քէս պիր
թէլաշա տիւշտի :

Մատամ Վիլֆօրա Գօնթըն կէլտիկինի խապէր վիրտիք-
լէրի վագթ , մէրդումէ սալօնտա եայլընըզ պուլընտըղըն-
տան , պիզգաթ իպրազը թէշէքքիւր իթմէք իշիւն օղլու
էտվարը եանընա կէթիրմիշ խտի . չօճուգ տախի իքի կիւն-
տէն պէրու էվին իշինտէ Գօնթըն լազբրտըսընտան պաշ-
գա պիր շէյ իշիթմէմէքտէ օլարղընտան , տէյիլ վալիտէ-
սինէ իթաաթ իթմէք վէ եախօտ Գօնթա թէշէքքիւր էյ-

լէմէք, իլլա վալիտէսինին տայմա թաաճճիւպինի մուճիպ օլան պիր թաղքմ նիւքթէյի սէօյլէրինի սէօյլէմէկէ պիր ֆըրսաթ պուլմաղ իւմիտիլլէ գօշմուշ կէլմիշ խտի :

Հալ խաթըր սիւվալինտէն սօնղրա Գօնթ՝ Մ. Վիլֆօրք սօրտու :

Մատամ Վիլֆօրք. — Զէվճիմ եէմէյի մէօհիւրտարըն խանէսինտէ եէմէք իշիւն շիմոթի չըդաթ. էյի պիլիբիմ՝ քի, թէշրիֆինիգի իշիթտիկինտէ, պուլունամատըղընա չօդ թէէսսիւֆ իտէճէքտիր : (Էտվարա) Հա՛, էյի կէլտի խաթըրմա, գըղ գարընտաշըն Վալանթին նէ՞րէտէտիր. հայտի կիթ սէօյլէ, խապէր վէրսինլէր տէ Գօնթ հաղրէթլէրինէ թաղտիմ իտէյիմ :

Սօնթէ Գրիսթօ. — Պիր տէ գըղընը՞ղ մը վար, էֆէնտիրմ. տահա քիւշիւք օլմալը :

Մատամ. — Մ. Վիլֆօրքըն իլք գարըսընտան տըր. ուղուն պօյլու կիւզէլ պիր գըղաթըր :

Էտվար. — Ամմա պիր աղ քէտէրլի :

Զօճուգ պունու սէօյլէրքէն, պիր կիւզէլ բարաղանըն գույրուղընտան պիր թիւյ գօրարտը. զավայլը հայլան աճը աճը պաղըրընճա, Մատամ Վիլֆօրք եալընըղ « Էտվար, սուս օլ » տէյիպ, Գօնթա խիթտապէն « Տէլի չօճուղըն հաղգը տա վար, էֆէնտիրմ. չօդ տէֆա պէնտէն իշիթմիշտիր, շիւնքի Մատամաղէլ Վալանթին տը Վիլֆօրք հէր նէ գաղար պիղ էյլէնտիրմէկէ չալըչըրսագտա, օ տայմա միւքէտտէր վէ սիւքիւթ հալինտէ պուլընքըր. պու հալի տէ կիւզէլիկինէ խալի գարար վիրիյօր : Լաքին, Էտվար, հալա կէլմէտի. կիթ պաղ նի՞շիւն կէլմէյօր :

Էտվար. — Նիշիւն մը կէլմէյօր, պուլամայաճաղլարը եէրտէ արայօրլար տա աճըն իշիւն կէլմէյօր :

Մատամ. — Նէրէտէ արայօրլար :

Էտվար. — Պէօյիւք պապամըն օտաաընտա արայօրլար :

Մատամ. — Օրատա տէյիլմիտիր :

Էտվար. — Եօղ եօղ եօղ եօղ տա եինէ եօղ :

Մատամ. — Նէրէտէտիր եա՛. պիլիբսէն սէօյլէ :

Էտվար. — Պէօյիւք քէսթանէ աղաճընըն ալթընտատըր :

Պունը տէյիպ խըյանէթ չօճուգ վալիտէսինէ ինատէն բարաղանըն գաֆէսինէ տիրլի տիրլի սինէքլէրլի սօղար ի-

տի . գուշ խտե պու նէվի ալտան զայեթ միւթէլէզզիզ օլույօր կէօրիւնիյօր խտի :

Մատամ Վիլֆօր՝ չընդբրազը չալըս տա պէսլէմէտէն Վալանթինին նէրէտէ օլտըզընը խապէր ալմնոզ իշիւն էլինի իրէ ուզատըր իքէն Վալանթին իշէրի կիրտի : Հագիգաթէն միւքէտտէր պիր հալտէ խտի . հաթթա տիգգաթ իլէ եիւզիւնէ պաղըլտա կէօզլէրինտէ եաշ ալամէթլէրի տախի կէօրիւլէպիլիբ խտի :

Հիքեայէնին չարուզլըզը իլէ շիմոլյէ գատար Վալանթինին վասֆընը իթմէմիշ խտիք . պուրատա խտէլիմ : Վալանթին ուզուն պօյլու վէ զայեթ հիւսիւնլի օն տօգուզ եաշընտա պիր գըզ խտի . սաշարը աշքք քէսթանէ բէնկինտէ օլուպ , կէօզլէրի գօյու մալի , եիւրիւյիշի նազլըճա , էլլէրի վալիտէսինին էլլէրի կիպի պէյազ , բարմազլարը գալէմ կիպի , պօյնու սէտէֆ պէյազլըզընտա , եանազլարը կիւլ բէնկինտէ օլուպ , իլք պագըլտա շաիրլէրին սուտա ճէմալինէ պաղան գուհուլարա պէնզէթաիքլէրի օ կիւզէլինկիլիզ գըզլարընա պէնզէր խտի :

Վալանթին՝ սալօնա կիրիպ , բէք չօգ վատֆընը իշիթմիշ օլտըզը էճնէպլիլի կէօրիւնճէ , կէօզլէրինի էնտիրմէքսիզին վէ քէնտի եաշընտաքի գըզլարըն ատէթի իւզրէ նազ կէօսթէրմէքսիզին օ գատար նէզաքէթլէ սէլամ վէրտի քի , Գօնթըն տիգգաթը տահա զիյատէ արթըպ այազա գալպտը :

Մատամ Վիլֆօր . — (էլիլլէ Վալանթինի Մօնթէ Գրիսթօյա կէօսթէրէրէք) Մատմազէլ Վալանթին տը Վիլֆօր :

Էտվար . — (Դըզ գարտաշընը միւրայիճէ պիր նազար իտուպ , քէզալիք էլիլլէ Գօնթը կէօսթէրէրէք) Պու տա Ձին բատիշահը , Գօշինչին խմէրաթօրը Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօյա :

Արթըզ Մատամ Վիլֆօրըն պէնզի աթըպ , էվին իշինտէքի աֆէթ օլան Էտվարա էօֆքէլէնէճէքաի , լաքին Գօնթ պիլաքիս կիւլաիւ վէ չօճուզա օ գատար մահապպէթ նազարըլլա պաղտը քի , վալիտէսի սէվինիպ մէմնուն օլտու :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Միւքեայէմէյի բապթ իշիւն կէօզիւլլէ Մատամ Վիլֆօրը վէ Վալանթինի թէֆթիշ խտէրէք) Փագաթ , էֆէնաիմ , պէնաէնիզ սիզի տէ Մատմազէլի տէ

պաշգամ պիր եւրտէ տախի պիր քերքէ կէօրմիւշիմ զանն խոխորմ . էվվէլճէ տէ տիւշիւնմիշ խտիմ , ամմա շիմաի Մատմաղէլ կէլինճէ արթըդ շիւպհէմ գալմատը :

Մատամ . — Իհթիմալի եօգ , Մատմաղէլ տիշարը չքգմաղ , կէզմէյի սէվմէզ , նատիրէն պէրապէր չքգարբզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէնտէնիզ տէ սիզի վէ պու կիւզէլ չօճուղը Բարիզտէ կէօրաիւմ տիմէտիմ եա . պէնտէնիզ Բարիզի պիլմէմ , կէլէլի հէնուզ պիր գաշ կիւն օլտը , Խա՛յր , էֆէնտիմ , Բարիզտէ տէյիլ . բուխսաթընըզ օլուրսա տուրունըզ պիր ազ տիւշիւնէյիմ : (Կիւյա տիւշիւնիյօր կիպի բարմաղընը ալնընա գօյուպ , պիր ազ տուրաբզտան սօնղրա) Խա՛յր , տիշարտա կէօրտիւմ . . . շէյաէ . . . խա՛յր , պուլամայօրըմ . լաքին զանն խոխորմ քի , կէօրաիւկիմ մահալտէ հավա դայէթ կիւզէլ խտի վէ պիր տէ շէնլիք վար խտի . Մատմաղէլին էլինտէ շիշէք վար խտի , չօճուգ տա պիր պաղչէնին իշինտէ պիր կիւզէլ թավուս գուշու արգասընտան գօյմագտա խտի , սիզ տէ պիր չարտագ ալթընտա օթուրմըշ խտինիզ . . . Նարաթմ խտինիզ , պուլուրըզ , էֆէնտիմ : Պու սէօյլէտիքլէրիմտէն սիզին խաթըրըզա հիշ պիր շէյ կէլմէյօր մը :

Մատամ . — Խա՛յր , էֆէնտիմ , Ֆաղաթ պէն սիզէ պիր եւրտէ բասթ կէլմիշ օլայըտըմ , էլպէթթէ սիզի ունութմայաճագտըմ :

Վալանթին . — Պէլքի Գօնթ հազրէթլէրի պիզի Իթալիատա կէօրտիւլէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տօղըր , էօյլէ օլմալը , Իթալիայա կիթտինիզ մի , Մատմաղէլ :

Վալանթին . — Իքի սէնէ էվվէլ Մատամ իլէ կիթմիշ Իտիք . կէօյիւս խասթալըղընա օղրամամտան , հէքիմլէր գօրգտըլար տա նարօլիյէ կիթմէմի էմր Իթալիէր Խտի . Պօլօնրատան , Բէրուզտան վէ Բօմատան կէշաիք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , կէրչէքտիր , Բէրուզտա կէօրիւշտիք , կիւլ բանայրըր կիւնիւ , բօթա լօգանթասընըն պաղչէսինտէ . էվվէթ , էֆէնտիմ . սիզ , Մատմաղէլ , օղլունըզ թէսատիւֆէն օրատա պուլունմուշ խտիք :

Մատամ . — Բէրուզ , բօթա լօգանթասը վէ սէօյլէտիկինիզ եօրթը քեամիլէն խաթըրմտատըր , ամմա սիզի կէօրտիկիմի ասլա խաթըրմա կէթիբէմէյօրըմ :

Վալանթին . — (Կիւզէլ կէօղէրինի Մօնթէ Գրիսթօյա գալտըրարագ) Ղարիսլ շէյտիբ, պէնտէնիզին տէ հիշ խաթ-րումս կէլմէյօր :

Էտվար . — Ամմս պէնիմ խաթրբմտա տըր եա' :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տուրքնըղ , էֆէնտիմ , պէնտէնիզ սիզէ եարարմ խաէյիմ : Օ կիւն սըճագ շէտիտ իտի , ա-րապա պէ.քլէմէ.քտէ խաինիզ , խալղքն չօղլուզքնտան , ա-րասպանըղ կէճի.քմիշ իտի . Մատմագէլ՝ պաղչէնին իշինէ կիթտի վէ չօճուգ տախի թավուս դուչքնըն արդասքնտան գօշարագ , օ տախի պաղչէնին իշինտէ կէօրիւնմէզ օլաբ :

Էտվար . — Նէնէ , խաթրքնտամը , թուլթարմ պէն օ դուչը , հէմ դույրուզքնտան իւշ տանէ թիւյ գօրարարմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիզ , էֆէնտիմ , ասմս չարտաղքնըն ալթընտա եալքնըղ գալտընըղ , օրատա պիրիսի իլէ գօ-նուչարղքնըղ խաթրքնըղս կէլմէյօր մը :

Մատամ . — (Գըղարարագ) Հա' , էվվէթ , ազլըմս կէլ-տի , ուզուն մանթօյա պիւրինմիշ պիր ատամ իտի . . . պիր հէ.քիմ իտի զանն իտէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Թամամ , իշթէ օ ատամ պէնտէնիզ իտիմ , օն պէշ կիւնտէն պէրու օ լօգանթատա օթուրմագ-տա իտիմ , օտաճըմըն սըթմասքնը վէ լօգանթաճըմըն սա-րըլըղքնը էյի իթմիշ իտիմ . շէյլէ քի , պէնի պիր պէօյիւ.ք հէ.քիմ զանն իթմիշլէր իտի , Պիր չօզ վաղթ պէրապէր գօնուչարղ , էֆէնտիմ . բէսիմտէն , միւխթէլիֆ շէյլէր-տէն , ախլագտան , էլպիսէլէրտէն վէ Բէրուզտա հալա պաղք քիմնէլէրտէ պուլունմագտա օլան մէշհուր ւագուս - թօֆանսա տան պահս իթտի.ք :

Մատամ . — (Պիր նէվի խէվֆ ու թէլաշ իլէ) Հա , էվ-վէթ , խաթրբմտասարք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Հիշ ալաքբմայարագ) Արթըղ սիւ-վալլէրինիզին թաֆիսիլաթը խաթրբմտա գալմամըշ , ֆա-գաթ չուրասը բէ.ք էյի խաթրբմտա տըր քի , սիզ տէ պաշգալարը կիպի Մատմագէլի խասթա զանն իտէրէ.ք բէ-յիմի սօրարնըղ :

Մատամ . — Տիմէ.ք օլուր քի օ գատար խասթալարը էյի իթմիշտէնիզ , կէրչէ.քտէն հէ.քիմնինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մօլիէր օլսա իտի , սիզէ տէր իտի քի , իշթէ ասըլ հէ.քիմ օլմատըղը իշիւն խասթալարը էյի

խտեպիլմիշ, վէ պէն խասթալարը էյի իթմէտիմ, քէնտի-
լէր էյի օլտուլար. ֆադաթ պէնտէնիդ շու դատար տէ-
րիմ քի, բէք չօդ քիմեաճըլըդ, վէ ֆէննը թըպպ միւթա-
լէա իթմիշիմ ամմա մէրադլը իտիմ տէ անքն իշին:

Օ տագիգատա սասթ ալթը վուրտը:

Մատամ. — (Թէլաշ իւղէրինտէ օլարադ Վալանթինէ
խիթապէն) Սասթ ալթը օլմուշ, կլտիինիդ պազընըդ պէօ-
յիւք պապանըզըն եէմէկի հազըրմբտըր:

Վալանթին գալգըպ Գօնթա սէլամ վէրաի վէ հիշ պիր
չէյ սէօյլէմէքսիզին սալօնտան տիշարը չըդտը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Աման, էֆէնտիմ, եօգսա Մատմա-
ղէլի պէնիմ սէպէպիմէ մի տիշարը կէօնտէրտինիդ:

Մատամ. — Իսթաղֆիրուլլահ, էֆէնտիմ, Մ. Նօար-
թիէ պու սասթտա թաամ իտէր տէ անքն իշին. գայըն
բէտէրիմին նէ թէէսսիւֆ օլունաճագ հալտէ պուլընտըզը
մալիւմինիդ տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էվիլէթ, էֆէնտիմ, Մ. Վիլֆօր պազը
չէյ սէօյլէտի. քէօթրիւմտիր դանն իտէրիմ:

Մատամ. — Վալլահ, էֆէնտիմ, պիշարէ իթթիյար հա-
րէքէթտէն մահրոււմտըր. վիւճուտընքն իշինտէ բուհտան
պաշգա պիր չէյ եօգտըր. օ բուհ տա սէօնմէք իւղրէ
պուլընան պիր դանտիլ կիպի տայմա թիթրէմէքտէ տիր. . .
Լաքին, էֆէնտիմ, աֆիլ իտէրտինիդ, սիղէ ֆամիլեամըզըն
պէլալարընը նաղլ իտիյօրմ. սիդ քիմեաճըլըդ էյի պիլիր
օլարըզընըզը սէօյլէյօր իտինիդ տէ սէօղիւնիզի քէսաիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Թէպէսսիւմէ) Էօյլէ տիմէյօրտըմ,
էֆէնտիմ. պիլաքիս քիմեաճըլըզը տայմա Շարգտա եա-
շամադտա օլարըզմտան Միհրդատ բատիշահ կիպի եար-
մագ իսթէտիմ:

Էտվար. — (Ալպօմըն բէսիմլէրինտէն պիրինին քէնա-
րընը քէսէրէք) Միհրդատ «բէքս Բօնթիքիւս», ճանըմ
իշթէ հէր սապահ պիր քեատէ զէհիրլի սիւտ իլէ դահվէ
ալթը իտէն հէրիֆ տէյիլ մի:

Մատամ. — (Ալպօմը օղլընըն էլինտէն չէքիպ ալարադ)
Էտվար, ֆէնա շօճուգ, արթըզ ուղուն էթաին, պաշ աղ-
րըտըյօրտըն. պրադ պիղի տէ կիթ Վալանթին իլէ պէօ-
յիւք պապանըն օտասընտա օյնա:

Էտվար. — Պէն ալպօմը իսթէրիմ ալպօմը:

Մատամ. — Նիշիւն քէտտին րէսիմլէրի :

Էտվար. — Էյլէնմէք իշիւն :

Մատամ. — Հայտի կիթ տէտիմ :

Էտվար. — (Պիր պէօյլւք գօյլթուզըն իշինէ գուրուլուպ)

Ալպօմը ալմայընճա կիթմէմ :

Մատամ. — Հայտի ալ տա կիթ :

Մատամ Վիլֆօր ալպօմը Էտվարա վէրիպ գարույա գատար կէօթիւրտի. Մօնթէ Գրիսթօ արգասընտան պաղարագ քէնտի քէնտինէ « Տուր պաղալըմ գարույը գարայաճա գ մը » տիյէ տիւշիւնմէքտէ իքէն, Մատամ Վիլֆօր տիգգաթ իլէ գարույը գարատը վէ Գօնթ ֆարգընտա օլմամըշ կիպի պուլընարը : Մատամ Վիլֆօր էթրաֆընա պաղընարգտան սօնղրա կէլիպ գանարէսինէ օթուրաը :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Աֆիլ խտէրսինիլ, էֆէնտիմ, ամմաչօճուղա բէք սէրթ մուամէլէ խտիյօրսընըզ :

Մատամ. — Սէրթ թութմալը եա' :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Միհրգատըն իամինի իշիթտիկի կիպի. լաթինճէ տէրսինի օգուամաղա պաշատը, սիգ տէ եարըմ պրաղաբրտընըզ. անլաշըլըր քի հօճաթը՝ Մ. Էտվար իլէ վագթընը զայպ իթմէմիշ, եաշընա կէօրէ խայլի իլէրլէմիշ տիր :

Մատամ. — Հագիգաթէն կէօնիւլի օլուրսա չափուգ էօյրէնիր. եալընըզ պիր գուսուրը վար, բէք միւսթագիլտիր. . . Լաքին, էֆէնտիմ, սէօյլէտիկի կէրչէ քմի տիր աճապա. սահիշէն Միհրգատ բատիշահ զէհի'ր մի եէր խտպու միսիլու իհթիյաթըն պիր սէմէրէսի օլապիլ'ր մի :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էօյլէ եա', հաթթա պէն քէնտիմ պիլէ նարօլխտէ, Բալէրմօտա, Իլմիրտէ, եանի էօմիւմին թէհիքէտէ պուլընարըլը իւշ զէմանտա պու եօլտա իհթիյաթլա գուրթըլարմ :

Մատամ. — Էվվէթ, խաթրըմա կէլտի քի, Բէրուղտա տա պանա պու միսիլու պիր շէյ նագլ իթտինիլ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Թաանճճիւպ կէօսթէրէրէք) կէրչէ ք մի, պէնիմ խաթրըմտա եօգ աբր :

Մատամ. — Պէն սիգէ զէհիրին թէէսիրի նըմալ վէ ճէնուպ ատամլարը իւղէրինէ պիր տէրէճէտէ՞ մի տիր տիյէ սօրմըշ իտիմ, սիգ տէ պանա սօուգ մէմլէքէթլէրին ա-

տամարընա սրճագ մէմլէ քէթլէրին, տամարը գատար
թէէսիրի օլմատըղընը սէօյլէտինիզ տի .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ տիր , էֆէնտիմ , պէնտէնիզ
Մօսսկօֆլար կէօրտիւմ քի , նսլա բահատսըղըղ տույմագ -
սըզըն , պիր նարօլիլի վէ եա պիր Արասլիսթանըլը էօլ -
տիւրէպիլէճէք նէպատաթը պիլա ֆիւթուր Էէրլէր իտի :

Մատամ . — Նանի սիղին գալլինիզճէ տիմէք օլուր քի ,
պիղիմ սօուգ իգլիմլէրտէ պիր ատամ թէտրիճ իլէ զէ -
հիր Էէմէկէ սրճագ իգլիմլէրտէն տահա շարուգ վէ տահա
գօլայ ալըշապիլիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նիւպհէսիզ , էֆէնտիմ , ֆագաթ
հանկի զէհիրէ ալըշար իսէ , օ ճինս զէհիրտէն գօրգմա -
յապիլիր :

Մատամ . — Էվվէթ , անլատում , լաքին սիզ նասըլ ա -
լըշարըղ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք գօլայ տըր . ֆարգ իտէլիմ քի ,
նէ նէվ զէհիրլէ սիզի էօլտիւրմէք իսթէտիքլէրինի պիլիր -
սէնիզ , մէսէլա պրիւսին թուղընը իսթիմալ խտէճէքլէր :

Մատամ . — Պրիւսին թուղը , պրուչիա ֆէրուճինէա ,
տէնիլէն ունան իխրած օլունմագ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , ֆագաթ կէօ -
րիւյօրլմ քի պէնտէն տերս ալմաղա իհթիյածընըղ եօգ տըր ,
թէպրիք իտէրիմ . գատընլարտա պու կիպի մալիւմաթլար
նատիր պուլընըր :

Մատամ . — Էֆէնտիմ , սագլամամ , պու սէնատթընըղա
ղիյատէ հավէօիմ վար , դիրա շիր կիպի ինանըն ֆիքրինի
թահրիք իտէր , ալճէպրա թէսալիսի կիպի բագգամտա
մէլէքէ պուլուրլար : Աման , բէճա իտէրիմ , լագըրտընըղա
տէվամ իտինիզ , զիրա բէք չօգ մէրագըմը մուճիպ օլտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , էֆէնտիմ , ֆարգ իտի -
նիզ քի , զէհիր պրուչինս տըր , պիրինճի կիւն պիր պուղ -
տայըն գըրգտա պիրինի , իքինճի կիւն գըրգտա իքիսինի
ալարագ պու եօլտա օն կիւն տէվամ իտէրսէնիզ , ճիւնճը
կիւն բուպընը վէ եիրմինճի կիւն եարքսընը եէտլինիզտէ
հիշ պիր կէօնա բահատսըղըղ տույմագընըղ . էկէր օ մըրգ -
տարը սիղին կիպի իհթիյաթլը պուլընմամըշ պիր քիմնէ
Էէյէճէք օլտա , միւճէրրէա պէօյիւք թէհիքէյէ ուղրա -

յաճազ : Նիհայեթ պիր այլն խիթամընտա պիր դատէհ-
տէն . . . իչէճէք օլտանըղ, սիլտէն սօնդրա օ դատէհտէն
սու իչէն ատամը էօլտիւրիքսինիզ, վէ օ սույա դէհիր դա-
րըչմըչ օլտըղը պաշգա տիւրիւ կէօրիւլէմէզ, իլլա պիր
ազ խաֆիֆճէ բահաթմըղըղլա :

Մատամ. — Պաշգա դէհիր բանգէհիրի պիլմէ զմիսինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Պիլմէմ, էֆէնտիմ :

Մատամ. — (Թէֆէքքիւրլէ) Զօգ տէֆա թէքրար թէք-
րար պու Միհրդատ թարիխինի օղումըչտըմ, ամմա մա-
սալ մաղամընտա թութմըչտըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Խայր, էֆէնտիմ, նասըլ իտէ թա-
րիխ գու պրահտա մատալ հալինտէ չըգմըչ. լաքին, է-
ֆէնտիմ, պու պանա սէօլլէտիկինիզ վէ սօրտըղընըղ շէյ-
լէրտէն անլայօրըմքի, մատամքի պու սիւվալլէրի պուն-
տան իքի սէնէ էվվէլ տախի պէնտէնիզէ իթմիչ խախիզ
վէ օնապն սօնդրա տա պու Միհրդատ թարիխի սիզէ զի-
յատէ մէրազ օլմուչ, տիմէք օլտը քի եալընըղ թէճէս-
սիւս իչին սղրաչմայօրսընըղ :

Մատամ. — Կերչէք տիր, էֆէնտիմ, իլմը մատէն իլէ
իլմը նէպաթաթը չօղ սէվէրիմ : մոււախսէրէն օթլարըն խ-
թիմալի՝ էքսէրիյա միլլէթլէրին թարիխինի Շարղլըրըն
էօմիւնի կըզահ իթտիկինի անլատըղըմտա, էրքէք օլմա-
տըղըմա չօղ թէէսսիւֆ իթտիմ, զիրա էրքէք օլսայըտըմ,
միւճէրրէտ պիր մահիր էհլը նէպաթաթ վէ մէատին օ-
լտը իտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հագընըղ վար, էֆէնտիմ, Շարղ-
լար՝ Միհրդատ կիպի դէհիրի եալընըղ գալգան մաղա-
մընտա գուլլանմայըպ, իլլա հիւճոււմ սիլահը մաղամընտա
տախի կեահ քէնտի սրըղըսընա իլաճ վէ կեահ տիւչ-
մանլարընա գարչը գուլլանըրլար : Քէնտիլլէրինի ույան-
տըրմազ իթէ յէնլէրի աֆիյօն իլէ, կիւզէլ ալրէթ չիչէկի
իլէ, զաֆրան իլէ ույուտըրլար : հիչ պիր Ֆէլլահ, թիւրք
վէ եա Բուճ գարըսը եօգ տըր քի, սիզ պուրատա գօճա
գարը տէրսինիզ ամմա պիր հէքիմին թատաճճիւպինի մու-
ճիպ օլաճազ դատար քիմեաճըրըղ պիլմէսին :

Մատամ Վլիֆօր. — (Կէօղլէրինտէ պիր զարիպ աթէչ
բարլայարազ) Մահի՛հ մի :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, Շարղտա կիլլի

մատտէլէր պէօյլէ պաշար վէ պէօյլէ տէ պիթէր, եանի սէվտա վէրէն նէսրաթտան հէլաք իտէն նէսրաթա գատար, վէ ինսանա ճէննէթ սէֆայէրինի կէօսթէրէն շէրպէթտէն ճէհէննէմէ զարգ իտէն շէրպէթէ գատար արու պիտայէթ իլէ նիհայէթին արտաքնտա ինսան թասպիաթընտա կէրէք բուհանի կէրէք ճիամանի նէ գատար աճայիպ արմմէթլէր կէօրիւլիւր իտէ, օ գատար նէվ տէ թարիդլէր վէ շարէլէր վար տըր: Տահա աշըգ սէօյլէյէթլիմ մի. օ մագուլէ քիմեա-ճըլար իլաճըրընը եա աշգ խուսուսընտա օլան իհթիյանճ-լարընա վէ եա ինթիդամ հադգընտա օլան արգուլարընա ույտուրմաղը բէք ալա պիլիբլէր:

Մատամ Վիլիթօր. — Բէք էյի, էֆէնտիմ, ամմա տիմէք օլույօր քի, Շարգ էհալիսի օ մէմլէքէթլէրին մասալլարը կիպի զարիպ մախլուդլարտան իպարէթ տիր, օրատա պիլա ճէղա պիլ ատամը թէլէֆ իտէրլէր: Տիմէք օլուր քի օ մէմլէքէթլին հիւքիւմէթի՝ Հարուն - էլ - Բէշիա վէ վէղիբի ճահէր կիպի տտամ զէհիրլէյէն ատամը աֆվ իթտիքտէն մատտա, էկէր զէքեալէթլէ իճրա էյլէմիշ իտէ ըլւթպէ տախի վէրիբլէր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Խայր, էֆէնտիմ, արթըգ օ մագուլէ շէյլէր Շարգտա տա գալմատը. օրատա տա շիմի պուրատաքի կիպի զապթկէլէր, միւսթանթիդլէր, հաքիմէր, ալօգաթլար, վէ վէքիլի ումումիլէր վար տըր. միւճրիմլէրի բէք կիւղէլ զաղըղլարիար, ասարլար, պաշարընը քէսէրլէր. ֆադաթ միւճրիմլէր օլ գատար մէհարէթլիտիրլէր քի, թութուլմաղլար: Պուրատա իտէ պուտալանըն պիրիսի եա զարաղա վէ եա թամատա մէպնի օրթատան գալտըրըմասընը իսթէտիկի եա պիրտիւշմանը վէ եա պիր ինթիյար ադրապատը իչիւն թէսրալը նամ իտէրէք պիր աթթարա կիտէր վէ իսմինի թէպտիլ իթտիկի իչիւն թուլթուլմա թէհիլքէսի տահա զիյատէլէշիր. ֆարէյէ վիրէճէկիմ տիլէրէք պիր աղ սըչան օթու ալբը, պաղըլարը տա գուրնաղըրգ իտէրէք, պէշ ալթը աթթարա կիտէր վէ օ սէպէպլէ պէշ ալթը քէրրէ տահա գօլայ թանքլըր: Մօնդրա ալտըրը սըչան օթընը ախշմանընա վէ եա ինթիյար աղրատաընա վէրիք, վէ օ մրդտար վէրիք քի, պիր ֆիլէ վիրէճէք օլտա տէրհալ հէլաք իտէր. օ վագթ զէհիր եէյէն պաղըրմաղա պաշար, մահալլէլի գօշար կէլիք, պիր

Թագըմ թէֆթիչէր վէ դապթիչէլէր կէթիւրիլէր, հէքիմ չաղբըբըլար, հէքիմ էօլլուհին միյտէսինի աչար վէ դաչըդ դաչըդ զէհիր թօրլար, էրթէսի կիւն կազէթալար էօլլուհին տէ էօլաիւրէնին տէ իսիմէրինի նէչը իտէրլէր, օ ազչամ աթթարլար կէիլիլէր, պու առամ զէհիր պիզտէն ալար իտի տէրլէր, Պու ապայը թութարլար, հապոա աթարլար, իսթինթագ իտէրլէր, իչ մէյտանա չըգար, հիւքմ օլլըբը, պաչը քէսիլիք: Եօզ էկէր պէօլլուք Ֆամիլեատան պիլի իտէ, էպէտի հապոա աթըլըր, իչթէ, էֆէնտիմ, Ղարպ էհայիսի քիմեաճըլըզը պու դատար պիլիք:

Մատամ. — (Կիւլէրէք), նէ եարսընլար, էֆէնտիմ, էլլէրինտէն պու դատար կէլիք. հէք քէս Պօրճիա վէ Մէտիչիլէրին սէնաաթլարընք պիլէմէզ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Օմուզլարընք սիւքէրէք) Շիմտի իսթէրմիսինիզ սիզէ սէօյլէյիմ, պու պօշ դաֆալըլըզլար նիչիւն օլուր. չիւնքի, էֆէնտիմ, թէաթրօտա զէհիր իչէնլէրին տէրհալ տիւչիւպ էօլաիւքլէրինի խալզ կէօրիւյօր վէ պէչ տազիզա սօնդրա բէրաէ էնիպ սէյիրճիլէր տէ չըզըպ կիաիյօրլար. ճիւրմին նէթիչճէսինի պիլմէլլէր, նէ դապթիչէ կէօրիւրլէր, նէ թէֆթիչ նէ միւսթանթիզ. էքսէր ազըր զայթֆ օլանլար իչ օրատա պիթէր զանն իտէրլէր. լաքին պիր ազ ֆրանսատան չըզընքզ, հալէպէ Գահիրէյէ, վէ եա շուրաճըզտա նարօլի եախօա Բօմայա կիտինիզ, սօզազլարտա եանազլարը դըրմըզը կիա ծիւրիւյիչլի սաղլամ սաղլամ առամլար կէօրէճէքսինիզ քի թօրալ շէյթան օ անտէ եանընքլտա պուլլընտա սիզէ «չու էֆէնտիլի կէօրիւյօրմըքն, իւչ հաֆթատան պէրու զէհիրլէնմիչ տիր, վէ պիր այա դատար էօլէճէք տիր» տէր:

Մատամ. — էօյլէ իտէ տիմէք քի, պանա Բէրուզաա թէրթիպի զայպ օլմուչ տէտիքլէրի օ մէշուր «ազուա թօֆանա» յը պուլտուլար:

Մօնթէ Գրիսթօ. — էֆէնտիմ, ինտան հիչ պիր շէյ զայպ իթմէզ, սէնաաթլար տիւնեանըն էթրաֆընք տօլաչըբլար, իսիմէրի թէպաիլ օլունըր, լաքին նէթիչճէ տայմա պիր տիր, զէհիրին թէէսիրի եա միյտէյէ, եա պէյինէ վէ եա պաղբըբոսազլարա օլաճազ: Ջէհիր պիր էօքսիւրիւք կէթիւրիւր, էօքսիւրիւք կէօլլու էնմէսի, վէ եա հէքիմ քիթապլարընտա իսի մէվճուա պիր խասթալըզ օլուր, լաքին

էօյխմ խասթալըղը . էօյխմ խասթալըղը օլմասա պիլէ, ա-
լէասէվիլէ քիմեաճըլըղ պիլմէյէն հէքիմէրին իլաճլարը
էօյխմ խասթալըղընա թէպաիլ օլուր . խասթա էօյխը ամմա
իլմը թըպղ գաիտէլէրինէ մութապըղ սուրէթտէ էօյխը .
օ հալտէ շէրիաթըն գարըշաճաղը պիր մատտէ տէյիլ տիր .
Սիչիլեատա պու մաղուլէ շէյլէրի չօղ միւթալէա իթմիշ
ղայէթ մասիր քիմեաճը պիր ասթըմ վար խաի , իմի Ա-
տէլմօնթէ տէ թաօրմինէ խաի . պու թապիր օնուն թա-
պիրի տիր :

Մատամ . — (Տիգ գաթընտան թաշ կիտի պիլա հարէքէթ)
Գօրգուլը շէյ , ամմա թօհաֆ տըր . պէն պու ըիվայէթլէրի
պարպար վաղթլարտա ույտուրըմը զանն խտէրաիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , սարըմըլտա քէմալէ վա-
սըլ օլմուշ արը . էօյլէ եա' , պունճա թէրաղգիլէր վէնէվ
պէնէվ իյճատլարլա հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան սէնայի
խոսուսընտա իպրաղ օլընան մուալէնէթլէր՝ ճէմիլէթը
պէշէրլիլէյի քէմալէ կէթիրմէք իչիւն օլմայըպ տա նիչիւն
օլաճաղ : Ինսան իհեա ու իմհայէ միւգթէտիր օլմատըգճա
միւքէմիլէլ օլամաղ . շիմտի մասվ իթմէկի պուլմըշ , պիր
իհեա գալար , եանի վաղիլֆէսինին եարըսընը իճրա իթ-
միշ , եարըսը գալար :

Մատամ . — (Քէնտի ֆիւրլինտէն այրըմայարաղ) Եանի
Պօրճիա վէ Մէտիչիլէրին զէհիլլէրի . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , սէնաաթ իլէ
եարմամըշ խաիլէր : սիղ զանն խտէլմիսինիղ քի , ասըլ իմ'
սահիպի օլանլար պունը ինսանտա թէճըրպէ խտեր . խայր ,
էֆէնտիմ , էօյլէ տէյիլ . ասթըմ Ատէլմօնթէ էֆէնտի պու
շէյլէր իւղէրինտէ չօղ թէճըրպէլէր իթմաի :

Մատամ . — Աման , նասըլ թէճըրպէլէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիղէ պիր տանէսինի սէօյլէյէյիմ'
տէ պաղընըղ . քէնտինին զայէթ կիւղէլ սէպղէվաթ , շի-
չէք վէ եէմիշ պաղէտի վար խաի , սէպղէվաթլարընըն ի-
չինտէն էն էհէմիլէթսիլիլի , մէսէլա լահանայը ինթիխապ
խտէրէք իւշ կիւն պու լահանայը սուտա էրիմիշ սըչան օ-
թու իլէ սուլարար , իւչիւնճի կիւն լահանա սարարըր սօ-
լար խաի , պտտէհու լահանայը քէսէր խաի . հէր քէս պունը
աաի լահանա զանն խտուպ , եայլընըղ Ատէլմօնթէ պիլիբ
խաի քի , օ լահանա զէհիլլի տիր . պու լահանայը պիր

Թավչանա եկեալիւր իտի, զիրա Ատէլմօնթէնին բէք չօզ
ատա Թավչանլարը, քեալիւրի, Հինա սօմուղլարը վար
իտի. կիւզէլիւրտէ սէպզէվաթլարընտան, եկմիչլէրինտէն
վէ շիչէքլէրինտէն կէրի գալմաղլար իտի. Թավչան լահա-
նատան պիր եարբազ եէ յինճէ էօլիւր իտի, Թավչանըն
տա վարիտի չքգաճազ տէ յիլա՛. Թավչան էօլինճէ Ատէլ-
մօնթէ պաղըրսաղլարընը պիր սիւրըրինթիլիկէ աթարաը.
սիւրըրինթիլիքտէ էշինէն Թավուզ՝ պաղըրսաղլարը կակա-
սըյլա եէր, խասթալանըր, էրթէսի կիւն էօլիւր, էօլէճէ.
կինէ եազըն հավատա ուչան պիր չայլազ էնէր Թավուզ
գարար կիտէր, պիր գայանըն պաշընտա եէր. իւշ կիւն
սօնգրա հէնուզ քէյֆսիզ պուլընան չայլազըն պաշը տէօ-
նէր, հավատան աչազը տիւշէր, տիւշտիկի մահալ պիր
պալըզ հավուզը պուլընըր, պալըզլար կէլիւրէր, չայլազըն
լէշինի ըսըրըրլար. օ պալըզլարտան ալըպ բիշիրտինիզ մի,
եէյէն տտամ պէշինճի օլարազ սէքիզ օն կիւն սօնգրա
պաղըրսազ իւֆիւնէթինտէն վէ եա եիւրէք աղըրընտան
էօլիւր. հէքիմ կէլտիկինտէ « խասթա՛ ճիյէր իլլէթինտէն
վէ եա հումմալը սըթմատան էօլմիւշ » տիլէճէք :

Մատամ. — Բէք կիւզէլ, ամմա պու գատար շէյլէր
պիր պիրի արգասը սըրա նա՛սըլ Թէսատիւֆ իտէպիլիւր.
մէսէլա չայլազ հավուզան եիւզ աարմէօթէյէ տէ տիւ-
շէպիլիւր :

Մօնթէ Գրիմթօ. — Հա՛, իշթէ ասըլ սէնատթ օրատա
արը եա՛, Շարգտա պէօլիւք քիմեհճը իամինի գազան
մազ իշիւն Թէսատիւֆ իթտիրմէկի պիլմէլի :

Մատամ. — (Թէֆէքքիւր իլէ տիյնէտիքտէն սօնգրա)
Լաքին սըչան օթու մահզ օլմազ. հէ նէ ուտուլ իլէ իտէր-
սէն էրիտ, ինսան եկտիկինտէ միւճէրրէա միյտէսինտէ
պուլընաճազ :

Մօնթէ Գրիմթօ. — Հա՛, աֆէրին, իշթէ պէն տէ պունը
Ատէլմօնթէյէ սօրտըմ՝ պիր ազ տիւշիւնտի կիւլտի, վէ
« Եվլատըմ, Ալլահ պիլէ տիւնեպը եէտի կիւնտէ եա-
րաթտը. եէտի կիւնտէն սօնգրա կէլ տէ սանա ճէվապընը
վէրիթիմ՝ տէտի : էրթէսի բազար կիթտիմ՝ լահանասընը
սուտա էրիմիշ սըչան օթու իլէ սուլայաճազ եէրտէ գարկա
պիւքէն թօզընը սուտա էրիթմիշ, անըն իլէ սուլամըշ իտի
Պու տէֆա լահանա սօլմայըպ, եէտիրտիլի Թավչան պէշ

տաղիդատան սօնդրա էօլտիւ, թավուդ թալշանտան եէտի,
 օ տա էրթէսի կիւն էօլտիւ. թավուդը եարտըդ, իշինտէ
 հիշ պիր ալամէթը մախսուսէ վէ հիշ պիր աղասընաա աալա
 պիր նիշանէ եօդ իտի. թավուդ ատէթա տամլատան էօլ-
 միւշ իտի. տամլա թավուդլարտա օլմադ ամմա ինսանլարտա
 էքաէրի վուգու պուլուր:

Մատամ. — (Կիթտիքճէ թէֆէքքիւրի արթարադ) Ալ-
 լահա շիւքր իթմէլլիդ քի, պու կիպի էճղալարը եալը-
 նըզ քիմեաճըլար եարբյօր, եօդսա խալդըն պիր նըսֆը՝
 տիկէր նըսֆընը զէհիրլէր իտի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Ալաբըմայարադ) Եա քիմեաճըլար
 վէ եա քիմեա իլէ մէշղուլ օլան ատամլար վասէթասըյլա:

Մատամ. — (Չօդ զահմէթ իլէ թէֆէքքիւրլէրինի բէտա
 իտէրէք) Պիր տէ հէր նէ գատար ուսթալըզլա եարբըմըշ
 օլուրսա օլտուն, ճիւրմ եինէ ճիւրմտիր, ինսան թէճէս-
 սիւսինտէն գուրթըլա պիլէ Ալլահըն նաղարընտան սէթը
 օլունամադ. ճարգըլար կիւնահ պահսընտա պիպտէն զի-
 յատէ սէրպէսթ օլուպ ճէհէննէմի լազվ իթմիշլէր տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էֆէնտիմ, պու ինճէ սայիլըլար եա-
 լընըզ սիղին կիպի նաղիք զաթլարըն ազլընա կէլէպիլիր,
 լաքին ազ միւլահազա իլէ տէ չըգարբլապիլիր: Ինսան
 ֆիքրինին ֆէնա ճիհէթի տայմա ժան ժագ: Բուսօ նամ
 ալիմին շու թօհաֆ սէօղիւ իլէ խիւլասա օլտալիլիր: Խաթ-
 բընըզտա տըր եա՝ « Հինտտէ պիր իխթիյար վէ խասթա
 պրահմին էօլտէ տէ ազրապամըզտան օլտըդը իշին վա-
 բիսի օլաճագ օլտագ վէ անըն իքի կիւնէ գատար էօլէ-
 ճէկինի պիլտիկիմիդ հալտէ եալընըզ բուհընը պիր սաաթ
 էվվէլ թէսլիմ իթմէք իշին պիր բարմազըմըդը դալտըբմա-
 մըզ լազըմ օլաճագ օլտա, իշիմիգտէ բարմաղընը գալտըր-
 մայաճագ հանկը տօղրու ատամ վար տըր: տէմիշ: Ինսա-
 նըն էօմբիւ պու միսիլու շէյլէր եարմագ իլէ կէշէր վէ
 ազլը տա պու եօլտա էֆքեարլարլա սարֆ օլուր: Բէք
 ազ պուտալա պուլուրսընըզ քի, գալլսըն տա տիւշմանը-
 նըն կէօքսինէ պիր պուշագ սօգսըն, վէ եա պիր ազ էվ-
 վէլ սէօյլէտիկիմիդ կիպի զէհիր եէտիբսին. կէրչէքտէն
 տէ տիվանէլիք տիր եախօտ թէտալիրսիդլիք տիր. բէք զի-
 յատէ գանը պուլանմըշ կէօղլէրի տէօնմիւշ օլմալը քի, պիր
 ատամ օ կիպի տիվանէլիկի եարսըն. լաքին էկէր սիղի

եօյրնըզտան այբգոյանը վուրմագսըղըն ճէպը իթմէքսի-
ղին էղկյէթ վէրմէքսիղին սէս չըգարմագսըղըն գան աեօ-
քիււմէքսիղին օրթատան գալարրնայիլիրսէնիղ, գանունըն
զարպընտան գուրթուլըսընըգ: Իշթէ Շարգտա պէօյէ
եարարլար վէ մուվաֆիֆագ տա օլուրլար, Շարգլլլար ա-
ղըր ատամլար տըր, էհէմմիյէթլի պիր մատտէ իւզէրինտէ
ֆէվթ օլան վագթա թէէսսիւֆ իթմէղէր:

Մատամ. — (Կիղլիտէն իշինի չէքէրէք եիւքսէք սէտա
իլէ) Վիճտան վար:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էվվէթ, պէրէքէթ վէրսին քի վիճ-
տան վար, եօգսա ֆէնա օլուրաը: Պիր ազ զարպլը պիր
էմէլտէն սօնղրա ինսանը վիճտան գուրթարըր, զիրա պին
տիւրլիւ էօղիւրլէր պուլուր քի, օ էօղիւրլէրի քէնտի ագ-
լըմըզտա հագլը կէօրիւրիզ, վէ պու էօղիւրլէր հէր նէ գա-
տար պիղէ ույգույը զայպ իթտիրմէյէճէք գատար հագլը
կէօրիւնիւրլէրսէ տէ, հաքիմլէր ինտինտէ պիղէ էօմիւ
զայպ իթտիրմէյէճէք գատար հագլը տէյիլտիրլէր: Լէտի
Մագպէթին քէնտի օղունըն ֆաիտէսի իշին եարտըղը
ճիւրմի պիլիրսինիղ եա՛. վալիտէ մուհագպէթի չօգ չէյ-
լէրի հագլը կէօսթէրիր: Լէտի Մագպէթին վիճտանը օլ-
մագսա իտի, չօգ պէտպախթ օլուր իտի:

Մատամ Վիլֆօր՝ Մօնթէ Գրիսթօնըն քէնտինէ մախսուս
օլան սատելլիք վէ ինճէ իսթիհգա իլէ սէօյէտիկի պիւ-
թիւն պու գօրղուլը սէօղլէրի, զարիպ թէնպիհլէրի տիյ-
նէմէքտէն տօյամագ իտի:

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա եինէ սէօղէ պայլայըպ,
Մատամ. — Պիլիւրմիսինիղ, էֆէնտիմ, սէօհպէթլէրի-
նիգտէն գօրղուլըր. տիւնեայը պիր սիյահ բէրտէ ալթըն-
տա մը կէօրիւյօրսընըգ, եօգսա ինսան ճինսինէ օլուգ շի-
չէլէրինիղին վէ ինպիքլէրինիղին արասընտան մը պագտը-
նըզ տա հագգընտա պու միսիլու գըյասլար իտիյօրսընըգ
զիրա հագգընըզ վար, մահիր պիր քիմեաճը իմիշսինիղ
օղլումա վէրիպ տէ չարուճագ ույանտըրտըղընըգ իքսիլ ...

Մօնթէ Գրիսթօ. — Մագընմայը, էֆէնտիմ, օ իքսիլին
պիր տամլասը պայըլմը չօճուղը այըլթաը, տմմա իւշ տամ-
լասը պիւթիւն գանընը ազ ճկէրլէրինէ թօրլայտպիլիր վէ
եիւրէկինէ չարքնթը կէթիլիր. ալթը տամլասը նէֆէսինի
քէսէր, վէ օ տագիգատա պուլընտըղը հալի տահա զի-

յատէ թէհլիքէլի օլուր , վէ օն տամլասը եբլաբբըմ կիպի էօլտիւրէպիլիլր : Կէօրտիւնիդ եւ՛ , նէ գատար թէլաշլա սօգունմամասընը թէնպիհ իթտիմ :

Մատամ . — Բէք թէհլիքէլի պիւր զէհի՞ր մի տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խայր , էֆէնտիմ , ամմա իպթիաս շուրասընը գապուլ իթմէլլիլիդ քի , մատամ քի էն քէսկին զէհիլլէր իլաճ մագամընտա իսթիմալ օլունույօրլար , զէհիլր տէնիլէն շէյ խայալի պիւր շէյ տիր , զէհիլր եօգ տըր , վէ նէ զէման իսթիմալլէրի պիլինմէզսէ օ զէման զէհիլր օլույօրլար :

Մատամ . — Էօյլէ իսէ նէ՞ իտի եւ՛ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տօսթըմ Ատէլմօնթէնին եարտըրը զայէթ զահմէթլի պիւր իլաճ տըր քի պանա իսթիմալինի էօյրէթմիշ տիր :

Մատամ . — Սինիրէ բէք ֆախտէլի պիւր իլաճ օլմալը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք ֆախտէլի տիր , էֆէնտիմ : իշթէ կէօզիւնիդ իլէ կէօրտիւնիդ եւ՛ , պէն շօգ գուլլանբբըմ , (կիւլէրէք) լաքին անլաշըլըր եւ , էլիմտէն կէլտիկի գատար տիգգաթ իլէ :

Մատամ . — (Քէնտիսի տախի կիւլէրէք) Էօյլէ եւ՛ , պէնտէնիդին սինիրլէրիմ բէք զայըֆ օլաբղընտան , սըգ սըգ պայըլըրըմ . պիւր Ատէլմօնթէ էֆէնտի օլսա տա գօլայ գօլայ նէֆէս ալապիլմէնին վէ պիւր կիւն անսըգտան էօլիւրիմ գօրգուսընը ունութմանըն եօլընը թարիֆ իթսէ իտի սօղրուսը շօգ թէշէքքիւր իտէրաիմ : Էօյլէ պիւր ատամըն Ֆրանսատա պուլընմատըրը վէ տօսթընը Ատէլմօնթէնին տէ պէնիմ իշիւն Բարիզէ կէլէճէկի տախի զայրը միւհթէմիլ օլտըրը իշիւն նանէ բուհը իլէ Լօգման բուհընա գալտըմ . պապընըզ , իշթէ պիւր թագըմ կիւզէլ գօգուլը հապլար քի մախսուս եարաբբըմընըմ : ատի հապլարտան իքի գաթ զիյատէ գուվլէթլիտիրլէր :

Մօնթէ Գրիսթօ . Մատամ Վիլֆօրըն էլինտէն , քէնաինէ թագտիմ իթմէքտէ օլտըրը պաղա գուլթըյը ալըպ , օ միսիլու իլաճլարտան անլար պիւր ատամ կիպի գօգլատը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք ալա տըր , էֆէնտիմ , լաքին պունլարը եուլթմագ լազըմ , պայըլմը պիւր ատամ իսէ եուլթամագ , օ ճիհէթլէ պէնիմ իլաճըմ պունտան էյի տիր :

Մատամ. — Պէն տէ էվլա թու թարբմ; ալէլիսուսուս թէ. էսիրիւնի կէօրտիւ. քաէն սօնդրա. ֆադաթ օ պիր սրրր օլմալը, պուսուսլա պէրապէր պէն տէ սիդէ սիւվալ խտէճէ. ք դա. տար սայկըսըդ տէ յիլիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Գալգարադ) Ֆագաթ, էֆէնտիմ, պէնտէնիդ տէ սիդէ խըսմէթտէ պուլունմաղը արդու իթ. տիկիմտէն, սիդէ թագաթիմ խտէրիմ:

Մատամ. — Աման, էֆէնտիմ. . .

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ֆագաթ շուրասընը ունութմամալը քի, էկէր ադ վէրիլիրսէ իլաճ տըր, չօդ վէրիլաթիկի սու. րէթտէ զէհիր տիր. պիր տամլասը հայաթ պախշ խտէր, կէօրտիւնիդ եա, լաքին պէշ ալթը տամլասը հէր հալտէ էօլաիւրիր վէ օ գատար թէհլի. քէլիւ տիր քի, պէշ ալթը տամլա պիր գատէհ շարապըն իչինէ գօնուլսա, շարապըն լէզզէթիւնի ասլա պօզմաղ վէ պէլի պիլէ օլմաղ. պու գա. տար սէօղ քեաֆի տիր, եօլ կէօսթէրիյօրմ գանն օլուն. մասըն:

Մաթ հէնուդ ալթը պուշուղը վուրմըշ խտի:

Օ տադիգատա Մատամ վիլիֆօրըն տօսթը պիր գատը. նըն թաամը պէրապէր իթմէ. ք իչիւն կէլմիշ օլտըղընը խա. պէր վէրաիլէր:

Մատամ. — էֆէնտիմ, գլյատէճէ կէօրիւշմիշ օլայրաըդ. վէ եա տօսթլարընըդտան սայրլմաղ շէրէֆինէ նաիլ օլմուշ օլայրաըմ, իլը բէտաթինիդտէն կէրի շէ. քիլմէ յիպ սիդի թա. ամա տալէթտէ խարար խտէրտիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Պինլէրլէ թէշէ. ք. քիւր խտէրիմ, է. ֆէնտիմ. պէն տէ պաշգա պիր մահալէ սէօղ վէրմիշաիմ վէ սէօղիւմտէ տուլմալըյըմ. տօսթլարըմտան պիր Բում բրէնսէս. պէօյիւ. ք Օրէրայը կէօրմէմիշ տէ, կէօթիւրիւպ կէօսթէրմէկի վատ իթմիշիմ:

Մատամ. — Բէ. ք է. յի, էֆէնտիմ. աման, իլաճը ու. նութմայրընը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նէ՞ տիմէ. ք, էֆէնտիմ. իլաճը ու. նութմաղ իչիւն միւլադաթըմըղը ունութմամ լաղըմ կէլիր. օ տա միւմ. քինսիդ տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ սէլամ վէրիպ չըգտը: Մատամ վիլիֆօր թէֆէ. ք. քիւրէ տալըպ գալաը վէ քէնաի քէնաիմէ: Աճա.

յիպ ատամ, եանբլմայօրսամ պունքն ասըլ իամի Ատէլ-մօնթէ օլմայլը օ տէաի :

Մօնթէ Գրիսթօ իսէ Մատամ Վիլֆօրը մէմուլինտէն զի-յատէ արգուլէրինէ միւսաիտ պուլմըլ իտի . օ տախի տի-չարը չըգարդտա , քէնտի քէնտինէ « Հայտի պաղայլմ , թարլա էյիտիր , թօհումըմըլ զայպ օլմայլ օ տէյիպ էր-թէտի կիւն տէ վաաը իւզրէ իլաճը կէօնտէրտի :

15.

ՇԷՅԹԱՆ ԲՕՊԼԲԹ

Օ աղչամ Բարիզին պէօյիւք Օրէրասընտա զայէթ կիւ-զէլ պիր օյուն օյնանաճազ օլտըղընտան , պիւթիւն ասըլ-զատէկեան թագըմը մէվճուտ իտի :

Ալսկէր՝ էքսէր զէնկին տէլիզանլըլարըն ասէթի իւզրէ թէաթրօյա ասլօնէ օլտըղընտան մաստա , տօթլարընտան բէք չօղլարընըն լօճալարընա տախի կիրիպ չըգապիլիր իտի :

Շամթօ — Բընօնըն եէրի տախի Ալպէրին եանընտա օլուպ , Պօչան իսէ կազէթաճը օլտըղը հասէպիլլէ թէաթրօնըն հէր մահայինէ կիրիպ չըգապիլիր իտի :

Տախիլլէ նաղբըրընըն լօճաաը օ աղչամ Լիւսիէն Տէպ-րէյէ թէրք օլընմըլ օլտըղընտան , օ տախի Գօնթ աը Մօր-սէրէ թէրք իթմիլ վէ Մէքստէտէս կիթմէք իսթէմէտիկին-տէն Մօրսէր տախի պիլեթի Տանկլարա կէօնտէրմիլ իտի : Բարասըլ լօճայը տիւնետա միլեօն սահիպլէրի գատար հիլ քիմսէ մէմնուկիլէթլէ դապուլ իթմէզ , անըն իչիւն Տանկլար՝ քէնտի բօլիթիզա էֆքեարլարընըն վէ իթիրալ թարաֆտարը վէ քիլլիկինին , քէնտիսինէ տախիլլէ նաղբ-ընըն լօճաաընա կիթմէկէ բուխսաթ վէրմէզ օլտուղլարընը պէյան իթմիլ իսէ տէ , պունընլա պէրապէր եինէ պիլ-եէթի գապուլ իտուպ , Մատամ Տանկլարա վէրմիլ վէ Մա-տամ Տանկլար տախի Օրէրայա եալընըզ գըզը Էօժէնի իլէ պէրապէր կիթմէտի եազըչըգօրզ տիւչէճէկինտէն , Տէպ-րէյէ՝ աղչամ կէլիպ քէնտինի ալարապ պէրապէր կիթմէ-լէրինի եազմըլ իտի : Ֆիլհագիզա ֆրանստտա սաէթ պէօյլէ տիր . պիր գատըն եալընըզ գըզը իլէ պէրապէր թէաթ-տի յոյա կիտէրսէ , խարդ պունը եազըչըգօրզ պուլուր , լաքին

Տանկլարքն զբղբ վալիտէսկյլէ վէ վալիտէսինին սէվկիւ-
լիւսկյլէ թէաթրոյա կիթտիկինտէ քիմսէնին պիր տկէճէկի
գալմադ, էոյլէ առէթ օլմուչ :

Իւք բէրտէ աչքլքնճա թէաթրօ քեամիլէն տօլու խտի .
Ալպէր՝ պիրինճի սրբատա պիր լօճանքն աչքլարղընք վէ ի-
չէրկէ պիր կէնճ գատքն կիրտիկինի կէօրիւնճէ, Շաթօ
Րընօյա գատքնք կէօսթէրէրէք « պագ, պագ, իշթէ Գօն-
թէս ժ . . . » տէտի, վէ Շաթօ - Րընօ տա պու Գօնթէս
ժ . . . նին քիմ օլարղընք Ալպէրէ սիւվալ իթմէքտէ ի-
քէն, Գօնթէս՝ Ալպէրի կէօրիւպ սէլամ վէրտի :

Շաթօ - Րընօ . — Վէնէտիքլի տէ յի՛լ մի, սէն պունք նէ՝
բէտէն թանքյօրսըն :

Ալպէր . — Բօմատա Ֆրանձ թագարիմ իթտի :

Շաթօ - Րընօ . — Էօյլէ իտէ Ֆրանձքն Բօմատա սանա իթ-
տիկի խքամէթի սէն տէ պանա Բարիգտէ իթմէլիսին :

Ալպէր . — Պաչ իւսթիւնէ :

Շաթօ - Րընօ . — Պու կիւն Շան տը Մարստաքի աթ եա-
րըչընտա խտի :

Ալպէր . — Հա՛, պագ պու կիւն աթ եարըչք վար խտի .
պահա իթտի՛ն մի խտի :

Շաթօ - Րընօ . — Էվվէթ, ադ պիր շէյ իչիւն, էլլի նա-
բօլէնն :

Ալպէր . — Քի՛մ գաղանտը :

Շաթօ - Րընօ . — Պէնիմ գաղանաճագ տկէ պահա իթ-
տիկիմ աթ գաղանտը :

Ալպէր . — Եարըչ իւչ տէ յի՛լ մի խտի :

Շաթօ - Րընօ . — Էվվէթ, հաթթա ժօղէյ Գլիւպ՝ գա-
ղանանա պիր տէ ալթուն թաս վէրէճէքաի : Թօհաֆ պիր
շէյ վուգու պուլար քի, քիմսէնին պիլմէտիկի պիր աթ
իլէ պիր սէ յիս գաղանտը :

Ալպէր . — Նասըլ օլուր :

Շաթօ - Րընօ . — Նասըլ օլաճագ, աթ « Վամբա » վէ սէ-
յիս « Ժօպ » իամիլէ եաղըլմըչլարտը . անսրղտան իղէրինտէ
ուֆաճըդ պիր սէյիս իլէ զայէթ կիւղէլ ալաճա պիր աթ
գօչմադա պաչլատը իտէ, պէրապէրլէրինճէ գօչմադտա օ-
լան օ պիր իքի հայվանլարտան իւչ աթ պօյը էվվէլ թախ-
սիս օլունան մահալէ վասըլ օլտու :

Ալպէր . — Քիմին օլարղը անլաչըլմատը մը :

Շաթօ - Բընօ . — Խա՛յր :

Ալպէր . — Աթըն խամինէ «Վամբա» տի՞մէտին մի :

Շաթօ - Բընօ . — Էլվիէթ :

Ալպէր . — Էօյլէ իսէ պու խուսուստա պէն սէնաէն զի-
յտաէ մալիւմաթլըյըմ :

Պու տաղիգատա տախիլիյէ նաղբրնրն լօճաօր աչըլըպ
Մատամ Տանկար, գըզը Էօթէնի վէ Լիւօինէն Տէպրէյ ի-
չէրի կիրտիլէր :

Շաթօ - Բընօ . — Ատա՛մ, նէ՛ օ թարաֆա պաղըյօրսըն ,
սօլա պաղսանա սօլա , տօսթլարըն կէլտի :

Ալպէր՝ պաչընը Շաթօ - Բընօնըն կէօսթէրտիկի թարա-
ֆա չէվիրտիքտէ , կէօղիւ Մատամ Տանկարըն կէօղլէրինէ
րասթ կէլիպ , Մատամ Տանկար էլինտէքի եէլրաղէ իլէ
ուֆաճըզ պիր սէլամ վէրտի : Մատմաղէլ Էօթէնի իսէ Ալ-
պէրին պուլընաըզը մահալէ պաղմաղա թէննէզղիւլ պլիլէ
իթմէյօր կիպի պիր նաղար էյլէտի :

Շաթօ - Բընօ . — Վալլահ պէն շու սէնին Մատմաղէլ
Տանկարա օլան պիւրուտէթինի անլայամայօրըմ . գըզ կէր-
չէքտէն կիւղէլ տիր , սէն տէ զատէկեանլըղապ սէնին ֆա-
միլեան գատար էսքի օլմատըզը խուսուսընա բէք օ գա-
տար էհէմմիլյէթ վիրմէզօին զանն իտէրիմ :

Ալպէր . — Օրաաը էօյլէ տիր, գըզ տա կիւղէլ տիր, ամմա
կիւղէլիկի պիր աղ միւլայիմճէ օլուպ տա նիսա կիւղէլի-
կինէ պիր աղ պէնղէսէ սէվէպիլիրտիմ :

Շաթօ - Բընօ . — Թօհաֆ , պու տէլիգանլըլար հիչ պիր
չէյտէն խօշնուտ տէյիլտիրլէր . մէլէք կիպի պիր գըզ
պուլմըչլար տա , պաղ նէ էօղիւրլէր պուլույօրլար :

Ալպէր . — Պէն էօյլէ կիւղէլիքլէրտէն գօրգարըմ, միւ-
թէքէպպիրլէրի սէվմէմ :

Ֆիլհադիպ Մատմաղէլ Տանկարըն եիւզիւնէ պաղ-
տըլտա , Ալպէրէ հաղգ վէրիլիրտի . Էօթէնի կիւղէլ իտի,
լաքին Ալպէրին տէտիկի կիպի կիւղէլիկի գարը կիւղէլ-
լիկի օլմայըպ , էրքէք կիւղէլիկինէ տահա զիյատէ պէն-
զէր իտի : Մաչլարը սիյահ իսէ տէ , լաքին տալկալարըն-
տան , սէրթ օլտըզը անլայըլըր տը . կէօղլէրի տէ սաչլարը
կիպի սիյահ օլտարաղ, իւղէրինտէքի զայէթ միւքէմէլ զաչ-
լարընը էքսէրիա զիյատէճէ չաթմաղտա օլմասընտան մա-
տաա գուստըրը եօզ իտի : Կէօղլէրինին պաղըչընտա իսէ

օ տէրէճէլէրատ պիր մէքեանէթ ալամէթի միւշահէտէ օլընքրտը քի, պիր գարը կէօզիւնտէ կէօրիւմէսինէ թաւածիւսլ օլընքրտը . պրունընըն շէքլի տախի զայէթ կիւզէլ վէ շէհրէօիննէ միւթէնասիսլ խաի իսէ տէ , եալընըզ ազզը պէօյիւճէք օլուսլ , օնա տա գըրմըզը տուտազլարը արասընտան կէօրիւմէքտէ օլան գար կիպի պէյազ աիշլէրի պաշգաճա պիր հիւնն վէրիք իաի : Նիհայէթ թէնի տախի պէյազ օլուսլ , ազզընըն պիր եանընտա պուլընան իրիճէ սիյահ պիր պէն՝ պիւթիւն լէհճէսինտէ Ալպէրին գօրգմադտա օլտըզը ճէասրէթ ալամէթլէրինի պէյան իտէրպի :

Պունընլա պէրապէր Մատմազէլ Էօթէնինին էնտամը տա լէհճէսինէ միւթէնասիսլ օլուսլ , Շաթօ - Րընօնըն տէտիկի կիպի պիր կիւզէլ գըզ աիյէ պազըլապիլիբի տի :

Թէրպիյէսինտէ կէօրիւլէպիլէճէք գուսուր իսէ լէհճէսինտէ կէօրիւնէն սէրթլիք ալամէթի կիպի պիր շէյ օլմայըսլ , եալընըզ էրքէքլէրէ եագըչըր շէյլէրի պիլմէսի իտի . մէսէլա իքի իւշ լիսան պիլիբ , կիւզէլ րէսիմ եարար , շիլր սէօյլէք վէ շարքի պէսթէլէր . ալէլիսուսուս ճիւմլէտէն զիյատէ պէսթէյէ տէվամ իտուսլ , պունա տա մէքթէպ արգատաշլարընտան Լուիզ ա՛Սըմիլի նամընտա օլան պիր գըզլա պիրլիքտէ օզրաչըր իաի : Պու Մատմազէլ ա՛Սըմիլի տախի զատէկեանտան իսէ տէ , զէնկին օլմայըսլ , լաքին սէսինին մէշհուր պիր բրիմա - տօննա օլմազա իսթիտատը օլարզընտան , զէնկին օլապիլմէկէ եօլը վար իտի : Օ վազթըն մէշհուր խանէնտէլէրինտէն պիրի պունըն պու իսթիտատընը կէօրտիւկինտէն , էվլատ կէօզիւլլէ պազարազ տայնա մուսվէնէթ իտէր իաի : Հէր նէ գատար կիւնիւն պիրինտէ պու Մատմազէլ ա՛Սըմիլինին բրիմա - տօննա օլապիլմէք իհթիմալինէ մէպնի Էօթէնի պիրլիքտէ սօզազա չըգմադտան իհթիրազ իտէր իսէ տէ , Տանկլարըն էվինտէ տաի պիր ուսթա մազամընտա օլմայըսլ , Էօթէնինին տօթթը կիպի բիայէթ օլունքրտը :

Մատամ Տանկլար լօճասընա կիրաիքտէն պիր գաշ տազիգա սօնգրա բէրտէ էնիսլ , Ֆիտարլ արասընտա միւտտէթ ուզուն օլտրզընտան , պիր պիրինէ զիյարէթէ կիթմէք վէ եա կէզինմէք իւզրէ հէր քէս եէրլէրինտէն գալգմըշ իաի :

Մատամ Տանկար՝ Ալպէր իլէ Շաթօ-Րընօնըն գալղաբդ-լարընը կէօրիւնճէ, քէնտույէ զլյարէթէ կէլէճէքլէրինի մէմուլ իտէրէք, էյիլիպ պու մէմուլինի դբղընըն գուլաղընա սէօյլէտի իտէ տէ, էօթէնի թէպէսսիւմէ պաշընը սալլայըպ մէմուլ իթմէտիկինի սէօյլէր սէօյլէմէդ, Ալպէրլէ Շաթօ-Րընօ՝ կէօյա գըղբ թաստիգ իթմէք իտթէմիշլէր կիպի Գօնթէս ժ....նին լօճատընա կիրտիլէր :

Գօնթէս . — (Գատիւմ տօսթբ իմիշ կիպի պիլա թէքէլլիւֆի էլինի Ալպէրէ ուղատարագ) Աֆէրին սէյեաճ էֆէնտի, տօղրուսք պէնի թանըյըպ տա հէր քէսաէն էվվէլ պանա վիզիթա իթմէքտէ կէօսթէրմիշ օլտըղընըղ նէղաքէթէ թէշէքբիւր օլընըր :

Ալպէր . — Վալլաճի, էֆէնտիւմ, մուվասէլէթինիզի վէնէրէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլտըղընըղբ պիլմիշ օլայթտըմ, պու գատար տա պէքլէմէղտիւմ. ֆագաթ բուխսաթընըղ օլուրսա, Ֆրանսանըն նատիր իւլ աղրան զատէկեանընտան տօսթբմ Պարօն Շաթօ-Րընօյբ սիղէ թագտիւմ իտէյիւմ. պու կիւն Շան տը Մարս եարըյընտա պուլընտըղընըղբ քէնտիլէրինտէն խապէր ալտըմ :

Շաթօ-Րընօ սէլամ վէրտի :

Գօնթէս . — (Շաթօ-Րընօյա) Ամա՛ն, էֆէնտիւմ, եաբըշտա պուլընտընը՞գ մը :

Շաթօ-Րընօ . — Էվվէթ, էֆէնտիւմ :

Գօնթէս . — Ալթուն թաս գաղանան աթ քիմին օլտըղընը պիլիլիօրմիսինիլ :

Շաթօ-Րընօ . — Պիլմէյօրբմ, էֆէնտիւմ, հաթթա պէնտէնիզ տէ չիմտի Մ. Ալպէրտէն սիւվալ իտիյօրբմ :

Ալպէր . — Էֆէնտիւմ, էօյրէնմէնիլ միւճէրթէտ իղթիղա՞ մը տըր :

Գօնթէս . — Էվվէթ, էվվէթ, ամա՛ն, քիմին օլտըղընը պիլիլիօրսանըղ սէօյլէյինիլ :

Ալպէր . — Բէք էյի, ամմն նի՞չիւն պու գատար մէրագ իտիյօրսանըղ :

Գօնթէս . — Ճանըմ էֆէնտիւմ, օ պաճա աթ իլէ քիւչիւճէք սէյիւ օ տէրէճէ մուհապղէթիմի ճէլպ իթմիշլէր իտի քի, կէօյա պիւթիւն վարիյէթիմի սնկեր գաղանաճաղ աղիյէ պաճա իթմիշիւմ կիպի դալէպէ իթմէլէրի իչիւն տուվա իտիյօրտըմ. անըն իչիւն տիկեր աթլարբ կէշտիկինի կէօր-

տիւղիմ անտէ , տէլի կիպի էլ վուրմաղա պաշխարմ : Աղ-
չամ խանէմէ ալտէթիմտէ նէրտիվէնին իւղէրինտէ օ քի-
չիւք սէյիտի կէօրտիւմ , իպթիտա զալիպ օլան աթըն սա-
հիպի պէնիմ օթուրտըլմ խանէտէ օթուրըյօր զանն իթ-
տիմ , լաքին սալօնըն իչինէ կիբինճէ նէ՛ կէօրտէմ պէյէ-
նիրսինիլ , մասանըն իւղէրինտէ աթըն գազանմըլ օլտըլը
ալթուն թասը պուլտըմ . թասըն իչինտէ պիր քեաղըտ իւ-
ղէրինտէ շու քէլիմէլէր եաղըլմըլ տը « Լորտ Բիւթվէն թա-
րաֆընտան Գօնթէն թ . . . է թագտիմ օլունմըլտըր :

Ալպէր . — Հա՛ , թամամ , իչթէ օ :

Գօնթէն . — Իչթէ օ նէ՛ տիմէք :

Ալպէր . — Պու տիմէք քի Լորտ Բիւթվէնին քէնտիտի տիր :

Գօնթէն . — Նա՞սըլ Լորտ Բիւթվէն :

Ալպէր . — Հանիյա , Արճէնթինա թէաթրօսընտա պիր
խօրթլազընըլ եօղ մը իտի , իչթէ օ :

Գօնթէն . — Վա՛յ , օ պուրատա՞ մը :

Ալպէր . — Էօյլէ եա՛ :

Գօնթէն . — Կէօրիւշի՛ւյօրմըսընըլ , օ սիղէ կէլի՛յօր մը ,
սիղ օնա կիտի՛յօրմըսընըլ :

Ալպէր . — Բէք զիյատէ տօսթըմ տըր , Շաթօ - Բընօ տա
թանըր :

Գօնթէն . — Բէք էյի , գազանան աթ օնըն օլտըլընը
նէ՛տէն պիլիյօրսընըլ :

Ալպէր . — Վամիա իսմիլլէ եաղըլմըլ օլտըլընտան , հա-
նիյա Բօմատա պէն հայտուա Լուիճի Վամբանըն էլինէ
տիւշմէտիմ մի իտի . սիղին խօրթլազ տէտիկինիլ Գօնթ
Մօնթէ Գրիսթօ տէյիլ մի իտի պէնի հայտուտլարըն էլին-
տէն դուրթարան . շիմտի օ օլտըլընը անլատընը՞լ մը :

Գօնթէն . — Բէք էյի ամմա թասը նի՛չիւն պանա կէօն-
տէրմիլ :

Ալպէր . — Էֆէնտիմ , էվիլլա շունըն իչիւն քի , հազ-
զընըղտա պէն քէնտինէ չօգ շէյլէր սէօյլէմիլտիմ , սօնըրա
պուրատա պիր հէմէհըրի պուլուպ , մնըն տա քէնտի հազ-
զընտա օ գատար խահիլ կէօսթէրմէսինտէն տօլայը հըս
իթմիլ օլտըր մէմնունիլթաէն օլմայը :

Գօնթէն . — Եօզաա հազզընտա սէօյլէմիլ օլտըլըմ պիր
թագըմ զէվզէքիլքլէրի քէնտիսինէ սէօյլէտիսիլ մի իտի :

Ալպէր . — Վալլահ , էֆէնտիմ , հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ .
տիմ տիսէմ ; եալան սէօյլէմիշ օլուրբմ :

Գօնթէս . — Նէ՛ շօճուգլըդ , հէրիֆի պանա տիւշման
իթախնիզ :

Ալպէր . — Հարէքէթլէրինտէ տիւշման հարէքէթի կէօ-
րիւ յօրմըսընըզ :

Գօնթէս . — Կէօրմէյօրբմ ամմա . . . Բարիզտէ նէ՞ թէ-
էսիրի օլտը :

Ալպէր . — Սէքիզ կիւն հէր քէսին տիլինտէ կէզտի .
սօնդրա Ինկիլթէրրա գրալիցասընըն ճիւլուսը զուհուր էյ-
լէտի , ունուտըլըվէրտի :

Շաթօ - Բընօ . — Մօնթէ Գրիսթօնըն տօսթը օլտըղըն
անլաշըլըյօր : (Գօնթէսէ) Էֆէնտիմ , Ալպէրին սէօյլէտիք-
լէրինէ ինանմայընըզ , պիլաքիս Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօ
հէր քէսին ազղընտա տըր . իպթիտա Մատամ Տանկլարա
օթուզ պին ֆրանդլըդ աթլար հէտիյէ վէրտի , իշթէ պու
կիւն տէ աթ եարըշընը գազանմըշ , վարսըն Ալպէր նէ զանն
իտէրսէ իթսին , եինէ Մօնթէ Գրիսթօ հէր քէսին տիլին-
տէ տիր . էկէր պու եօլտա եաշարսա , պիր այտան սօնդրա
հէր քէսին ազղընտա Մօնթէ Գրիսթօտան պաշգա պիր
շէյ օլմայաճագ տըր :

Ալպէր . — Իհթիմալ տըր . լաքին Բուսիա էլլիսինին լօ-
ճասը քիմէ՞ կէշմիշ , չիւնքի թաամիր իտիլմիշ :

Շաթօ - Բընօ . — Պիրինճի ֆասըլտա լօճանըն իշինտէ
քիմնէ եօ՞գ մը իտի :

Գօնթէս . — Խա՛յր , պէն քիմնէյի կէօրմէտիմ . չիմտի
պու կիւնքի եարըշը գազանանը Մօնթէ Գրիսթօ՞ մը զանն
իտիյօրսընըզ :

Ալպէր . — Բէք էյի պիլիբիմ :

Գօնթէս . — Թատը տա պանա օ՞ մը կէօնտէրմիշ :

Ալպէր . — Շիւպհէմ եօգ :

Գօնթէս . — Բէք կիւզէլ ամմա պէն քէնտինի թանըմամ,
թասը կէրի կէօնտէրէճէկիմ կէլլիօր :

Ալպէր . — Սազընթըզ հա՛ , սօնդրա սիղէ եէքրարէ
զիւմրիւտտէն օյմա պիր տիկէրինի կէօնտէրիբ , առէթի տիր :

Օ տագիգատա իքինճի ֆասըլըն շընդրաղը չալընտըդտա ,
Ալպէր եէրինէ կիթմէք իշիւն այաղա գալգտը :

Գօնթէս . — Սիրի պիր տաճա կէօրմէք շէրէֆինէ նախ
օլաճա գմբըլմ :

Ալպէր . — Պիր արալըգ կէլիր պէնտէնիզճէ պիր խրա-
մէթինիզ վա՛ր մը տիյէ սիւվալ խտէրիմ :

Գօնթէս . — Էֆէնտիլէր , պիլմիշ օլընըզ , հէր ճումնա
էրթէսի աղչամբ տօսթլարըմ իչիւն Քիվօլի սօզաղընտա
20 նօմէրօլը խանէմօէ յիմ :

Տէլիգանլըլար վէտա խուու պ չըգտըլար :

Սալօնա կիրտիքլէրինտէ հէր քէսին կէօղիւ Րուսիա էլ-
չխինին լօճասընա տիքիլմիշ օլուպ , սիյահլար կիլինմիշ
օթուզ պէշ գրրգ եաչընտա գատար պիր ատամ իլէ բէ-
ֆաթընտա Նարգ գատընլարը էլպիսէսինտէ պիր գարը օ-
լարագ հէնուզ լօճայա կիրմիշէր խի : Պու գարը ֆէվզ-
էլատէ կիւզէլ օլուպ , էլպիսէսի տախի զայէթ սիւսի վէ
ղիյնէթլի օլարըղընտան , պալատէ պէյան օլթատըղը վէճհէ
հէր քէսին նաղարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ խտ :

Ալպէր՝ պուսլարը թանըլըպ « իշթէ Մօնթէ Գրիմթօ
Րում գըղըլա կէլմիշ » տէտի :

Ֆիլհագիգա պուսլար Գօնթ իլէ Հատիյէ խտի : Գեաֆֆէի
գատընլար՝ լօճալարտան տիչարը է յիլէրէք , թէաթընըն
ղըյասըլա պիր գաթ աաճա բարլամագտա օլան էլմաս-
լարընը սէյը խտէրլէրտի : հէր քէս տէ օյունը պրագըպ
կէօղէրինի պունա տիքմիշէր տի :

Իքինճի ֆասըլըն սօնտնտա Մատամ Տանկլար՝ Ալպէրէ
կէօղիլլէ պիր իշարէթ խաինճէ , Ալպէր տէ բերօէ ինտիկի
անտէ չարնաչար Մատամ Տանկլարըն լօճասընա կիթտի ,
անլէրի սէլամիլըպ Տէպրէյին տէ էլինի սըգտը :

Մատամ Տանկլար Ալպէրի լաթիֆ պիր թէպէսիւմիլէ վէ
Էօթէնի տախի հէր զէման իպրապ իթմէքտէ օլարըղ պի-
րուտէթլէ գապուլ էլլէտի :

Տէպրէյ . — Հա՛ , էյի կէլտին , պէն տէ քէնտիմէ մու-
ավին արայօր բտըմ . հանըմ էֆէնտի Մօնթէ Գրիմթօ հազ-
ղընտա պէնի սիւվալլէ պօղտը , նէրէլի տիր նէրէտէն կէլի-
յօր նէրէյէ կիտիյօր տիյէ . էֆէնտի՞ , պէն սիհիրպալ զմբ-
լըմ , իշթէ տօսթըմըզ Ալպէրէ սօրընըզ :

« Մօնթէ Գրիմթօյը տէրս խուուպ էզպէրտէն էօյրէնմիշ
տէր տէտիմ տէ անըն իչիւն սիղէ իշարէթ իթտիլէր :

Մատամ Տանկլար . — Էֆէնտիմ , պու օլու՛ր շէյ մի , է .

ինտէ եարբմ միլեօն խաֆիյէ թախտիսաթը պուլունսն տա հիշ պիր մալխ մաթը օրմաքն, միւմքին մի տիր :

Տէպրէյ . — Պէնիմ էլինտէ եարբմ միլեօն խաֆիյէ թախտիսաթը օլտա խտի , Մօնթէ Գրիսթօ հազգընտա մալխմաթ ալմաղա սարֆի իթմէզ խտիմ . նազարբմտա Մօնթէ Գրիսթօ Հարունքն իբի միսլի զէնիկն օրմաքնտան պաշգա հիշ պիր հիւնէրի եօզ տըր . . . լաքին պէն սէօզի Ալպէրէ վէրտիմ , օնա սօրքնբզ պէն գարըչմամ :

Մատամ Տանկլար . — Հարուն տախի օլտա խտի , պանա գուլաղ լարբնտա պէշէր պին ֆրանգլըզ տէօրթ առտա էլմասըլա պէրապէր օթուզ պին ֆրանգլըզ աթ հէտիյէ իթմէզտի :

Ալպէր . — Էֆէնաիմ , էլմաս անքն մէրաղը տըր . ճէպլէրի էլմաս տօլու օլուպ : կէզտիկի մահալլէրտէ շաղըլ թաշը կիպի սաշըյօր :

Մատամ Տանկլար . — Պիր մատէն պուլմըշ օլմալը . Մ. Տանկլարա իթիպարը զայրը մահաուպա կէլմիշ օլաբղընը տույտընը գ մը :

Ալպէր . — Խալթ , էֆէնաիմ , իշիթմէտիմ ամմա թաածճիւպ տէ իթմէմ :

Մատամ Տանկլար . — Բարիզտէ պիր սէնէ օթուրուպ , ալթը միլեօն ֆրանգ սարֆի խտէճէքմիշ :

Արզէր . — Աճէմ Եահը թէպտիլէ չբզ մըշ :

Էօթէնի . — (Տէպրէյէ) Եանընտաքի գարըյա պաղըյօրմըսընբզ , նէ գատար տա կիւղէլ տիր :

Տէպրէյ . — (Տօբպինի կէօղիւնէ թութարաղ) Վալլահ , մատմաղէլ , գատընլար իշինտէ սաիր պիր գատըն հազգընտա հազճա սէօլլէր նիղտէն պաշգա կէօրմէտիմ . տօղրուօր բէք կիւղէլ տիր :

Էօթէնի . — Աճաճա Մ. Ալպէր պու գատընըն քիմ օլտաբղընը պիլիւր մի :

Ալպէր . — (Տօղրուտան տօղրույա Էօթէնիյէ ճէվապ վէրէրէք) Էֆէնաիմ , Մօնթէ Գրիսթօյա խտա օլան շէլլէրի նէ տէրէճէ պիլիւրտէմ , պունը տա օ տէրէճէ պիլիւրիմ . պու պիր Եունան գըղը տըր :

Էօթէնի . — Եունան գըղը օլտաբղը էլպիտէսինտէն անլաշըլըյօր :

Ալպէր . — Պու տէրէճէ պիր ճահիլ մախպիր օլտաբղըմա

թէէսսիւֆ խտերիմ, ամմա պէնտէնիզին տէ պու խու սուստա օլան մալիւմաթըմ պունտան զիյատէ տէ յիլ տիր. ֆադաթ մուզիզա պիլտիկինի պիլիբիմ, չիւնքի պիր կիւն պէն Գօնթըն եանընտա իքէն պիր զուզլա սէսի իշիթտիմ, էլպէթթէ օ չալբյօրաբ :

Մատամ Տանկլար . — Վ.ա.յ, Գօնթ խանէսինէ ատամ գապուլ խիթյօր մբ :

Ալպէր . — Հէմ վալլահ ալիճէնապլըզլա գապուլ խիթյօր :

Մատամ Տանկլար . — Էօյլէ խտ Մ. Տանկլարը գանտըրայըմ տա եա պիր զըյաֆէթ վէ եա պիր պալօ վէրսին, գարչըրդընա օ տա պիզի տավէթ իթսին :

Տէպրէյ . — (Կիւլէրէք) Վ.ա.յ, պէքեար օլտըզը հալտէ սիզ անըն էվինէ՞ մի կիտէճէքսինիզ :

Մատամ Տանկլար . — Գօճամլա պէրապէր օլտըզը հալտէ, նէ՞ զարարը վար : (Հատիյէյի կէօսթէրէրէք) Հէմ պէքեարմբ տըր եա :

Տէպրէյ . — Օ պիր ճարիյէ տիր, քէնտի սէօյլէտի, էօյլէ տէյիլ մի, Ալպէր :

Մատամ Տանկլար . — Ճարիյէտէն զիյատէ պիր բրէն սէսէ պէնզէտիկինի սիզ տէ իգրար խտրսինիզ :

Տէպրէյ . — Բրէնտէս ամմա Պին Պիր Կիճէ հիքեայէսի բրէնտէսլէրի կիպի :

Մատամ Տանկլար . — Նէ օլուրսա օլսուն, բրէնտէսի բրէնտէս խտէն էլմաս տէյիլ մի, իշթէ պունըն իւսթիւ պաչը տա էլմաս տօլու :

Էօթէնի . — Հէմ բէք զիյատէ օ գատար էլմաս թազմասա տահա կիւզէլ օլուր. պօյնու վէ պիլէքլէրի զայէթ կիւզէլ տիր ամմա կէօրիւնմէյօր :

Մատամ Տանկլար . — Պու նէ գատար հայրան օլմագ :

Էօթէնի . — Կիւզէլի սէվէրիմ, էֆէնտիմ :

Տէպրէյ . — Գօնթա՞ նէ տէրսինիզ, օ տա չիրքին տէյիլ զանն խտերիմ :

Էօթէնի . — Գօնթըն պէնզի բէք սարը տըր :

Ալպէր . — Իշթէ պիզէ տէ մէրազ օլան օ սարբըրը տըր եա . Գօնթէս ժ ... ատընը խօրթլազ գօյտու :

Մատամ Տանկլար . — Գօնթէս ժ ... տվտէթ իթտի՞ մի :

Էօթէնի . — Էֆէնտիմ, գարչըմըլտաքի լօճատա տըր . շու կիւզէլ սարը սաչըր գատընը կէօրիւյօրսընըրզ եա, իշթէ՞ օ :

Մատամ Տանկլար . — Աման միսիւ Ալպէր , կիթսէնիզ Գոնթա պիր վիզիթա իթսէնիզ տէ , ալբս պուրայա կէթիրսէնիզ ֆէնա օլմազ :

Էօժէնի . — Նէ՛ Էարաճագսընը :

Մատամ Տանկլար . — Կէօրիւշիւր գօնուշքըզ , նէ՛ թօհաֆի գըզսըն , սէնտէ հի՛շ մի թէճէսսիւս Էօզ :

Ալպէր . — Պէլքի քէնտիլիկինտէն կէշիր . նա նա սիզի կէօրտիւ տէ սէլամ վէրիցօր : (Մատամ Տանկլար Մօնթէ Գրիսթօնըն վէրտիկի սէլամը նազիք պիր թէպէսսիւմէզ գապոււ էլէտի :) Արթըզ նէ իտէ , սիզէ օ խըամէթի իտէրիմ , կիտէ յիմ պագայըմ կէօրիւշիլէպիլի՛ր մի :

Մատամ Տանկլար . — Լօճասընա կիտիսիզ :

Ալպէր . — Լօճասընա կիտէյիմ ամմա Էսնընտաքի Եուսնան գըզընա հէնուզ թագտիմ օլունմատըմ :

Մատամ Տանկլար . — Ատամ , օ պիր ճարիլէ տիր :

Ալպէր . — Նա՛ շիմտի սիզ բրէնսէս տիյօրտընըզ ... Խա՛յր , տուրընըզ , օ պէնիմ պուրատան չըզտըղըմը կէօրիւնճէ չըզար մէմուրնտայըմ :

Ալպէր սէլամլայրոպ տիշարը չըգտը . ֆիլհագիգա Գօնթըն լօճասընըն էօնիւնտէն կէշէր իքէն , գարու ալբըսպ Մօնթէ Գրիսթօ տիշարը չըզընճա , պէքլէմէքաէ օլան Ալիլէ Արապճա պիր գաշ լադքրտը սէօլէյիպ գօլընը Ալպէրին գօլընա թագտը :

Այի գարույը գարայըպ գարունըն էօնիւնտէ տուրտը . պիշարէնին էթրաֆընը պիր թագըմ սէ յիրճիլէր գուշաթմըշ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վալլահ Բարիզ աճայիպ պիր շէհիր օլուպ , էհալիսի տէ զարիպ պիր հալտէ տիր . զանն իտէրսին քի , պիր զէնճիլի իլք տէֆա կէօրիւյօրլար . պագասանըգա գավալլը Ալինին էթրաֆընը գուշաթմըշլար , օ տա նէ իսթէտիքլէրինի պիլմէյօր : Վալլահ պիր Բարիլլի՛ Թունուզա , Սթամպօլա , Պաղտատա վէ Էա Գահիրէյէ կիթսէ , քիմսէ տէօնիւպ պագմազ պիլէ :

Ալպէր . — Շարգիլըար վագարլը առամլարտըր տա Էալընըզ շայանը նազար օլան շէյլէրէ պագարլար . լաքին պանա գալքրսա Ալինին էթրաֆընտա թօրլանանլար Ալի իշիւն թօրլանմայըպ , իլա սիզին խըամէթքեարընըզ օլտըղը իշիւն թօրլանըյօրլար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Աճայիւ , պիղէ պու դատար չէ .
բէֆին սէպէպի :

Ալպէր . — Սէպէպի քէնտինիզաէն արայընըզ , օթուզ
պին ֆրանդըզ աթ հէտիյէ խախօրսընըզ , վէքիլը ումու
մինին գարքսընը էօլիւմաէն դուրթարը յօրսընըզ , ուֆա
ճըզ սէ յիպէրլէ կիւզէլ աթլար եարըչ իթախիւզ զալէպէ
խախօրսընըզ վէ զալէպէ խաու պ տա դաղանաըղընըզ ալ
թուն թասլարը կիւզէլ դատընլարա կէօնտէրխօրսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վա՛յ , պունլարը սիղէ քիմնազ
իթախի :

Ալպէր . — Քիմնազլ խտէճէք , էվիլէլա Մատամ Տանկ
լար նազլ իթախի , հէմ սիղի կէօրմէք արզու խախօր , եանի
լօճատընա սիղին կէօրիւնմէնիղի արզու խախօր . սանի
յէն կաղէթալար , սալխէն քէնտի զէքեալէթիմ մատամ քի
թէպախլ գըլաֆէթ կէզմէք խթէ յօրսանըզ , օ հալաէ ա
թընըղըն տտընը նիչիւն Վամբա թէնմիյէ իթախինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվիլէթ , վագըա օրասը եանլըչճա
օլտը . լաքին բէտէրինիզ Մ . տը Մօրսէր պազը պազը Սրէ
րայա կէլմէզ մի , աիգգաթ իթախիմ հիչ պիր եէրաէ կէօ
բէմէտիմ :

Ալպէր . — Պու ազչամ կէլէճէք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Քիմին լօճատընա :

Ալպէր . — Մատամ Տանկլարըն լօճատընա կէլէճէք զանն
խտէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մատամ Տանկլարըն եանընտաքի կիւ
զէլ գըզ քէնտի գըզը մը սըր :

Ալպէր . — Էվիլէթ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Թէպրիք խտէրիմ :

Ալպէր . — (Թէպէտիւմտէն սօնղրա) Պաչգա վագթ
գօնուչըրըզ :

Յ աագխատա օյունըն պաչլամտաը իչիւն չընղըրագ չա
լընար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Լօճատընա տօղրու եիւրիւյէրէք)
Աֆիլ խտէրինիզ :

Ալպէր . — Պույուրընըզ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խօրթլագ թարաֆընտան Գօնթէ
Ժ մէ չօգ սէլամ սէօյլէ յինիզ :

Ալպէր . — Մատամ Տանկլարա պիր չէլ եօգ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Պիր ազատան կէլիր միւշէրրէֆ օլուրբմ: Իւշինճի ֆասըլ պաշլատը: Պու ֆասըլ էսնասընտա Գօնթ տը Մօրսէր վատը իւզրէ կէլիպ Մատամ Տանկլարը լօճա- սընտա պուլար:

Մօնթէ Գրիսթօ պունըն կէլտիկինի կէօրտիւքտէ տու- տագլարընտա խաֆիֆ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլընտը: Հատիյէ իսէ բէրտէ աշլտըղը էսնատէ շէնատան պաշլա պիր եէրէ պագմադ առէթի օլմատըղընտան, քեաֆիէի տիգդաթընը օյունա հասը իթմիշ խտի:

Բէրտէ էնինճէ Մօնթէ Գրիսթօ լօճասընտան շըղըպ, պիր գաշ տագիգա սօնղրա Մատամ Տանկլարըն լօճա- սընտ կէլտի:

Մատամ Տանկլար. — (Սէվինճինի սէթը իտէմէյէրէք) Աման, Գօնթ, պույուրընըզ, սիղէ մունթագրըբմ, շինքի կազմը օլտըղըմ թէշէքքիւրնամէտէն մատա, լիսանկա տախի թէշէքքիւր իթմէք արզու իտէրիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Աման էֆէնտիմ, ուֆադ պիր շէյի հալա ունու թմատընը մը:

Մատամ Տանկլար. — Անը ունու թսամ պիլէ, էրթէսի կիւն եինէ օ աթլարըն տօսթըմ Մատամ Վիլֆօրը իլքա իթմիշ օլտըղլարը թէհլիքէտէն դուրթարտըղընըզ ունու- թապիլի բմիլիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Օ խուսուտա տախի թէշէքքիւր- լէրինէ լայըդ տէյիլիմ, էֆէնտիմ, օ խըտմէթի Մատամ Վիլֆօրա պէնտէնիզ իթմէտիմ, Այի իթտի:

Մօրսէր. — Օղլումը Բօմա հայտուտլարընըն էլինտէն տէ մի Այի գուրթարտը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Թէնէրալըն քէնտույէ ուզաթմագա օլտըղը էլինի ալըպ սըգարադ.) Խա՛յր, էֆէնտիմ, օ խու- սուտա խտիլէճէք թէշէքքիւրլէր պէնտէնիղէ տիր, ամմա անլէրի տէ հէնուզ սիզ իճրա իթտինիզ, պէնտէնիզ տէ գապուլ իթտիմ. հէմ վալլահ սիգի պու գատար միւթէ- շէքքիւր կէօրտիկիմէ ութանըյօրբմ: (Մատամ Տանկլարա) էֆէնտիմ, քէրիմէ հանըմա պէնտէնիղի թագտիմ պու- յուրմանըզը բէճա իտէրիմ:

Մատամ Տանկլար. — Լիւզում եօզ տըր, իամը շէրի- ֆինիզ թագտիմ օլունմըշ տըր. պիր գաշ կիւնտէն պէրու.

տիլիմիդտէն տիւշտիլինիզ եօզ տըր : (Գըզընա խիթապէն) Մ. աը Մօնթէ Գրիսթօ :

Մօնթէ Գրիսթօ իլէ Էօժէնի սէլամաշաքլար :

Էօժէնի . — Եանընըզտաքի գատըն բէք կիւզէլ տիր , գըզընը՞զ մը տըր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Պու աճայիպ սիւվալէ թասճճիւպլէ) Խա՛յր , էֆէնտիմ , պիր Րու՛մ գըզը տըր , պէնտէնիզ տէ անըն վասիսլիմ :

Էօժէնի . — Իամի նէ՞ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հատիյէ :

Մօրսէր . — (Պըյըզընըն ալթընտան) Րո՛ւմ մը :

Մատամ Տանկլար . — Էվվէթ , հանի սիզ Տէրէ տէլէնիլ Ալի բաշանըն սէրայընտա պուլընտընըզ վէ քէնտույէ օ գատար խըտմէթլէր իթտինի՞զ եա՛ , սէօյլէյինիզ պագա-յըմ պու գատար բարլագ էլպիսէ կէօրտիւնի՞զ մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վա՛յ , Գօնթ , սիզ Եանեատա սա-քէրլիքտէ պուլընտընը՞զ մը :

Մօրսէր . — Ալի բաշանըն սաքէրլինին միւֆէթթիչը ումու՛միսի իտիմ . էլիմտէ պուլունան պիր մըզտար վարիյէթի տէ օ մէչհուր Արնաուտըն սայէսինտէ գազանմըչ օլտը-զըմը սէթր իտէմէմ :

Մատամ Տանկլար . — Ամա՛ն . ոլագընըզ պիր քէրրէ շու գըզա :

Մօրսէր . — Նէրէտէ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իչթէ էֆէնտիմ , պագընըզ :

Պունը տիյէրէք Մօնթէ Գրիսթօ գօլընը Մօրսէրին պէլինէ սարաք վէ անընլա պէրապէր լօճատան տիշարը էյիլտի :

Օ տագիգատա Հատիյէ կէօղիւյլէ Մօնթէ Գրիսթօյը ա-րամագտա օլտըզընտան , Մօրսէր իլէ պէրապէր կէօրիւնճէ , կէօյա պիր աժտերհա կէօրմիւչ կիպի իպթիտա իլէրույէ պիր հարէքէթլէ հէրիֆի կէօղիւյլէ եէյէճէք կիպի պիր հայտէ պագաքըգտան սօնդրա՛ տէրհալ խաֆիֆճէ պաղը-րարագ արգասընա չէքիլիպ տիւշտիւ :

Հատիյէնին չըգարտըզը սատայը եալընըզ եանընտաքի լօճալարլա Ալիտէն պաշգա քիմնէ իչիթմէյիպ , Ալի տէ շա-րուճագ գարույը աշար :

Էօժէնի . — Ամա՛ն էֆէնտիմ , գըզա պիր շէ՛յ օլտու , զանն իտէրսէմ պայըլտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէն տէ էօյլէ զանն խտէրիմ, լաքին գօրգմայքնըզ, Հատիյէտէ սքնքր զաաֆը վար, անըն իչիւն պազը գօգուլարա տայանամազ, սէվմէտիկի պիր գօգուտան շարուճադ պայրլըր : (Ճէպինտէն ուֆաճըդ պիր շիշէ չըգարարազ) Իլաճը ճէպիմտէ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ օրատա մէվճուտ պուլունանլարքն ճիւմլէսիյէ սէլամլաչըպ լոճատան չըգաը կիթտի . լոճասընա կէլտիկինտէ Հատիյէնին պէնզի հալա եհրինէ կէլմէմիշ խտի : Մօնթէ Գրիսթօ էլինի թութտըղընտա , տույմամըշ կիպի տուրաը . գըղճըղազըն էլլէրի սուգ սուգ թէրլէմիշ խտի :

Հատիյէ . — Աման էֆէնտիմ, օ դօնուչտըղընըզ հէրիֆ քիմ խտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Գօնթ աը Մօրսէր տէրլէր . շէօհրէթիլի բէտէրինին խըտմէթինտէ պուլընմըշ վէ վարիյէթինի տէ անըն սայէսինտէ գազանմըշ :

Հատիյէ . — Վա՛յ եհզիա հէրիֆ վա՛յ, իշթէ օ աըր պապամը թիւրքլէրէ թէսլիմ խտէն . վարիյէթիմ տէտիկի՝ իթմիշ օլտըղը խայընըղլարքնըն պէտէլի տիր : Էֆէնտիմ, պուչտէն սիզին խապէրինիզ եօ՛գ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մօրատա պուճա տաիր պիր շէյ իչիթտիմ, ամմա թաֆսիլաթընը պիլմէմ . հայտի գըղըմ կիտէլիմ տէ թաֆսիլաթընը պանա նագլ էթ , շայանը տիզգաթ օլաճաղընտա շիւպհէմ եօգ աըր :

Հատիյէ . — Էփվէթ , հայտի կիտէլիմ հայտի . պէն օ հէրիֆին գարչըսընտա պիր տագիգա տահա տուրաճադ օլուրսամ էօլիւրիմ :

Հատիյէ շարուգ շարուգ պաղա գալըբալ , ինճու վէ մէրճանլա իչլէնմիշ պէյազ լահօրտան պուրնուզընա պիւրիւնիւպ , տէօրտիւնճի ֆասըլըն բէրտէսի աչըլմագ էսնասընտա Մօնթէ Գրիսթօ իլէ պէրապէր տիշարը չըգաը :

16.

ԵԻԻՔՍԷԼՄԷ ՎԷ ԱԼՉՈՒՄՈ

Պու վուգուաթտան պիր գաչ կիւն սօնդրա Գօնթ աը Մօրսէրին օղլու Ալպէր՝ Մօնթէ Գրիսթօսըն Շանզ-էլի-

դէտէքի գօնադրնս կիտէրէք, պիր վիզիթա վէրսի :

Ալպէրին մայեթինսէ Լիւսիէն Տէպրէյ տախի օլուպ, Ալպէր իլէ պէրապէր Մատամ Տանկլար թարաֆընտան պիր չօդ թէչէքքիւրլէր արզ իթտի իսէ տէ, Մօնթէ Գրիսթօ՝ հէնուզ մայիւմիսիլ օլան տուրէնտիլիկիլլէ պունըն վիզիթայա կէլմէսինին սէպէպի զահիրտէ թէչէքքիւր իսէ տէ, հազիգի էօյլէ օլմայըպ, մահզա թէճէսսիւս օլըրզընը, վէ պու թէճէսսիւս եայընըզ Տէպրէյին օլմայըպ, իլլա Մատամ Տանկլարտան թէչլիլ օլունտըզընը անլատը ֆիլհագիզա տա Մատամ Տանկլար օթուզ պին ֆրանդլըգ աթլար հէտիլէ իտէն վէ իւսթիւ պաչը էլմաս տօլու պիր Բում գըզը իլէ թէտթրօյա կիտէն էճնէպինին խանէսինի պիզլաթ կէօրմէկէ միւզթէտիր օլամատըզընտան վէ հէր շէյի սէվկիւլիւսիւ Տէպրէյին կէօզիլլէ կէօրիւպ անլամաղա ալըշմըչ օլտըզընտան, թէճէսսիւստէն նաչի անը կէօնտէրմիշ իտի : Մօնթէ Գրիսթօ իսէ Մատամ Տանկլարըն թէչլիլլէ Տէպրէյին իթտիկի վիզիթա արասընտա օլան միւնաստէպէթի ալլա հըսս իթմէմիշ կիպի պուլընտը :

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Ալպէրէ) Տայմա Մատամ Տանկլար իլէ իւլֆէթ իտէ՞րմիսինիլ :

Ալպէր. — Էվիլէթ, էֆէնտիմ, տէտիկիմի պիլիբսինի՞զ եա :

Մօնթէ Գրիսթօ. — Տիմէք քի իշ պիթէճէք կիպի կէօրինիւր :

Տէպրէյ. — Էֆէնտիմ, իշ պիթմիլ տիր :

Տէպրէյ՝ պու ուֆաճըզ պիր լազըրտը իլէ միւքեալէմէյէ գարըշմըչ օլտըզընտան, արթըզ սէօղէ դարըշմաստա օլապիլիբ ֆիքրիլլէ կէօզիլիկինի կէօզինէ թագըպ, պասթօնընըն պաշընը ազզընս կէօթիւրէրէք, գալըբօ սիլահլարը վէ բէսիմլէրի սէյր իչիւն օտանըն իչինի տօլաշմաղա պաշլատը :

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Ալպէրէ) Լաքին սիզին տէտիկիւնիլէ պագըլըր իսէ, իչին պու գատար չարուգ պիթէճէկինի մէմուլ իթմէզ իտիմ :

Ալպէր. — Էֆէնտիմ, նէ՛ չարէ, պիզ բահաթ բահաթ օթուրաըզըմըզ եերտէ, իչէր քէնտի քէնտինէ եօլ ալըր, պիր տէ արգամըզա պագտըզըմըզտա խայլիտէն խայլի թէրազգի իթմիշ օլտըզլարընը կէօրիւպ շաշարըզ Բէտէրիմ իլէ Մ. Տանկլար պիրլիքտէ օլարազ օրտուտա պու :

լանաքլար : Բէտէրիմ իխթիլալ էննասընտա վարկյէթինի գայսլ իթմիշ վէ Մ. Տանկլարըն տախի օ վագթա գատար հիւ պիր մալ ու էմլաքը օլմատըղը հալաէ շիմաի.քի սէր-վէթինի օրաույա զախիրէ վէրմէ.քաէն վէ բէտէրիմ տախի աօքէրլի.քաէ վէ բօլիթիգատա գազանմըշ օլտըղը շան ու շէօհրէթին էսասընը թա օ վագթաան գուրմուշլար իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , պիրինճի միւլագաթըմտա բէտէրինիղ վէ Մ. Տանկլար պուրալարընը սէօյլէտիլէր : (Պիր ալգօմ գարըշարըմագտա օլան Տէպրէյէ պագարաղ) Մատմագէլ էօթէնի կիւղէլ տիր հա՞ . Եանըլմագսամ իամի էօթէնի աէյիլմիտիր :

Ալպէր . — Բէ.ք կիւղէլ տիր , ամմա նասըլ իսէ պէն գատար ու հայսլյէթինի պիլէմէյօրըմ , սէրտէ գապալըգ վար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Զէվճի օլմուշ կիպի սէօյլէյօրսընըղ : (Եալաշճա) Պէն սիղաէ պիր պիւրուաէթ կէօրիյօրըմ :

Ալպէր . — Մատմագէլ Տանկլար բէ.ք գէնկին տիր , ա-նըն իչիւն գօրգույօրըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պու տա թօհա՛ֆ , սիղ քէնախնիղ աէ գէնկինսինիղ ա :

Ալպէր . — Էվվէթ , բէտէրիմին սէնէվի էլլի պին ֆրանդ գատար իյրաաը վար վէ պէլ.քի թէէհհիւլ էյլէտիկիմաէ օն օն ի.քի պինի պանա վէրէպիլիլր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հագիղաթընա պագըլըրտա , ալէլ-խուսուս Բարիղտէ աղաըր ամմա պիր կիւղէլ իամտէ վա-րկյէթաէն սայըլըր : Իսմինիղ մէշհուր , բիւթպէնիղ ալա . հէմ բէտէրինիղ աօքէր օլտըղընտան , աօքէրլի.քաէ գա-զանբըրշ օլան շէօհրէթի ֆուգարալըգ տահա զլյատէ բարլատըր , շիւն.քի պիր գըլըճը ֆէտա.քեարլըգ զըյասը գատար կիւնէշ բարլատամագ : Պանա գայըրտա պու թէ-ղէվիլիւճ բէ.ք միւնասիղ տիր , զիրա սիղ Մատմագէլ Տանկ-լարըն մալընա , օ տա սիղին շան ու շէօհրէթինիղէ շէրիք օլուրսընըղ :

Ալպէր . — (Պաշընը սաղալըպ պիր աղ տիւշիւնաի.քաէն սօնդրա) Պաշգա քէօշէլէր վար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խիւտա ալիմ պէօյլէ գէնկին վէ կիւ-ղէլ պիր գըղա կէօսթէրաիկինիղ պիւրուաէթի անլոյամամի

Ալպէր . — Էֆէնաիմ , պիւրուաէթ վար աէնիլէպիլուէ պի-

լէ, պու պիւրուտէթին հէփսի պէնիմ թարափրման տէ, յիլ աիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Քի՞մին թարափրնտան տըր եա՛, բէտէրիմ իսթէյօր տէ՞մէտինիզ մի :

Ալպէր . — Էֆէնտիմ, պիւրուտէթ վալիտէմ թարափրնտան տըր, վալիտէմ զիյատէսիյլէ տուրէնտիշ վէ ազըպէթ պին աիր . պիլմէմ Տանկլար ֆաւիլիեասը հաղղընտա նիչին սուի էֆքեարտա պուլունըյօր . շուրասընը պիլիւրիմ քի պու իզտիվաճա ազլա կէօնիւլիւ բաղի օլմայօր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Անքն սէպէպի զանն իտէրիմ քի, Մատամ Մօրսէր նաղիք վէ քիպար օլտըղընտան, Տանկլարըն գապա էլինէ էլինի վէրմէք քէնտիտինէ սուգճա կէլիյօր . թապիի աիր, էֆէնտիմ :

Ալպէր . — Պիլմէմ սէպէպի պո՛ւ մը տըր, լաքին շուրասընը պիլիւրիմ քի, պու թէղէվիլիւն իճրա օլընըրսա, վալիտէմ պախթիյար օլմայաճազ : Պունտան պիր պուշուգ այ էվիլէլ թօրլանըլըպ պիր դարար վէրիլէճէք խաի, լաքին պէնի էօյլէ պիր շէտիտ պաշ ազըրսը թութաը քի . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Թէպէստիւմլէ) Կէրչէքտէ՛ն պաշ ազըրսը մը, եօգսա

Ալպէր . — Կէրչէքտէն պաշ ազըրսը, պէլքի գօրղումտան օլտու . . . Եէօյլէ քի, իքի այ կէրի աթըլաը : Անլարսընըղ եա՛, աճէլէմիղ եօգ աըր՝, պէն տաՀա ելրմի պիլիլնէ վասըլ օլմատըմ, Էօժէնի օն եէտի եաշընտա տըրլաքին կէլէճէք հաֆթա իքի այ թամամ օլույօր, արթըղնէ չարէ իշի պիթիլրմէլի, պիլմէզսինիղ նէ՛ գատար ճան սըղընտըսընտայըմ . ա՛հ սէրպէսթ օլտըղընըղ իչին սիղ նէ՛ գատար պախթիյարսընըղ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիղ տէ սէրպէսթ օլընըղ, քի՞մ մանի օլույօր :

Ալպէր . — Մատմաղէլ Տանկլարը ալմազսամ, բէտէրիմին ճանը սըղըլաճազ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Աճայիպ պիր թարղ իլէ օմազընը սիլքէրէք) Էօյլէ իսէ ալընըղ :

Ալպէր . — Ալպըմ անմա վալիտէմ պախթիյար օլմայաճազ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ իսէ ալմայընըղ :

Ալպէր . — Արթըղ պազալըմ, պիր եօլ պուլուրըղ, սիլ պանա նասիհաթ վէրիլսինիղ, էօյլէ տէյի՛լ մի . հէմ էլի-

նիզաէն կէլիբսէ պէնի պու միւշքիւլ հայտէն դուրթա-
բըբորնըզ, վալլահ պէն վալիտէմին խաթըբ իչիւն բէտէ-
րիմ իլէ պօզուշմաղա գատար եօլլմ վար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ալպէրին պու սէօղիւնէ զիյաստէ-
սիլլէ միւթէէսսիր օլուպ , եիւղիւնիւ սալօնըն օ պիր պա-
շընտա պիր գօլթուզ սանտալեատա օթուրմուշ էլինտէ
պիր դուբշուն գալէմ իլէ ճիւղտանընըն իչինէ պիր շէյ
եազմադտա օլան Տէպրէյէ շէվիրէրէք) Սիզ նէ՞ եարը-
յօրսընըզ օրատա , բէսի՞մ մի չըզըյօրսընըզ :

Տէպրէյ . — Խա՛յր , էֆէնտիմ , բազգամ եազըյօրլմ :
Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՞ բազգամը :

Տէպրէյ . — Հիսապ իտիյօրլմ . Ալպէր , սէնին իչիւն
աբը , Աիթի ֆօնտօլարընըն էն սօնդրաքի չըզմասընտա
Տանկար դումրանեասընըն գաղանտըղընը հիսապ իտի-
յօրլմ . իւշ կիւնիւն իչինտէ ֆօնտօլար իքի եիւղ ալթը-
սան տէօրթ եիւղ տօգուզա չըդտը . Տանկար իչինի պի-
լիբ , իքի եիւղ ալթըսան բէք շօգ ալմըշ իտի . օ եիւղ
պին ֆրանգ գաղանմըշ օլմալը :

Ալպէր . — Անըն գաղանտըղը հիսապա կէլի՞ր մի . պու
սէնէ Սրանեա սէրկիլէրինտէն պիր միլեօն ֆրանգ գա-
լա՞մատը մը :

Տէպրէյ . — Պէն էօյլէ սաշմա սէօղիւրէ գուլազ աճամ
Մօնթէ Գրիսթօ . — Աիթիլէ նի՛չիւն գուլազ աճարսընըզ :

Տէպրէյ . — Էֆէնտիմ , Աիթի սաիրլէրինէ գըյաս գա-
պուլ իթմէզ , տիկէր ֆօնտօլարըն մստօք կէշէր ամնա
Աիթիլինին կէշմէզ , Տիւն Մ . Տանկար տէօրթ եիւղ ալթըյա
սաթաք , իւշ եիւղ պին ֆրանգը պիւքաի . պու կիւնէ գա-
տար տուրմուշ օլայըտը , եիրմի պէշ պին ֆրանգ զայս
իտէրաի , չիւնքի իքի եիւղ պէշէ տիւշաի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նի՛չիւն տէօրթ եիւղ տօգուզտան
իքի եիւղ պէշէ տիւշաի : Աֆիլ իտէրսինիզ , պէն պօրսա
էնթրիզալարընը պիլմէմ :

Ալպէր . — (Կիւլէրէք) Նի՛չիւն օլաճագ , հավատիւր
պիրպիրինէ պէնդէմէզ տէ անըն իչիւն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մ . Տանկար պէօյլէ պիր կիւնտէ
իւշ եիւղ պին ֆրանգ գաղանաճագ եախօտ զայոյ իտէ-
ճէք օյսուլար օյսայօր , հա՞ . տիմէք օլուր քի բէք զէն-
կին տիր :

Տէպրէյ . — Սաղըն հա՛ , քէնտիտի օյնամաղ , Մատամ Տանկլար օյնար , շիւնքի բէք ճէսարէթլի տիր :

Ալպէր . — (Թէպէսսիւմէ) ճանը՛մ , հանի սիղ սայկըլը տէյի՛լմիսինիզ կա՛ , հէմտէ հալատիպէրին մէնպաքնտա . սընքզ , Մատամ Տանկլարա նասիհաթ վէրմէլիսինիզ , օ գա . տար ճէսարէթ իթմէսին :

Տէպրէյ . — Գօճասը սէօղ անլաթամայօր տա պէն ան . լաթապիլի՛լմիլիմ . Մատամ Տանկլարըն թապիաթընը պի . լիբսինիզ , իսթէտիկինի կարար , քիմնէ մէն խտմէղ :

Ալպէր . — Պէն սիզին եւրինիզտէ օլլամ , պիր շարէսինի պուլուր վէ հէմտէ տամատը օլլաճազ զաթա տա պիր խըտմէթ իթմիշ օլլարմ :

Տէպրէյ . — Նա՛սըլ կարարսընքզ պազալլմ :

Ալպէր . — Բէք գօլա՛յ , պին նասիհաթտան պիր մի . սիպէթ եէյ տէր . սիղ տախիլիյէ նաղըրընըն սըր քեաթիպի օլտըղընքզ հալտէ , վէրտիկինիզ հալատիպէր էհէմմիլէթլի օլլար , պիւթիւն պօրսաճըլար սիզին աղղընքզա պազըլօր : Մատամ Տանկլարա պիր գաշ տէֆատա պիրպիրի ար . գասը սըրա պիր եիւզ պին ֆրանգ գատար զայպ իթտիր . սէնիզ ազըլլանքր :

Տէպրէյ . — Անլամատըմ :

Ալպէր . — Անլամայաճազ նէ՞ վար . պիր կիւն մէնէլա գրալ Տէօրտիւնճի Հանրի տիւն սէվիլիլիսի Մատամ Կասըրիէլին էվինէ կիթաի ալիյէ պիր հալատիս նէշր ի . տէրսինիզ . պու հալատիսին իւզէրինէ էրթէօի կիւն Պօ . շան՝ կազէթատընտա « Տիւն գրալ Տէօրտիւնճի Հանրինին Մատամ Կասըրիէլին էվինէ կիթաիկի հալատիսի նէշր օ . լլընար իսէ տէ , թահգիդիմիզէ կէօրէ պու հալատիս կա . լան օլլապ , Գրալ Տէօրտիւնճի Հանրի Բօն - նէօֆ քէօր . բիւսինի պիր տաղիզա պիլէ թէրք իթմէմիշ տիր » ալիյէ կազըղըր անտէ , չըգմըշ օլլան ֆօնտօլար տիշէր , վէ Մա . տամ Տանկլար տա սաթըն ալմըշ օլտըղընտան զայպ խտէր :

Տէպրէյ՝ իսթէմէյէրէքաէն կիւլիւլօր կիպի կէօրիւնմէյէ մէճպուր օլլար :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ հէր նէ գատար զահիրտէ պու մի . քեալէմէտէ վաղկիֆէսիզ կէօրիւնիւրտի իսէ տէ , կէօղիւ . նին քէսկինիկի իլէ Տէպրէյին պէօյլէ միւշքիլ հալտէ պու . լունմասընտա պիր սըրր օլտըղընը հըսա իթտի :

Տէպրէյ՝ պու միւշքիլ հալաէ զկյաաէ էյլէնմէսինի իս-
թէմէյէրէք, կիթմէք իշիւն այաղա դալլոք : Մօնթէ Գը-
րիսթօ՝ եօլա գօյմադ իւզրէ կիտէր իքէն, եալաշճա Տէպ-
րէյէ պիր գաշ քէլիմէ սէօյլէտիքաէ, Տէպրէյ տէ պաշ
իւսթիւնէ, էֆէնտիմ՝ գապուլիմտիր տիյէ ճէվապ վէրիպ
չրգաքգտա, Մօնթէ Գրիսթօ՝ Ալպէրին եանքնա ավտէթ
էյլէպի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տէպրէյին հուզուրքնտա գայքն վա-
լիտէնիզ օլաճազ գատքն հազգքնտա օ եօլաա սէօյլէտի-
յինիզէ էյի իթմէտինիզ :

Ալպէր . — Աման, էֆէնտիմ՝, րէճա իտէրիմ, պիթմէտիք
պիր իշթէ գայքն վալիտէ լաֆիզքնք պրապքնք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սահիհէն վալիտէնիզ պու իզաի-
վաճքն ալէյհինտէմիտիր :

Ալպէր . — Օ գատար ալէյհինտէ տիր քի, հաթթա Մա-
տամ Տանկլար պիզէ նատիրէն կէլիր, վալիտէմ տէ Մա-
տամ Տանկլարքն էվինէ պիւթիւն էօմիւնտէ իքի քէրքէ
այագ պաամրշտր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ իսէ պէն տէ պու սէօղիւնիզ-
տէն ճէսարէթ ալարագ սիզէ աշք սէօյլէյէյիմ, Մ. Տանկ-
լար պէնիմ սարրաֆքնտր . Մ. Վիլֆօր ֆամիլեաքնա իթ-
միշ օլտրղրմ ուֆաճքգ պիր խրամէթ իշիւն պանա պիր
չօգ թէշէքքիւրլէր իթտի . հրսս իթտիկիմէ կէօրէ, պիր
չօգ զըյաֆէթլէր վէ շէնլիքլէր վէրէճէքլէր, պէն իսէ իս-
թիֆաաէ իտիօրմ կէօրիւնմէմէք վէ հէմտէ անլէրտէն
էվիլէ տավրանմազ իշիւն պու կիւնլէրտէ Մ. վէ Մատամ
Տանկլար իլէ Մ. վէ Մատամ Վիլֆօրա Օթէօյլտէքի խա-
նէտէ պիր զըյաֆէթ վիրմէք էֆքեարքնտայրմ : Մ. վէ
Մատամ Մօրսէր իլէ սիզի տախի տալէթ իտէճէյիմ. հա-
նքմ վալիտէնիզ պունք սիզին իզտիվաճքնք խուսուքնտան
տօլայք մախսուս եաքրլմա պիր շէյ զանն իթմէսին պէլքի
Մատամ Տանկլար գքգքնք տա պէրապէր կէթիրիր, վա-
լիտէնիզ էօյլէ պիր էֆքեարտա պուլքնարագ պանա կիւ-
ճէնիր, օնու տա պէն իսթէմէմ. պէն իսէ պիլաքիս թէ-
վէճճիւհինի գազանմադ իսթէտիկիմտէն սքրաօը տիւ-
շէրտէ սէօյլէմէնիզի րէճա իտէրիմ :

Ալպէր . — Վալլահ պու եօլաա օլան խալիսանէ սէօղ-
լէրինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ, թէնպիհինիզի տէ ունութ-

մամ. վալիտեմին թէվէճճնիւհինի դազանմագ խթէյօրսը-
նըզ, ֆագաթ հէնուզ դազանմըչսընըզ տըր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Աճապա սահիհ մի :

Ալպէր . — Հիշ շիւպհէ իթմէյինիզ . կէշէն կիւն սիզ կիթ .
տիքտէն սօնդրա հագդընըզտա պիր չօզ գօնուչարզ . է .
կէր վալիտեմ սիզին պու գատար ինճէ սայտըյընըզ պի-
լէճէք օլաւ , հօշ , պէն սէօյլէմէկէ չալըչաճաղըմ եւա , չօզ
սէվինիր , ֆագաթ բէտէրիմ էօֆքէլէնիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Կիւլտիքտէն սօնդրա) Բէք կիւ-
ղէլ . իշթէ պէն խապէր վէրտիմ եւա ... ամմա բէտէրի-
նիզ էօֆքէլէնէճէք , Մ . վէ Մատամ Տանկլար տա պանա
գապա ատամ նաղարըլա պագաճաղլար բմըչ . լաքին
Բարիզտէ սիզ պէնիմ անլէրտէն էվվէլ տօսթըմ օլտըզը-
նըզը անլէր տէ պիլիրլէր , վէ արամըզտա տա պիր ազ
թէքիֆսիզլիք վար տըր . սիզի պէնիմ էվիմտէ կէօրմէ-
տիքլէրի հալաէ , նիշիւն սիզի տալէթ իթմէտիկիմին սէ-
պէպինի սօրաճաղլար . պարի հիշ օլմագտա տահա էվվէլ
պիր պաչգատընա սէօզ վէրմիշ օլընըզ տա , պանա ուֆա-
ճըզ պիր բուսուլա իլէ պիլտիբինիզ քի , գապուլ օլունա .
պիլէճէք պիր էօզր օլտուն . մալիւմ եւա , սարբաֆ մագու-
լէսի եաղըյա իթիպար խտեր :

Ալպէր . — Անըն տահա էյի պիր եօլը վար տըր . վալի-
տեմ պիր ազ տէնիզ կէօրմէք խթէյօր , սիզին զըյաֆէ-
թինիզ հանկը կիւն տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճումաա էրթէսի :

Ալպէր . — Պու կիւն սալը տըր , եարըն ազչամ պիզ թը-
րէրօրա կիտէրիզ ... լաքին , էֆէնտիմ , սիզ տօսթլարը-
նըզը աղա սըզընտըտա պրազմայօրսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հիւնէրլէրիմտէ միւպալէզա իթ-
մէգօինիզ եւա :

Ալպէր . — Տալէթ թէզքէրէլէրինի հանկը կիւն կէօն-
տէրիյօրսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պու կիւն :

Ալպէր . — Էօյլէ իտէ պէն շիմտի Մ . Տանկլարա կիտեր ,
եարըն Բարիզտէն աղիմէթիմիզի խապէր վէրիբիմ , պէն
պու կիւն սիզի կէօրմէմիշ օլուրըմ , վէ տալէթինիզտէն տէ
խապէրիմ օլմամըչ օլուր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հաֆիֆիկէ պա՛գ . եա Մ . Տէպրէյ սիգի պուրատա կէօրտիւ :

Ալպէր . — Հա՛ , պագ օրասը վար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եօյլէ տէյիւ , պէն սիգի կէօրմիւշ տավէթ իթմիշ օլուրբմ , սիղ տէ Թրէբօրա կիտէճէք օլտըղընըգտան , տիւզճէ գապուլ իթմէմիշ օլուրսընըլ :

Ալպէր . — Բէք կիւզէլ , լաքին եարընտան էվվէլ կէլիր վալիտէմի կէօրիւրսինի՞ղ եա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եարընտան էվվէլ կիւճ օլուր , հէմ սիգին հաղբըլըգլարընըգըն իւզէրինէ վարմըշ օլուրբմ :

Ալպէր . — Եօյլէ իտէ օնըն տահա էյի պիր եօլը վար , պիրի տէ իհեա իթմիշ օլուրսընըլ : պու ագչամ կէլին , եէմէկի եալընըղ իւշիւմիղ , եանի սիղ վէ վալիտէմ վէ պէն պիրլիքտէ եէյէլիմ : սիղ տահա վալիտէմի եագընտան կէօրմէտինիղ , զայէթ շայանը տըգգաթ պիր գատըն տըր . քէնտի ախլաղընտա օլարագ եիրմի եաշ քիւշիւք պիր կէլին պուլամնայաճաղընա զիյատէ թէէսսիւֆի իտէրիմ : Բէտէրիմ պու ագչամ պաշգա պիր մահալէ տավէթլի տիր , էյլէնիրիղ . հայտի պագալըմ գապուլ իտէ՞րմիսինիղ , վալիտէմ չօգ մէմնուն օլուր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տավէթինիղ զայէթ նազիք տիր , պինլէրճէ թէշէքքիւր իտէրիմ . լաքին զանն իթտիկինիղ կիպի սէրպէսթ տէյիլիմ , բէք էհէմմիյէթլի պիր իշ վար , անըն իշիւն պու ագչամ պիրիսինի պէքլէմէք իւզրէյիմ :

Ալպէր . — Սէօղլէրինիղէ տիգգաթ իտինիղ , տահա շիմտի սիղ պանա նէ եօլտա էօղըր վահիլէրլէ ալտէթտէն իճթինապ օլունապիլտիկինի էօյրէթտինիղ . պէն Մ . Տանկլար կիպի սարրաֆ օլմատըղըմտան , գանի օլմագ իշիւն եաղը իսթէմէղ իտէմտէ , անըն գատար իթիմատտըղ օլտըղըմտան , պիր իսպաթ իսթէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Չընղբրաղը չալարագ) Իշթէ պէն տէ շիմտի սիգէ իսպաթ իտէճէյիմ :

Ալպէր . — Ամնա պու իքինճի տէֆա տըր քի , վալիտէմ իլէ պէրապէր սուֆրայա օթուրմագտան իճթինապ իտիյօրսընըլ , Գօնթ , պունտա պիր էսրար վար տըր :

Մօնթէ Գրիսթօնըն վիւճուաը իւրբէրտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ագլընըգա պիր շէյ կէլմիշ : (Պա-

թխածէնին իշերի կիրիս գարունն էօնիւնտէ այագ իւս-
թիւ տուրաղընը կէօրէրէք) Հա՛, իշթէ իսպաթը տա
կէլտի եա՛, պէն սիզին պուրայա կէլէճէկինիզի պիլմէզ
խաիմ, էօյլէ տէյիլ մի :

Ալպէր . — Վալլահի սիզ աճայիս պիր առամընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հայտի տլյէլիմ քի կէլէճէկինիզի
պիլիբ իաիմ . պու ազչամ եէմէկէ տալէթ իտէճէկինիզի
պիլմէտիկիմէ սէօզ եօզ եա՛ :

Ալպէր . — Օրասը իճթիմալ աբր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Պաթիսթէնէ) Պաթիսթէն, պէն պու
պապահ օտամտա սիզէ նէ՞ տէտիմ :

Պաթիսթէն . — Ազչամըն սաաթ պէշինտէն օճղրա իշէ-
րլյէ քիմնէյի գապուլ իթմէմէկի էմի իթտինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սօնղրա՞

Ալպէր . — Ամա՛ն , էֆէնտիմ ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խա՛յր , խա՛յր , իւզէրիմտէն սապրը
պիր առամ իթիպարընը գալաբրաճաղըմ . սէօյլէյինիզ պա-
գալըմ , Պաթիսթէն , սէօյլէյինիզ :

Պաթիսթէն . — Սօնղրա պինպաչը Պարթօլօմէյ Գալալ-
գանթի իլէ օղլունտան պաչգա քիմնէյի գապուլ իթմէ-
մէյի թէնպի՛ն իթտինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իշտիյօրմընըզ , պինպաչը Պար-
թօլօմէյ Գալալգանթի աիյօր , իթալիանըն էն էսքի վէ
էն միւթէպէր ֆամիլեալարընտան պիրիսի տիր : Օղլու
Անտրէա Գալալգանթի սիզին եաչընըզտա վէ սիզին կիպի
պիր Վիգօնթ օլարագ զայէթ կիւզէլ պիր տէլիգանը տըր
Պինպաչը պու ազչամ օղլունը պանա կէթիրիս թէպիմ ի-
տէճէք վէ պէն տէ պիր հիւնէրի վար իտէ օնա կէօրէ
թասահիւս իտէճէյիմ . սիզ տէ պանա պու խուսուտա
եարաղմ իտէրսինիզ եա :

Ալպէր . — Շիւպհէ՞ մի վար . տիմէք օլուք քի պու պին
պաչը Գալալգանթի էսքի տօսթունըղ աբր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՞ միւնասէպէթ , էյի նաղիք ալ-
չագ կէօնիլիւ վէ սայկըլը պիր առամտըր , էն էսքի վէ
էն շէօհրէթի պիր ֆամիլեատան աբր . պիր գաչ քէրրէ
Ֆիօրէնցատա , Պօլօնիատա վէ Լիւգատա կէօրիւշաիմ ,
պուրայա կէլէճէկինի խապէր վէրմիշ իտի : Աէյեահաթ իւ-
ղէրինտէ իտիլէն տօսթլուզլար պաչգա պիր տօսթլըզա

պէնդէմէ յիսպ , քիմինլէ օլուր իսէ օլսուն, պիր սասթ է յի կէչիրէպիլէճէք միւտտէթի կէօյա պիր ասամոտա կիպլի ֆիքիր օլմազ իմիչ կիպլի չօգ շէյլէր մէմուլ իտէրլէր : Պին պաչը Գալվաղլանթի իմրէրաթօր վագթընտա պիր տէֆա Բարիդտէն կէչմիչ . շիմտի պիր տահա կէօրէճէք , եէմէկի պէրապէր եէյէճէյիզ . օղլունա նէզարէթ իտէճէկիմի վատ իտէճէյիմ վէ սնտան սօնդրա պրագաճաղըմ նէ իսթէրսէ եարսըն :

Ալպէր . — Բէք կիւղէլ , տօղրուսը տէլիգանլը պիր չօճուգ ինանաճագ ասամ իմիշսինիզ : Շիմտիլիք Ալլահա ըամարլատրգ , բազար կիւնիւ կէլիբիզ ... Հա՛ , էյի աղլումա կէլտի , Ֆրանճ տէրինէտէն հավատիսիմ վար :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Կէրչէք մի , հալա իթալիատան օսա՞նմամբչ մը :

Ալպէր . — Օսանմամբչ զանն իտէրիմ , լաքին սիզի արզուլէյօր . սիզ օրատա օլմատրգճա Բօմանըն տաաընը պուլամայօրմբչ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Տիմէք օլուր քի , հագգըմտաքի սուլի էֆքեարը թէպաիլ էյլէմիչ :

Ալպէր . — Պիլաքիս հալա իտիյօր , վէ բէք զարիպ պիր ասամ օլտրղընըզա ինանաբզը իշիւն սիզի արզուլէյօր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Թօհաֆ տէլիգանլը աբր , իլք տէֆա կէօրաիւ կիմտէ սէվտիմ : Պու տա ժէնէրալ տէրինէնին օղլու տէյիլ մի :

Ալպէր . — Թա քէնտիսի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հանի շու 1843 տէ էօլտիւրտիլէր իտի :

Ալպէր . — Էվլէթ , Պօնարարթ թարաֆտարլարը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Թամամ , վալլահ՛ սէվտիմ . անըն տա էվլէնմէք նիյէթի եօ՞գ մը :

Ալպէր . — Վա՛ր , Մատմաղէլ Վիլֆօրը ալաճագ , (կիւլէրէք) նասրլ քի պէն տէ Մատմաղէլ Տանկլարը ալաճագ իսէմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նի՛շիւն կիւլտինիզ :

Ալպէր . — Կիւլտիմ , չիւնքի պէն Մատմաղէլ Տանկլարը նէ գատար սէվիյօր իսէմ , օ տա Մատմաղէլ Վիլֆօրը օ գատար սէվիյօր տա ... լաքին օթուրմուշ տա , գատարլար նասրլ . էրքէքլէր հագգընտա գօնուչրրլար իսէ , պիզ տէ

էօյլէճէ գատընլար հազգընտա գօնուչույօրըզ . (այաղա գալլգարագ) եադըչմագ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Գաչըյօրմըսընըզ :

Ալպէր . — Սիւվալինիզ թօհաֆի տըր . իքի սաաթտան պէրու պաշ աղըրտըյօրըմ տա երինէ գաչըյօրմըսընըզ տիյէ սիւվալ խոխօրսընըզ . վալլահ , Գօնթ , պէն տիւնեատա սիդտէն նազիք ատամ կէօրմէտիմ . խըտմէթքեարլարընըզ տա նէ՛ գատար թէրպիյէլի , պէն պէօյլէսինի պուլամոյօրըմ . աման , շու Պաթիսթէնէ ըուխսաթ վէրէճէք օլուր իսէնիզ , պանա վէրինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պաշ իւպթիւնէ :

Ալպէր . — Պիր բէճամ տահա վար , սայկըլը լիւգալը Սինեօր Գավալղանթի տօսթընըզ մախսուս սէլամ սէօյլէյին . օղլունը էվլէնտիբմէք իսթէրսէ , պապասը թարաֆընտան քիշիղատէ պիր կիւզէլ գըզ պուլընըզ , պէն օխուսուստա տա սիզէ եարտըմ իտէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վա՛յ , վա՛յ , օ տէրէճէյէ գատար հա՞.... պէլքի օ տա օլապիլիր :

Ալպէր . — Աման , Գօնթ , պանա էօյլէ պիր խըտմէթ իտէպիլիրսէնիզ , եանի սիզին հիմմէթինիզ իլէ հիշ օլմազ իսէ օն սէնէ պէքեար գալլապիլիր իսէմ , վալլահ պիլլահ սիզի շիմտիքինտէն եիւզ գաթ զլյատէ սէվէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Ճիտտի սուրէթտէ) Օլմագ , օլմագ :

Մօնթէ Գրիսթօ՝ Ալպէր իլէ վէտալաշտըգտա , օտասընա կիտիպ Պէրթուչչիօյը չաղըրտը . «Ճումաա էրթէսի Օթէօյլտէքի էվտէ զլյաֆէթիմիզ վար » տէյինճէ , Պէրթուչչիօնըն վիւճուտը իւրրէրաի :

Պէրթուչչիօ . — Բէք էյի , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հէր շէյ եօլընտա օլմագ իշիւն սիզէ իզթիղամ վար . խանէ կիւզէլ տիր ամմա տահա կիւզէլ օլապիլիր :

Պէրթուչչիօ . — Բէք կիւզէլ օլմասը իշիւն հէր շէյի թաղէլէմէլի , չիւնքի քեաղըրտլարը էսքիմիշ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէյի իսթէրսէն տէյիշթիր , լաքին գըրմըզը տամասոգօլը եաթմադ օտասընա տօղունմա , հէմ օլտըզը հալտէ պրագ . պաղչէյէ տէ տօղանմա , լաքին ալլույը իսթէտիյին կիպի թէպաիլ իտէպիլիրսին , պախու-

սուս թանքամայաճագ պիր հալէ կէթիրէպիրիր իսէն, տահա դիյատէ մէմնուն օլուրըմ :

Պէրթուչչիօ . — Էֆէնտիմի խօշնուտ իթմէք իչիւն էլիմէ տէն կէլէնի կէրի գօյմամ . ֆիագաթ եէմէք իչիւն քիմի տալէթ իտէճէկինիզի պիլսէմ տահա էյի օլուր զանն իտէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանքմ, սէն Բարիզէ կէլէլի , սանա նէ՞ օլտը , թապիսթըմը ունութար՞ն մը , քիմի տալէթ իտէճէկիմի պէն նէ՞ պիլէյիմ , տալէթիմ քէնտի քէնտիմէ տիր վէսսէլամ :

Պէրթուչչիօ պաչընը էյիպ տիչարը չըգաը :

17.

ՊԻՆ ՊԱՇԸ ԳԱՎԱԼԳԱՆԹԻ .

Մօնթէ Գրիսթօնըն՝ Ալպէրին թէքլիֆինի գապուլ իթմէմէսինէ սէպէպ օլան Լիգալը պին պաչը Գալալգանթիինին վիզիթարը եալանտան պիր էօզիւր տէյիլ իտի :

Ագչամըն սաաթ եէտիսինտէ հէնուզ Պէրթուչչիօ իքի սաաթ էվիլէլ էֆէնտիսինտէն ալմըչ օլտըղը էմի իւղէրինէ Օթէօյլտէքի խանէյէ կիթմիչ իտի . սաաթ եէտիյի վուրմագ իւզրէ իքէն պիր արապա Մօնթէ Գրիսթօնըն Շանղէլիղէտէքի գօնաղընըն էօնիւնտէ տուրուպ , տէմիր բարմագլըղըն էօնիւնէ , էլլի իքի եաչընտա գատար պիր ատամ պրագարգատա , կէօյա օատամը կէթիրտիկինէ ութանմըչ կիպի սիւրաթլա գօչարագ զայպ օլտու : Պու ատամ չու մահուտ մօտարը կէչմէզ կէօյսիւ սիյահ շէրիթլի , եէչիլ չուհա սէթրէ վէ մալի չուհատան կէնիչ պիր բանթալօն , այաղընտա բուղէնիսի պօզուլմուչ վէ քէօսէլէսի գալընճա վէ ֆագաթ խայլիճէ թէմիզ պիր չիֆիթ չիզմէ , էլլէրինտէ կէյիք տէրիսինտէն էլտիվէն , պաչընտա սաքէր չալուչարընըն շարգասընա պէնզէր պիր շարգա , եագասը սիյահ վէ իւղէրինտէ պիր պէյազ շէրիտ օլարագ քէնտի բատէթիլլէ թագըլմըչ օլտըղը մալիւմ օլմասա էսիրլէրին պօյնունա թագըլան հալգատան հիչ պիր ֆարգը եօգ տէնիլէպիրիր իտի :

Պու առամ տէմիր բարմագ գարունըն չընդրաղընը չալըպ գարու ճըյա Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօնըն նանդ - Էլիդէ ճատատէսինսէ 30 նօմէրօտա իգամէթ իւզրէ օլաբղընը սօրարագ թահզիդ իթաիքատէ, իշէրի կիրիպ խանէնին տէրունինէ տօղրու կիթաի:

Պաթիսթէն՝ պու առամըն էշքեալինի էվվէլճէ Գօնթտան խապէր ալմըշ օլաբղընտան, պաշընըն ուֆագ վէ սիվրի վէ սըգ սալլարըյա սըյըղընըն գըր օլաբղընը կէօրիւնճէ, թանըյըպ օ տաղիդատա նէրախվէնին պաշընտա պէքլէմէքտէ օլաբղընտան, կէօրաիւկի անտէ գօշուպ Մօնթէ Գրիսթօյա խապէր վէրաի:

Միւսաֆիրի սալօնա կէօթիւրտիլէր. Մօնթէ Գրիսթօ օրատա պէքլէմէքտէ օլաբղընտան, կիւլէր եիւզ իլէ գարշըլատը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Ահ, էֆէնտիմ, խօշ կէլտինիդ սէֆա կէլտինիդ, պէն տէ սիզի պէքլէյօր խաիմ:

Գալալգանթի. — Կէրչէք մի, պէնտէնիդի պէքլէյօր խաինիդ հա՞:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էվվէթ. պու աղչամ սաաթ 7 տէ կէլէճէ կինիդի խապէր վէրմիշլէր խաի:

Գալալգանթի. — Կէլէճէ կիմի խապէր վէրմիշլէր խաի, էօյլէ՞ մի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էօյլէ եա՛, էօյլէ եա՛:

Գալալգանթի. — Հա՛, բէք կիւզէլ, պէն իսէ օ իհթիյաթը ունուտըրլար տիյէ գօրգույօր խաիմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՛նկը իհթիյաթը:

Գալալգանթի. — Ճանր՛մ շու խապէր վէրմէք իհթիյաթընը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նօ՛գ, նէ՛ միւնտատէպէթ:

Գալալգանթի. — Ֆագաթ, էֆէնտիմ, եանլըշ պէլլէմէտիկինիդի էյի պիլիյօրմընընը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նէ՞ տիմէք, բէք էյի պիլիրիմ:

Գալալգանթի. — Կէրչէքտէն, պու աղչամ սաաթ 7 տէ պէնի՛մի պէքլէյօր խաինիդ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Սիդի պէքլէյօրտըմ՛ եա՛. հէմ խթէր իսէնիդ թահզիդ խապէրիլիլիդ:

Գալալգանթի. — Նօ՛գ, մատամ՛ քի պէնի՛ պէքլէյօր խաինիդ, թահզիդէ հաճէթ եօգ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Վա՛ր, վար: (Գալալգանթի խէվֆ)

իթմէյէ պաշլատը :) Տուրընըզ պագալըմ, մարքի Պարթօ-
լումէոյ Գավալգանթի սիդ տէյի լմիսինիզ :

Գավալգանթի . — (Սէվինճլէ) Հա՛ , էվվէթ , Պարթօ-
լումէոյ Գավալգանթի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Աւսթրիա օրաուսընտա սապըզ
պին պաշը :

Գավալգանթի . — (երնէ խէվֆի իլէ) Պին պաշը՞մի խախմ եա՛ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , պին պաշը խախնիզ , սիզին
բութպէնիզէ Պրանսատա պին պաշը տէրլէր :

Գավալգանթի . — Բէք կիւղէլ , պէնճէ տահա էյի , պէն՛
անլարսընըզ եա՛

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հէմ սիզ պուրայա քէնտիլիկինիզ-
տէն կէլմէ յօրսընըզ :

Գավալգանթի . — Օրասը էօյլէ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիզի պանս պիր պաշգասը կէօն-
տէրլյօր , տօթըմ Պուզօնի էֆէնտի :

Գավալգանթի . — (Սէվինճլէ) Էվվէթ , էվվէթ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վէ սիզտէ պիր մէքթուպ օլաճագ :

Գավալգանթի . — Իշթէ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Թամամ , կէօրտիւնի՞զ մի , վէրինիզ :

(Մէքթուպը ալըպ աշա՞ր օգուտը . Գավալգանթի իրի իրի
կէօզլէրինի աշմըշ պիր էթրաֆընս պիր խանէյէ պագար
խախ) Թամամ ա՛հ , Պուզօնի , ա՛հ : Պին պաշը Գավալ-

գանթի Ֆիօրէնճա շէհրի խանէտանլարընտան , Լիւզատա
էյի պիր բրաթիսիէն տիր վէ սէնէվի եարըմ միլեօն էյրատը
վար տըր :) (Մօնթէ Գրիսթօ կէօզիւնի էյինտէքի քեա-
ղըտատան եօզարը գալարըրպ Գավալգանթիյի սէլամայա-
րագ) Ա՛հ Միւսիւ Գավալգանթի , սէնէվի եարըմ միլեօն
ֆրանգ էյի էյրատ տըր :

Գավալգանթի . — Մէքթուպտա եարըմ միլեօն մը եազըլը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ եա՛ , հէմ Պուզօնի էֆէնտի
Էվրօրատա նէ գատար պէօյիւք զէնկինլէր վար խսէ հէֆ-

սինի տէ պիլիր :

Գավալգանթի . — Հայաի եարըմ միլեօն օլաուն , լաքին
վալլահ պէն օ գատար չըգմազ զանն խախյօր խախմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանըմ , վէքիլխարճլար շալար տա ,
օնուն իչիւն նէ՞ եարմալը , սապը :

Գավալգանթի . — (Ճխտալի սուրէթաէ) Էյի իթթար

ի թտինիզ, կէօզիւմի աշաբնբղ, չարգընբ գօվաճաղբմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Մէքթուպըն գրատթընա տէվամ իլէ) «Պախթիյար օլմասը իշիւն եայընբղ պիր շէյ էքսիք»

Գավալգանթի. — (Իշիւն շէքէրէք) Էվվէթ, պիր շէյ էքսիք:

Մօնթէ Գրիսթօ. — «Սէվկիւլիւ օղլընբ պուլմագ»

Գավալգանթի. — Սէվկիւլիւ օղլըմը:

Մօնթէ Գրիսթօ. — «Բի շօճուգլըղընտա եա ֆամիլեա սընըն պիր տուշմանբ վէ եա Ջինկեանէլէր գարմըշ»

Գավալգանթի. — (Կէօզէրինի կէօյէ գալարբբղ իշիւն շէքէրէք) Ահ, էֆէնտիմ, պէշ եաշընտա:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Զավալլը: (Մէքթուպա տէվամլա) «Պէն օն պէշ սէնէտէն պէրու արամագտա օլտբղբ օղլընբ սիզին պուլապիլէճէկինիզ իւմիտինի վէրտիմ»

(Գավալգանթի խէվֆինտէն թիթրէյէրէք, Մօնթէ Գրիսթօն եիւզիւնէ պագար): Էվվէթ, պուլապիլիբիմ:

Գավալգանթի. — Տիմէք քի մէքթուպ սօնունա գատար կէրլէք տիր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Վա՛յ, էֆէնտիմ, շիւպհէնի՞զ մի վար իտի:

Գավալգանթի. — Հաշա՛, իսթանգֆիրուլլահ, հիշ բարազ օլան ատամ պու եօլտա էյլէնի՞ր մի լաքին, էֆէնտիմ, մէքթուպը թէքմիլ օգումատընբղ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Հա՛, Էվվէթ, պիր զէյլի վար:

Գավալգանթի. — Էվվէթ զ.... է... յ... լ... ի... վար:

Մօնթէ Գրիսթօ. — «Պին պաշը Գավալգանթիյի սարբաֆընտան ազշէ ալմագ զահմէթինտէն գուրթարմագ իշիւն եօլ մէսարիֆի օլմագ իւզրէ իքի պին ֆրանգլըղ պիր բօլիցա վէ սիզտէ մաթլուպբմ օլան գըրղ սէքիզ պին ֆըրանգ իշիւն պիր պօնօ կէօնտէրտիմ»:

Պին պաշը՝ բէք շօգ խալէճանլա զէյլի տիյնէտի, ֆագաթ Մօնթէ Գրիսթօ գըսսճըղ պիր «բէք էյի» տէյիպ տուրտը:

Գավալգանթի. — (Տուտաղընըն ալթընտան) Բէք էյի տէտի հա՛: (Հըրլը) Տիմէք օլուր քի, էֆէնտիմ

Մօնթէ Գրիսթօ. — Նէ՞ տիմէք օլուր պագայբմ:

Գավալգանթի. — Ճանըմ, շու զէյլի

Մօնթէ Գրիսթօ. — Է՛յ, զէյլ նէ՞ օլմուշ:

Դավալագանթի . — Աանքի դէյի աէ մէքթուպը գապուլ իթտիկինիդ կիպի գապուլ իտէճէքմիշահինիդ ախէ սորմադ իսթէքիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Դապուլ իթմէյիպ աէ նէ՝ եարաճաղըմ եա՝ . պիզիմ Պուզօնի էֆէնտի իլէ հիսապըմքզ վար , ֆադաթ պօրճըմ 48,000 ֆր . չըգա՛ր մը չըգմօղմը պիլմէմ , ամմա արամըղտա պիր դաչ պին ֆրանդ իչիւն թէքիիֆիմիդ եօգ տըր ... լաքին էֆէնտիմ : նէ՝ պու գատար էճէմ միլէթ վէքիյօրսընքզ պու դէյլէ :

Դավալագանթի . — Վալլահ , էֆէնտիմ , Պուզօնի էֆէնտիին իմզասընա էմին օլարադ եանըմա պաչգա բարա ալմատըմ տա , սըզընտը չէքէրիմ ախէ գօրգումուն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ատամ սէն աէ , սէնին կիպի պիր ատամ հիչ պիր եէքաէ սըզընտը չէքէր մի :

Դավալագանթի . — Դիմնէյի թանքմն՝ գոա ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պաչգալարը սիդի թանքը :

Դավալագանթի . — Տիմէք քի գըրգ սէքիդ պին ֆրանգը վիքէճէքսինիդ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՝ վագթ իսթէրօինիդ : (Դավալագանթինին կէօղլէրի իրի իրի աչըլար :) էֆէնտիմ , պագընքզ , պէնտէնիդ նէ՝ եաբտըղըմը պիլմէյօրըմ , չարէէք սաաթտան պէրի սիդի այագ իսթիլ թուլթույօրըմ , պույուրընքզ օթուրընքզ :

Դավալագանթի . — (Պիր սանտալեա չէքիպ օթուրարագ) Չարարը եօգ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շիմտի սիդէ նէ՝ իքրամ իտէլիմ . պիր գատէհ Գսէրէս , Պօրտօ վէ եախօտ Ալիգանթ շարապը իսթէրմիսինիդ :

Դավալագանթի . — Մատամքի էօյլէ միւրատ իտիյօրսընքզ , Ալիգանթ շարապը օլտուն , օնը սէվէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հէմ Ալիգանթըն տա էյիտի վար . պիր աէ բէքսիմէթ իսթէրօինիդ , էօյլէ աէյիլ մի :

Դավալագանթի . — Մատամքի զօր իտիյօրսընքզ , պիր աէ բէքսիմէթ կէթիրսինլէր :

Գօնթ չընղըրաղը շալտըգտա , Պաթիսթէն իչէրի կիրտի , վէ Գօնթըն եանընա վարտըղընտա , Գօնթ « կէրտի մի » ախէ սիւվալ իթտի :

Պատիւոթէն . — (Ետվաշնա) Կէլտի, էֆէնտիմ, էմրինիդ իւզրէ մալի սալօնտա պէքլէյօր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէէք ալա . Ալիզանթ շարապը իլէ բէքսիմէթ կէթիրինիդ :

Գալալլաանթի . — (Պատիւոթէն չքդտրգտան սօնդրա) Վալլահ, էֆէնտիմ, սիզէ շօգ զահմէթ վէրտիկիմէ ճա- նքմ արգըլլօյօր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ատամաէն տէ :

Պատիւոթէն՝ իքի գատէհ իլէ պիր շիշէ շարապ վէ պիր գաշ բէքսիմէթ կէթիրտի : Գօնթ՝ գատէհին պիրիսինի տօլտուրըպ պիրիտինէ Եալքնըզ պիր գաշ տամա գօյտու : Պին պաշք՝ տօլու գատէհ քէնտի գատէհի օլտրղընա հիշ շիւպհէտի Եօզ իմիշ կիպի էլինի ուղատըպ պիր տէ բէք- սիմէթ ալտը : Գօնթ՝ Պատիւոթէնէ, թէպսիյի միւսաֆիրին էօնիւնէ գօյուպ աիշարը չրգմասընը էմր էլլէտիքտէ, միւ- սաֆիր շարապտան պիր աղ իշէրէք զայէթ հազզ իթտիկի Եիւզիմին մէֆնուսիյէթլէ պրուշմասընտան անլալըլլապ, է- լինաէքի բէքսիմէթի նազիքեանէ շարապա պատթըրտը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէօլլէճէ, էֆէնտիմ, Լիւգատա ի- գամէթ իտէր իտինիդ, գէնկին իտինիդ, քիշիզատէսինիդ, միւթէպէրսինիդ . պիր ինօանա՝ պատթիյար օլմազ իշիւն հէր նէ լազըմ իսէ մալիք իտինիդ :

Գալալլաանթի . — (Բէքսիմէթի Եէյէրէք) Եվվէթ, է- ֆէնտիմ, պիր շէյիմ էքսիք տէյիլ իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եալքնըզ պիր շէյտէն մահրում ի- տինիդ :

Գալալլաանթի . — Եալքնըզ պիր շէյտէն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օզլունըզտան :

Գալալլաանթի . — (Պիր պաշգա բէքսիմէթ ալարազ) Ահ, օ մահրումիյէթ (Կէօզլէրինի կէօյէ գալտըրարազ իշինի չէքմէյէ չալըշըրտը) :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շիմտի պազալըմ, էֆէնտիմ, ար- զուլէտիկինիդ օզլունըզ նէ միտիլու Էվլատ իմիշ, զլրա պանա սիզի իշիւն պէքեարտըր տէտիլէր :

Գալալլաանթի . — Էօյլէ զանն օլունըր իտիմ, հաթթա պէն քէնտիմ տաթի ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եվվէթ, սիզ քէնտինիդ տէ պու զան- նըն խիլաֆ օլտրղընը քիմսէյէ սէօյլէմէտինիդ, չիւնքի

կէն ճլիքտէ եարմըչ օլաղղընըզ պիր կիւնասը հէր քէսէ պիրտիրմէք իսթէմէզ իտինիզ :

Դավալգանթի . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , կիւնասըմը սազ-լամազ իսթէք իտիմ տէ ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Քէնտինիզ իչիւն տէ յել , չիւնքի պիր էրքէք էօյլէ շէյլէբաէն գօրգմազ :

Դավալգանթի . — Խա՛յր , քէնտիմ իչիւն տէ յել :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Չօճուղըն վայիտէսի իչիւն :

Դավալգանթի . — (Պիր բէքսիմէթ տահա ալարազ) Չօ-ճուղըն վայիտէսի իչիւն , պիչարէ վայիտէսի իչիւն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Պիր գատէհ շարապ տօլաթըրարազ) իչինիզ , ա՛ ճանըմ , իչինիզ , եիւրէ յինիզին աճըսընտան սէսինիզ պօղուզ պօղուզ չըզըյօր :

Դավալգանթի . — (Պէլքի շարապըն թէէսիբլյէ կէօ-ղիւնտէն պիր տամլա եաշ ազապիլլըր իւմիտիլլէ գատէհի պաչընա տիքէրէք) Պիչարէ վայիտէսի իչիւն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էկէր եանըլմազ իսէմ , իթայիանըն էն պէօյիւք ֆամիլեալարընտան պիրի իմիշ :

Դավալգանթի . — Բէք միւթէպէր պիր ֆամիլեատան իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իսմի նէ իտի :

Դավալգանթի . — Իսմինի էօյրէնմէ՛ք մի իսթէրսինիզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իգթիզա իթմէզ , սէօյլէմէ յինիզ , պէն պիլիրիմ :

Դավալգանթի . — Էֆէնտիմ , սիզ հէր շէյլ պիլլօրսընըզ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Մարքիզ Օլիվա Գօրսինարի տէյիլ մի իտի :

Դավալգանթի . — Էվվէթ , Մարքիզ Օլիվա Գօրսինարի իտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Փամիլեանըզ մուխալէֆէթ իւղրէ իտի , բաքին եինէ սիզ նիքեահ իթտինիզ , էօյլէ տէյիլ մի :

Դավալգանթի . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , էօյլէ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Դայալարընըզ եօյրնտա՞մը , պէրապէր կէթիրտինիզ մի :

Դավալգանթի . — Հա՛նկի գայալար , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանըմ , իչթէ Օլիվա Գօրսինարի իլէ նիքեահընըղըն էվրազը վէ չօճուղըն տօղաղըք քեաղըտ :

Դավալգանթի . — Չօճուղըն տօղարղըք քեաղըտ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , օղոււնըզ Անարէա Դավալգանթինին տօղուշ քեաղըտը : իսմի Անարէա տէյիլ մի տիր :

Գալալիցանիժի . — Էօյլէ օլմալը :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Նա՞սըլ էօյլէ օլմալը , սիզ պի՛լմէ .
յօրմիւսքնը :

Գալալիցանիժի . — Պիլիբիմ , էֆէնտիմ , ամմա պրբլալը
չօզ վազիժ օլտըղընտան , գալիէն սէօյլէյէմէտիմ :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Օրասը տօղրու . նէ խէ , շիմտի քեա .
ղըալար եանրնըգտա՞մի :

Գալալիցանիժի . — Էֆէնտիմ , բէք թէէտաիւֆ իտէրիմ ,
լաքին պէրասպէր ալմագլըղըմ իշիւն հիւ պիբ իսիժար օլ-
մատըղընտան , օրատա պրագաբմ :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Ա՞ , իշիժէ օ ֆէնա :

Գալալիցանիժի . — Բէք էլղէ՞մ՛մի իտի :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Օլմագսա օլմագ :

Գալալիցանիժի . — (Պաշընը գաշըյարագ) Հա՛յ քէօբէք
շէյիժան , օլմագսա օլմագ հա՞ :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Էօյլէ եա՞ , պէլքի պուրատա չօճուզ
սիղին օլտըղընա վէ նիքեահ օլուզ օլմատըղընըգա տաիր
շիւպհէլէր բէյտա օլաճագ օլու՞ր իսէ :

Գալալիցանիժի . — Տօղրու , շիւպհէ օլընատիլիբ եա՞ :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Տէլիցանընըն հագղընտա ֆէնա օլուր :

Գալալիցանիժի . — Բէք ֆէնա օլուր :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Պէլքի պիբ կիւղէլ իզտիվաճ թէք-
լիֆ օլընըր տա պէճէրիլէմէղ :

Գալալիցանիժի . — Նաղըզ օլուր :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Անլարսընըզ եա՞ , Ֆրանսատա չօզ
ինճէ արարլար . իժալիատաքի կիպի պիբ բարագա կիտուպ
տա պիզ էվլէնէճէյիզ պաշըմըզա պիբ տուվա օղու տի-
մէքլէ էվլէնիլմէղ . պուրատա հիւքիւմէիժ մարիֆէիժիլլէ
էվլէնիլիբ , հէր քէսին տալընը խալաթ իշիւն սէնէտլէր
լազըմ՛արր :

Գալալիցանիժի . — Վա՛հ , վա՛հ , վա՛հ , նէ իժտիմ աէ
քեաղըալարը պէրասպէր ալմատըմ :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Չարարը եօզ , պէն տալըմ :

Գալալիցանիժի . — Սիզ հա՞ :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Էվվէիժ , պէն :

Գալալիցանիժի . — Իւղէրինիղաէ՞ մի տիր :

Մօնիժէ Գրիսթօ . — Իւղէրիմաէ տիր :

Գալալիցանիժի . — (Գեաղըալար օլմատըղընտան գըրդ

սէքիզ պին ֆրանզը զայսպ խտերիմ գօրդուսքնտա իքէն պիրտէն պիրէ սէվինէրէք) Հա' , իշթէ պու մէմուլ օլունմազ պիր էյլիք տիր , շիւնքի պէն տիւշիւնէմէմիշ խտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանքմ' , պիր ատամ հէր շէյի տիւշիւնէմէզ եա' Պուղօնի էֆէնտի սիզին եէրինիղէ տիւշիւնմիշ Գալալգանթի . — Աֆէրին Պուղօնի էֆէնտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իհթիյաթլը ատամ տըր , Գալալգանթի . — Ագրան վէ էմալի պուլընմազ ատամ տըր . քեաղըտարը սիզէ կէօնտէրմիշ մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իշթէ պուրատա տըր : (Գալալգանթի էյլէրինի հայրէթ իլէ գալուշաքրաք) Օլիվա Գօրսինարիյի Մօնթէ Գաթթինինին Սէնթ Բօլ քիլիսէօնտէ նիքեահ իթալինիզ . իշթէ բարազըն թաստիզնամէսի :

Գալալգանթի . — (Թաաճճիւպլէ թաստիզնամէյէ պագարազ) Վալլահի կէրչէք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վէ իշթէ Անտրէա Գալալգանթի . նին վաֆիթիզ սէնէտինի Սարավէցցա բարազը եազմըշ :

Գալալգանթի . — Օ տա եօլընտա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օ հալտէ անըն պու քեաղըտարընըն պանա լիւզումը եօզ , օլունըզա վէրինիզ տէ էյի հըֆիզ էյլէսին :

Գալալգանթի . — էյի հըֆիզ իթմէլի եա' , սօնդրա զայսպ խտերսէ ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ա , նէ՞ օլուր զայսպ խտերսէ :

Գալալգանթի . — Նէ՞ օլաճազ , պիր տահա իթալիատան կէթիրթմէք ուզուն օլուր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Կիւճ շէյ :

Գալալգանթի . — Միւմքինսիզ շէյ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պու քեաղըտարըն նէ՞ գասար դըյմէթլի օլտըզընը անլատըրընըզա մէֆուն օլարմ' :

Գալալգանթի . — Ինտիմտէ դըյմէթլի եօզ , էֆէնտիմ' , դըյմէթլի պուլընմազ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շիմտի կէլէլիմ' չօճուղըն վալիտէսինէ :

Գալալգանթի . — (Խէվիլէ) Կէլէլիմ' չօճուղըն վալիտէօննէ՞ մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եանի Մալքիզ Գօրսինարիյէ :

Գալալգանթի . — Աման , էֆէնտիմ' , օնա տա իզթիզանըզ վալըմը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խալը , էֆէնտիմ' , հէմօ շէյ իթմէտիմի :

Դավալգանթի . — Էվվէթ , Էվվէթ , օ շէյ իթտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Վէֆաթ իթտի :

Դավալգանթի . — (Քէտէր կէօսթէրէրէք) Էյ վա՛հ , վէֆաթ իթտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օն սէնէ օլտու մը :

Դավալգանթի . — (Ճէպինտէն պիր սաթրանճը մէնտիլ չըգարըպ կէօղէրինի սիլէրէք) Հաթթա պէնտէնիզ հալա աղլամագտայրմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ եարայրմ , Էֆէնտիմ , պիլիր սինիզ քի ճիւմլէմիզ օ եօլըն եօլճըսըյը . անճագ էշթէ Ճրանսատա սիզին օն պէշ սէնէտէն պէրու օղլունըգտան այրը տիւշմիւշ օլտըղընըգը իլանէ հաճէթ եօգ տըր , Էօլլէ շինկեանէ գարըլարընըն շօճուզ գարմա հիքեայէլէրինէ Ճրանսատա գօլայ գօլայ իթիմաա իթմէղլէր . սիզ օղլունըգը Էյալէթ մէքթէպլէրինտէն պիրինտէ թահսիլէ կէօնտէրտինիզ վէ շիմտի տիւնեայա ալըշտըրմագ իշլուն Բարիզէ կէթիրտինիզ , իշթէ պու գատար :

Դավալգանթի . — Կիւզէլ ամմա , եա պու այրըլըգտան պիր շէյ տույարըլարսա նէ՞ տիմէլի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիր խըյանէթ հօճայա թէպիմ իթմիշ իտիմ , օ տա իսմիմիզ զայպ օլտուն տիյէ ֆամիլեամըզըն տիւշմանլարընա սաթմըշ տէրսինիզ :

Դավալգանթի . — Էվվէթ , շիւնքի պիր Էվլատըմտըր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք կիւզէլ Էյ , իշթէ շիմտի հէր եօլլարընը անլատընըգ , վէ սնութմըշ օլտըղընըգ շէյլէրի տախի տէրխաթըր իթտինիզ եա : Կէլէլիմ սիզէ խոթըրլամըշ օլտըղըմ սէվինճէ . օղլունըգըն պուրատա օլտըղընըրէտէրլիք մուհապպէթիլլէ գանընըզըն գայնամասընտան էլպէթթէ հըս իթմիշսինիզ տիր :

Դավալգանթի . — Քիմին , Էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանըմ , օղլունըգ Անարէանըն :

Դավալգանթի . — Էվվէթ , գանըմըն գայնամասը պանա պուրատա օլտըղընը սէօլլէտի , շիմտի Բարիզաէ տիր , հա՛ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պուրատա տըր , պու Էվտէ . պիր ազ Էվվէլ խրամէթքեար հէնուզ կէլիշ օլտըղընը խապէր վէրտի :

Դավալգանթի . — (Կէօյսիւնին շէրիտլէրինի սըգըլաշտըրարագ) Հա՛ , բէք կիւզէլ , բէք կիւզէլ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք չօգ խալէճան իւզրէ օլտը-

ղընըղը կէօրիւյօրըմ վէ անլարբմ . պիր աղ քէնտինիղէ կէլ-
մէնիղ իչիւն վաղթ պրագ մայր , հէմ՝ օղլունըղը տա պու
միւլագ աթա հազըրլայրմ . էլպէթթէ սիղ ճնու կէօրմէկէ
նէ դատար սապրսըզ իսէնիղ , օ աա սիղի կէօրմէկէ օ գա-
տար սապրսըզ տըր :

Գաւալգանթի . — Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք էյի , պիր շէրեէկէ գատար
կէթիրիրիմ :

Գաւալգանթի . — Աման , էֆէնտիմ՝ , պու նէ գատար ի-
նայէթ . սիղ քէնտինիղ թագալիմ՝ իտէճէքսինիղ , հա՝ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խայր , էֆէնտիմ՝ , պէն պապա իլէ
օղուլըն արասընա կիրմէք իսթէմէմ՝ . ֆագաթ գօրգմա-
յընըզ , գան շէքէր , թանրըսընըզ , գան շէքմէյէճէք օլսա
օլիլէ , իշթէ պու գարուտան կիրէճէք , պիլմիշ օլթընը :
Կիւղէլ պիր աէլիղանլը տըր , սարը պէլքի պիր աղ զիյա-
տէճէ տարը , ամմա աթվարը դայէթ նազիք վէ քիպար .
շիմտի կէօրիւքսինիղ :

Գաւալգանթի . — Էյի խաթըրմա կէլտի . պիլիրսինիղ ,
էֆէնտիմ՝ քի , Պուզօնի էֆէնտինին կէօնտէրմիշ օլարղը Իքի
պին ֆրանգտան պաչգա իւղէրիմէ բարա ալմամըշ իտիմ .
օ բարա իլէ տէ իթալիատան պուրայա գատար կէլէպիլ-
տիմ տէ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Անըն իչիւն բարայա իգթիզանըզ
վար , էօյլէ տէյի՛լ մի : իշթէ , էֆէնտիմ՝ , սիղէ օլան գըրգ-
սէքիղ պին ֆրանգ պօրճըմա պէտէլ ալէլհիտապ օլարագ
շիմտիլիք շու սէքիղ տանէ պինէր ֆրանգլըզ պանգնօթ-
լարը ալընըզ : (Գաւալգանթի պանգնօթլարը կէօրիւնճէ
կէօղլէրի ֆիլճան կիպի աչքլար :) Շիմտի սիղէ դալան
պօրճում գըրգ պին ֆրանգ տըր :

Գաւալգանթի . — Էֆէնտիմիղ պիր մագպուզ սէնէտի
թալէպ իտէ՛ր մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՛ լազրմ :

Գաւալգանթի . — Պուզօնի էֆէնտիլէ մալ իթմէք իչիւն :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Քեամիլէն ալտըղընըզտա հէվսինէ
պէրապէր պիր մագպուզ սէնէտի եազարսընըզ . տօղրու ա-
տամլար արատընտա պու միսիլլու իհթիլյաթլար պօշ շէյ տիր :

Գաւալգանթի . — Էվիլէթ , էօյլէ տիր . տօղրու տտամ-
լարտանըզ , նէ՛ լազրմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Անճաղ բուխստի վերբաննիդ սիզէ պիր թէնպիհիմ վար :

Գալալցանթի . — Էմբ խախնիդ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շու արգանքդ տաքի սէթրի բէք սիւս լի տիր , ամմա Բարիզտէ մօտասը կէշմիլ :

Գալալցանթի . — Իշթէ օ Ֆէնա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճանքմ , խսթէրսէնիդ կիտէր իքէն եինէ կիլինիբսինիդ :

Գալալցանթի . — Բէք էյի ամմա պուրատաննէ կիլէյիմ եա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ կիլինէճէքսինիդ , սանարդը նըդտա նէ պուլուբասնը օնու կիլէրսինիդ :

Գալալցանթի . — Սանարդըմտա մը ... եօգսա չանթամտա մը տկէճէք խախնիդ տէ ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խա՛յր , ճանքմ , հանկյա եօլտա աղըրըք օլմասըն տկէ էվվէլճէ պիր սանարդ կէօնտէրմիլ խախնիդ եօգ մը եա , իշթէ օ սանարդ տուն կէլտի , Բիշլիէօ սօգաղընտա Օթէլտէ Բրէնստէ տիր . օ օթէլտէ օտա թութտընը :

Գալալցանթի . — Օթէլտէ հա , տիմէք քի շիմտի օ սանարդըն իշինտէ ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էլպէթթէ օտաճընը հէր նէյէ իգթիզանը վար իսէ գօմուշ տըր . բէսմի մահալլէրտէ ինիֆօրմանը կիլէրսինիդ , օ սիզէ էյի եադըշթօր , ֆաղամ նիշանլարընըք ունութմայընըք , օնլարը տա թագընըք :

Գալալցանթի . — (Հայրէթտէն հայրէթէ տիւշար օլարագ) Բէք կիւզէլ , բէք ալա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շիմտի , էֆէնտիմ , օղլունըք կէօրմէկէ հազըրլանմալըսընըք :

Գօնթ՝ միւսաֆիրինէ զայէթ լաթիֆ սուրէթտէ պիր սէլամ վերիպ , գաբու բէրտէսինին արգասընտան զայպ օլտու :

18.

ԱՆՏՐԷԱ ԳԱՎԱԼԳԱՆԹԻ .

Մօնթէ Գրիսթօ եանտաքի մալի սալօնա կիրախիլինտէ , Անտրէա Գալալցանթիլի պիր սէտիրին իւզէրինէ ուզանմըլ վէ էլինտէքի ալթուն պաշըր ինճէ պատթօնըն ուճը

իլէ չիզմէսիննն ուճընա վուրարագ օյնամագտա պուլտու :

Պու տէլիզանլը՝ պիր ազ էվվէլ Պաթիսթէննն սէօյլէտիկի կիպի ուֆագ քէօրիւքլի արապա իլէ կէլմիշ օլուպ , ուզուն պօյլու սարք սաչը գըրմըզը սագալլը դարա կէօզլիւ թէնի դայէթ պէյազ պիր տէլիզանլը իտի :

Անարէա . — (Գօնթը կէօրտիւկի կիպի չարչարուգ աչաղա գալգարագ) Միւսիւ տը Մօնթէ Գրիսթօ սի՞զմիսինիզ , էֆէնտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , զանն իտէրսէմ գաթը ալիլէրի տէ Վիզօնթ Անարէա Գավալգանթի օլմալը տըր :

Անարէա . — (Դայէթ քիպարանէ սէլամ վիրէրէք) Էվվէթ , էֆէնտիմ , Վիզօնթ Անարէա Գավալգանթի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պանա պիր թավսլիյէնամէնիզ օլմալը : Անարէա . — Էֆէնտիմ , իմզասը պէնտէնիզէ աճայիպ կէօրիւնտի տէ Օնուն իչիւն պիր շէյ սէօյլէմէտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իմզասը Սէնպատը Պահրի տէյիլ մի : Անարէա . — Պէնտէնիզ տէ Պին Պիր կիճէտէքի Սէնպատը Պահրիտէն պաչգա պու իսիմտէ քիմսէ իշիթմէմիշ օլտըղըմտան ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՞ տիմէք , Օնուն թօրունլարընտան պիրի վէ պէնիմ տէ տօթմուժտըր , դայէթ զէնկին պիր Ինկիլիզ տիր . աճայիպ տէյիլ , ատէթա տէլի տիր տէնիլէպիլիր . աաթլ իսի տէ Լօրա Ուիլմօր տըր :

Անարէա . — Էօյլէ իսէ անլատըմ , բէք ալա , պէն օ Ինկիլիզի ... շէյտէ ... թանքտըմ ... շէյտէ ... ա՛ , էվվէթ , բէք կիւզէլ ... էֆէնտիմ , Ալլահ էօմիւրլէր վէրսին :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էկեր պու տէտիկինիզ սահիհ իսէ , կէրէք քէնտինիզ վէ կէրէք Ֆամիլեանըզ հագղընտա պէնտէնիզէ պաղը մալիւմաթ վէրմէնիզի բէճա իտէրիմ :

Անարէա . — Պաշ իւսթիւննէ , էֆէնտիմ , իսիմ պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիլինիզ կիպի Վիզօնթ Անարէա Գավալգանթի տիր , պին պաչը Պարթօլօմէոյ Գավալգանթիննն օղլույթմ . Ֆիօրէնցանըն եալտըղը տէֆթէրինտէ գայտը օլան մէշհուր Գավալգանթիլէրին թօրունլարընտան տըր . Ֆամիլեանըզ հալա չօղ զէնկին իսէ տէ , չիւնքի էֆէնտիմ սէնէվի եարըմ միլեօն ֆրանգ իյրատա մալիք տիր , բէք չօղ

պէլալարա ուղրամըշ վէ քէնտիմ տախի պէշ ալթը եւ շընտա իքէն պիր խաին հօճա պէնի գարմըշ, էօյլէ քի Օն պէշ սէնէտէն պէրու բէտէրիմի կէօրմէմիշիմ. հաթթա սիննը պիւլուղէ վասըլ վէ սէրպէսիյէթէ մալիք օլալըտան պէրու արամագտա իսէմ տէ, նաֆիլէ. վէլհասըլ Բարիգտէ օլուպ, սիղէ միւրաճաաթ իթտիկիմ հալտէ Օնա տաիր մալիւմաթ ալապիլէճէկիմի տօսթընըզ Սէնպատը Պահրինին շու մէքթուպընտան անլատըմ:

Մօնթէ Գրիսթօ. — (Տէրունի մէմնունիյէթլէ պու տէլիգանլընըն եիւզիւնէ պագարագ) Էֆէնտիմ, պու տէտիքլէրինիզ զիյատէսիյլէ մէրագըմը վէ թէճէսսիւսիմի մուճիպ օլույօր: Տօսթըմ Սէնպատը Պահրինին սէօզիւնի ալյնէտիյինիզէ բէք էյի իթմիշսինիզ, զիրա ֆիլհագիզա բէտէրինիզ պուրատա տըր վէ սիզի արայօր:

Գօնթ՝ սալօնա կիրէլիտէն պէրու պու տէլիգանլըյը նազարը տիգգաթլա թէֆթիշտէ պուլընըպ, ճէսարէթինէ վէ պագըշընտան վէ սէտասընտան սէպաթ վէ ատէմը խէվֆինէ թաաճճիւպ իթմէքտէ խտի:

Անտրէա. — (Բէտէրինիզ պուրատա տըր վէ սիզի արայօր լաֆիզընը իշիթտիկի անտէ պիրտէն պիրէ եէրինտէն սըշրայարագ) Բէտէրիմ մի, բէտէրիմ պուրատամը տըր:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էօյլէ եա՛, բէտէրինիզ պինպաշը Պարթօլումէոյ Դավալգանթի:

Անտրէա. — (Եիւզինէ կէլէն տէհչէթ ալամէթի տէրհալ զայպ օլարագ) Հա՛, էվվէթ, կէրչէք, պին պաշը Պարթօլումէոյ Դավալգանթի ... պուրատա տըր տէտինիզ, էօյլէ տէյի՛լ մի:

Մօնթէ Գրիսթօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, հէմ շիմտի եանընտան կէլիյօրըմ. զայպ իթմիշ օլտըղը էվլատընըն սէրկիւզէթլէրինի նազլ էյլէտի տէ զայէթ միւթէէսսիը օլտըմ, պիր քիթապ տօլտսըրը. նիհայէթ չօճուղը գաբանլար թարաֆընտան էկէր բարա վէրիրտէ էվլատընը խատէ խտէճէքլէրի խապէրինի ալմըշ, վէ թալէպ օլընան մէպլաղըն պէօյիւքիկինէ պագմայըպ տէրհալ իթալիայա կէՕնտէրմիշ. սիզ օ վագթ Ֆրանտանըն ճէնուպ թարաֆընտա խտինիզ զանն իտէրիմ:

Անտրէա . — (Շաշրբազդընտան թէլաշլա) (A) Էվվէթ, էֆէնտիմ, Ֆրանսանքն ճէնուպ թարաֆընտա խտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նիձձատա սիզի պիր արապա պէքլէյէճէք խտի :

Անտրէա . — Թէմամ, էֆէնտիմ, պէնի նիձձատան ձէնուլայա, ձէնուլատան Թուրինոյա, Թուրինօտան Շամպէրիյէ, Շամպէրիտէն Բօն - աը Պօվուազէնէ վէ օրատան տա Բարիզէ կէթիրտի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք ալա, բէտէրինիզ՝ սիզէ բասթ կէլիրիմ իւմիտինտէ իմիշ, զիրա օ տա օ եօլտան կէլտի վէ անքն իչիւն սիզէ տէ օ եօլտան կէլմէնիզ թէնպիհ օլընմըշ :

Անտրէա . — Լաքին, էֆէնտիմ, բէտէրիմ պանա բասթ կէլմիշ օլա պիլէ, թանքյապիլէճէկինէ շիւպհէմվար. պէնի կէօրմէյէլիտէն պէրու խայլի տէյիշտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Դան չէքմէ՞զ մի եա՛ :

Անտրէա . — Հա՛, էվվէթ, գան չէքէր, պագ պէն օրայը ունութմըշտըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Շիմտի Մարքի աը Գավալգանթինին պիր գօրգաբըբ եէր վար, օ տա քէնտինտէն այրը աիւշէլիտէն պէրու նէ եարտըբըբ պիլմէտիկինտէն տիր, եանի սիզի գարանլար սիզէ նէ մուամէլէտէ պուլընտըլար, սիզէ եագըշան մուամէլէյի կէօսթէրտիլէ՞ր մի, վէ չէքտիկինիզ կէօնիւլ էղապլէրինտէն հիշ պիր էսէր գալտը՝ մը, զիրա կէօնիւլ էղապը վիւճուտճա ճէղալէրին էն ֆէնասը աըր. զէքեալէթինիզէ վէ տիրայէթինիզէ աճապա պիր խալէլ կէլտի՞ մի, ճէմիյէթը պէշէրիյէ իչինտէ սիզէ եագըշան բիւթպէյի լայըբը իւզրէ թութապիլէճէ՞քմիսինիզ :

Անտրէա . — (Շաշրբազ գօրգու կէօսթէրէրէք) Էֆէնտիմ, ումարըմ քի եանլըշ պիր բիվայէթ . . .

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պէն իպթիտա սիզին վասֆընըբ տօսթըմ Ուիլմօրտան իշիթտիմ, սիզի պիր ֆէնա հալտէ

(A) Անտրէանքն պու «Ֆրանսանքն ճէնուպ թարաֆընտա» լաֆիզընտա կէօսթէրտիկի թէլաշլըն սէպէպի՝ Թուլօն չէհրինտէ բրանկատա օլուպ, ֆրանսաբճաօրնտա պու լաֆիզլարտան բրանկա անլաշըլմասընտան խտի :

պուլմբը, ամմա նէ կիպի ֆէնա հալ օլտըղընը սօրֆատըմ, պիլմէմ սայիլըսըղըբ ի՛թմէտիմ: Պաշքնըզա կէլէն պէլալար մէրհամէթինի մուճիպ օլմուշ տա զայայ ի՛թտիկինիղ սերվէթի սիղէ պուլտորմադ իչիւն բէտէրինիղի արայըպ պուլաճաղընը պանա սէօյլէմիշտի . արամըչ պուլմբը, մատամ քի պուրատա տըր: Նիհայէթ տիւն աէֆա թէրճէմէի հալինիղէ տաիր պաշգա թաֆսիլաթլար տախի վիւրէրէք պիր մէքթուպ տահա եաղմբը Բարիղէ միւվասէլէթինիղի տախի խասպէր վէրմիշ: Տօսթըմ Լօրտ Ուիլմօրքն աճայիպ թտպիաթլը պիր ստամ օլտըղընը պիլիբ իսէմ աէ, պունըն իլէ պէրասպէր ալթուն մասէնի կիպի զէնկին վէ պինաէն ալէյհ աղլընա կէլէնի եարապիլէճէք գատար իղթիտարը տախի օլտըղընը պիլաիկիմտէն, թէնպիհլէրի իւղրէ հարէքէթ ի՛թմէկէ գարար վէրտիմ: Շիմտի, էֆէնտիմ, սիւվալիմտէն ինճինմէյինիղ . լաքին մատամ քի սիղէ թէսահուպ ի՛թմէկէ մէճպուր օլաճաղըմ, աճապա չէքաիկինիղ մէշազգաթլարտան սօնղրա շիմտի կիրէճէյինիղ սընըֆատ հալինիղէ վէ բիւթպէնիղէ եաղըբըր սուրէթտէ պուլընապիլէճէքմիսինիղ:

Անտրէա . — (Մօնթէ Գրիսթօ սէօյլէտիքճէ, զայայ ի՛թմիշ օլտըղը ֆիւթուրսըղըբ ազար աղար եէնիտէն գազանարագ) էֆէնտիմ, օ խուսուստա դօրգմայընըզ, պէնի բէտէրիմտէն գարանլար էլպէթթէ սօնղրա պէնի քէնտիսինէ բարա իլէ սաթաճաղլարընտան, շուրասընը հիսապ ի՛թմիշլէքքի, պանա նէ գատար տիրայէթ գաղանտըրաճաղ օլալար, բէտէրիմին նաղարընտա զըյմէթիմի օ գատար արթըրաճաղլար, անըն իչիւն թէրպիլլէմէ վէ թահսիլիմէ եօլընտա տէվամ ի՛թտիլէր: Մուգատտէմա էսիրլէրի Բօմա բաղարընտա պէհալը սաթմազ իչիւն սարֆ, թըսպ վէ ֆէյլէսօֆլըզ էօյրէթտիքլէրի կիպի, պէնի տախի պիրինտէն մահրում պրազմատըլար: (Մօնթէ Գրիսթօ քէմայը մէմնունիլէթլէ թէպէսսիւմ էյլէտի . կէօրիւնիշտէ Մ. Անտրէա Գաթլալգանթի մէմուլինտէն զիլատէ միւսթաիտ խաի:) Կէրէք թէրպիլլէմտէ վէ կէրէք թէճըրպէմտէ պիր գուսուրըմ վար իսէ պիլէ, ֆատիլէամըն իսմինէ բիայէթէն չէքմիշ օլտըղըմ մէշազգաթլարա նաղարէն աֆիլ պույրուլաճաղը մէմուլընտայըմ:

Մօնթէ Գրիսթօ . — Արթըզ օրալարը սիղին պիլէճէկի-

նիզ շէյլէր տիր . լաքին պաննա դալքրսա սերկիւզէշթլէ-
բինտէն հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմէյի տիր , զիրա պաշքնըզա
կէլէն շէյլէր հի.քեայէ նէվինտէն տիր . խալզ խտէ քիթապ-
տա ետղըլը հի.քեայէլէրի սէվէրլէր խտէ տէ , սիղին ֆա-
միլեա կիպի էվլատընըն պու եօլտա հի.քեայէյէ պէնզէր
սերկիւզէշթլէրինի սէվմէզլէր . իշթէ պու կիւճյիք վար .
պիր ատամն օլտուն թէրճէմէի հալինիզի սէօյլէսէնիզ ,
տէրհալ քեամիլէն պօղըլըպ ամմէյէ նէշր օլաճադ , վէ սիզ
հէքքէսին տիլինտէ կէզէճէքսինիզ , պունըն տա պէլքի
սիզէ զարարը օլուր :

Անտրէա . — (Գօնթըն թագաթ կէթիրիլմէյէն նազարը
այթընտա խթէր խթէմէզ պէնզի աթարագ) Հագգընըզ
վար , էֆէնտիմ , հագիգաթէն օրասը կիւճ տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եօզ , միւպալէզա տա իթմէլի տէ-
յիլ , չիւնքի պիր եանլըշտան դաշայըմ տէր ի.քէն , աիկէր
պիր եանլըշըզ եարբլապիլիր . առէթա պիր թալր ու հա-
րէքէթ եօլը պուլմալը , վէ պու շէյ տէ քէնտի ֆախտէլէ-
րինիզէ թէվագգուֆ խտէճէկինտէն , սիղին կիպի պիր զէքի
ատամ իչիւն կիւճ տէյիլ տիր , եանի կէշմիշ էօմրիւնիզտէ
դարանլըզ հէր նէ վար խտէ , միւթէպէր տօսթլար վէ շա-
հիալէր վասէթասըլլա դալիպ կէլմէլի : (Անտրէա պօ-
ղուլար) Պէն սիզէ քէֆիլ օլուրըմ , ամմա նասըլտա թա-
պիաթտան էն էյի տօսթլարբմտան պիլէ շիւպհէլլիլմ , վէ
աայնա իւզէրլէրինէ շիւպհէյի տամլէթ խտէճէք լաղըլաթ-
լարտա պուլընըրըմ , անըն իչիւն պաննա ետղըշմայաճադ :

Անտրէա . — (Եիւզսիզճէսինէ) Յագաթ , էֆէնտիմ , հանի
Լօրա Ռիլմօրըն թալօիյէսինէ նազարէն ...

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , օրասը էօյլէ , ամմա Լօրա
Ռիլմօր կէնճլիկինիզտէ պիր դաշ տէլիլի.քլէր իթմիշ օլաթ-
ղընըզը սագլամաար ... (Անտրէա սէօյլէմէք խթէտի) Շու-
րասընա տիգգաթ իտինիզ քի , սիզտէն պիր շէյ սօրմա-
յօրըմ , հէմ պուրատա քիմնէյէ միւհթաճ օլմամանըզ ի-
չիւն Լիւգատան բէտէրինիզի կէթիրտիլէր , շիմտի կէօրէ-
ճէքսինիզ , պիր ազ սէթթճէ վէ էյիլմէզ պիր ատամ , լա-
քին օ տա առքէրլի.քաէ կէզմիշ օլմասընտան նէշէթ խտէր .
էֆէնտիմ , օն սէքիզ սէնէտէն պէրու Աւթրիա հիւքիւ-
մէթինէ խըամէթ խտէրմիշ . Յրանսատա տա Աւթրիալը-

լարտան բէք չօդ նեղաքէթ պէքլէմէղլէր, վէ էլհասըլ պու կիպի պիր բէտէր սիղէ քեաֆի օլապիլիր :

Անտրէա . — Ա՛հ , էֆէնտիմ , եիւրէյիմի պիր ազ րա-
հաթ իթտինիդ . պու գատար վազթտան պէրու այրը տիւշ-
միշ օլարըրմտան , պիւթիւն պիւթիւն ունութմըշ խտիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Անտէն գաթի նազար , սիղին սէր-
վէթինիդ կիպի պիր սէրվէթ բէք չօդ գուսուրլարը աֆիվ
իթտիրէպիլիր :

Անտրէա . — Բէտէրիմ կէրչէքտէն զէնկին մի տիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՛ տիմէք , միլեօն սահիպի տիր ,
սէնէվի պէշ եիւզ պին ֆրանդ իյրատ ...

Անտրէա . — (Խալէճան իլէ) Տիմէք քի խօշ պիր
հալտէ պուլընաճաղըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք խօշ պիր հալտէ պուլընաճաղ-
սընըղ , էֆէնտիմ . Բարիզտէ իգամէթինիդ էսնասընտա սէ-
նէվի էլլի պին ֆրանդ իյրատ վէրիյօր :

Անտրէա . — Օ հալտէ պէն տայմա Բարիզտէ իգամէթ
խտէրիմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիլէմէմ , էֆէնտիմ . պազը քերրէ
էվտէքի բազար չարչըյա ույմաղ :

Անտրէա . — (Իչինի չէքէրէք) Հէր հալտէ Բարիզտէ
տուրտըրըմ էսնասէ , էվտէքի հիսապ չարչըյա ույտըրը
միւտտէթճէ պու տէտիլինիդ էլլի պին ֆրանդ պանա կէ-
լէճէք եա :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Օնա շիւպհէ՞ մի վար :

Անտրէա . — (Խէվֆիլէ) Բէտէրիմտէն մի կէլէճէք :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էվվէթ , ամմա Լօրտ ուլլմօրըն քէ-
ֆալէթիլլէ քի բէտէրինիղին խտիտասը իւզրէ մահ պէմահ
սիղէ պէշ պին ֆրանդ վէրմէսինի Մ . Տանկարա եազմըշ .
Մ . Տանկար Բարիզին էն միւթէպէր պանքէրլէրինտէն
պիրի տիր :

Անտրէա . — (Խէվֆիլէ) Բէտէրիմտէ Բարիզտէ չօդ տու-
րաճաղ մը :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Պիր գաշ կիւնտէն զիյասէ տուրա-
մայաճաղ , շիւնքի եալընըղ Իքի խշ հաֆիթա իշիւն իղն
ալմըշ :

Անտրէա . — (Բէտէրինին պու չարուգ ալտէթ խտէ-

ճէկի խապէրինտէն աչբգտան աչբղա մէսրուր կէօրիւնէ-
րէք) Վա՛հ , նէ՛ եարանաղբմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Անտրէանքն մէսրուրիյէթինէ տիգ-
գաթ իթմէմիշ կիպի) Անքն իշիւն իշթէ պէն տէ սիզի
զկյատէ ալբգօյմայայբմ , բէտէրինիլ իլէ կէօրիւշմէկէ հա-
ղբ՛րմընընը :

Անտրէա . — Բէք սապրօբղ օլաբղբմա ինշայլահ շիւպ-
հէնիլ կօգ տբր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ իսէ շու եանտաքի սալօնա
կիտինիլ , բէտէրինիլի օրատա պուլաճագօրնը :

Անտրէա՛ Գօնթա սէլամ վիրուպ սալօնա կիրտի . Գօնթ՛
արգասքնտան պագըպ կէօրիւնմէզ օլտուգտա , պիր բէս-
մին արգասքնտան պիր զէնպէրէք իրթիպ , բէսմի եէրին-
տէն չբգարաբ , քէմայր մէհարէթլէ եարբլմըշ պիր տէլիք-
տէն եանտաքի սալօնա պագմաղա պաշլատբ :

Անտրէա . — (Սալօնա կիրիպ գարույր արգասքնտան
գարատրգտա , այաղընըն սէսինի իշիթտիկի պիրլէ այաղա
գալգմըշ օլան Պարթօլօմէոյ Գավալղանթիյէ տօղբու գօլ-
լարբնը աչբպ , օ պիր սալօնտան իշիտիլէճէք տէրէճէտէ
եիւքսէք սէտա իլէ) Ա՛հ , բէտէրիմ՛ ազիլ բէտէրիմ՛ ա-
ման սի՛զմիտինիլ :

Գավալղանթի . — (Ճիտտի սուրէթտէ) Պէ՛նիմ՛ , էվլա-
տբմ՛ , պէ՛ն իմ՛ :

Անտրէա . — (Եինէ գարուտան թարաֆա պագարապ)
Ա՛հ , պու գատար այրբլբղտան սօնղրա կէօրիւշմէմիլ ճէ-
նասը Հագգըն նէ՛ պէօյիւք ինայէթի տիր :

Գավալղանթի . — Հագիպաթէն , այրբլբղբմը ուզուն օլտբ :

Անտրէա . — Էօրիւշմէյէլիմմի , էֆէնտիմ՛ :

Գավալղանթի . — Կէլ էօրիւշէլիմ՛ , օղլում՛ :

Պունբ տէյիպ իքիսի տէ թէաթրօտա օյունճբլարբն էօ-
րիւշտիկի կիպի եանի պաշլարբնը պիր պիրինին օմուզընա
էյէրէք սարբլտբլար :

Անտրէա . — Արթբղ իշթէ պիրլէշտիք :

Գավալղանթի . — Էվվէթ , պիրլէշտիք :

Անտրէա . — Արթբղ այրբլմայաճաղբղ :

Գավալղանթի . — Այրբլաճաղբմ՛ , օղլում՛ . Ֆրանսայա
վաթանբ ճէտիտինիլ նազարբլլա պագմալրսբնը :

Անտրէա . — Տօղրուսընը սէօյլէ յի՞մ մի , Բարիգտէն կիթմէ յի իսթէմէմ :

Գավալգանթի . — Պէն տէ Լիւղատան պաշգա պիր եէրտէ եաշամագ իսթէմէմ :

Անտրէա . — Ամմա ազիմէթինիգտէն էվ վէլ սիզին օղլունը օլտըղըմը միւսպիթ սէնէտլէրի պանա վիրէճէքսինիզ եա :

Գավալգանթի . — Շիւպհէսիզ , պէն պուրայա անըն իչիւն կէլտիմ . պու գատար կիւճլիքլէ պիրպիրիմիզի պուլտըգտան սօնդրա , քեաղըտլարը թէսլիմ իթմէքսիզին այրըլըր իսէմ , սօնդրա պիրպիրիմիզի նէրէտէ պուլաճաղըզ :

Անտրէա . — Օ քեաղըտլար նէրէտէ տիր :

Գավալգանթի . — Իշթէ պուրատա :

Անտրէա . — (Բէք չօգ խահիչլէ Գավալգանթինին քէնտինէ ուզաթմագտա օլտըղը նիքեաճ սէնէտինի վէ քէնտինին վաֆիթիզ շահատէթնամէսինի այըպ պիրէր պիրէր վէ չարուզ չարուզ օգույուպ պիթիլտիքտէն սօնդրա , եիւղիւնտէ ֆէվգէլատէ սէվինճ ալամէթլէրի կէօրիւնիւպ Գավալգանթիյէ դարիպ պիր թէպէսսիւմլէ պագարագ թէմիզ Իթալիան լիսանընտա) Եահճ՛ւ , պանա պագսանա , արթըզ Իթալիատա բրանկա եօգ տըր մը քի ...

Գավալգանթի . — (Թաաճճիւպլէ պաշընը գալտըրարագ) նէտէն սօրտուն :

Անտրէա . — Պագսանա , պու միսիլու սաթթէ սէնէտլէր եարըլըյօր , բէտէրը ազիզիմ էֆէնտիմ հաղրէթլէրի , Ֆրանսատա պուլըն եարըսը գատար պիր շէյ իչիւն ատամը պէշ սէնէ միւտտէթլէ Թուլօն բրանկասընա աթըյօրլար , պիլի՞րմիսին :

Գավալգանթի . — (Վագար կէօսթէրմէկէ չայըչարագ) նէ՞ պույուրտըն :

Անտրէա . — (Հէրիֆին գօյընը սըգարագ) Գուղըմ Սինեօր Գավալգանթի , պէնիմ պապամ օլմագ իչիւն սանա նէ վէրիյօրլար : (Գավալգանթի սէօյլէմէք իսթէտի իսէ տէ , Անտրէա եավաշճա) Սէսինի քէա էմնիյէթին եօգ իսէ իպթիտա պէն սանա սէօյլէյիմ տէ , էօրնէք ալ : Պանա սէնին օղլուն օլմագ իչիւն սէնէվի էլլի պին ֆրանգ վէրիյօրլար . պուլտան անլա քի , հիշ պիր վագթ կիտիպ տէ սէնին օղլուն տէ յիլիմ տիմէք պանա էլվէրմէզ : (Պինպաշը

էթրաֆընա պագընտը :) Գօրգմա, պէ հէրիֆ, իշթէ քիմսէ կօգտըր . հէմ պիղ իթալիանճա սէօյլէյօրըր :

Գավալգանթի . — Բէք էյի ... պանա տա պիր տէֆատա էյի պին ֆրանգ վէրիյօրըր :

Անտրէա . — Սէն մասալարա ինանըմըսըն :

Գավալգանթի . — Պաչգա տէֆա ինանմաղ իտիմ, ամմա շիմտի ինանմաղ իյճապ իթտի :

Անտրէա . — Տիմէք քի գավի իսպաթլարըն վար :

Գավալգանթի . — (ձէպինտէն պիր ալուճ ալթուն չըգարարադ) Ինանմաղ իսէն , սէն տէ թութ տա կէօր :

Անտրէա . — Էօյլէ իսէ պէն տէ պանա օլան վատլարա ինանմալըյըմ :

Գավալգանթի . — Հիշ շիւպհէն օլմասըն . անճաղ իշթէ թագլիտի էյի եարմալը :

Անտրէա . — Նէ՞ թագլիտինի :

Գավալգանթի . — Պէն պապա թագլիտինի, սէն տէ էվլատ թագլիտինի . էօյլէ իսթէյօրըր :

Անտրէա . — Քի՞մտիր իսթէյէնէր :

Գավալգանթի . — Քի՞մ պիլիր , սանա եազանլար . սէն հիշ պիր մէքթուպ ալմատըն մը :

Անտրէա . — Ալտըմ . սէն :

Գավալգանթի . — Պէն տէ ալտըմ :

Անտրէա . — Քիմտէն ալտըն :

Գավալգանթի . — Բարաղ Պուղօնի էֆէնտիտէն :

Անտրէա . — Թանըմաղմըսըն :

Գավալգանթի . — Հիշ կէօրմէտիմ քի :

Անտրէա . — Մէքթուպտա նէ՞ եազըլը իտի :

Գավալգանթի . — Ալ օգու :

Գավալգանթի՝ մէքթուպը Անտրէայա վէրտիքտէ , օտախի եավաշ սէտա իլէ օգուտը :

« Ծագքըսընըզ վէ իսթիյարըրգտա ճէֆա չէքէճէքսինիզ գէնկին տէյիլիսէ պիլէ , հիշ օլմաղսա սերպէսթ եաշամագ իսթէր իսէնիզ , վաղթ դայպ իթմէյինիզ , Բարիզէ կիտինիզ , Շանզ - Էլիզէ ճատտէսինտէ 30 նօմէրօտա Գօնթ տը Մօնթէ Գրիսթօյը պուլընըզ , վէ անտէն Մարքիզ Գօրսինարի նամ գէվճէնիզտէն թէվէլլիւտ իտուպ պէշ եաշընտա իքէն էլինիզտէն գարտըրմըշ օլտըղընըզ օղուճըզ իսթէ :

յինիդ : Օղլունըզըն իամի Անտրէա Գաւալգանթի տիր : Իմզա սահիպինին պու մէքթուպը սիդէ եաղմասընտանի . յէթլէրինին տողրու օլմասընա շիւպհէտէ գալմամանըղի . շիւն պու մէքթուպ տէրունինտէ Ֆիօրէնցա սարրաֆլարընտան Մ. Կօձձինին իքի պին ֆրանգլըդ պիր պօնօ . սըյա, Գօնթ աը Մօնթէ Գրիսթօյա, սիդէ գըրդ սէքիդ պին ֆրանգ վէրմէսինի հալի պիր թաւսիյէ մէքթուպը պուլաճագսընըդ : Մօնթէ Գրիսթօնըն խանէսինտէ մայիս 24 թարիխինտէ ազշամըն սաաթ եէտիսինտէ պէհէմէ հալ պուլընմայր : »

« Իմզա »

« Բարադ Պուզօնի »

Անտրէա . — Թամամ :

Գաւալգանթի . — Թամամ նէ տիմէք :

Անտրէա . — Պու տա պէնիմ ալտըղըմ մէքթուպա պէնդէր :

Գաւալգանթի . — Սէն տէ մի Պուզօնի էֆէնտիտէն ալտըն :

Անտրէա . — Խա՛յր , պէն Սէնպատը Պահրի իմզասըյա

Լօրտ Ուիլմօր նամընտա պիր Ինկիլիզտէն ալտըմ :

Գաւալգանթի . — Սէն տէ օնու թանրմաղմըսըն :

Անտրէա . — Խա՛յր , օ ճիհէթլէ պէն սէնտէն էյիլիմ , զիրա օնու պիր քէրրէ կէօրտիւմ :

Գաւալգանթի . — Նէրէտէ :

Անտրէա . — Հա՛ , իշթէ օրասընը տիյէմէմ , շիւնքի տի . յէճէք օլտամ , սէն տէ պէնիմ դատար մալիւմաթլը օլուրսըն . օլմադ :

Գաւալգանթի . — Մէքթուպտա նէ եաղըլը իտի :

Անտրէա . — Ալ օգո՛ւ :

Գաւալգանթի . — (Մէքթուպը ալըպ օգույարադ) միագըրսընըդ , միւսթագպէլինիդ ֆէնա տըր . պիր շէօհրէթլի իամ գաղանբպ սէրպէսթ վէ դէնկին օլմադ իսթէրմիսինիդ :

Անտրէա . — (Այադարը իւղէրինտէ իքի թարաֆա սալլանարադ) Թօհաֆ պէ , ատամա հիշ օ սիւվալ օլունօւր մը :

Գաւալգանթի . — (Օգույարադ) «նիճճա շէհրինին ծէնօվա գարուսընտան չըգաըղընըզտա , օրատա սիդի պէքլէմէքտէ օլան բօսթա արասպտօրնա կիրքինիդ , Թուրինօտան , Շանպէրիտէն , վէ Բօն - աը - Պօլուաղէնտէն կէշինիդ : Բարիզտէ Շանդ - էլիդէ ճատտէսինտէ մայիս 24 տէ ազշամըն սաաթ 7 սինտէ վարըպ Գօնթ աը Մօնթէ Գրիսթօտան բէ-

տէրինիցի սօրընըզ . Մարքի Պարթօլօմէոյ Գալալլանթի-
նին վէ Մարքից Օլիպա Գօրսինարինին օղլուօրնըզ . պունը
տա բէտէրինիցին սիղէ թէսլիմ իտէճէկի էվրագ իլէ թահ-
գիգ իտէճէքսինից . պու էվրագ վասէթասըյլա Բարիգտէ
թանընըլաճագսընըզ : Բիւթպէնից պահօրնա կէլինճէ , սէ-
նէվի էլլի պին ֆրանդ իյրաս սիղի շէօհրէթինիցէ եագը-
չըր հալտէ թութասլիլէճէք : Պու մէքթուպ տէրունինտէ
նիճճա շէհրի սարրաֆլարընտան Մ . Թէրրէանըն պէշ պին
ֆրանգլըզ պիր պօնօսըյլա պիր տէ Գօնթ տը Մօնթէ Գը-
րիսթօյա թավսիլէ մէքթուպը պուլաճագսօրնըզ իհթիլաճ-
լարընըզըն թէտարիքինի օնա հէվալէ իթմիլիմ :

«Իմգա»

«Մէնպատը Պահրի»

- Գալալլանթի . — Պու բէք կիւղէլ :
- Անտրէա . — Էօյլէ տէյի՛լ մի :
- Գալալլանթի . — Գօնթը կէօրտի՛ւն մի :
- Անտրէա . — Շիմտի եանընտա իտիմ :
- Գալալլանթի . — Թաստիգ իթտի՛ մի :
- Անտրէա . — Հէվտինի :
- Գալալլանթի . — Պիր շէյ անլայապիլտի՛ն մի :
- Անտրէա . — Վալլահ պէն պիր շէյ անլայամնաթմ :
- Գալալլանթի . — Պունտա պիր իթ օյունը վար :
- Անտրէա . — Վար ամմա նէ՛ սաննա նէ՛ պաննա :
- Գալալլանթի . — Էվվէթ , օրասը տօղրու աըր . նէմիգէ
լագըմ , էօյլէ տէյի՛լ մի :
- Անտրէա . — Էօյլէ եա՛ , պէն տէ օնու տիմէք իսթէր
իտիմ . նէ իսէ , պիղ թագլիտիմիցի էյի եարալըմ :
- Գալալլանթի . — Կէօրէճէքսին եա՛ , օ ճիհէթտէ պէն
տէ լայրգը իւզրէ պասպան օյապիլիբիմ :
- Մօնթէ Գրիսթօ օ տագիգատա իչէրի կիրմէսինի մի-
նասիպ պուլուպ , գաբույը աչաը Այաղընըն սէսինի իչիթ-
տիքլէրինտէ իքի հէրիֆ պիր պիրինէ սարըլաըլար . Գօնթ
պունյարը օ հարտէ պուլաը :
- Մօնթէ Գրիսթօ . — Էյ , Միւսիւ Գալալլանթի , օղլու-
նըզը գալըպընըզա կէօրէ պուլաթընըզ մը :
- Գալալլանթի . — Ահ , էֆէնտիմ , սէվինճիմանն շըլաը-
րաճագըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էյ , տէլիգանլը , սիլ պապանըլը նա սըլ պուլաբնըլ :

Անտրէա . — Աման , էֆէնտիմ , պախթիյարըլը պէնի չըլաբըթաճագ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ՛ մուհապէթլի պապա , նէ՛ կիւղէլ էվլա՛տ :

Գավալգանթի . — Եալընըլ պիր շէյ պանա քէտէր վէրիյօր . օ տա Բարիզի չարուղ թէր.ք խտէճէկիմտիր :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ինչալլահ պէն սիզի պիր դաչ տօսթլարըմա թագտիմ իթմէգտէն էվլէլ ազիմէթ իթմէգսինիլ :

Գավալգանթի . — Էմիլէրինիզէ մունթաղըրըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Հայտի պաղալըմ , տէլիգանլը , շիմտի բէտէրինիզէ խապէր վէրինիզ , եանի քէտէնիզլին նէ հալտէ օլաբըլընը սէօյլէ յինիզ :

Անտրէա . — Աման , Գօնթ , բէ.ք նազի.ք թէլտէն վուրտընըլ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — (Գավալգանթլյէ եավաչճա) Իչիտի.յօրմըսընըլ :

Գավալգանթի . — Իչիտիյօրըմ եա՛ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Իչիտիյօրսընըլ ամմա անլա յօրմըսընըլ :

Գավալգանթի . — Անլայօրըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բարա իսթէ.յօր , բարա՛ :

Գավալգանթի . — Իսթէ.յօր խտէ պէն նէ՛ եարայըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Նէ եարաճագ սընըլ , վէրմէլի , էֆէնտիմ , վէրմէլի :

Գավալգանթի . — Գի՛մ , պէ՞ն մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Սիլ եա՛ , քի՞մ վէրէճէ.ք : (Պունըսիլէրէ.ք Գօնթ ի.քիսինին արասընա կիրիպ Անտրէանըն էլլինէ պիր բա.քէթ պանգնօթ սօղարագ) Ալընըլ , էֆէնտիմ , ալընըլ , իշթէ բէտէրինիզլին ճէվապը :

Անտրէա . — Բէտէրիմի՞ն մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էօյլէ եա՛ , շիմտի բարայա իհթի.յաճընըլ օլաբըլընը սէօյլէ՞մէ.յօրմըլըսընըլ . իշթէ քէնտի թարաֆընտան սիզէ շիմտիլի.ք պունը վէրմէմի էմի իթտի Անտրէա . — Սէնէվի իյրատըմըն հիսապընա մահսո՛ւ պէն մի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Խա՛յր , ճանըմ , իգամէթ խտէճէ.ք պիր մահալ պուլմանըլըն մէտարիֆի իչիւն :

Անտրէա . — Ա՛հ , սէվկիւլիւ պապաճըրըմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Եալաչ սէօյլէ յինիղ ճանքմ , իշթէ կէօրիւ յօրսնըղ քի քէնտինտէն կէլտիկինի պիլմէնիղի խթէմէ յօր :

Անտրէա . — (Պանդնօթլարը ճէպինէ սօգարագ) Օնէղա քէթինի անլաաբմ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Բէք է յի , հայտի շիմտի կիտինիղ :

Գալալգանթի . — Էֆէնտիմ , սիղի կէօրմէք շէրէֆինէ պիր յոահաննէ՞ վազթ նաիլ օլաճաղըղ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ճումաա էրթէօի ... էվիլէթ , պուճումաա էրթէսի Օթէօյլտէքի խանէմտէ Ֆօնթէն սօգաղընտա 28 նօմէրօտա պիր զիյաֆէթ վէրէճէյիմ . տալէթ լիլէրին իյինտէ Մ . Տանկլար տա պուլընաճաղ քի , սիղին սարրօթընըղ տրր . բարալարը սիղէ վէրմէսի իյիւն էլպէթթէ սիղի Օնա թաղտիմ իթմէլիյիմ :

Գալալգանթի . — Էլպիսէի բէսմիյէ՞ իլէ մի կէլմէլի :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Էլպիսէի բէսմիյէ , իւնիֆօրմա , նիշան վէ գըսաա բանթալօն :

Անտրէա . — Պէնտէնիղ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Միղ սատէճէ սիյահ բանթալօն , բուղէնի չիզմէ , պէյաղ եէլէք , սիյահ վէ եա մալի սէթրէ , ուզուն պօյուն պաղը . հանկը թէրղիյէ եարաքրաճաղընըղը Պաթիսթէնէ սօրընըղ , օ սիղէ էյիլէրինի խապէր վէրիր : Զէնկին օլարղընըղ հալտէ նէ դատար սատէ կիյսէնիղ օ դատար էյի թէէսիր իտէրսինիղ : Արապա վէ եա աթ սաթըն ալաճաղ օլուրսանըղ , քէղալիք Պաթիսթէնէ սօրունըղ տա պէնիմ ճանօլաղ վէ արապաճըտան ալընըղ :

Անտրէա . — Մասթ գաչտա՞ կէլէպիլիբիղ :

Մօնթէ Գրիսթօ . — Ալթը պուչուղա տօղրու :

Գալալգանթի . — (Էլինի շարգասընա ուզատարագ) Բէք կիւղէլ , կէլիբիղ :

Պու իքի միւսաֆիր Գօնթա սէլամ վէրիպ տիշարը չըգտըլար : Գօնթ բէնշէրէյէ եագլաչտըղտա , անլէրին գօլ գօլա վէրիպ ալլուտան չըղտըղլարընը կէօրիւնճէ , քէնտի քէնտինէ « Ալ սանա իքի տանէ կէրչէքտէն հայտուտ . եազըգ քի հագիգաթէն պիրպիրինին պապասը վէ օղլու տէզըգ » յիլէր : » տէյիպ պիր աղ թէֆէքքիւրտէն սօնդրա « Զանն իտէրիմ քի տէրունիմ քինտէն զիյատէ թէնէֆֆիւրտէն պուլանըյօր . հայտի պիր աղ Մօրէլէ կիտէլիմ : » տէտի :

19.

ԴԱՊԱ ԵՅՆՃԱ ԹԱՐԼԱՍԸ .

Դարիունը քիրամըն ըուխասթըյլա Մ. Վիլֆորըն խոնէսինէ մութթասըլ պունտան էվվէլ պիր քէրբէ զիյարէթ իթմիչ օլտըղըմըղ սէպղէվաթ պաղչէսինէ պիր տէֆա տահա կիտէրսէք, քէսթանէ աղաճլարըյլա էօրթիւլմիչ տէմիր բարմաղլըղըն արգասօրնտա եինէ օ շախալարը պուլաճաղըղ. ֆագաթ պու տէֆա միւլաղաթ մահայինէ Մագսիմիլիէն՝ Վալանթիտէն էվվէլ կէլմիչ օլտարաղ ալնընթ թահթմա բէրաէյէ տայամըչ վէ թահթալարըն արալըղընտան Վիլֆորըն պաղչէսինին իչինի թէֆթիչ իտէրէք աղաճլարըն ալթընտա պիր կէօլլէ կէօրէճէկինի վէ պաղչէսինն եօլլարընըն դումը իւղէրինտէ աթլաս բապուճ կիյմիչ պիր այագ շամաթասը իչիտիլէճէք օլտըղընը պէքլէմէքտէ պուլուրըղ :

Նիհայէթ պու շամաթա իչիտիլաի իսէ տէ, Մագսիմիլիէն քէնտինէ տօղրու պիր կէօլլէ եէրինէ իքի կէօլլէ կէլմէքտէ օլտըղընը կէօրտիւ :

Վալանթիտինն կէճ գալմաօրնըն սէպէպի Մատամ Տանկլար իլէ Մատմաղէլ Էօժէնիինն Մատամ Վիլֆօրա զիյարէթէ կէլմիչ օլտուգլարընտան, պու զիյարէթին պիր աղ ուզունճա սիւրմիչ օլմաօրնտան նէչէթ իթմիչ իտի. ֆագաթ Վալանթիտն սէօղ վէրմիչ օլտըղը սաաթտա կէլլէմէտիկինտէ գապահաթ քէնտիսինին օլմատըղընը Մագսիմիլիէնէ կէօթթէրմէք իչլան, Էօժէնիլէ պիր աղ պաղչէտէ կէզլնմէլէրինի թէքլիֆ իտէրէք պէրապէր կէթիւրմիչ իտի :

Տէլիգանլը սէվտալըլարա մախսուս օլան կէօղ քէսկինլիկիլլէ պունը անլայըպ եիւրէյի բահաթ օլտը : Պունտան մաատա Վալանթիտն՝ սէսի իչիտիլէճէք տէրէճէտէ տէյիլ իսէ տէ, լաքին տէմիր բարմաղլըղտան կէօրիւլէպիլլէճէք սուրէթտէ կէզինէրէք, Նէր կէլիպ կէչաիքճէ բարմաղլըղա տօղրու պիր նաղար էյլէք վէ պու նաղարլա Մագսիմիլիէնէ « իքի կէօղիւմ, նէ՛ եարայթմ, իչթէ գապահաթ պէնտէ օլմատըղընը կէօրիւյօրսըն եա, պիր աղ սապը էթ » տիմէք իսթէտիկինի անլատըր իտի :

Մագսիմիլիէն տէ հազիգաթէն սապր ու թահամմիւլ խտէրէք պու իքի գըղըն արալարընտա կէօրիւլէն զըատի- յէթի թաաճճիւպլէ թէֆթիշ խտէր խտի : Պունլարտան պիրիսի սարը , մահմուր կէօղլու , սէլլի կիպի պօյը պիր աղ էլիլմիշ , վէ օ պիրիսի մաղրուր կէօղլու վէ պօյու գա- վագ կիպի աօղրու խտի : Պու մուգայէսէտէ աէլիղանլը- նըն գալպի քէնտի Վալանթինինի էվլա թութաճաղընտա շիւպհէ եօգ խտէ աէ , Մագսիմիլիէնին եէրինտէ պաշգասը տախի օլտա խտի , երնէ Վալանթինի էօթէնիտէն կիւզէլ պուլուր խտի :

Եարըմ սաաթ կէզինտիքտէն սօնղրա , գըղլարըն ու- զաղլանմասընտան Մատամ Տանկլարըն կիթմէք սաաթը կէլմիշ օլտըղընը Մագսիմիլիէն անլատը :

Հազիգաթէն պիր տազիգա սօնղրա Վալանթին եալը- նըղ օլտրագ պաղչէյէ ալտէթինտէ , աղըր աղըր եիւրիւ- յէրէք պաշգա պիր ճիհէթէ կիտիպ էթրաֆընա պաղըն- մագ իշիւն պիր գանարէնին իւզէրինէ օթուրտը , էթրաֆը թէֆթիշտէն սօնղրա պաղչէնին իշինտէ հիշ քիմնէ օլմա- տըղընը անլայըպ գալցաը տէմիր բարմաղլըզտ գօշտը :

Վալանթին . — Աման , Մագսիմիլիէն , պէքէթտիմ ամմա աֆիլ էթ , գապահաթ պէնտէ օլմատըղընը կէօրտին :

Մագսիմիլիէն . — Էվլէթ , եանընտա Մատմագէլ Տանկ- լար վար խտի ամմա պու գատար սըգ տօսթլուղընըզը պիլմէզ խտիմ :

Վալանթին . — Օ գատար տօսթ օլտըղընըզը նէտէն անլատըն :

Մագսիմիլիէն . — Գօլ գօլա թագըպ կէօյա իքի մէք- թէպ տօսթու պիրպիրինէ սըրլարընը սէօյլէյօր կիպի գօ- նուշարագ կէզտիկինիպտէն անլատըմ :

Վալանթին . — Կէրէքտէն տէ պիր պիրիմիղէ սըրլարը- մըզը սէօյլէյօր խտիք . օ որանա Մ . տը Մօրսէրին օղլու Ալպէր իլէ վէ պէն տէ Օնա Մ . Ֆրանճ տէրինէ իլէ իզտի- վաճըմըզտա օլան ստէմը մէյլիմիղի սէօյլէյօր խտիք :

Մագսիմիլիէն . — Ահ , իքի կէօղլում :

Վալանթին . — Իշթէ էօթէնի իլէ պէնիմ արամտա զա- հիրտէ կէօրտիւկին թէքլիֆսիղլիկին սէպէպի պու տըր . անճագ լիսանէն սէվմէտիկիմ պիր առամըն իամինի սէօյ- լէմէքտէ իսէմտէ , աղլըմ սէվտիկիմ առամտա խտի :

Մագսիմիլիէն . — Ահ , Վալանթին , հէր ճիհէթտէն պէնի իհեա իտլյօրսըն վէ սէնտէ պիր հալ վար տըր քի Մատմաղէլ Տանկլար հիշ պիր զէման մալլիք օլամայաճագ . պու տէտիկիմ հալին տէ նէ օլտըղընը պիլէմէմ , լաքին շիշէլին բայէհասը շիշէյէ , մէյվէնին լէզզէթի մէյվէյէ նէ սուրէթլէ միւթէնասիպ իսէ , գատընլար տա էօյլէ տիր , շիւնքի պիր շիշէյին վէ եա պիր մէյվէնին եալընըզ կիւղէլ օլմալարը քեաֆի օլմայըպ , բայէհա իլէ լէզզէթ տէ լագըմ տըր :

Վալանթին . — Պանա օլան մուհապպէթինտէն էօյլէ կէօրիւյօրսըն :

Մագսիմիլիէն . — Խայր , Վալանթին , եէմին իտէրիմ քի էօյլէ տէյիլ տիր . պիր ազ էվվէլ իքինիզէ տէ պագըյօր իտիմ , Խիւտա ալիմ Մատմաղէլ Տանկլարըն կիւղէլիկինէ հիշ պիր տիյէճէք օլմատըղընը իգըար իլէ պէրապէր , օ եօլտա պիր գըզ նասըլ սէվիլէպիլիր տիյէ թաաճճիւպ իտիյօր իտիմ :

Վալանթին . — Անըն սէպէպինի պիր ազ էվվէլ սէն տէ սէօյլէյօր իտին եա , Մատմաղէլ Տանկլարը պէնիմ իլէ պիրլիքաէ կէօրմէլի տիր :

Մագսիմիլիէն . — Ճանըմ , պիր միւշքիլիմ վար , աման շունը հալլ էթ . Մատմաղէլ Տանկլար աճագա պիր պաշգասընը մը սէվիլյօր տա Մ . Ալպէր իլէ էվլէնմէքտէն իճթինապ իտիյօր :

Վալանթին . — Պէն Էօթէնինին տօսթը օլմատըղըմը սանա սէօյլէմէտիմ մի :

Մագսիմիլիէն . — Ճանըմ , իշթէ տօսթ օլմագսըղըն տա գըզլար պիր պիրլէրինէ սըրըլարընը սէօյլէր . էլպէթթէ պունա տաիր սիւվալլէր իթմիշսին տիր ... Իշթէ կիւլիւյօրսըն կէօրտիւն մի . հայտի սէօյլէ պագալըմ նէ տէտի :

Վալանթին . — (Թէպէսսիւմլէ) Գօճայա վարմագ իսթէմէյօր , պիւթիւն արզուսը սէրպէսթ եաշամագ տըր , Պապասը պիւթիւն վարկէթինի դայպ իտուպ , քէնտիսի տէ տօսթը Մատմաղէլ Լուիղ տԱրմիլի կիպի մուզիգա իլէ մէշղուլ օլարագ կէզինսէմ տիյէ տուվա իտիյօր :

Մագսիմիլիէն . — Կէօրտիւն մի , նասըլ պիլմիշիմ :

Վալանթին . — Էյ օնտան նէ չքգար :

Մագսիմիլիէն . — (Թէպէսսիւմլէ) Հիշ :

Վալանթին . — Հիշ աէ նի՛չիւն կիւլիյօրսըն :

Մագսիմիլիէն . — Նէ իսէ , կէլէլիմ սիգէ :

Վալանթին . — Էլիվէթ , պիր ազ դօնուշայլմ , չիւն քի
օն տագիգատան ղիյատէ վագթըմըզ եօգ աբր :

Մագսիմիլիէն . — (Քէտէր իլէ) Աման Ալլահ :

Վալանթին . — Հագդըն վար , Մագսիմիլիէն . պէնիմ
սէպէպիմէ չօգ սբզընթըլար չէքիյօրսըն . սէն պէնիմ կիպի
թալիսիգ պիր գըզըն արգասըն՝ մը տիւշմէլի իտին : Լա-
քին վալլահ սանա եէմին իտէրիմ քի սու հայի տիւշիւն-
տիքճէ քէտէրիմտէն թէսէլլի պուլամայօրըմ :

Մագսիմիլիէն . — Ճանրմ , օնտան սանա՞նէ . պէն քէն-
տիմի պու եօլտա պախթիյար պուլուր իսէմ , նէ՞ տիյէպի-
լիրսին . պէն գըրգ սէնէ աղապ չէքէճէք օլսամ պիր տա-
գիգաս սէնի կէօրմէք վէ ազզընտան պիր քէլլամ իշիթմէքլէ
չէքտիքլէրիմի ունուտըրըմ . հաթթա պիր իթիգատտայլմ
քի ճէնապը Հագդ պիլիմ գալպէրիմիգ կիպի պիր պիրի
իչիւն եարատըլմը իքի գալպի այրըլմամագ իշիւն պիր-
լէշտիրմիշ տիր :

Վալանթին . — Բէք կիւղէլ , տօթըմ , սէն իւմիտ իւզրէ
պուլուն քի , հիշ օլմագսա սէնին իւմիտին իլէ պախթիյար
օլայլմ :

Մագսիմիլիէն . — Պու կիւն նէ՞ օլտու տա պէնի պէօյլէ
չարուգ պրագաճագսըն :

Վալանթին . — Պիլմէմ , Մատամ Վիլֆօրըն պիր սէօյլէ-
յէճէկի վար ըմըշ տա խապէր կէօնտէրմիշ , օ տա պէնիմ
վարիյէթիմէ տաիր իմիշ : Աման եա Բասպի , պու պէնտէ
նէ՞ գատար ղէնկինլիք , քեաշկի հէփսինի ալսալար տա
պէնի րահաթ պրագասալար . սէն պէնի ֆագիր աէ օլսամ
սէվէրսին , էօյլէ տէյիլմի , Մագսիմիլիէն :

Մագսիմիլիէն . — Թագըրըզ ղէնկինլիք պէնիմ նէմէ
լազըմ , պէնիմ իշիւն Վալանթինիմի էլիմտէն քիմսէ ալմա-
յաճաղընը պիլմէքտէն պաշգա սատտէթ մի օլուր . . . Լա-
քին աճապա Մատամ Վիլֆօրըն սանա սէօյլէյէճէկի՛ Մ .
Թրանձ տէրինէյ իլէ իզտիվաճընըզա տաիր օլմատը իշիւն
գօրգ մայօրմիսըն :

Վալանթին . — Զանն իթմէմ ,

Մագսիմիլիէն . — Հէր հալտէ պէնի տիյնէ , Լաքին գօրգ-
մա , ղիրա պէն եաշատըզճա սէնտէն պաշգասընըն օլմամ
Վալանթին . — Պէնի թէէմին իթմէք իշիւն էօյլէ սէօյ-

լէյօրսըն :

Մաղսիմիլիէն . — Ահ , աֆիլ էթ , հագգըն վար , գա-
պալըգ իթարիմ , էօյլէ սէօզլէրէ լիւզումըմըգ եօզ տըր ...
Աման պէնի տիյնէ , կէչէն կիւն Մ . տը Մօրսէրին օզլու
Ալպէրի կէօրարիմ , Մ . Ֆրանձ տէրինէյին տօսթը օլտը-
ղընը պիլիբրսին եւ , ծնտան պիբ մէքթուպ արմըչ , եւ-
զընտա Ֆրանսայա ավտէթ իտէճէկինի եազըյօր իմիչ :

Վալանթին . — (Պէնզի աթըպ , տիւյմէմէք իչիւն էլիյլէ
տէմիր բարմագլըղա տայանարազ) Աման եւ Բապպի ,
եօզսա սէօյլէյէճէկի պու մը տըր ... Խայր , խայր , պու
օլաճագ օլսա Մատամ Վիլֆօր պու խապէրի պանա վէրմէզ :

Մաղսիմիլիէն . — Նիչիւն :

Վալանթին . — Սէպէպինի պիլմէմ ամմա Մատամ Վիլ-
ֆօր պու իզտիվաճա իթիրազ իթմէյօրսա տա , ըիզասը
տախի եօզ տըր :

Մաղսիմիլիէն . — Աման , տէմէ էօյլէ իսէ , պէն օ գա-
րըյը սէվէրիմ :

Վալանթին . — (Քէտէրլի պիբ թէպէսիւմէ) Աճէլէ
իթմէ բէք օ գատար :

Մաղսիմիլիէն . — Ճանըմ , նիչիւն . էկէր տէտիկին կիպի
պու իզտիվաճա ըիզասը եօզ իսէ , պէլքի պիբ պաչգասը
թէքլիֆի օլունտըգտա ...

Վալանթին . — Նաֆիլէ գալպինի իւզմէ . Մատամ Վիլ-
ֆօրըն ատէմը ըիզասը՝ արաճագ ատամ իչիւն տէյիլ եւ-
լընըզ իզտիվաճ մատտէսինէ :

Մաղսիմիլիէն . — Օ նէ՞ տիմէք , իզտիվաճը սէվմէզ տէ
քէնտիսի՝ նիչիւն գօճայա վարմըչ :

Վալանթին . — Անլամատըմ . պունտան պիբ սէնէ էվիլէ
բահիպէ օլուպ մանասթըրա կիրմէք էֆքեարընտա օլտը-
ղըմը սէօյլէտիկիմտէ , բէամի պիբ գաչ իթիրազլար իթտի
իսէ տէ , էսասէն նիյէթիմի պէյէնիպ , թէքլիֆիմի սէվինճլէ
գապուլ իթտի էյի պիլիբրիմ քի բէտէրիմ տէ ծնուն սէօզ-
լէրինէ գանարագ ըազի օլմուչ իտի . եալընըզ պէօյիւք
պապամ իսթէմէտի : Ահ , պիլմէզսին , Մաղսիմիլիէն , ֆա-
միլեամըն իչինտէ պէնի սէվէն եալընըզ օ ֆագիր իթթի-
յարըն կէօզլէրինտէն նէ՞ գատար աթէչլէր չըգտը , պիլ-
մէզսին , պու նիյէթիմի իչիտինճէ էօյիւ պէնզի կիպի օ-
լան եանագլարընըն իւզէրինտէն նէ գատար գանլը եաչ-
լար ազտը . չէօյլէ քի պունըն պու գաթը իւմիտ ալա-
մէթլէրինի կէօրարի կիմտէ , ֆագիր իթթիյարը էվին ի-
չինտէ պէնտէն պաչգա հիչ պիբ սէվէն օլմատըղընը պիլ-

տիկիրմտէն, նիյէթիմտէն վազ կէչմէքտէն գաթը նազար, օ միսիլու սիր էֆքեարտա պուլընարղըմը ըզարբապը գալպլէ հըսս իթմէկէ պաշլատըմ, վէ օ անտէ ալաղլա-
րընա գարանարագ «Ա՛հ, աֆիլ էթ, պապաճըղըմ, աման աֆիլ էթ. իթմէրսէ էօլաիւրսինլէր, լաքին պէն էօյիւն-
ճէյէ գատար սէնի թէրք իթմէմ, աէտիմ: Պունըն իւղէ-
րինէ կէօղլէրինի կէօյէ գալտըրարագ, ա՛հ, նազարընը սիր կէօրմէլի իտին: Մազսիմիլիէն, չօգ մէշազգաթ չէքէ-
պլիլիլիմ, լաքին շուրասընը էյի պիլ քի, հէր նէ չէքսէմ, պէօյիւք պապամըն օ նազարըլլա միւքեաֆաթընը բէչի-
նէն ալմըչըմ:

Մազսիմիլիէն. — Ա՛հ, իքի կէօղլիմ վալանթինիմ, սէն սիր մէլէքսին, պէն շուրատա պուրատա աօքէրլիք իլէ ուղրաշմագտա իքէն, ձէնապը Հազգըն պիլմէմ նէ ինա-
յէթի իլէ սէնի կէօրիւպ աէ պու խալ օլմուշ ալթունտան թէմիզ մէլէք եիւրէկի կիպի սիր գալպի պուլուպ թանը-
յըպ հայրան գալմուղլըգ սաատէթինէ նաիլ օլարմ. . . . ձանըմ, բէք էյի եա՛, Մատամ վիլֆօրըն սէնին գօճայա վարմանը իսթէմէսինտէ նէ՞ ֆաիտէսի վար:

Վալանթին. — Շիմտի սանա բէք զէնկինիմ տիյէ սէօյ-
լէ՛ մէտիմ մի. վալիտէմտէն գալմա հէնուզ սէնէվի էլլի պին ֆրանգ իյրատըմ վար իմիշ, սիր օ գատար տա վալիտէ-
մին անաթը պապասը օլան վէ պէօյիւք պապամ վէ պէօ-
յիւք անամ պուլընան Մ. վէ Մատամ Սէն - Մէրանտան գալաճագ իմիշ: Պապամըն պապասը Մ. Նօարթիէնին տախի պէնի վարխի իտէճէկի աշիքեար տըր: Պունտան շու նէ-
թիլճէ չըգար քի, պանա նիւպէթէն վալիտէսի թարաֆըն-
տան հիշ սիր միրաս պէքլէմէյէն Մատամ վիլֆօրըն օղ-
լու քիւշիւք պիրատէրիմ էտվարըն սիր բարասը եօզ տըր-
շիմտի Մատամ վիլֆօր պու չօճուղա Ալլահ կիպի սէճաէ իտէր, վէ էկէր պէն բահիպէլիք իլէ մանասթըրա կիր-
միշ օլայըտըմ, էլպէթթէ պու քեաֆէի վարլիյէթիմ, պու ալաճագըմ միրասլար պէնաէն պապամա ինթիզալ իլէ պապամտան տա էտվարա գալաճագտը:

Մազսիմիլիէն. — Աման, պու միսիլու թամա սիր կէնճ վէ կիւզէլ գատընտա բէք զարիպ շէյ տիր:

Վալանթին. — Քէնտիտի իչիւն թամա իթմէյօր, օղլու իչիւն իտիյօր. սէնին գուստը աէտիկին շէյէ վալիտէ կէօ-
ղիլլէ պապըլըր իսէ, ատէթա սիր ֆազլիլէթ տիր:

Մազսիմիլիէն. — Տուր սլապալըմ, մալընըղըն սիր գըս-
մընը օնա թէրք իթմէնիզ նա՛թլ օլա՛ր:

Վալանթին . — Նե՛՛ միւմբին , էօյլէ պիր թէքլիֆի ճա նա՛սըլ իթմէլի , աղղընտա տայմա ֆէտաքեարլըզ լաղըր տըլարը տըր :

Մագսիմիլիէն . — Պէնի տիյնէ , Վալանթին , սանա օլան մուհապպէթիմի շիմտիյէ գատար հիչ քիմնէյէ սէօյլէմէ տիմ , հաթիթա գըղ գարտաչըմ պիլէ պիլմէզ , շիւնքի պէնճէ մուգատտէս տիր վէ մուգատէս շէյլէր բերտէ ար գասընտա կիղլէնմէլի : Փագաթ շիմտի բուխասաթ վէրիբի սէն , տօսթլարըմտան պիրիսինէ սէօյլէյէճէյիմ :

Վալանթին . — (Իւրբէրէք) Տօսթլարընտան պիրիսինէ՛ մի , քի՛մ տիր օ տօսթընըզ :

Մագսիմիլիէն . — Էօյլէ պիր տօսթլարտան արբ քի , հանի պազը քէրբէ պիր ատամը կէօրտիւկին անտէ չարուճազ մուհապպէթ հըսս իտէրէք , օ ատամը պաչգա տէֆատա կէօրմիւշ սէվմիշիմ զանն իտէրսին , վէ նէրէտէ , նասըլ վէ նէ՛՛ զէման կէօրմիւշ օլարղընը պիլէմէտիկինտէն , պուն տան էվլէլ պաչգա պիր տիւնհատա կէօրմիւշ օլմալըյըմ տիյէրէք , հըսս իթտիկին մուհապպէթին խամինէ եատի կեար տէրսին . իշթէ պէն տէ օ տօսթը կէօրտիւկիմ վազթ պու կիպի պիր շէյ հըսս իթտիմ :

Վալանթին . — Չօգ օլտո՛ւ մը թանըյալը :

Մագսիմիլիէն . — Սէքիզ օն կիւն :

Վալանթին . — Սէքիզ օն կիւնտէն պէրու թանըմըշ օլ տըղըն ատամա նա՛սըլ տօսթըմ՝ տիյէպիլիբսին . պէն սէնի տօսթ պահսընտա պու գատար պիճէնապ պիլմէզ իտիմ :

Մագսիմիլիէն . — Հագճա տիւշիւնիւլիբսէ սէօզիւն տօղ րու արբ , ամմա նասըլտա կիղլիճէ պու ատամա օլտն մու հապպէթիմ ազլըմա դալէպէ իտիյօր . զանն իտիյօրըմ քի , էօմբիւմտէ հէր նէ էյիբ կէօրէճէք իտէմ , օ ատամտան կէօրէճէյիմ , դերա էլի զուվլէթլի , կէօզիւ քէսկին , օլա ճազը պիլիբ կէօրիւր :

Վալանթին . — Տիմէք քի պու պիր քեահինաիր :

Մագսիմիլիէն . — Վալլահ պէն տէ չօգ տէֆա էօյլէ զանն իթտիմ , շիւնքի օլաճազը պիլիյօր , վէ պա խուտուս օլա ճազ էյիլիքլէրի տէ պիլիյօր :

Վալանթին . — (Միւքէտտէրանէ) Ամա՛ն , շու ատամը պանա կէօսթէր պողայըմ . շիմտիյէ գատար չէքտիքլէրի մին միւքեաֆաթը օլմազ իշիւն ճիւզի պիր մըղտար սէ վիլէճէ՛ քմիլիմ :

Մագսիմիլիէն . — Ամմա սէն տէ թանըրսըն օ ատամը .

Հանի Մատամ՝ Վիլֆոր իլէ օղլունը էօլլումտէն գուրթար-
տը խտի :

Վալանթին . — Գօնթ տը Մօնթէ Գրի՞սթօ մը :

Մագսիմիլիէն . — Էվիէթ :

Վալանթին . — (Թէլաշ իլէ) Ա՛հ , աման , օ ատամ Մա-
տամ՝ Վիլֆոր իլէ բէք զիյատէ տօսթ տըր , պէնիմ՝ իլէ
տօսթ օլամաղ :

Մագսիմիլիէն . — Նէ՞ , Մատամ Վիլֆորըն տօսթը՞ մը ,
նէ՞ միւնատէպէթ , միւճէրրէտ Էանլըշըզ վար , չիւնքի
պէնիմ՝ հըսսիլաթըմ՝ պէնի օ տէրէճէ ալտաթամաղ :

Վալանթին . — Ճանըմ՝ , նէ՛ սէօյլէյօրսըն , արթըզ էզին
իշինտէ էֆէնաթիլ էավար տէյիլ աիր , Մօնթէ Գրիսթօ
տըր . Մատամ Վիլֆոր աիւնեանըն ալիմի կէօղիւ իլէ պա-
գըպ , ինսան մալիմաթլարընըն միւճէսսէմ՝ բէսի կիպի
սէճատէ խեյօր . բէտէրիմ՝ պիլէ թամաճճիւպլէ սէօյլէյօր
քի , պու կիպի եիւքսէք էֆքեարլարը օ դատար սէխա-
վէթլէ իֆատէ խտէն քիմսէ պունտան պաշգա կէօրմէմիշ ,
իշիթմէմիշ . էավար քէնաիսի տաիսի Գօնթըն սիյահ վէ
պէօյիւք կէօղլէրինտէն գօրդուսընտան , պիղպարուր կէօր-
տիւկի պիրլէ դօշուպ իսթիզպալինէ չըգայօր վէ տայմա
Գօնթըն էլինտէ նատիտէ պիր օյունճագ պուլույօր : Պու
էվ արթըզ Մօնթէ Գրիսթօնըն օլտու :

Մագսիմիլիէն . — Էկէր հադիգաթէն տէտիկին կիպի
խտէ , կէօրէճէքսին քի ազ վագթ իշինտէ պիր շէյ օլաճագ :
Գօնթ՝ իթալիատա Մ . տը Մօրսէրին օղլու Ալպէրի պու-
լուր , հայտուալարըն էլինտէն գուրթարըր : Մատամ Վիլ-
ֆոր օղլու իլէ դարուսընըն էօնիւնտէն կէչէր , Գօնթըն Ա-
բայը իքիսինի տէ էօլլումտէն գուրթարըր : Պու տամըն
միւճէրրէտ պու վուդուաթլարտա մէտխալի վար , զիրա
պունըն կիպի սատէլիկիլլէ պէրապէր նիհայէթ տէրէճէտէ
սէխավէթլի ատամ կէօրմէտիմ՝ . պիլմէմ՝ քի , պաշգալարը
նա՞րը օ թէպէսիւմի աճը պուլույօրլար . սանա տա օ եօլտա
կիւլիմսէտի մի . էկէր կիւլիմսէտի խտէ , էյի պիլ քի ,
պաիթիյար օլաճագսըն :

Վալանթին . — Պանա պաղմաղ պիլէ : Հաթթա թէսա-
աիւֆէն Էանընտան տաիսի կէչտէմ՝ , կէօղիւնի պէնտէն շէ-
վիրբի , Սէօյլէտիկին դատար իյիտ կէօրմէյօրըմ՝ , գալպ-
լէրի տէ օ դատար էյի թէֆիթիշ խտէմէյօր , զիրա էօյլէ
օլայը տը , պէնի պու խանէնին իշինտէ միւքէտատէր կէօր-
մէքլէ նուֆուզընը պէնիմ՝ հըմայէմէ սարֆի խտէր տիւ Սէնի

սէվիյօր զանն իտիյօրսքն , ամմա ինսանլար տայմա սէնին կիպի գուվվէթլի վէ մահիր պիր զապիթէ կիւզէլ մուամէլէ իտէրլէր , պէնիմ կիպի տայմա կէօզի եաչլը պիչարէ պիր դըզըրզազը այագլարընըն այթընտա էզմէք իթէրլէր :

Մադսիմիլիէն . — Վալլահ եանլըչ պէլլէյօրսքն , Վալանթին , իչթէ սանա եէմին :

Վալանթին . — Պաչգա տուրլիւ օլայլուրը , պանա պիր ազ օ տէտիկին եօլտա թէպէսսիւմ իլէ պագարուր . լաքին օ պէնի պէտապիսթ կէօրտիւ տէ պէնիմ քէնաիսինէ հիչ պիր Ֆաիտէմ օլմայաճաղընը անլայլըպ , պանա տըզգաթ պիլէ իթմէտի . հէմ քիմ պիլիբ քի անայըզմա խօչ կէօրիւնմէք իչիւն էլի էրտիկի մէրթէպէ պանա խասիմ օլմայաճագ աըր : Աչըզ սէօյլէյէլիմ , պէն պու եօլտա պիլա սէպէպ իքրահ օլունաճագ պիր գըզմըյըմ , սէն քէնաիսն տէյիւրին տէտին ... աման տփվ էթ , կիւճէնմէ , պու ատամ հագզընտա սէօյլէտիկիմ չէյլէրին գալպիմտէ պուլընաըզը տա շիմտիյէ գատար պիլմէղ խաիմ , պէլքի տէտիկին կիպի թէէտիբ օլաճագ էֆքեարընտայըմ , ամմա օ թէէտիբ Ֆէնա պիր թէէտիբ օլտճագ զանն իտիյօրըմ :

Մադսիմիլիէն . — (Իչինի չէքէրէք) Իէք էյի , Վալանթին , պրագալըմ արթըղ , պէն ծնա պիր չէյ աչմամ :

Վալանթին . — Սանա քէտէր վէրիյօրըմ , պիլիբիմ , ամմա նէ եարայըմ , սէն սէօյլէ տէ պէնի գանտըր . սէօյլէ պագայըմ , նէ եարաըր սէնին իչիւն :

Մադսիմիլիէն . — Վալլահ սիւվայինէ ճէվտայ վէրմէք կիւճ տիր . Գօնթ պէնիմ իչիւն հիչ պիր չէյ եարմատը , ամմա պէն տէ սանա ծնա օլան մուհասպպէթիմ ազլ իլէ օլմայըպ , եայընըզ հըսս իլէ օլտըզընը սէօյլէտիմ եա կիզլիտէն պիր սէտա պանա տիյօր քի , պու ատամ իլէ օլան միւլագաթըմ եայընըզ թէտատիւֆլէ օլմայըպ , պիլէմէտիկիմ պաչգա պիր սէպէպլէր վար տըր . անըն էմէլլէրիլլէ պէնիմ արզուլէրիմ վէ ամալ ու էֆքեարըմ արատընտա բէք չօզ իթթիֆաղ վէ միւչապէհէթ պուլայօրըմ : Սէն եինէ կիւլէճէքսին ամմա պէն պու ատամը թանըյալըտան պէրու զանն իտիյօրըմ քի պու տիւնեատա պիւթիւն կէօրտիւկիմ էյիլիբլէր անըն եիւզիւնտէն տիր Պագ , իչթէ ճումաա էրթէսի տալլէթի վար իմիչ , պէնի տէ չաղըրուր սօնդրա նէ իչիտէյիմ , բէտէրին իլէ անայըզըն տա կէլէճէքլէր իմիչ . էյ , պէն շիմտի անէր իլէ կէօրիւչէճէյիմ , քիմ պիլիբ իլէրուտէ նէ օլուր : Եվվէթ , պունտան պիր

չէյ չըզմազ, ամմա պէն պունտան անայիս պիր չէյ չը-
զաճազ զաննընտայրմ, վէ պիլմէմ նի՛չիւն զանն իտիյո-
րբմ քի, Գօնթ՝ կէօզլէրիմտէն մատաէյի անլատը տտ, պու
տավէթի մախսուս պիզի պիր սուֆրատա պուլընտըրմազ
իչիւն եարբյօր, անըն իչիւն պէն տէ կէօզլէրինտէն պունը
անլատըղընը անլամաղա ուզրաչըյօրբմ:

Վալանթին. — Սէնին միւլահազալարըն տայմա պու
եօլտա օլտա, սանա ազլընը զայս պիթմիչ պիր ատամ կիպի
պագարլար: Տօթթբմ, հիչ թէսատուֆէն օլմազ տա նա՛-
սըլ օլուր. ճանրբմ, էյի ախչիւնտէ՛նէ. բէտէրլմ՝ ալա վի-
զիթայա կիթմէզ օլտըղընտան, տավէթի պիր գաչ քէրրէ
գապուլ իթմէ յէճէ.ք օլտու, լաքին Մատամ Վիթթօր՝ պու
զէնկին Հինտ պաղիրկեանընըն խանէսինին իչինի տախի
կէօրմէ.ք արզուսըյա չօզ զահմէթլէրտէն սօնղրա գապուլ
իթտիրտի: Խայր, Մազսիմիլիէն, շուրասընը էյի պիլքի
պէնիմ պու ախնեատա եարտըմ իսթէ յէպիլէճէկիմ Ալլահ-
տան, սէնտէն վէ քէօթթիւմ իսթիյարտան պաչգա քիմ-
սէմ եօզ տըր:

Մազսիմիլիէն. — Հազգըն օլտըղընը անլայօրբմ, լա-
քին սէնին թաթլը սէսին պանա տայմա հազգ կէօրիւնիւր
խտէ տէ, պիլմէմ նի՛չիւն պու սըրատա գանի օլմայօրբմ:

Վալանթին. — Պէն տէ սէնին միւլահազալարընա գանի
օլամայօրբմ: Էկէր սէօյլէյէճէ.ք պաչգա միսալին եօզ խտէ...

Մազսիմիլիէն. — Պիր միսալիմ տահա վար ամմա իզ-
րարէ մէճպուրբմ քի, օ տա էօթէ.քիլէրտէն տահա զիյտտէ
վահի տիր, լաքին եինէ պէնճէ իթիզատ օլունուր, չիւնքի
պէն տայմա հրասիյաթ իւզրէ եաչամաղա ալըսըչըբմ, վէ
է.քսէրիա պիր ատըմ իլէրի վէ եա պիր ատըմ կէրի տուր-
տըղըմտա օղրայաճաղըմ գուրչուն եանըմտան կէչմիչ օլուր:

Վալանթին. — Օ դուրչունելարա ուզրամտաղընա սէպէպ
պիր ազ տա պէնիմ տուվալարբմ զանն իթսէն նէ՛ օլուր.
սէն գավկատա պուլընտըղըն վազթլարտա պէն Ալլահա
պաչգա տուվա իթմէզտիմ:

Մազսիմիլիէն. — Բէք էյի, սէնի թանըյալըտան պէ-
րու սէնին տուվանըն սէպէպիլլէ տլլէլիմ, լաքին սէնի
թանըմաղտա՛ն էվիլէլ:

Վալանթին. — Կիւզէլ, լաքին շու վահի տէախիկինիզ մի-
սալի կէօրէլիմ:

Մազսիմիլիէն. — Շու թահթալարըն արտսընտան պագ-
տա աղահա պաղլը աթք կէօր:

Վալանթին . — Ա՛հ , նե՛ կիւզէլ հայվան , նի՛ չիւն պու-
րայա կէթիբմէտին քի պիրպիրիբիդի թանը յայլմ :

Մագսիմիլիէն . — Ֆիլհագիդա կիւզէլ վէ եիւ քսէ ք ֆի-
յաթլը պիր հայվան տըր . սէն պիլիբսին քի պէն զէնկին
տէ յիլմ , վէ խաարէյի սէվէրիմ : Պու հայվանըն իսմի տէ
«Մէտէա» տըր , պայթարտա կէօրտիւմ ֆիյաթընը սօր-
տըմ , 4300 ֆրանգ տէտիլէր . տիմէ ք քի ալմաղա գուա-
րէթիւմ եէթիշմէղ խտի . զայէթ միւքէտտէր սուրէթտէ
պրադըպ կիթմէկէ մէճպուր օլտըմ : Օ աղչամ էվէ պիր
գաչ տօսթ կէլմիշ խտի , քեաղըտ օյնամաղը թէ քիֆի իթ-
տիլէր , օյնատըգ . պէն օյունը սէվմէղ խտէմ տէ , նէ չարէ
խանէ սահիպի պուլունմուշըմ , միւսաֆիբլէրին իսթէտի-
կինի եաբմալը : Պիգ օյունա պաչլար պաչլամաղ Մօնթէ
Գրիսթօ կէլտի , օյնատըգ , պէն գազանտըմ , պէշ պին
ֆրանգ գազանտըմ . կէճէ եարըսը օյունտան գալգաղ ,
օնլար կիթտիլէր , պէնտէ ույգու եօգ , պայթարա գօշ-
տըմ , Մէտէայա պինտիմ , բարալարը օրայա պրագտըմ ,
վէ սէվինճիմտէն սապրըմ գալմայարագ Շանգ - Էլիգէտէ
սապահա գատար կէզմէկէ կիթտիմ : Գօնթըն մումը եան-
մաղտա խտի , բէրտէլէրին արգասընտա պիր կէօլլէ կէօր-
տիւմ : Շիմտի սանա եէմին իտէպիլիբիմ քի , Գօնթ պէ-
նիմ հայվանը ալմագ արզուսընտա օլուպ տա ալամաարղըմը
էօյրէնտի տէ անըն իշիւն մախսուս օյունտա դայպ իթտի :

Վալանթին . — Ճանըմ Մագսիմիլիէն , աղլըն հէվախտիր ,
սէն պէնի չօգ վաղթ սէվէմէ յէճէ քսին , չիւն քի պու կիպի
չիիր վէ խիւլեա արգասընա տիւշէն ատամ տայմա պիր
մուհապպէթտէ գալլամաղ ... Աման , տո՛ւր , իշթէ պէնի
չաղըրը յօրլար , իշտի՛ յօրմըքն :

Մագսիմիլիէն . — Աման , հիշ օլմագսա էլինի վէր :

Վալանթին . — Արամըզտա օ կիպի շէյլէր օլմայաճաղընա
եէմին իթմէտին մի :

Մագսիմիլիէն . — Արթըգ սէն պիլիբսին :

Վալանթին . — Իսթէտիկինի եաբար խտէմ , մէմնուն օլո՛ւրմըքն :

Մագսիմիլիէն . — Սօրմագ տա վա՛ր մը եա՛ :

Վալանթին պիր գանաբէ իւզէրինէ չըգըպ թահթա
բէրտէնին իսթիւնտէն էլինի ուզատընճա , Մագսիմիլիէն
սէվինճիմտէն տէյի կիպի հարարէթ իլէ տուտաղլարընը
մաշուքէսինին էլինէ գօր գօմաղ , Վալանթին պէլքի ի-
շիթտիկի շամաթատան գօրգարագ տէրհալ էլինի չէքիպ
չարուգ գաչըպ կիթտի :

ԻԻՉԻՆՃԻ ՃԻԼՏԻՆ ՍՕՆՈՒ :

